Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

ŠKOLA PRO ŽIVOT

Číslo jednací	P24–00433
Spisový znak a skartační znak	1.2. / A5
Schválil ředitel školy dne	15. 5. 2024
Projednán pedagogickou radou dne	15. 5. 2024
Schválen Školskou radou dne	20. 6. 2024
Nabývá platnosti dne	1. 9. 2024

OSBSAH

OSBSAH 2
ÚVOD 4
1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE 4
1.1 Název ŠVP 4
1.2 Údaje o škole 4
1.3 Údaje o zřizovateli 5
1.4 Platnost dokumentu 5
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY 6
2.1 Úplnost a velikost školy 6
2.2 Charakteristika pedagogického sboru 7
2.3 Dlouhodobé projekty 7
3. CHARAKTERISTIKA ŠVP 8
3.1 Zaměření školy 8
3.2 Výchovně vzdělávací strategie 8
3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami 13
3.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných 16
3.5 Průřezová témata 17
4. UČEBNÍ PLÁN 28
5. UČEBNÍ OSNOVY 31
5.1 Český jazyk - 1. stupeň 31
5.2 Anglický jazyk - 1. stupeň 59
5.3 Matematika - 1.stupeň 74
5.4 Informatika - 1. stupeň 98
5.5 Člověk a jeho svět - 1. stupeň 106
5.6 Umění a kultura - 1.stupeň 143
5.7 Člověk a zdraví – 1. stupeň 162
5.8 Člověk a svět práce – 1. stupeň 174
5.9 Český jazyk – 2. stupeň 183
5.10 Anglický jazyk – 2. stupeň 208
5.11 Francouzský jazyk – 2. stupeň 228
5.12 Německý jazyk – 2.stupeň 241
5.13 Ruský jazyk -2.stupeň 258

5.14 Matematika – 2.stupeň 269
5.15 Dějepis – 2. stupeň 309
5.16 Chemie – 2. stupeň 329
5.17 Fyzika – 2. stupeň 342
5.18 Zeměpis – 2. stupeň 355
5.19 Přírodopis – 2.stupeň 369
5.20 Tělesná výchova – 2. stupeň 381
5.21 Výchova k občanství – 2. stupeň 405
5.22 Hudební výchova – 2. stupeň 417
5.23 Výtvarná výchova – 2. stupeň 432
5.25 Informatika – 2. stupeň 444
5.26 Člověk a svět práce – 2. stupeň 456
5.27 Osobnostní a sociální výchova (OSV) 463
6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ 468

ÚVOD

Tento školní vzdělávací program (dále též ŠVP) pro základní vzdělávání je vytvořen na základě zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, v platném znění (dále jen Školský zákon), v souladu s vyhláškou č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, v platném znění (dále jen Vyhláška o základním vzdělávání), v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávaní platného od ledna 2021 (dále též RVP ZV).

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1 Název ŠVP

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání – Škola pro život.

1.2 Údaje o škole

Název školy: Základní škola Palachova Brandýs n. L.

Adresa: Palachova 337, 250 01 Brandýs nad Labem-Stará Boleslav

IZO: 108003884

REDIZO: 600052001

IČO: 43750869

Ředitel školy: Mgr. Josef Jarý

Kontakt: Telefon: 326 902 336

e-mail: info@fzs-palachova.cz

www: www.fzs-palachova.cz

Koordinátor ŠVP: Mgr. Josef Jarý

1.3 Údaje o zřizovateli

Název zřizovatele: Město Brandýs nad Labem-Stará Boleslav

Adresa zřizovatele: Masarykovo náměstí 1/6, 250 01 Brandýs nad Labem-Stará Boleslav

Kontakt: Starosta města

Telefon: 326 909 124

1.4 Platnost dokumentu

Tento dokument je platný od 1. 9. 2024 pro všechny ročníky.

_____

ředitel školy

razítko

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Palachova Brandýs n. L. je fakultní základní školou Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Škola se nachází téměř ve středu brandýské části města. Sídlí v historické třípodlažní budově z roku 1905. Její interiéry i přes stáří budovy jsou moderně upraveny a zařízeny. Ulice před hlavním vstupem do budovy (Palachova ulice) je neprůjezdná, z velké části osázena zelení. Díky tomu poskytuje dostatečný klid na výchovně vzdělávací proces.

Jediným vážnějším nedostatkem školy je chybějící sportovní zázemí – venkovní hřiště i tělocvična. Žáci na výuku tělesné výchovy využívají prostory nedaleké zámecké zahrady, v zimním období pak chodí cvičit do Sokolovny, kterou si škola pronajímá. Žáci prvního stupně chodí plavat do bazénu. Škola nabízí žákům možnost zapojit se do zájmových aktivit v rámci mnoha různorodých kroužků.

V areálu školy se nachází ještě školní družina (kapacita 270 dětí) a školní jídelna s kapacitou 1750 obědů denně. Součástí školy jako příspěvkové organizace je též školní jídelna – výdejna (Jungmannova ulice ve Staré Boleslavi), ve které zajišťujeme stravování žáků Základní školy Stará Boleslav, Brandýs nad Labem-Stará Boleslav, Jungmannova 164, okres Praha-východ (kapacita 730 strávníků).

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola je plně organizovaná – se všemi devíti ročníky. V každém ročníku jsou tři nebo čtyři paralelní třídy. Třídy prvního stupně jsou umístěny v přízemí a v prvním patře budovy, třídy druhého stupně se nachází v prvním a druhém patře. Maximální kapacita školy, která činí 780 žáků, bývá v posledních letech stoprocentně využita. Z celkového počtu žáků jsou přibližně dvě třetiny místní, zbytek tvoří žáci dojíždějící.

Naprostá většina učeben slouží jako kmenové třídy, výjimkou je počítačová učebna, cvičná kuchyňka, učebna chemie a malá učebna pro dělené třídy na cizí jazyky. Žáci mají k dispozici žákovskou knihovnu. O přestávkách si mohou nakoupit v místním papírnictví nebo v kiosku.

Materiální vybavení školy se v posledních letech neustále zlepšuje. Všichni pedagogové mají k dispozici notebooky. Pomocí dokovací stanice se s nimi v učebnách jednoduše připojí na vnitřní síť i na internet. Ve všech učebnách jsou nainstalované interaktivní tabule s dataprojektory nebo přímo interaktivní dataprojektory. V kabinetech jsou umístěné tiskárny a kopírovací stroje. Zřízením školského poradenského pracoviště bylo vytvořeno odpovídající pracovní zázemí nejen pro výchovnou poradkyni, ale i pro speciální pedagožku a jejich práci s dětmi, kterým školské poradenské zařízení doporučilo speciálně pedagogickou péči.

Hygienické podmínky jsou zajištěny dle příslušných norem a předpisů. Ve třídách jsou výškově nastavitelné lavice a židle. Mírným nedostatkem je zajištění bezbariérového pohybu po budově. Zatím toto řešíme pomocí schodolezu.

2.2 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor školy tvoří více než šest desítek zaměstnanců. Většina z nich jsou učitelé. Kromě učitelů škola zaměstnává více než desítku asistentek pedagoga a speciální pedagožku. Vedení školy tvoří ředitel, statutární zástupce ředitele (zástupce pro 2. stupeň) a zástupkyně pro 1. stupeň.

V učitelském sboru převažují ženy. Většina učitelů má odpovídající vzdělání – jsou plně kvalifikovaní dle platné legislativy. Několik mladších učitelů si doplňuje pedagogické vzdělání vysokoškolským studiem. Všechny asistentky pedagoga mají odpovídající vzdělání. Ve škole pracují výchovné poradkyně, metodičky prevence a koordinátor v oblasti informačních a komunikačních technologií. Na 1. stupni jsou zaměstnáni pedagogové, kteří mohou žákům poskytovat kvalifikovanou dyslektickou a logopedickou péči.

2.3 Dlouhodobé projekty

Projekty doplňují výchovně vzdělávací proces žáků v jednotlivých třídách, ročnících i celé školy. Během školního roku realizujeme projekty krátkodobé i dlouhodobé. Cílem jejich zařazování do výuky je zvýšení efektivity vyučovacího procesu, motivace žáků a podpora spolupráce pedagog – žák – rodič. Naší snahou je zapojit do přípravy a realizace některých projektů i rodiče. Těmito aktivitami se snažíme proniknout do povědomí širší veřejnosti.

Osvědčené jsou celoškolní projekty na téma Den dětí, Den pro deváťáky – loučení, Den otevřených dveří, Školní akademie, ve spolupráci s MDDM Vánoční jarmark, se střední zemědělskou školou Živý Betlém. Součástí se stávají i dětská kulturní a divadelní vystoupení. Celoškolními projekty si žáci i učitelé připomínají také různá významná výročí, poznávají jiné kultury, tradice a zvyky, učí se vzájemné spolupráci.

Mezi celoroční projekty patří Třídění odpadů a Sběr papíru. Žáci se také pravidelně účastní i dalších projektů nabízených jinými subjekty a organizacemi. Osvědčená je spolupráce s Městskou knihovnou a s Hasiči.

Mezinárodní projekty nerealizujeme, ale v rámci výuky cizích jazyků rozvíjíme mezinárodní spolupráci formou vzdělávacích pobytů a poznávacích zájezdů, které každoročně, pokud to epidemická opatření dovolí, pořádáme.

3. CHARAKTERISTIKA ŠVP

3.1 Zaměření školy

Naše škola chce poskytnout všem žákům spolehlivý základ všeobecného vzdělání. Více hodin věnujeme našemu mateřskému jazyku jako nejdůležitějšímu pilíři vzdělání, které umožní žákům pokračovat ve studiu na středních školách, v učebních oborech i během svého života se dále zdokonalovat.

Chceme naučit žáky znalostem a dovednostem, které budou prakticky uplatňovat v životě, tj. méně se zaměřit na encyklopedické poznatky a více na činnostní učení. Postupně budeme zavádět do výuky efektivní metody, kterými povedeme žáky k týmové práci a vzájemné pomoci. Chceme rozvíjet zájmové aktivity žáků pomocí rozsáhlé nabídky zájmových kroužků, různých soutěží a olympiád. Hlavně se však zaměříme na vedení žáků k dodržování pravidel slušného chování a mezilidských vztahů.

Na druhém stupni (od šesté třídy) vždy zřizujeme v každém ročníku jednu třídu s rozšířenou výukou matematiky. Žáci této třídy mají týdně během čtyř let o osm hodin matematiky více než stanovuje Rámcový vzdělávací program.

3.2 Výchovně vzdělávací strategie

Obecné vzdělávací cíle (citace z RVP ZV)	**Konkretizace cílů na úrovni naší školy (z pozice pedagogů) znamená především**
Umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení.	- volit různé strategie vyučování - kombinovat výuku v rovinách individualizace a kooperace (soutěživosti) - vést žáky k sebepoznávání - propojovat výuku s reálným životem - vytvářet v žácích pozitivní vztah k rozličným informačním zdrojům jako prostředkům k pochopení života - rozvíjet v žácích schopnost zapamatovat si podstatné a zařazovat jevy do systému - spravedlivě hodnotit osvojené vědomosti, dovednosti i postoje

Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů.	- nepředávat žákům pouze hotové informace - vést žáky ke schopnosti odlišovat podstatné od nepodstatného - rozvíjet u žáků myšlenkové operace (schémata, analýza, syntéza, zobecňování, abstrakce) - rozvíjet představivost, odhad, intuici - vést žáky k hledání příčin a souvislostí - vést žáky k aplikaci známých postupů v neznámém prostředí - vytvářet žákům modelové problémové situace a být průvodci na cestě k řešení - uplatňovat individuální přístup při zadávání úkolů a rovněž při hodnocení - vést žáky k využívání získaných poznatků a osvojených dovedností v praktických aplikacích (projekty) - podporovat a rozvíjet hledání a nacházení alternativních postupů a řešení
Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci.	- realizovat se žáky komunitní kruhy - podporovat rozvoj aktivit žákovského parlamentu a třídních samospráv - otevírat prostor pro komunikaci v rámci vyučovacích hodin i mimo ně - využívat vyučovací strategie rozvíjející komunikaci - vést žáky ke srozumitelné a kultivované komunikaci ústní i písemnou formou - vést žáky k přesné formulaci myšlenek, názorů, argumentů - rozvíjet u žáků schopnost vhodně prosazovat vlastní názor - vést žáky k respektování názoru druhého i většiny - rozvíjet v žácích schopnost efektivně komunikovat ve složité konfliktní situaci - rozvíjet komunikaci rovněž v cizím jazyce - věnovat prostor rozvoji nonverbálních forem komunikace (řeč těla, obrazu, hudby …)
Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.	- realizovat skupinové vyučování na základě znalostí skupinové dynamiky a specifik vývojové psychologie - věnovat dostatečný prostor pro funkční využívání projektů ve vyučování - rozvíjet kooperativní dovednosti žáků - formulovat pro žáky týmové činnosti - vést žáky k osvojení si základů spolupráce, přijímání rolí v týmu a plnění povinností, které z těchto rolí vyplývají - osobním příkladem, modelovými situacemi i vyhodnocováním kooperativních a týmových aktivit vést žáky k respektování úspěchu svého i úspěchu druhých - vést žáky k toleranci - učit žáky, jak hledat a nalézat kompromis zejména při kooperativních a týmových činnostech - prohlubovat v žácích smysl pro fair play a dodržování pravidel vymezených společenstvím - rozvíjet schopnosti zdravého sebeprosazování, naslouchání druhým a respektování názorů odlišných - pěstovat v žácích zdravou míru kritičnosti a sebekritičnosti - vést žáky k vyhledávání pomoci a k ochotě a dovednosti pomoc poskytnout - rozvíjet u žáků schopnosti poradit se, organizovat aktivity, rozhodovat se, vést druhé k určitému cíli, kontrolovat průběh činností, hodnotit míru a kvalitu přínosu jednotlivců - členů týmu i týmu jako celku

Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti.	- demokratickými postupy podporovat růst zdravé sebedůvěry žáků - umožňovat žákům spolupodílet se na modelování chodu školy (podíl na autoevaluaci školy, spoluvytváření kritérií pro hodnocení, spolupodílení se na tvorbě dobrých pravidel tříd…) - vytvářet pro žáky dostatečný prostor k vyjádření vlastního názoru (ve vyučování i mimo ně, v rámci procesu autoevaluace, - důsledně trvat na respektování a dodržování dohodnutých pravidel - seznamovat žáky se základními etickými normami, rozebírat s nimi jejich smysl, potřebu, jakož i nutnost se jimi řídit - učit žáky samostatně se rozhodovat a současně nést zodpovědnost za svá rozhodnutí - vést žáky k osvojení si zdvořilého a kultivovaného vystupování - vést žáky k pravdomluvnosti, odvaze přiznat (si) chybu, dovednosti, jak se z ní poučit a vhodně na situaci osobně reagovat (např. se omluvit) - vést žáky k co nejobjektivnějšímu posuzování a vyhodnocování svých možností, klást na sebe přiměřené požadavky
Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě.	- vytvářet podmínky a atmosféru, kdy se žáci nebudou stydět či obávat projevovat své city, názory - upevňovat v žácích potřebu a význam projevování pozitivních citů - rozvíjet v žácích empatii ve vztahu k jedincům i skupinám v konkrétních podmínkách i obecně - vychovávat žáky k rodičovství - učit žáky porozumět specifickým potřebám handicapovaných spoluobčanů a jak jim poskytnout potřebnou pomoc - vést žáky k aktivnímu podílu na tvorbě i ochraně životního prostředí - individuálně pomáhat žákům orientovat se v jejich citovém životě - důsledně a citlivě eliminovat rizikové faktory chování některých žáků
Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný.	- vychovávat žáky ke zdravému životnímu stylu osobním příkladem i programem výuky - podporovat pohybové aktivity žáků - zdůrazňovat význam hygieny práce i potřeby odpočinku (včetně aktivního odpočinku) - důsledně realizovat program prevence proti škodlivým vlivům - vytvářet příjemné a podnětné školní klima především tak, aby žáci vnímali, že s nimi vyučující aktivně počítají, že spoluvytvářejí program činností a nejsou pouhými pasivními účastníky či „reproduktory“ - vést žáky k takovému jednání a chování, aby si vážili života svého i života druhých - vést žáky ke schopnosti zvládat a překonávat problémové a krizové situace především jejich aktivním řešením - vytvářet u žáků pozitivní postoj k ochraně lidského zdraví a zdravého životního prostředí

Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.	- vést žáky k tolerantnímu přístupu jeden ke druhému - vést žáky k poznávání a respektování odlišných kultur - vytvářet u žáků pozitivní vztah k odlišnostem sociálním i kulturním - seznamovat žáky s tradicemi a odlišnostmi minorit - provázet žáky poznáváním duchovního světa vlastní kultury v kontextu s duchovními hodnotami ostatních kultur - vést žáky k porozumění významu duchovního a kulturního odkazu minulosti
Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.	- vést žáky k co nejobjektivnějšímu posuzování svých možností (sebereflexe, sebepoznávání, sebehodnocení) - prezentovat žákům rozmanité studijní obory a profese (setkávání s reprezentanty profesí, návštěvy na specializovaných pracovištích) - dle aktuálních informací seznamovat žáky s možnostmi uplatnění jednotlivých profesí na trhu práce - podněcovat u žáků zájem o různé oblasti studijní i profesní orientace (příklady ze života, osobnosti ve výuce) - rozvíjet schopnost a dovednost žáků plánovat, řídit a organizovat svůj čas a své činnosti - umožňovat žákům osvojovat si základní pracovní dovednosti a návyky - seznamovat žáky s bezpečností a ochranou zdraví při práci obecně i konkrétně pro určité aktivity a činnosti - prohlubovat u žáků zodpovědnost za výsledek (kvalitu, včasnost) vlastních pracovních činností individuálně i ve skupině

Klíčové kompetence (dle RVP ZV)	**Rozvoj jednotlivých kompetencí žáků a jejich upevňování ve vzdělávacím procesu znamená, aby žák získal zejména potřebné vědomosti, osvojil si dovednosti, návyky:**
a) Kompetence k učení	- pracovat s textem (vyhledávat, vybírat, třídit a využívat informace) - číst s porozuměním - osvojit si práci s chybou - nestresový přístup - osvojit si a prakticky využívat principy a postupy kritického myšlení - volit pořadí činností a přiměřené tempo - znalosti o pojmech rozvíjet po spirále (postupné zvyšování náročnosti na znalosti a především jejich praktické užívání, na dovednosti i návyky) - propojovat věci a jevy do souvislostí - volit si možnosti využití různých zdrojů informací - radit se s druhými - konzultovat své názory či pochybnosti - vytvářet a systematicky si třídit potřebné materiály - vytvářet portfolia

b) Kompetence k řešení problémů	- identifikovat problém - analyzovat, syntetizovat - hledat možná řešení problému - zvolit „nejvhodnější řešení - vybírat a vyhodnocovat informace vedoucí k řešení problému - řešit problémové situace a úlohy i tzv. s „otevřeným koncem“ - vystupovat asertivně - aktivně se zapojovat do diskusí a dění ve svém okolí - aplikovat získané zkušenosti a dovednosti v nových podmínkách, situacích, ap.
c) Kompetence komunikativní	- kultivovaně komunikovat verbálně i neverbálně - komunikovat v dialogu i v rámci skupiny - aktivně naslouchat druhým - vést diskusi - umět formulovat a pokládat otázky (např. sdělit, čemu nerozumím) - vyjadřovat se souvisle, přehledně v logickém sledu - navazovat na myšlenky druhých a rozvíjet je - komunikovat v cizím jazyce - využívat různé strategie komunikace - rozpoznat manipulativní komunikaci a dokázat na ni reagovat - umět parafrázovat - dokázat přehledně shrnout informace jakéhokoli typu - rozumět grafům, diagramům, tabulkám a umět je interpretovat - tolerovat názory druhých - prezentovat výstupy a závěry - komunikovat na úrovni uživatele prostřednictvím komunikačních technologií
d) Kompetence sociální a personální	- spolupracovat se spolužákem, ve skupině, ve třídě, v rámci školy - vzájemně si pomáhat - dokázat nabídnout i přijmout pomoc - přijímat různé role ve skupinách - přebírat zodpovědnost za vlastní činnost i činnosti ve skupině - oceňovat snahu druhých - podílet se aktivně na tvorbě, uplatňování a dodržování pravidel třídy, skupiny - uvědomovat si vlastní dovednosti sociální i personální - kriticky hodnotit vlastní činnosti - být schopen korekce - činit rozhodnutí
e) Kompetence občanská	- využívat práva svá a respektovat práva druhých - plnit své povinnosti - držet slovo, daný slib - respektovat nejrůznější individuální rozdíly nejen mezi vrstevníky (osobnostní, kulturní, etické, náboženské, dané handicapem) - vážit si kulturního dědictví - zodpovědně vystupovat - nebýt lhostejný k nevhodným projevům druhých (násilí, vandalismus) - umět poskytnout první pomoc - vědět, na koho se obrátit o pomoc - chránit a udržovat životní prostředí

f) Kompetence pracovní	- osvojit si učební a pracovní dovednosti a návyky - aktivně se spolupodílet na projektech - být flexibilní na potřebnou změnu - být houževnatý - uvědomovat si své možnosti a meze - osvojit si principy a dovednosti sebereflexe a sebehodnocení - zajímat se o studijní či profesní programy - dodržovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci - zodpovědně a aktivně přistupovat k učebním a pracovním činnostem - osvojovat si technologické postupy - orientovat se ve schématech
g) Kompetence digitální	- systémový přístup při analýze situací a jevů světa - nacházet prostřednictvím ICT technologií různá a nejvhodnější řešení pro danou situaci - vytvářet a upevňovat zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce - porozumět různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace - prostřednictvím ICT technologií rozvíjet principy kritického myšlení - rozhodovat na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, rozhodnutí obhajovat pomocí věcných argumentů - komunikovat pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje - standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci - posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech - nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem - upevňovat právní vědomí s důrazem na autorský zákon, GDPR, kyberšikany a další nezákonné aktivity

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení (ŠPZ)

Škola je otevřená žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, talentovaným žákům i žákům s mimořádným nadáním. Na základě diagnostiky jsou konzultovány, plánovány a využívány vhodné metody a organizační postupy výuky. Na základě odborného posudku školského poradenského zařízení výchovný poradce, třídní učitel a další pedagogičtí

pracovníci ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka vytváří a realizují individuální vzdělávací plán (IVP), jehož struktura vychází z platné právní úpravy.

Žáci mohou též využívat pomoci školního speciálního pedagoga. K němu se nemusí dostat jen díky doporučení PPP, ale mohou se dostat i na doporučení učitele, na žádost rodičů nebo na základě vlastního přání žáka. Školní speciální pedagog pracuje s jednotlivými žáky či žákovskými skupinami.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

Plán pedagogické podpory (PLPP) – podpůrné opatření prvního stupně sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu podle jeho uvážení, pokud nepostačuje samotné zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb žáka.

PLPP má písemnou podobu (formulář doporučený MŠMT). V písemné podobě je uložen u třídního učitele (výchovného poradce), v elektronické podobě je na školním serveru v příslušné složce.

Učitel s PLPP seznámí zákonné zástupce žáka a všechny učitele vyučující v dané třídě. Osoby, které se s plánem seznámily, plán podepisují.

Učitel s výchovným poradcem stanoví termín vyhodnocení – nejpozději po třech měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření. PLPP je vyhodnocováno písemně do stanoveného formuláře.

Plán obsahuje údaje o žákovi, důvod proč je vytvářen, co je plánováno s žákem dělat, stručný popis jeho obtíží, stanovení cílů PLPP, dále obsahuje metody výuky, organizaci výuky, hodnocení žáka, pomůcky. Obsahuje také podpůrná opatření, která se nevztahují bezprostředně k výuce, ale například k situaci v rodině, k aktuálnímu zdravotnímu stavu žáka. Plán je následně vyhodnocován. Předpokládá se, že je s ním seznámen žák, zákonný zástupce, třídní učitel a vyučující.

V případě potřeby učitel PLPP průběžně aktualizuje.

Pro učitele je vytvoření PLPP prostředkem k uvědomění si svých dosavadních kroků a postupů, následně i k promýšlení dalších kroků. Jejich stručný a transparentní popis pak povede k nastavení konkrétních opatření, plán může dobře sloužit k vyhodnocení úspěšnosti pedagogické práce s žákem. Je-li to možné, snažíme se zapojit rodiče do spolupráce.

Východiska pro stanovení podpůrných opatření můžeme rozdělit do čtyř základních kategorií:

1. pedagogickou diagnostiku žáka samotného nebo žáka v interakci s třídním kolektivem

2. analýzu domácí přípravy žáka

3. identifikaci zjevných rizikových faktorů na straně žáka i rodiny

4. analýzu vlastního pedagogického přístupu

Vyhodnocení účinnosti PLPP, posouzení cílů podpory a jejich naplnění, obsahuje informace o seznámených osobách (třídní učitel, vyučující, pracovník ŠPP, zákonný zástupce); dále informace o případném předání plánu školskému poradenskému zařízení. Interval pro plnění a následné vyhodnocení PLPP si nastavuje pedagog, stanovena je maximální lhůta 3 měsíců na zhodnocení efektivity a účelnosti PLPP.

PLPP není nutné (ale samozřejmě možné) při jeho přípravě konzultovat se ŠPZ, ovšem již hotový a vyhodnocený slouží jako podklad v případě následné diagnostiky žáka ve ŠPZ, tedy tehdy, nejsou-li opatření na prvního stupně dostačující. Pracovníkům ŠPZ usnadní vypracovaný PLPP náhled do problémů žáka a do již realizovaných opatření. V ideálním případě předává škola tento dokument rodičům před plánovanou návštěvou ŠPZ.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

Individuální vzdělávací plán žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními sestavují vyučující jednotlivých předmětů poté, co jsou vyzváni výchovným poradcem. Výchovný poradce dává pokyn k vypracování IVP, jakmile škola obdrží doporučení školského poradenského zařízení, Výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka.

IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od schválení žádosti ředitelem školy.

Vypracované IVP zasílá výchovný poradce zákonným zástupcům mailem nebo přes Bakaláře k připomínkám. IVP má vždy písemnou podobu (formulář doporučený MŠMT). Po konzultaci je podepsán třídním učitelem, vyučujícími jednotlivých předmětů, ředitelem školy, výchovným poradcem, zákonným zástupcem žáka a žákem. Schválený a podepsaný IVP je bezpečně uložen v zamčené skříni u výchovného poradce.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s lehkým mentálním postižením (LMP) od třetího stupně podpory je pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání (RVP ZV).

IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Asistent pedagoga pracuje se žákem, buď přímo ve třídě, nebo individuálně i mimo učebnu. V učebně uplatňuje po konzultaci s vyučujícím potřebné vzdělávací postupy nebo provádí v rámci individuální práce se žákem procvičování dovedností vztahujících se k vyučovacím předmětům. V kompetenci asistenta pedagoga je i příprava některých speciálních výukových pomůcek a materiálů podle pokynů vyučujícího.

3.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP nadaného a mimořádně nadaného žáka

Plán pedagogické podpory (PLPP) – podpůrné opatření prvního stupně sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu podle jeho uvážení, pokud nepostačuje samotné zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb žáka.

PLPP má písemnou podobu (formulář doporučený MŠMT). V písemné podobě je uložen u třídního učitele, v elektronické podobě na školním serveru v příslušné složce.

Učitel s PLPP seznámí zákonného zástupce žáka a všechny učitele vyučující v dané třídě. Osoby, které se s plánem seznámily, plán podepisují.

Učitel s výchovným poradcem stanoví termín vyhodnocení – nejpozději po třech měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření. PLPP je vyhodnocováno písemně do stanoveného formuláře.

V případě potřeby učitel PLPP průběžně aktualizuje.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP mimořádně nadaného žáka

Škola vyhledává a rozvíjí talent a mimořádné nadání žáků. Při zjišťování mimořádného nadání žáků spolupracuje s poradenským pracovištěm a na základě závěrů odborného vyšetření sestavuje a realizuje individuální vzdělávací plán. Mimořádně nadaní žáci mohou být přeřazeni do vyššího ročníku na základě komisionální zkoušky.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavují vyučující jednotlivých předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, poté, co jsou vyzváni výchovným poradcem. Výchovný poradce dává pokyn k vypracování IVP, jakmile škola obdrží doporučení školského poradenského zařízení a ředitel školy potvrdí souhlas se vzděláváním žáka dle IVP. Výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn.

IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje učitel se zákonnými zástupci tohoto žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavní IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. Vypracované IVP zasílá výchovný poradce zákonným zástupcům mailem nebo přes Bakaláře k připomínkám.

Po konzultaci je podepsán třídním učitelem, vyučujícími jednotlivých předmětů, ředitelem školy, výchovným poradcem, zákonným zástupcem žáka a žákem. Schválené IVP je v elektronické podobě uloženo na školním intranetu a podepsané v písemné formě v uzamčené skříni u výchovného poradce.

Podpůrná opatření a úpravy vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků probíhají v několika rovinách:

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce;
- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech;
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy;
- obohacování vzdělávacího obsahu;
- zadávání specifických úkolů, projektů;
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních kol;
- široká nabídka zájmových aktivit.

3.5 Průřezová témata

Průřezová témata reprezentují ve školním vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se nedílnou součástí základního vzdělání. Pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Žáci dostávají možnost utvářet si integrovaný pohled na danou problematiku a uplatňovat širší spektrum dovedností.

V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

1. Osobnostní a sociální výchova

2. Výchova demokratického občana

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

4. Multikulturní výchova

5. Environmentální výchova

6. Mediální výchova

Na naší škole realizujeme průřezová témata formou zavedení samostatného předmětu **Osobnostní a sociální výchova**, integrací do vyučovacích předmětů podle následující tabulky.
Používané zkratky – předmět (Pře), projekty (Pro), integrace (Int), E exkurze (E)

(Používané zkratky - předmět (Pře), projekty (Pro), integrace (Int), E exkurze (E)

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

		1. stupeň		2. stupeň			
Název tematického okruhu		1. období	2. období	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Osobnostní rozvoj	**Rozvoj schopností poznávání**	Všechny předměty	Všechny předměty				
	Sebepoznání a sebepojetí	Veselé zoubky ČJS 3-5-01					
	Seberegulace a sebeorganizace	Všechny předměty	Všechny předměty				
	Psychohygiena	Všechny předměty	Všechny předměty				
	Kreativita	Všechny předměty	Všechny předměty				

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

		1. stupeň		2. stupeň			
Název tematického okruhu		1. období	2. období	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Sociální rozvoj	**Poznávání lidí**	Komunitní kruh ČJL-3-2-05					
		Poznáváme lidi ČJS 3-2-01					
		Den pro rodinu ČJS 3-2-01	Rodina ČJS 5-2-01				
	Mezilidské vztahy		Naše třída ČJS 5-2-02				
	Komunikace	Divadla, kina ČJL 3-3-01 ČJL 3-3-03 ČJL 3-3-04	Divadla, kina ČJS 5-2-02				
	Kooperace a kompetice	Práce ve skupinách, dvojicích, týmu ČJL 3-1-03 ČJL 3-1-05 ČJL 3-1-06	Práce ve skupinách, dvojicích, týmu ČJS 5-2-02				
Morální rozvoj	**Řešení problémů a rozhodovací dovednosti**	Doučování, pomoc druhému, problém ČJL 3-1-03	Doučování, pomoc druhému, problém ČJS 5-2-02				
	Hodnoty, postoje, praktická etika		Jak to vidím? ČJS 5-2-02				

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA						
	1. stupeň		2. stupeň			
Název tematického okruhu	1. období	2. období	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Občanská společnost a škola	Na koho se obrátit? – Prv ČJS 3-5-03 ČJS 3-5-04	Na koho se obrátit? – Vl ČJS 5-5-04	VkO			Ruský jazyk
	Návštěva institucí ve městě ČJS 3-3-02	Návštěva institucí ve městě ČJS 5-1-01				
		Řešení konfliktů ČJS 5-2-05 ČJS 5-2-03				
Občan, občanská společnost a stát		Pražský hrad ČJS 5-1-04		Zeměpis	Dějepis	Zeměpis
Formy participace občanů v politickém životě	Občan a úřad - Prv ČJS 3-3-02	Obce, kraje, samospráva – Vl ČJS 5-1-06		Zeměpis		Zeměpis
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		Státní zřízení - Vl ČJS 5-1-06		Zeměpis		Zeměpis
		Lidská práva – Vl ČJS 5-2-03				

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

	1. stupeň		2. stupeň			
Název tematického okruhu	1. období	2. období	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Evropa a svět nás zajímá	Děti v Evropě a ve světě - Prv ČJS 3-1-02 ČJS 3-3-03	Děti v Evropě a ve světě - Prv ČJS 5-1-05 ČJS 5-1-03	Aj	Cizí jazyky Z, Čj VkO, ČSP	Cizí jazyky Z, Hv VkO, ČSP	Cizí jazyky Z, Čj, M VkO, ČSP
	Vánoce ČJS 3-3-03	Vánoce ČJS 5-2-02				
	Lidová slovesnost, zvyky a tradice ČJS 3-3-03	Lidová slovesnost, zvyky a tradice ČJS 5-3-04				
Objevujeme Evropu a svět		Symboly ČR a Evropy – Vl ČJS 5-1-05	Aj	D, Z Aj, Fj VkO	Z Aj, Fj, Nj	Z Aj, Fj, Nj
		Život Evropanů - Vl ČJS 5-1-05				
Jsme Evropané		Evropská Unie – Vl ČJS 5-1-05	D	VkO FJ	Čj Z	Fj Hv, Vv

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

	1. stupeň		2. stupeň			
Název tematického okruhu	1. období	2. období	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kulturní diference	Hodnoty ČJS 3-3-03		Dějepis	Dějepis Zeměpis		
				ČSP	ČSP	
Lidské vztahy		Předsudky a stereotypy ČJS 5-2-03		Zeměpis	Zeměpis Dějepis	Zeměpis
				Nj	Nj	Nj
Etnický původ	Etnické skupiny v ČR ČJS 3-2-01			Zeměpis		
Multikulturalita	Multikulturní společnost ČJS 3-2-01			Zeměpis	Zeměpis	Zeměpis
				Hv, Vv	Hv, Vv	Hv, Vv
Princip sociálního smíru a solidarity	Rasismus ČJS 3-2-01	Lidská solidarita ČJS 5-2-02		Zeměpis		Zeměpis Dějepis
				Rj		Rj

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA						
	1. stupeň		2. stupeň			
Název tematického okruhu	1.období	2.období	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Ekosystémy		Biomy – Př ČJS 5-4-03	Př, Z F	Př, Z ČSP	Př	Př
Základní podmínky života		Jak lidé využívají přírodu – Př ČJS 5-4-05	Př, F	Př, F VkZ	Př, F, Ch	Př, F, Ch
Lidské aktivity a problémy živ. prostředí	Ochrana přírody ČJS 3-4-02	Ochrana přírody ČJS 5-4-05	Z, Fy	Z, Fy VkZ	Z, Ch VkZ	Z, Fy, Ch Př, Aj
	Tonda obal ČJS 3-4-02	Tonda obal ČJS 5-4-05				
	Den Země ČJS 3-4-03	Den Země ČJS 5-4-06 ČJS 5-4-05				
Vztah člověka k prostředí	Ekologické problémy lidstva ČJS 3-4-02	Ekologické problémy lidstva ČJS 5-4-06	Př, F, Z	Př, F ČSP	Př, F, Ch	Př, F, Ch Z
	Zemědělské muzeum ČJS 3-4-02	Kino IMAX – ekologie ČJS 5-4-04 ČJS 5-4-05				
	Hasík – Prv 2.ročník ČJS 3-5-04					

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA						
	1. stupeň		2. stupeň			
Název tematického okruhu	1. období	2. období	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Lži a polopravdy v médiích ČJL 3-1-07 ČJL 3-1-10	Lži a polopravdy v médiích ČJL 5-1-06			Čj, Nj	Čj, Nj
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		Staňte se tvůrci novin ČJL 5-1-09 ČJL 5-1-10		ČSP	ČSP	Čj
Stavba mediálních sdělení	Hodnota zprávy – IT ICT 5-2-02			Čj		Čj
	Grafika, fotografie – IT ICT 5-3-01					
Vnímání autora mediálních sdělení		Reklama a zpráva – ČJ ČJL 5-1-09 ČJL 5-1-06		ČSP	ČSP	Čj
Fungování a vliv médií ve společnosti	Reklama ČJL 3-1-01	Reklama ČJL 5-1-06	Hv, Vv	Hv, Vv VkO	Hv, Vv	Hv, Vv D
Tvorba mediálního sdělení	Online média ČJL 3-1-07 ČJL 3-1-10	Online média ČJL 5-1-05			ČSP Rj	ČJ Rj
	Knihovna ČJL 3-3-03	Knihovna ČJL 5-3-01				
Práce v realizačním týmu		Jak vzniká časopis – ČJ ČJL 5-1-09 ČJL 5-3-02	PP		ČSP	ČJ

Název projektu	**HASÍK**
Ročník	2.
Anotace	Instruktoři uskuteční v daném školním roce ve všech 2. třídách dvě hodinová zaměstnání. Na nich se děti seznámí nejen s prací hasičů, ale zejména získají řadu užitečných informací z oblasti požární ochrany a ochrany obyvatelstva. Třetí, závěrečné zaměstnání se uskutečňuje v požární zbrojnici, kde dětem ukážeme techniku a zásahové prostředky. Žáci si mohou prakticky vyzkoušet řešení některých situací, například volání na tísňové linky. Dozví se, jak se zachovat v případě vzniku požáru v bytě nebo v domě a řadu dalších informací. Zaměstnání s dětmi provádějí instruktoři z řad příslušníků HZS ČR a dobrovolných hasičů formou besed a praktických ukázek. Program je akreditován Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.
Cíl a výstupy	**1. cyklus (1. stupeň ZŠ)** ➢ Kdo to jsou hasiči, co je jejich práce (hasiči a moje osobní zkušenost s nimi) ➢ Jak poznáme hasiče (ukázka dýchacího přístroje) ➢ Co je to bezplatná telefonní linka tísňového volání ➢ V čem je nebezpečné zneužití tísňových telefonních čísel, jak správně nahlásit požár ➢ Hasiči jedoucí k zásahu a děti na silnici ➢ Který oheň je “dobrý” a který oheň je “zlý” (proměna dobrého ohně ve zlý) ➢ Nalezené zápalky a “hra” s nimi ➢ Co dělat, když na mě hoří oblečení a jaké jsou základní zásady první pomoci při jednoduchých popáleninách ➢ Odkud hrozí nebezpečí u nás doma a na co nezapomenout při odchodu z domu ➢ Jak poznám, když hoří u nás doma a co dělat ➢ Domácí únikový plán, způsob vyhlášení poplachu a únikové cesty ve škole ➢ Co je to varovný signál a co budu dělat, když jej uslyším

Název projektu	**TONDA OBAL** https://www.ucitele.tonda-obal.cz/?utm_source=rozcestnik
Ročník	1.,2.,3.,4.,5.
Anotace	Projekt se zaměřuje na zvýšení povědomí o správném třídění a recyklaci odpadu. Třídění odpadu je dobrý návyk, který by měly děti získávat a osvojit si již od útlého věku. Každá třída prvního stupně zaměří jednu hodinu povídáním o recyklaci odpadů a možnostech dalšího zpracování. Aktivně si vyzkouší třídění odpadů do barevných kontejnerů, žáci zhlédnou několik krátkých filmů z prostředí dalšího zpracování odpadů i jejich skladování.
Cíl a výstupy	**1.+2.třída:** ➢ Děti by měly bezpečně znát barvy kontejnerů, které jsou běžně na ulicích a vědět co do nich patří. ➢ Měly by vědět, proč se odpady sbírají na úrovni: chrání se příroda, něco se z nich vyrobí. ➢ U běžných odpadů dokáží říct, zda jsou z papíru, plastu, skla nebo se jedná o nápojový karton. **3.+4.+5.třída:** ➢ Znají základní (barevné kontejnery) i další (sběrné dvory, zpětný odběr) možnosti sběru odpadu. ➢ Nenechají se zmást chytáky v oblasti třídění (zrcadlo, polystyren, ...). ➢ Znají konkrétní výrobky z recyklovaných odpadů. ➢ Mají základní povědomí o skládkách, spalovnách a třídících linkách. ➢ Vědí, kde najdou informace o třídění odpadu (nálepky na kontejnerech, weby).

Název projektu	**VESELÉ ZOUBKY**
Ročník	**1.**
Anotace	V tomto preventivním programu, který je určen pro žáky prvních tříd základních škol z celé České republiky, si žáci co nejsprávněji osvojí návyky, aby se dokázali o svoje zoubky dobře starat. Ve spolupráci se společností DM drogeriemarket, která zašle výukové DVD se zábavným filmem, program pro interaktivní tabuli zaměřený na správnou péči o chrup, samolepky, pracovní listy a preventivní balíčky pro každého žáka, probíhá jednohodinová výuka v kmenové třídě. Děti vyplňují pracovní list, povídají si o správné péči o zuby, správné technice čištění a o důležitosti preventivní zubní prohlídky.
Cíl a výstupy	Cílem programu je pomoci dětem a jejich rodičům zorientovat se v oblasti správné péče o chrup dětí a prevence zubního kazu. Každý žák, který se zúčastní tohoto projektu: ➢ si upevní teoretické znalosti o ústní hygieně ➢ si prakticky nacvičí čištění zubů ➢ pracuje s interaktivním programem

Název projektu	**VÁNOCE**
Anotace	• Význam a pojetí významného křesťanského svátku v historii i současnosti. Vánoční zvyky a tradice u nás i ve světě. • Řízený rozhovor, výklad učitele, skupinová práce, samostatná práce, dobrovolné úkoly, referáty, video, vyhledávání informací a práce s nimi, výtvarné a pracovní aktivity, kulturní vystoupení žáků ZŠ • Klíčová slova: zimní slunovrat, advent, Vánoce, svátky adventní a vánoční, sv. Mikuláš, sv. Lucie, Tři králové, Silvestr, Nový rok, vánoční zvyky a obyčeje, pověry a pranostiky, symboly Vánoc – stromeček, jesličky, betlém, koleda, PF
Cíl a výstupy	Seznámit žáky se vznikem, oslavami a tradicemi křesťanského svátku a svátky dalšími, podílet se na zimní a vánoční výzdobě tříd a školy.

4. UČEBNÍ PLÁN

V současné době žáky vzděláváme podle dvou učebních plánů – první je pro žáky běžných tříd, druhý je pro třídy s rozšířenou výukou matematiky.

Dva učební plány škola používá od školního roku 2020/2021, kdy jsme poprvé otevřeli třídu s rozšířenou výukou matematiky.

Od školního roku 2024 / 2025 dochází ke změně ŠVP ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Škola bude po desítkách let disponovat svou vlastní tělocvičnou o rozměrech 45 x 25 metrů. Tento prostor půjde snadno pomocí zástěny rozdělit na tři veliké tělocvičny o rozměrech 15 x 25 m. V jeden okamžik tak mohou cvičit hned tři skupiny (třídy) žáků najednou. Z tohoto důvodu a na doporučení MŠMT proto navýšíme počty hodin tělesné výchovy ze dvou na tři týdně, kromě prvních ročníků a osmých a devátých tříd s rozšířenou výukou matematiky.

Učební plán pro běžné třídy

Vzdělávací oblasti		Vzdělávací obory		1. stupeň						2. stupeň				
				1. - 5. ročník						6. – 9. ročník				
				1.	2.	3.	4.	5.	∑	6.	7.	8.	9.	∑
Jazyk a jazyková komunikace	42/ 33	Český jazyk a literatura	33/ 15	7 + 1	7 + 1	7 + 1	6 + 2	6 + 1	33 +6	4 + 1	4 + 1	3 + 1	4 + 1	15+ 4
		Cizí jazyk	9 / 12			3	3	3	9	3	3	3	3	12
		Další cizí jazyk	0 / 6								2	2	2	6
Matematika a její aplikace			20/ 15	4 + 1	3 + 2	3 + 2	5	5 + 1	20 +6	4 + 1	4 + 1	3 + 1	4 + 1	15 +4
Informatika			2 / 4				1	1	2	1	1	1	1	4
Člověk a jeho svět	11 / 0	Prvouka	6 / 0	2	2	2			6					
		Přírodověda	2 / 0				1	1	2					
		Vlastivěda	3 / 0				1	2	3					
Člověk a společnost	0 / 10	Dějepis	0 / 6							1	2	1 + 1	2	6 + 1
		Výchova k občanství	0 / 4							1	1	1	1	4
Člověk a příroda	0 / 20	Fyzika	0 / 5							1 + 1	1 + 1	2	1	5 + 2
		Chemie	0 / 4									2	2	4
		Přírodopis	0 / 5							1 + 1	2	1	1 + 1	5 + 2
		Zeměpis	0 / 6							2	1 + 1	2	1	6 + 1
Umění a kultura	12 / 9	Hudební výchova	5 / 4	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	4
		Výtvarná výchova	7 / 5	1	2	2	1	1	7	2	1	1	1	5
Člověk a zdraví	10/ 10	Výchova ke zdraví	0 / 0											
		Tělesná výchova	10 /10	2	2 + 1	2 + 1	2 + 1	2+ 1	10 +4	2 + 1	3	3	2 + 1	10 +2
Člověk a svět práce (pracovní činnosti)			5 / 3	1	1	1	1	1	5			2	1	3
Osobnostní a sociální výchova OSV			0 / 0							0 + 1			0 + 1	0 + 2
Průřezová témata – PT				Zařazována napříč VVP						Zařazována napříč VVP				
Disponibilní časová dotace			16/ 18	2	4	4	3	3	16	6	4	3	5	18
Celková povinná časová dotace-ŠVP				20	22	25	25	26	118	29	30	31	32	122

Učební plán pro třídy s rozšířenou výukou matematiky

Vzdělávací oblasti		Vzdělávací obory		1. stupeň						2. stupeň				
				1. - 5. ročník						6. – 9. ročník				
				1.	2.	3.	4.	5.	∑	6.	7.	8.	9.	∑
Jazyk a jazyková komunikace	42/ 33	Český jazyk a literatura	33/ 15	7 + 1	7 + 1	7 + 1	6 + 2	6 + 1	33 +6	4 + 1	4 + 1	3 + 1	4 + 1	15+ 4
		Cizí jazyk	9 / 12			3	3	3	9	3	3	3	3	12
		Další cizí jazyk	0 / 6								2	2	2	6
Matematika a její aplikace			20/ 15	4 + 1	3 + 2	3 + 2	5	5 + 1	20 +6	4 + 2	4 + 2	3 + 2	4 + 2	15 +8
Informatika			2 / 4				1	1	2	1	1	1	1	4
Člověk a jeho svět	11 / 0	Prvouka	6 / 0	2	2	2			6					
		Přírodověda	2 / 0				1	1	2					
		Vlastivěda	3 / 0				1	2	3					
Člověk a společnost	0 / 10	Dějepis	0 / 6							1	2	1 + 1	2	6 + 1
		Výchova k občanství	0 / 4							1	1	1	1	4
Člověk a příroda	0 / 20	Fyzika	0 / 5							1 + 1	1 + 1	2	1	5 + 2
		Chemie	0 / 4									2	2	4
		Přírodopis	0 / 5							1 + 1	2	1	1 + 1	5 + 2
		Zeměpis	0 / 6							2	1	2	1 + 1	6 + 1
Umění a kultura	12 / 9	Hudební výchova	5 / 4	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	4
		Výtvarná výchova	7 / 5	1	2	2	1	1	7	2	1	1	1	5
Člověk a zdraví	10/ 10	Výchova ke zdraví	0 / 0											
		Tělesná výchova	10 /10	2	2 + 1	2 + 1	2 + 1	2+ 1	10 +4	3	3	2	2	10
Člověk a svět práce (pracovní činnosti)			5 / 3	1	1	1	1	1	5			2	1	3
Osobnostní a sociální výchova OSV			0 / 0											
Průřezová témata – PT										Zařazována napříč VVP				
Disponibilní časová dotace			16/ 18			4	3	3	16	5	4	4	5	18
Celková povinná časová dotace-ŠVP				20	22	25	25	26	118	29	30	31	32	122

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1 Český jazyk - 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Škola považuje předmět Český jazyk a literatura za významný nástroj poznávání světa a porozumění sobě samému. Ve výuce si žáci osvojují jazykové, komunikační a literární znalosti a dovednosti, kterých využívají nejen ve svých mluvených a písemných projevech, ale i v ostatních školních předmětech a ve svém dalším osobním, občanském a profesním životě.

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Výuka se dělí na tři tematické oblasti – jazykovou, komunikační a slohovou a literární výchovu. Jazyková výchova pomáhá žákům správně a adekvátně užívat jazykových prostředků v jejich mluvených a psaných projevech. Komunikační výchova připravuje žáky na to, aby dokázali reagovat vhodně, věcně a jazykově správně v různých komunikačních situacích. V literární výchově při práci s uměleckými i jinými texty v tištěné i elektronické podobě si žáci osvojují dovednosti potřebné pro porozumění textu, pochopení jeho významu a smyslu a pro jeho hlubší vnímání.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Ve výuce českého jazyka a literatury na 1. stupni je důraz kladen především na:

- výuku čtení zvolenou metodou
- výuku psaní zvoleným typem písma
- poznání jazykového systému jako opory pro mluvení a psaní ve spisovném jazyce
- osvojení základních pravopisných jevů
- vhodné užívání jazykových prostředků
- výstižné formulování a sdělování svých myšlenek
- získávání informací z různých zdrojů, tradičních i digitálních
- základy práce s literárním textem
- rozvíjení čtenářských dovedností a návyků zaměřených k tomu, aby žák ve výuce na druhém stupni dokázal samostatně pracovat s přiměřeně náročnými odbornými, uměleckými a publicistickými texty v tištěné a elektronické podobě
- poznávání základních literárních druhů na základě četby, vnímání jejich specifických znaků, formulaci vlastních názorů na přečtené

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny do ostatních vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova** (OSV): Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí; Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice; Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika;
- **Mediální výchova** (MV): Tematické okruhy receptivních činností – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Vnímání autora mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti; Tematické okruhy produktivních činností – Tvorba mediálního sdělení;
- **Multikulturní výchova** (MKV): Kulturní diference; Lidské vztahy; Multikulturalita;
- **Výchova demokratického občana** (VDO): Občanská společnost a škola;
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** (VMEGS): Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět; Jsme Evropané;
- **Environmentální výchova** (EV): Vztah člověka k prostředí; Lidské aktivity a problémy životního prostředí.

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se realizuje ve všech ročnících 1. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

1. stupeň					
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	**7+1**	**7+1**	**7+1**	6+**2**	6+**1**

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Český jazyk je vyučován z větší části v nedělených třídách. V případě, že se část výuky odehrává v rámci školního tematického projektu, jsou žáci rozděleni podle předem stanoveného klíče. Vyučování předmětu probíhá v kmenové učebně třídy, ve školní knihovně nebo multimediální a počítačové učebně, alespoň jednou za školní rok v městské knihovně nebo vybraných veřejných budovách (např. pošta, vlakové nádraží apod.). Žáci navštíví alespoň jedno divadelní představení či jinou kulturní akci spojenou s probíraným obsahem literární výchovy ročně. Během školního roku je zařazována řada třídních projektů. Žáci si osvojené dovednosti a znalosti vyzkouší v činnostech organizovaných pro školu a komunitu rodičů a obce.

Výchovné a vzdělávací strategie

1. **Kompetence k učení**

- vedeme žaky k aktivnímu osvojování a získávání informací ze spolehlivých informačních zdrojů

- podněcujeme žaky k samostatným verbálním a písemným projevům

- vedeme žáky k tomu, aby si lépe uvědomili, na co se mají při učení zaměřit a v různých jazykových projevech dokázali pracovat s chybou

- motivujeme žaky k rozšiřování slovní zásoby a získávání informací prostřednictvím četby

- klademe důraz na čtení s porozuměním, kultivovanou mluvu i psaní

2. **Kompetence k řešení problémů**

- vedeme žaky k formulování, obhajování svých názorů, postojů

- navozováním problémových situaci učíme žaky problémy řešit (samostatně, ve skupinách, …)

- učíme žaky nenechat se odradit nezdarem

- podporujeme žaky při využívání jazykových příruček, přehledových tabulek, schémat

- zapojujeme žáky tak, aby byly využity co nejvíce jejich individuální dovednosti a schopnosti

3. Kompetence komunikativní

- učíme žaky volit vhodné komunikační prostředky (intonace, výslovnost, tempo, řeč těla)

- vedeme k osvojování základních komunikačních pravidel mezi dětmi a dospělými

- vytváříme podmínky pro sdělení svých prožitků, a to písemnou i ústní formou

- vyjadřujeme dojmy z četby

- reprodukujeme, dramatizujeme literární text

- kultivujeme neformální projevy žáků s využitím konkrétních příkladů vhodné a nevhodné komunikace v prostředí sociálních sítí a internetu

4. Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k bezpečnému užívání internetu a dodržování net-etikety zařazováním práce s ICT do výuky

- využíváme čtenářských zkušeností žáků pro utváření jejich hodnotového systému

- vedeme žáky k získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti

5. Kompetence občanské

- využíváme osobní zkušenosti žáků a jejich zkušenosti z četby k přiblížení chování a jednání lidí rozdílných sociálních skupin a odlišných kultur

- vedeme žáky výběrem jazykově a obsahově hodnotných textů k pochopení významu českého jazyka jako prvku národní identity

6. Kompetence pracovní

- vedeme žáky zařazováním úkolů různé obtížnosti k efektivnímu časovému rozvržení práce

7. Kompetence digitální

- učíme žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby

- vedeme žáky k vytváření a upravování digitálního obsahu

- umožňujeme žákům využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

Ročník: první

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	Učivo	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-3-2-01	• rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova • člení slova na hlásky • odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	**Zvuková stránka jazyka** • Sluchové rozlišení hlásek • Hlásky a písmena: malá, velká, tiskací a psací • Výslovnost samohlásek • Výslovnost souhlásek a souhláskových skupin	**OSV** Rozvoj schopností poznání	
ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy *ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky* *ČJL-3-2-01p tvoří slabiky* *ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky*				
ČJL-3-2-05	• užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	• Modulace souvislé řeči /tempo, intonace, přízvuk) **Slovní zásoba a tvoření slov** • Slova a pojmy	**OSV** Sociální rozvoj – Komunikace (dovednosti pro sdělování verbální i neverbální)	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-3-1-01	• plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	**Čtení** • Praktické čtení	**OSV** Komunikace	M: Číslo a početní

		• Věcné čtení		operace.
ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty				
ČJL-3-1-02	• porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	**Naslouchání** • Praktické naslouchání • Věcné naslouchání	**OSV** Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí (druzí jako zdroj informací o mně)	
ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti				
ČJL-3-1-03	• respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	**Mluvený projev** • Základní komunikační pravidla • oslovení, zahájení a ukončení dialogu	**OSV** Sociální rozvoj – Komunikace (komunikace v různých situacích – zdvořilé vystupování)	
ČJL-3-1-04	• pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	• Základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) • vyjadřování závislé na komunikační situaci	**OSV** Sociální rozvoj – Komunikace (technika řeči, verbální i neverbální sdělování)	
ČJL-3-1-04p *dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání*				
ČJL-3-1-05	• v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči			
ČJL-3-1-05p *dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání*				
ČJL-3-1-06	• volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	• Komunikační žánry: • pozdrav, oslovení		

ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání		• omluva, prosba • vypravování		
ČJL-3-1-07	• na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev			
ČJL-3-1-08	• zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	**Písemný projev** • Základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku)	**OSV** Sociální rozvoj	Člověk a jeho svět Hygiena
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním				
ČJL-3-1-09	• píše správně tvary písmen a číslic • správně spojuje písmena i slabiky • kontroluje vlastní písemný projev;	• Technika psaní • Úhledný, čitelný a přehledný písemný projev • Formální úprava textu • Opis a přepis písmen a slov	**OSV** Rozvoj schopností poznávání - (rozvoj techniky psaní)	M: Číslo a početní operace. Člověk a jeho svět Hygiena
ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen *ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky* *ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby* *ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost* *ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty*				

<table>
<tr><td>ČJL-3-1-11</td><td>• seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti
• podle obrázkové osnovy vypráví jednoduchý příběh</td><td>Mluvený projev
• Vypravování
• Dialog na základě obrazového materiálu</td><td>OSV
Sociální rozvoj – Komunikace (pěstování komunikačních dovedností – dialog)</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="5">LITERÁRNÍ VÝCHOVA</td></tr>
<tr><td>ČJL-3-3-01</td><td>• čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</td><td rowspan="7">Čtení
• Základní literární pojmy
• Říkanka
• Báseň

Tvořivé činnosti s literárním textem:
• Přednes vhodných literárních textů
• Dramatizace
• Vlastní výtvarný doprovod

Základní literární pojmy
<u>Literární žánry:</u>
• Rozpočitadlo, hádanka říkanka
• Báseň
• Pohádka
• Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu</td><td>MV
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</td><td>Hv
Rytmizace říkadel</td></tr>
<tr><td colspan="2">ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně</td><td>EV
Lidské aktivity a problémy životního prostředí</td><td></td></tr>
<tr><td>ČJL-3-3-02</td><td>• vyjadřuje své pocity z přečteného textu</td><td>OSV
Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika (projevy chování lidí)</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">ČJL-3-3-02p
reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací
při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost</td><td></td><td>VV
malba, kresba</td></tr>
<tr><td>ČJL-3-3-03</td><td>• rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších
• odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</td><td>VMEGS
Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět</td><td></td></tr>
<tr><td>ČJL-3-3-04</td><td>• pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</td><td>MKV
Kulturní diference, lidské vztahy</td><td>Vv
Kresba podle své fantazie</td></tr>
</table>

Ročník: druhý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
		JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
ČJL-3-2-01	• rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, • člení slova na hlásky, • odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	**Zvuková stránka jazyka** • Modulace souvislé řeči • Sluchové rozlišení hlásek • Výslovnost samohlásek • Výslovnost souhlásek a souhláskových skupin • Abeceda	**OSV** Komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy *ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky* *ČJL-3-2-01p tvoří slabiky* *ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky*				
ČJL-3-2-02	• porovnává významy slov, • zvláště slova opačného významu • slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, • vyhledá v textu slova příbuzná	**Slovní zásoba a tvoření slov** • Význam slov • Slova jednoznačná a mnohoznačná • Antonyma, • Synonyma, • Hononyma • Slova nadřazená a podřazená • Stavba slova	**OSV** Kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, rozvoj schopností poznávání	**M**: Číslo a početní operace. **M**: Závislosti a vztahy, práce s daty.

ČJL-3-2-08	• odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; • dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; • velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	**Pravopis** • Pravopis lexikální • i/y po tvrdých souhláskách a měkkých souhláskách • Velká písmena	**OSV** Rozvoj schopností poznávání	
ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech				
ČJL-3-2-03	• porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	**Slovní zásoba a tvoření slov** • význam slov		
ČJL-3-2-07	• rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	**Skladba** • Věta	**OSV** Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy)	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-3-1-01	• plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	**Čtení** • Čtení praktické (technika čtení) • Čtení pozorné • Čtení plynulé	**OSV** Komunikace	
ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty				
ČJL-3-1-02	• porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	**Naslouchání** • Věcné naslouchání (pozorné, zaznamenat slyšené)	**MKV** Lidské vztahy	

ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti				
ČJL-3-1-03	• respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	**Mluvený projev** • Základní komunikační pravidla (zdvořilé vystupování)	**OSV** Sociální rozvoj – Komunikace (komunikace v různých situacích, pozdrav, prosba, omluva)	
ČJL-3-1-05	• v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	**Mluvený projev** • Základní techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost)	**OSV** Komunikace	
ČJL-3-1-05p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání				
ČJL-3-1-06	• volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	• Mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)	**OSV** Sociální rozvoj – Komunikace (verbální a neverbální komunikace) **MKV** Lidské vztahy (rozvíjení empatie)	
ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání				
ČJL-3-1-10	• píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	**Písemný projev** • Technika psaní (formální úprava textu) • Žánry písemného projevu: adresa, pozdrav z prázdnin	**OSV** Rozvoj schopnosti poznávání	Rozšiřující učivo: psaní na počítači
ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty				

<table>
<tr><th colspan="5">LITERÁRNÍ VÝCHOVA</th></tr>
<tr><td>ČJL-3-3-01</td><td>• čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</td><td>Čtení
• Poslech a přednes literárních textů</td><td rowspan="2">MKV
Kulturní diference (jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti)

EV
Vztah člověka k prostředí (náš životní styl)

VMEGS
Evropa a svět nás zajímá (život dětí v jiných zemích)</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně</td><td></td></tr>
<tr><td>ČJL-3-3-02</td><td>• vyjadřuje své pocity z přečteného textu</td><td>• Poslech literárních textů
• Zážitkové čtení a naslouchání
• Vlastní výtvarný doprovod</td><td>Vv
Své pocity vyjádří formou jednoduchých výtvarných technik, např. komiksem, obrázkem</td></tr>
<tr><td colspan="4">ČJL-3-3-02p
reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací
při poslechu pohádek a krátkých příbězích udržuje pozornost</td></tr>
<tr><td>ČJL-3-3-03</td><td>• rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších
• odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</td><td rowspan="2">Základní literární pojmy
<u>Literární druhy a žánry:</u>
• Báseň, rozpočitadlo
• Pohádka, bajka
• Spisovatel, básník
• Divadelní představení

Tvořivé činnosti
• Dramatizace</td><td></td><td>Hv:
Rytmizace říkadel</td></tr>
<tr><td>ČJL-3-3-04</td><td>• pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</td><td>MV
Vnímání autora mediálních sdělení</td><td></td></tr>
</table>

Ročník: třetí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-3-2-08	• odůvodňuje a správně píše i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; • správně píše velká písmena v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	**Pravopis** • Lexikální pravopis - vyjmenovaná slova • Pravopis – velká písmena	**OSV** Kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, rozvoj schopností poznávání	
ČJL-3-2-04	• rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	**Tvarosloví** • Slovní druhy • Tvary slov	**OSV** Kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, rozvoj schopností poznávání	
ČJL-3-2-06	• spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	**Skladba** • Věta jednoduchá a souvětí	**OSV** Kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, rozvoj schopností poznávání	Rozšiřující učivo: - vyhledává významové souvislosti mezi slovy ve větě

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-3-1-01	• plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti;	**Čtení** • Věcné čtení (čtení jako zdroj informací • Čtení vyhledávací • Klíčová slova • Znalost orientačních prvků v textu	**MV** Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (různé typy sdělení, jejich rozlišování)	
ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty				
ČJL-3-1-02	• porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	**Písemný projev** Žánry písemného projevu: • Zpráva • Vzkaz • Popis • Pozvánka • Blahopřání	**OSV** Sociální rozvoj – Komunikace (komunikace v různých situacích)	
ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti				
ČJL-3-1-03	• respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	**Mluvený projev** • Základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a	**OSV** Sociální rozvoj – Komunikace (dialog a jeho pravidla)	

ČJL-3-1-06	• volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	ukončení dialogu) • Mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)	**MKV** Hodnoty, postoje, praktická etika (Postoje k odlišnostem)	
ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání				
ČJL-3-1-07	• na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	**Mluvený projev** • Vyjadřování závislé na komunikační situaci • Střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování	**OSV** Kreativita, komunikace, řešení problému	Rozšiřující učivo: - beseda o zhlédnutém divadelním představení
ČJL-3-1-08	• zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	**Písemný projev** • Základní hygienické návyky – hygiena zraku • Technika psaní (formální úprava textu)	**MV** Tvorba mediálního sdělení (tvorba vhodných sdělení pro školní média)	
ČJL-3-1-10	• píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	**Písemný projev** <u>Žánry písemného projevu</u>: • Zpráva • Vzkaz • Popis		Rozvoj slovní zásoby
ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty				

<table>
<tr><th colspan="5">LITERÁRNÍ VÝCHOVA</th></tr>
<tr><td>ČJL-3-3-02</td><td>• vyjadřuje své pocity z přečteného textu</td><td rowspan="3">Čtení
• Zážitkové čtení a naslouchání
• Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu
• Tvořivé činnosti s literárním textem</td><td>VEMGS
Jsme Evropané</td><td>VV:
- malba, kresba</td></tr>
<tr><td colspan="2">ČJL-3-3-02p
reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací
při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>ČJL-3-3-04</td><td>• pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</td><td>MKV
Mezilidské vztahy (předsudky a stereotypy)</td><td>Rozšiřující učivo:
- komiks
- příprava představení
- výstavka prací</td></tr>
<tr><td>ČJL-3-3-03</td><td>• rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších
• odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</td><td>Základní literární pojmy
• Verš, rým, přirovnání
• Pohádka, povídka
• Spisovatel, básník
• Kniha, čtenář
• Divadelní představení, herec</td><td>VMEGS
Jsme Evropané (kořeny a zdroje evropské civilizace)</td><td>Rozšiřující učivo:
- debata o vlastní četbě
- čtenářský kroužek
- čtenářská beseda</td></tr>
</table>

Ročník: čtvrtý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-5-2-01	• porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	**Slovní zásoba a tvoření slov** • Význam slov • Slova jednoznačná a mnohoznačná • Slova spisovná a nespisovná	**OSV** Kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti	AJ: Slovní zásoba
ČJL-5-2-04	• rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary			
ČJL-5-2-02	• rozlišuje ve slově kořen, část předponovou a příponovou a koncovku	**Slovní zásoba a tvoření slov** • Stavba slova: kořen, předponová a příponová část, koncovka Předložky a předpony	**OSV** Kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti	AJ: Tvoření slov
ČJL-5-2-03	• určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	**Tvarosloví** • Slovní druhy • Podstatná jména • Zájmena • Slovesa • Částice • Citoslovce Tvary slov	**OSV** Kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, rozvoj schopností poznávání	AJ: Slovní druhy
ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa				

ČJL-5-2-06	• odlišuje větu jednoduchou a souvětí • vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	**Skladba** • Věta jednoduchá a souvětí • Spojovací výrazy • Spojky	**OSV** Kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, rozvoj schopností poznávání	AJ: Tvoření vět
ČJL-5-2-06p *dodržuje pořádek slov ve větě* *pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího*				
ČJL-5-2-07	• užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje			
ČJL-5-2-08	• píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	**Pravopis** • Pravopis lexikální • Pravopis morfologický • Koncovky podstatných jmen	**OSV** Kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti	AJ: Pravopis
ČJL-5-2-08p ➢ *rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik* ➢ *určuje samohlásky a souhlásky* ➢ *seřadí slova podle abecedy* ➢ *správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě* ➢ *správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky*				

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-5-1-01	• čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	**Čtení** • Věcné čtení • Čtení jako zdroj informací • Čtení vyhledávací • Klíčová slova **Naslouchání** • Praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) • Věcné naslouchání • Pozorné, soustředěné, aktivní • Záznam slyšeného • Tvoření otázek		AJ: Čtení s porozuměním
ČJL-5-1-02	• rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu • podstatné informace zaznamenává		**MV** Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Rozšiřující učivo: porovnání informací ze dvou zdrojů
ČJL-5-1-03	• posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení		**MKV** Kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita	Rozšiřující učivo: dokončení pohádky
ČJL-5-1-04	• reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení • zapamatuje si podstatná fakta		**OSV** Poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice	
ČJL-5-1-06	• rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě		**MV** Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Rozšiřující učivo: porovnání informací ze dvou zdrojů
ČJL-5-1-05	• vede správně dialog • vede správně telefonický rozhovor • zanechá vzkaz na záznamníku	**Mluvený projev** • Komunikační žánry – vzkaz, zpráva, oznámení • Komunikační žánry – vypravování • Komunikační žánry –dialog na základě obrazového materiálu	**OSV** Kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, poznávání lidí, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, hodnoty, postoje, praktická etika	

ČJL-5-1-05p *vypráví vlastní zážitky* *jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích* *má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování*		• Základní komunikační pravidla – oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování • Elektronická komunikace: chat, sociální sítě, telefon		
ČJL-5-1-08	• rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace		**MV** Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení	
ČJL-5-1-07	• volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru			
ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči				
ČJL-5-1-09	• píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	**Písemný projev** • technika psaní –přehledný písemný projev • základní hygienické návyky (zacházení s grafickým materiálem) • technika psaní – formální úprava textu • žánry písemného projevu • dopis • vzkaz • zpráva • oznámení	**OSV** Kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, psychohygiena	AJ: Žánry písemného projevu

		• inzerát • jednoduché tiskopisy (dotazník, přihláška)		
ČJL-5-1-09p *popíše jednoduché předměty, činnosti a děje* *opisuje a přepisuje jednoduché texty* *píše správně a přehledně jednoduchá sdělení* *píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy* *ovládá hůlkové písmo* *tvoří otázky a odpovídá na ně*				
ČJL-5-1-10	• sestaví osnovu vyprávění • vytvoří krátký mluvený projev • vytvoří krátký písemný projev • dodržuje časovou posloupnost	**Písemný projev** • Vypravování • Popis	**MKV** Princip sociálního smíru a solidarity	AJ: Vypravování Popis
ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích				
LITERÁRNÍ VÝCHOVA				
ČJL-5-3-01	• vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	• Zážitkové čtení a naslouchání • Poslech literárních textů		AJ: Poslech
ČJL-5-3-01p *dramatizuje jednoduchý příběh* *vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek*				
ČJL-5-3-02	• volně reprodukuje text podle svých schopností • tvoří vlastní literární text na dané téma	**Tvořivé činnosti s literárním textem** • Přednes vhodných literárních textů • Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu • Dramatizace • Vlastní výtvarný doprovod	**MV** Tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu, fungování a vliv médií ve společnosti	VV: malba, kresba AJ: třídní/školní časopis

ČJL-5-3-02p *dramatizuje jednoduchý příběh* *vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek* *čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy* *určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti*				
ČJL-5-3-03	• rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	**Základní literární pojmy** Literární druhy a žánry • Báseň • Pohádka • Bajka • Povídka	**VMEGS** Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané **MKV** Kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita	**Vl – Evropa** **Aj – specifické rysy jazyků**
ČJL-5-3-04	• při rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	**Základní literární pojmy** • Spisovatel • Básník • Kniha • Čtenář • Divadelní představení, herec, režisér • Verš, rým, přirovnání	**VMEGS** Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané	**Vl - Evropa**
ČJL-5-3-04p *rozlišuje prózu a verše* *rozlišuje pohádkové prostředí od reálného* *ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu*				

Ročník: pátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
		JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
ČJL-5-2-01	• porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	**Slovní zásoba a tvoření slov** • Význam slov	**OSV** Kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti	AJ: Slovní zásoba
ČJL-5-2-02	• rozlišuje ve slově kořen, část předponovou a příponovou a koncovku	**Slovní zásoba a tvoření slov** • Stavba slova: kořen, předponová a příponová část, koncovka • Vyjmenovaná slova a slova příbuzná	**OSV** Kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti	AJ: Tvoření slov
ČJL-5-2-03	• určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	**Tvarosloví** • Slovní druhy • Přídavná jména • Zájmena • Číslovky • Příslovce • Tvary slov	**OSV** Kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, rozvoj schopností poznávání	AJ: Slovní druhy
ČJL-5-2-03p *pozná podstatná jména a slovesa*				

ČJL-5-2-05	• vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	**Skladba** • Základní skladební dvojice	**OSV** Kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, rozvoj schopností poznávání	AJ: Tvoření vět
ČJL-5-2-09	• zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	**Pravopis** • Pravopis syntaktický • Shoda přísudku s holým podmětem • Pravopis morfologický • Koncovky přídavných jmen tvrdých a měkkých	**OSV** Kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti	AJ: Pravopis
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-5-1-01	• čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	**Čtení** • Věcné čtení • Čtení jako zdroj informací • Čtení vyhledávací • Klíčová slova	**OSV** Kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, poznávání lidí, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, hodnoty, postoje, praktická etika **MV** Kritické čtení a vnímání	AJ: Porozumění textu Vl, Přv: čtení s porozuměním Informatika: vyhledávání informací
ČJL-5-1-02	• rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu • zaznamenává podstatné informace	**Naslouchání** • Záznam slyšeného - poznámky a výpisky • Reagovat otázkami		
ČJL-5-1-03	• posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	**Naslouchání** • Pozorné, soustředěné, aktivní		
ČJL-5-1-04	• reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení • zapamatuje si podstatná fakta	**Naslouchání** • Věcné naslouchání		-

ČJL-5-1-05	• vede správně dialog • vede správně telefonický rozhovor • zanechá vzkaz na záznamníku	**Mluvený projev** **Základní komunikační pravidla** • Oslovení, zahájení a ukončení dialogu • Střídání rolí mluvčího a posluchače • Zdvořilé vystupování	mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení	-
ČJL-5-1-05p *vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování*				
ČJL-5-1-06	• rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	**Naslouchání** • Věcné naslouchání	**OSV** Kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, poznávání lidí, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, hodnoty, postoje, praktická etika	
ČJL-5-1-07	• volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	**Mluvený projev** **Základní komunikační pravidla** • Střídání rolí mluvčího a posluchače • Zdvořilé vystupování	**OSV** Kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, poznávání lidí, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, hodnoty, postoje, praktická etika	AJ: Rozhovor

ČJL-5-1-07p *v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči*				
ČJL-5-1-08	• rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	**Mluvený projev** **Základní komunikační pravidla** • Vyjadřování závislé na komunikační situaci	**OSV** Kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, poznávání lidí, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, hodnoty, postoje, praktická etika	
ČJL-5-1-09	• píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	**Písemný projev** <u>Žánry písemného projevu</u> • Vypravování • Popis • Inzerát • Zpráva • Oznámení • Pozvánka • Vzkaz • Omluvenka		
ČJL-5-1-10	• sestaví osnovu vyprávění • vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti			AJ: Osnova.
ČJL-5-1-09p *popíše jednoduché předměty, činnosti a děje* *opisuje a přepisuje jednoduché texty* *píše správně a přehledně jednoduchá sdělení* *píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy* *ovládá hůlkové písmo* *tvoří otázky a odpovídá na ně* *ČJL-5-1-10p* *vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích*				

LITERÁRNÍ VÝCHOVA				
ČJL-5-3-01	• vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	**Zážitkové čtení a naslouchání** **Poslech literárních textů**		
ČJL-5-3-01p *dramatizuje jednoduchý příběh* *vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek*				
ČJL-5-3-02	• volně reprodukuje text podle svých schopností • tvoří vlastní literární text na dané téma	**Tvořivé činnosti s literárním textem** • Přednes vhodných literárních textů • Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu • Dramatizace • Vlastní výtvarný doprovod	**MV** Tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu, fungování a vliv médií ve společnosti	VV: malba, kresba AJ: Dramatizace
ČJL-5-3-02p *dramatizuje jednoduchý příběh* *vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek* *čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy* *určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti*				
ČJL-5-3-03	• rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	**Základní literární pojmy** • Literární druhy a žánry • Báseň • Pohádka • Bajka • Povídka	**VMEGS** Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané **MKV** Kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita	Vl: Evropa Aj: specifické rysy jazyků

ČJL-5-3-04	• při rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	**Základní literární pojmy** • Básník • Kniha • Čtenář • Divadelní představení, herec, režisér • Verš, rým, přirovnání	**VMEGS** Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané	Vl: Evropa
ČJL-5-3-04p ➢ *rozlišuje prózu a verše* ➢ *rozlišuje pohádkové prostředí od reálného* ➢ *ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu*				

5.2 Anglický jazyk - 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Konkrétním cílem výuky anglického jazyka je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa. Prioritou výuky je rozvíjení schopnosti žáka dorozumět se v reálných situacích běžného života. Žáci jsou vedeni k samostatnému učení sebehodnocením, plánováním a sledováním vlastního pokroku. Mají možnost využívat ICT jako prostředku, který umožňuje rychlý přístup k informacím a snadnou a pohotovou komunikaci a tím dává prostor k rozvoji jazykových dovedností v autentickém prostředí.

Vyučovací předmět Anglický jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk a patří svým obsahem do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Na 1. stupni se jedná především o probuzení zájmu o učení se cizímu jazyku a vytváření pozitivního vztahu k tomuto vyučovacímu předmětu a zejména o rozvoj vhodných učebních postupů a strategií, které se mají stát základem pro celoživotní učení. Pozornost se věnuje převážně rozvoji dovedností poslechu a mluvení, pro něž se využívá audioorální metody a jiných aktivizujících metod – her, soutěží, kvízů aj. K osvojování receptivních dovedností dochází rychleji než k osvojování dovedností produktivních (žák nejdříve porozumí sdělení v cizím jazyce, než začne reagovat a odpovídat na otázky).

Cizojazyčné vzdělávání na 1. stupni vede k dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a lze jej shrnout následovně;

Žák:

- zapojuje se velmi jednoduše do rozhovoru k jemu blízkým tématům
- klade otázky a reaguje na otázky, které se týkají jeho samotného, rodiny, bydliště, školy, volného času
- rozumí jednoduchým a krátkým textům s obrazovým doprovodem
- reaguje na jednoduché pokyny učitele
- rozumí jednoduchým pokynům v učebnici a správně na ně reaguje
- napíše jednoduchý vzkaz, pozdrav, vyplní jednoduchý formulář se svým jménem a adresou
- samohlásky a hlásky vyslovuje se správnou výslovností

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou do ostatních vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova** (OSV): Sociální rozvoj – Komunikace, Poznávání lidí;
- **Multikulturní výchova** (MKV): Lidské vztahy; Multikulturalita;
- **Výchova demokratického občana** (VDO): Občanská společnost a škola;
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** (VMEGS): Evropa a svět nás zajímá.

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Anglický jazyk se realizuje v 1. až 5. ročníku v hodinové dotaci:

1. stupeň					
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	0	0	3	3	3

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka anglického jazyka probíhá v kmenové třídě, v jazykové učebně nebo v multimediální a počítačové učebně. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut, přičemž pro výuku cizího jazyka se v jednotlivých ročnících využívají dělené hodiny v závislosti na počtu žáků a organizaci výuky.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, skupinová práce, individualizovaná výuka, práce ve dvojicích), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci.
Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, exkurze.

Výchovné a vzdělávací strategie

Rozvoj klíčových kompetencí v cizojazyčné výuce je přirozeným procesem. Žáci rozvíjejí nejen komunikativní kompetenci, která je cílem učení se cizímu jazyku, ale používají i vhodné strategie učení a jsou vedeni k praktickému propojení řečových dovedností s pracovním a společenským životem. Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají následující postupy, metody a formy práce:

1. Kompetence k učení

- vedeme žaky k aktivnímu osvojování slovní zásoby (ve 2. období s využitím slovníků)

- klademe důraz na čtení s pochopením

- motivujeme žaky k rozšíření slovní zásoby četbou anglických časopisů, knížek, poslechem písniček

- podněcujeme žaky k samostatným slovním i písemným projevům

2. Kompetence k řešení problémů

- navozujeme situace k řešení problémů (metoda hraní rolí, simulace)

- volbou vhodných témat podporujeme žáky, aby s použitím osvojené slovní zásoby obhajovali své názory a tím si i posilovali sebevědomí

a jistotu ve vyjadřování v anglickém jazyku

3. Kompetence komunikativní

- používáme audio a videonahrávky, abychom s žáky procvičili porozumění (recepci) mluvenému slovu

- využíváme písně, říkadla a básně pro žákovu řízenou produkci

- využíváme metodu hraní rolí k vzájemné interakci žáků při výuce

4. Kompetence sociální a personální

- vytváříme takovou atmosféru ve třídě, aby se žáci nebáli mluvit nahlas

- rozvíjíme u žaků schopnost pracovat ve dvojici a ve skupině

5. Kompetence občanské

- vedeme žaky k reprezentaci školy v různých jazykových soutěžích

- motivujeme žáky k poznávání kultury, zvyků a tradic anglofonních a jiných zemí

6. Kompetence pracovní

- pomáháme žakům poznávat a rozvíjet své schopnosti pomocí manipulace s názornými pomůckami (slovník, mapy, hodiny, pexeso, atd.)

7. Kompetence digitální

- pracovat s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, např. s online slovníky

Ročník: třetí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI				
CJ-3-1-01	• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	• Zvuková a grafická podoba jazyka • Fonetické znaky (pasivně), • Základní výslovnostní návyky • Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Typy textů: • Pokyny a příkazy ve škole • Dialog • Dotazy a krátké odpovědi • Říkanky, básničky a písničky • Dopis • Obrázkové knihy	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (řeč zvuků a slov, porovnávání a naslouchání)	
CJ-3-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka				• ústně ovládá základní slovní zásobu • porozumí jednoduchým textům s oporou obrázků • vyjádří souhlas či nesouhlas • opíše slovíčka i jednoduché věty • doplní chybějící písmenka ve slovech

CJ-3-1-02	• zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	• Komiksy Tematické okruhy: • Číslovky 1–20 • Barvy • Školní potřeby a třída • Lidské tělo • Rodina a kamarádi • Bydlení – nábytek • Hračky • Pozdravy a základní konverzační obraty • Kalendářní rok – svátky (Vánoce, Velikonoce, Halloween) Jazykové prostředky[1]: • Tvoření množného čísla pravidelných podstatných jmen • Neurčitý člen a/an • Předložky místa – *on, in, under* • Základní přídavná jména • Osobní zájmena (já, ty, on, ona, ono – pasivně) • Rozkazovací způsob • Sloveso *to have*, *to like*, *to be* v kladné větě a	VMEGS	
CJ-3-1-03	• rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu			M: Základní početní operace
CJ-3-1-04	• rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu			ČJL: Respektování základních komunikačních pravidel.
CJ-3-1-05	• přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení			Prv: Lidské tělo - popis

[1] Jazykové prostředky zahrnují gramatiku, fonetiku a pravopis. Slovní zásoba je zahrnuta v tematických okruzích.

		otázce (1. a 2. osoba) • Krátká odpověď (kladná i záporná) - sloveso *to have*, *to like*, *to be* • Modální sloveso *can*		
CJ-3-1-06	• píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy		OSV	

Ročník: čtvrtý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	Učivo	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
POSLECH S POROZUMĚNÍM				
CJ-5-1-01	• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Typy písemných a poslechových textů: • Pozdravy a seznamování • Jednoduchá žádost a poděkování • Jednoduché pokyny a příkazy ve škole • Říkanky, básničky a písničky • Jednoduché obrázkové knihy a časopisy • Komiksy	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (cvičení pozorování a empatické naslouchání) – prolíná se celým vyučovacím procesem	ČJL: Rozeznávání druhů slov.
CJ-5-1-01p	*rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností*			rozumí pokynům učitele a reaguje na ně
CJ-5-1-02	• rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu			
CJ-5-1-02p	*rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických*			rozumí slovíčkům a jednoduchým frázím

okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) *rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování*		Slovní zásoba – základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů včetně pravopisu, práce se slovníkem Tematické okruhy: • Abeceda a hláskování • Číslovky 0–100 • Kalendářní rok: svátky • Dny v týdnu • Školní třída a škola • Rodina • Názvy států (výběr) • Technické vybavení a předměty denní potřeby • Zvířata – části těla • Přídavná jména – popis osob, zvířat, věcí, pocitů • Volný čas – pohybová slovesa • Příroda – předměty a hračky pro venkovní aktivity • Oblékání • Počasí • Bydlení – nábytek • Jídlo		z témat: škola, rodina; domácí zvíře
CJ-5-1-03	• rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu			
MLUVENÍ				
CJ-5-2-01	• zapojí se do jednoduchých rozhovorů			
CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje				• pozdraví a poděkuje pasivně používá základní slovní zásobu z jednotlivých témat
CJ-5-2-02	• sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat			Prv: Rodina a mezilidské vztahy, vlastnosti lidí

CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk		Mluvnice – základní gramatické struktury a typ vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a prozumění): • Člen neurčitý a/an (Opakování) • Množné číslo podstatných jmen (včetně vybraných nepravidelných) • Vazba *there is*/ *there are* v oznamovací větě • Osobní a přivlastňovací zájmena • Ukazovací zájmena *this*/*that*, *these/those* • Přivlastňovací pád • Kladné a záporné příkazy • Slovesa *to be*, *to have* v kladných větách, v otázce a v záporu (plné i zkrácené tvary) • Modální sloveso *can* – všechny typy vět		• sdělí své jméno, věk,
CJ-5-2-03	• odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá			
CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)				• reaguje na jednoduché otázky • tvoří jednoduché věty podle vzoru
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM				
CJ-5-3-01	• vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům		MKV – Lidské vztahy (tolerance, empatie naslouchání druhým)	

		• Sloveso *to like* v kladných větách, v otázce a v záporu (1., 2. os.) • Základní zjišťovací otázky		
CJ-5-3-02	• rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu			vyhledá v textu klíčová slova vztahující se k tématu
CJ-5-3-02p *rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)*				
PSANÍ				
CJ-5-4-01	• napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	• Dopis • Formulář • Projekt	OSV	
CJ-5-4-02	• vyplní osobní údaje do formuláře			
CJ-5-4-02p	• *je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka*			

Ročník: pátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	Učivo	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
POSLECH S POROZUMĚNÍM				
CJ-5-1-01	• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	Obecně: • Fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Typy písemných a poslechových textů: • Jednoduché texty s obrazovou podporou k probíraným tématům (zdroj: učebnice, časopisy, internet) • Jednoduché pokyny v textu • Jednoduchý formulář s osobními údaji		
CJ-5-1-01p	*rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností*			rozumí pokynům učitele a reaguje na ně
CJ-5-1-02	• rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu		OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (sdělení v různých situacích, aktivní naslouchání) – prolíná se celým vyučovacím procesem	

CJ-5-1-02p *rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)* *rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování*		• Písničky • Komiksy Slovní zásoba Obecně: • Základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů včetně pravopisu, práce se slovníkem Tematické okruhy: • Představení sebe sama i kamaráda • Moje město, bydliště – budovy ve městě • Domov, bydlení – místnosti, nábytek • Předložky místa • Povolání • Denní režim • Volný čas, záliby, volnočasové aktivity • Zvířata • Názvy vybraných států • Dny v týdnu (opakování), měsíce v roce (opis data z tabule)		rozumí slovíčkům a jednoduchým frázím z témat: každodenní činnosti, volný čas
CJ-5-1-03	• rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu		MKV – Multikulturalita (specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, naslouchání druhým)	
			VDO – Občanská společnost a škola (participace žáků na životě školy a místní komunity) VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zvyky a tradice anglicky mluvících zemí)	

MLUVENÍ		• Roční období, počasí • Kalendářní rok – svátky • Hodiny – určování času • Časové předložky • Škola a vyučovací předměty • Technické vybavení a předměty denní potřeby • Oblékání • Čísla 0-100 (opakování) • Jídlo, nákupy • Dopravní prostředky Mluvnice a jazykové prostředky: • Množné číslo podstatných jmen (opakování) • Přídavná jména k popisu osob, zvířat • Osobní a přivlastňovací zájmena • Kvantifikátory *some*, *any* • Neurčitý člen *a*/*an* (opakování)		
CJ-5-2-01	• zapojí se do jednoduchých rozhovorů		VDO – Občanská společnost a škola (participace žáků na životě školy a místní komunity)	
CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje				• Pozdraví a poděkuje pasivně používá základní slovní zásobu z jednotlivých témat
CJ-5-2-02	• sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat			ČJL: Sestaví osnovu krátkého příběhu, např. vyprávění s jednoduchým dějem. M: Hodiny – určování času
CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk				sdělí své jméno, věk
CJ-5-2-03	• odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá			

CJ-5-2-03p *vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)*		• Vazba *there is*/ *there are* *v* oznamovací větě, v otázce a v záporu, plné a zkrácené tvary • Sloveso *to be*, *to have* v oznamovací větě, v otázce a v záporu (plné i zkrácené tvary) • Modální sloveso *can* – všechny typy vět • Plnovýznamová slovesa pro každodenní činnosti • Předložky času a místa • Přítomný čas prostý - všechny typy vět • Přítomný čas průběhový – všechny typy vět • Otázky s tázacími zájmeny (*what, when, where*…) v obou přítomných časech • Rozkazovací způsob (opakování) • Sloveso *to like* + - *ing* pro vyjádření zálib (libost/nelibost)		• reaguje na jednoduché otázky tvoří jednoduché věty podle vzoru
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM				
CJ-5-3-01	• vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům			

CJ-5-3-02	• rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu			• vyhledá v textu klíčová slova vztahující se k tématu • přečte jednoduchá slova z probíraných témat se správnou výslovností Prv: Roční období, budovy ve městě
CJ-5-3-02p *rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)*				
PSANÍ				
CJ-5-4-01	• napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života			
CJ-5-4-02	• vyplní osobní údaje do formuláře			

5.3 Matematika - 1.stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání v matematice je především zaměřeno na výchovu přemýšlivého člověka, který umí používat znalosti z matematiky v různých situacích občanského a profesního života. V hodinách matematiky proto vyučující cíleně motivují žáky k řešení matematických problémů; vedou žáky k matematizaci reálných situací a k posuzování věrohodnosti výsledků; rozvíjejí u žáků schopnost správně se matematicky vyjadřovat; podporují u žáků důvěru v jejich schopnosti; vychovávají žáky k vytrvalosti, kritičnosti a týmové spolupráci; budují u žáků pozitivní vztah k matematice.

Vyučovací předmět Matematika vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Na 1. stupni základního vzdělávání je kladen důraz na budování základů používání matematické symboliky a jazyka matematiky a na proces řešení problému. Základní matematické pojmy jsou vytvářeny ve čtyřech tematických okruzích:

1. **číslo a početní operace** – žáci porozumí pojmu číslo, získají dovednosti v pamětném a písemném počítání v oboru přirozených čísel, seznámí se s vlastnostmi základních operací s čísly, s odhadem a s prací s chybou
2. **závislosti, vztahy a práce s daty** – žáci si postupně osvojí dovednosti, které souvisejí se zpracováním dat, seznamují se se závislostmi a jejich zápisy v běžném životě, doplňují a sestavují jednoduché tabulky a diagramy
3. **geometrie v rovině a v prostoru** – žáci získají základní orientaci v rovině a prostoru, učí se poznávat, určovat, modelovat a znázorňovat jednoduché útvary v rovině i prostoru
4. **nestandardní aplikační úlohy a problémy** – u žáků bude rozvíjeno logické myšlení a přechod od konkrétního myšlení k abstraktnímu

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou do všech vyučovacích předmětů.

Výuka matematiky je spojena i s rozvíjením finanční gramotnosti žáků ve shodě se Standardy finanční gramotnosti. Do učiva jsou zařazeny tyto obsahy: Peníze – způsoby placení; Hospodaření domácnosti – rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; Finanční produkty – úspory.

Do výuky jsou průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Přínos těchto průřezových témat k rozvoji osobnosti žáka je uplatňován průběžně pomocí následujících tematických okruhů:

- **Osobnostní a sociální výchova** (OSV): Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání; Kreativita;

- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** (VMEGS): Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět;
- **Environmentální výchova** (EV): Vztah člověka k prostředí;
- **Mediální výchova** (MV): Tematické okruhy receptivních činností – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality.
- **Finanční gramotnost** (FG): Vztah člověka k financím a orientace v běžných finančních situacích.

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika se realizuje ve všech ročnících 1. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

1. stupeň					
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	4 +**1**	3 +**2**	3 +**2**	5	5 +**1**

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika je vyučován především v kmenových učebnách příslušné třídy, standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

K výuce matematiky je využívána i multimediální a počítačová učebna, ostatní prostory školy i další podnětná prostředí. Během výuky matematiky jsou žákům nabízeny rozšiřující aktivity: soutěže, korespondenční semináře a programy podporující zájem žáků o matematiku (interaktivní výstavy, exkurze apod.). K rozvíjení matematické gramotnosti napomáhají i zájmové útvary.

Výchovné a vzdělávací strategie

1. Kompetence k učení

- vedeme žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informaci, jejich propojování a systematizaci

- vedeme žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků

- vedeme žáky k operaci s obecně užívanými termíny, znaky a symboly

- rozvíjíme logické myšlení žaků zařazováním logických úloh, náčrtů, rébusů, kvízů a úloh z běžného života

2. Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učíme je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti

- rozvíjíme nácvikem řešení úloh s postupným stupňováním jejich náročnosti logické myšlení a úsudek žáků

- ukazujeme žákům různé zdroje informaci, které mohou vést k řešení problémů

- vedeme žáky k ověřování správnosti řešení problémů

- vedeme žáky k uvážlivým rozhodnutím, ke schopnosti tato rozhodnutí obhájit

- vedeme žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí

- vedeme žáky k nalezení možností několika řešení

3. Kompetence komunikativní

- důslednou kontrolou podporujeme u žáků čtení slovních úloh s porozuměním, správnou matematizaci problémů a interpretaci výsledků

- rozvíjíme u žáků dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory

4. Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině

- vedeme žáky k vzájemné pomoci při řešení problémových situací

- vedeme žáky k pomoci slabším

5. Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování názorů jiných lidí

- podporujeme u žáků zájem o matematiku a snahu zlepšovat své výsledky

6. Kompetence pracovní

- učíme žáky pracovat podle návodu

- umožňujeme žákům hledat vlastní způsob řešení

- vedeme žáky k bezpečnému užívání nástrojů a vybavení (pravítko, kružítko)

- vedeme žáky k samoobsluze a organizaci pracovního prostoru

- vedeme žáky k přesnosti měření a rýsování

7. Kompetence digitální

- učíme žáky běžně ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby

- vedeme žáky k vytváření a upravování digitálního obsahu

- umožňujeme žákům využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

Ročník: první

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	Učivo	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Číslo a početní operace				
M-3-1-01	• počítá předměty v daném souboru • vytváří soubory s daným počtem prvků	• Přirozená čísla 1 – 20		ČJL: Psaní číslic a znaků. Orientace na stránce knihy, počet slabik. Čtení slovní úlohy s porozuměním. Rozšiřující učivo: - komutativnost sčítání - sčítání a odčítání s přechodem přes desítku Další náměty do výuky: - praktické úkoly s využitím základních jednotek délky - propedeutika zlomku, vztah části a celku FG
M-3-1-01p	*porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20*			
M-3-1-02	• čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20 • užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	• Vlastnosti početních operací s čísly		
M-3-1-02p	*čte, píše a používá číslice v oboru do 20*			
M-3-1-02p	*zná matematické operátory + , − , = , < , > a umí je zapsat*			
M-3-1-03	• užívá lineární uspořádání • zobrazí číslo na číselné ose	• Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění – číselná osa, model		
M-3-1-04	• provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	• Přirozená čísla		
M-3-1-04p	*sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20*			
M-3-1-05	• řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• Vlastnosti početních operací s čísly	EV – Vztah člověka k prostředí	

			(náš životní styl – spotřeba věcí v rodině, škole)	
M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 *umí rozklad čísel v oboru do 20*				
Závislosti, vztahy a práce s daty				
M-3-2-01	• orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	• Závislosti a jejich vlastnosti	FG	
M-3-2-02	• popisuje jednoduché závislosti z praktického života	• Tabulky		
M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek				
M-3-2-03	• doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel			
M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 *- zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu* *uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi*				

<table>
<tr><th colspan="5">Geometrie v rovině a v prostoru</th></tr>
<tr><td>M-3-3-01</td><td>• rozezná a pojmenuje základní rovinné útvary
• rozezná a pojmenuje jednoduchá tělesa
• vymodeluje a popíše základní rovinné útvary
• vymodeluje a popíše jednoduchá tělesa
• nachází v realitě reprezentaci základních rovinných útvarů
• nachází v realitě reprezentaci jednoduchých těles</td><td>Základní útvary v rovině:
• čtverec a obdélník
• trojúhelník a kruh
• čtyřúhelník a mnohoúhelník
Základní útvary v prostoru:
• krychle a kvádr
• koule a válec</td><td></td><td rowspan="4">ČJL:
Vyjádření jednoduché prostorové orientace (např. procházkou po čtvercové síti).

Rozšiřující učivo:
- prostředí sirkových obrazců
- plán krychlové stavby při sestavování prostorového útvaru složeného z jednotkových krychlí

Další náměty do výuky:
- skládání origamů
- parketování daných obdélníků</td></tr>
<tr><td colspan="4">M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit</td></tr>
<tr><td>M-3-3-02</td><td>• porovná velikost útvarů
•</td><td>• Základní útvary v rovině a v prostoru</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="4">M-3-3-02p používá pravítko</td></tr>
</table>

Ročník: druhý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	Učivo	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Číslo a početní operace				
M-3-1-01	• počítá předměty v daném souboru • vytváří soubory s daným počtem prvků	• Přirozená čísla 1 – 100	FG	ČJL: Orientace v textu, práce s knihou, čtení s porozuměním, věta oznamovací a tázací, odpověď na otázku. Rozšiřující učivo: - komutativnost sčítání při pamětném i písemném počítání - grafické znázornění slovních úloh Další náměty do výuky: - propedeutika zlomků, význam slov polovina,
M-3-1-01p *porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20*				
M-3-1-02	• čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100 • užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	• Vlastnosti početních operací s čísly • Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění – teploměr		
M-3-1-02p *čte, píše a používá číslice v oboru do 20* *M-3-1-02p* *zná matematické operátory + , − , = , < , > a umí je zapsat*				
M-3-1-03	• zobrazí číslo na číselné ose • užívá lineární uspořádání	• Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění – číselná osa, model		
M-3-1-04	• provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	• Přirozená čísla • Násobilka		

				čtvrtina, třetina - modelování násobení a dělení na různých souborech
M-3-1-04p	*sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20*			
M-3-1-05	• řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• Vlastnosti početních operací s čísly	EV – Vztah člověka k prostředí (náš životní styl – spotřeba věcí, množství odpadu ve spojení s „o *x* více (méně)“)	Poznámka: Učitel používá pojmy: sčítanec, menšenec, menšitel, činitel, součin, dělenec, dělitel, podíl, záměna činitelů.
M-3-1-05p	*řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20* *umí rozklad čísel v oboru do 20*			
	Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-3-2-01	• orientuje se v čase • provádí jednoduché převody jednotek času	• Závislosti a jejich vlastnosti	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – zkušenosti s časovými údaji při cestování; Objevujeme Evropu a svět (život Evropanů – odlišnosti při vážení a měření)	Rozšiřující učivo: - časové tabulky Poznámka: Časové intervaly volí učitel z běžného života žáka, např. délka vyučovací hodiny, délka přestávky, délka spánku.
M-3-2-02	• popisuje jednoduché závislosti z praktického života	• Tabulky, grafy		
M-3-2-02p	*modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek*			

M-3-2-03	• doplňuje tabulky • doplňuje schémata posloupnosti čísel	• Tabulky, schémata	FG	FG
M-3-2-03p	*doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20* *zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu* *uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi*			
Geometrie v rovině a v prostoru				
M-3-3-01	• rozezná, pojmenuje a načrtne základní rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí • rozezná a pojmenuje základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa • uvede příklady těchto těles ve svém okolí • pomocí stavebnic modeluje rovinné a prostorové útvary podle zadání • měří a odhaduje délku úsečky	Základní útvary v rovině: • čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh • lomená čára, přímka a polopřímka • úsečka Základní útvary v prostoru: • krychle a kvádr • kužel a jehlan • Délka úsečky • Jednotky délky a jejich převody • Vzájemná poloha dvou přímek v rovině		Rozšiřující učivo: - kružnice, hranol - shodnost útvarů Další náměty do výuky: - využití čtverečkovaného papíru - využití počítačových programů pro matematiku na 1. stupni ZŠ
M-3-3-01p	*pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit*			
M-3-3-01p	*rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují*			
M-3-3-02	• porovnává velikost útvarů • měří a odhaduje délku úsečky	• Základní útvary v rovině a v prostoru • Délka úsečky		
M-3-3-02p	*používá pravítko*			

Ročník: třetí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE				
M-3-1-02	• čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000 • doplní chybějící čísla v řadě • užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	• Číselný obor 0 – 1 000 • Rozklad čísla v desítkové soustavě		ČJL: Orientace v textu, práce s knihou, křížovky (sloupec, řádek), stylizace a reprodukce odpovědí, významová stránka slov, čtení s porozuměním, druhy slov, dějová posloupnost. Rozšiřující učivo: - pohyb po číselné ose (propedeutika záporných čísel) - aritmetické operace i vztahy mezi čísly v různých jazycích, různých kontextech významových a strukturálních
M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100 *M-3-1-02p zná matematické operátory + , − , = , < , > a umí je zapsat*				
M-3-1-03	• užívá lineární uspořádání • zobrazí číslo na číselné ose	• Přirozená čísla • Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění – číselná osa		
M-3-1-04	• provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	• Přirozená čísla • Násobilka • Vlastnosti početních operací s čísly		
M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20				
M-3-1-05	• řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• Vlastnosti početních operací s čísly • Násobilka	EV – Vztah člověka k prostředí (náš životní styl – spotřeba energie ve	

			spojení s „o *x* více (méně)“ a „*x*krát více (méně)“) FG	
M-3-1-05p *řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20* *umí rozklad čísel v oboru do 20*				
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY				
M-3-2-01	• Orientuje se v čase • Provádí jednoduché převody jednotek času	• Jízdní řády • Tabulky a grafy • Diagramy	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – cestujeme letadlem, lodí, autobusem, vlakem)	Rozšiřující učivo: - čtení údajů z grafů, diagramů, tabulek - pozorování závislostí a jejich vlastností - využití specifických počítačových programů pro matematiku na 1. stupni ZŠ - využití tabulkového procesoru (např. Excel) Poznámka: Učitel používá zjednodušený model jízdního řádu.
M-3-2-02	• popisuje jednoduché závislosti z praktického života	• Tabulky a grafy • Jízdní řády • Závislosti a jejich vztahy	MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě – tabulky cen produktů z reklamních letáků) FG	
M-3-2-02p *modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek*				
M-3-2-03	• doplňuje tabulky • doplňuje schémata posloupnosti čísel	• Tabulky • Závislosti a jejich vztahy		

M-3-2-03p *doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20* *zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu* *uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi*				
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU				
M-3-3-01	• rozezná, pojmenuje a načrtne základní rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí • rozezná a pojmenuje základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa • uvede příklady těchto těles ve svém okolí • pomocí stavebnic modeluje rovinné a prostorové útvary podle zadání • měří a odhaduje délku úsečky	Základní útvary v rovině: • čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh • polopřímka • úsečka • kružnice • čtyřúhelník a mnohoúhelník Základní útvary v prostoru: • krychle a kvádr • kužel a jehlan • koule a válec • Délka úsečky • Jednotky délky a jejich převody • Vzájemná poloha dvou přímek v rovině		Rozšiřující učivo: - pravoúhlý trojúhelník - osa souměrnosti útvarů v rovině - využití počítačových programů pro geometrii na 1. stupni ZŠ
M-3-3-01p *pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit* *M-3-3-01p* *rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují*				
M-3-3-03	• rozezná a modeluje osově souměrné rovinné útvary • uvede konkrétní příklady	• Osově souměrné útvary • Obvod a obsah obrazce		

Ročník: čtvrtý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE				
M-5-1-01	• využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	• Komutativnost a asociativnost		ČJL: Správný zápis slovních úloh, stylizace a reprodukce odpovědí, čtení s porozuměním, dějová posloupnost. Rozšiřující učivo: - znázornění celého záporného čísla na číselné ose - kmenové zlomky v kontextu části Finanční gramotnost: Placení penězi, mincemi
M-5-1-02	• čte a zapisuje čísla v daném oboru • počítá po statisících, desetitisících a tisících, používá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě • provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel • porovnává čísla a znázorní je na číselné ose a jejích úsecích • sčítá a odčítá čísla v daném oboru (zpaměti pouze čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od nuly) • písemně násobí jednociferným a dvojciferným činitelem, písemně dělí jednociferným dělitelem • účelně propojuje písemné i pamětné počítání (i s použitím kalkulátoru) • používá římské číslice při zápisu čísel	• Číselný obor 0 – 1 000 000 • Písemné algoritmy početních operací • Vlastnosti početních operací s čísly • Římské číslice • Násobilka • Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) • Hospodaření domácnosti: rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti	MKV: Setkávání s projevy odlišných kultur (římské číslice, indické násobení)	

M-5-1-02p	*čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000*			Digitální kompetence: Využívání digitálních technologií, ke kontrole a zefektivnění výsledů práce
M-5-1-02p	*sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvouciferná čísla*			
M-5-1-02p	*zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100*			
M-5-1-03	• zaokrouhluje přirozená čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta a desítky; • provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací (sčítání a jeho kontrola záměnou sčítanců, odčítání a jeho kontrola sčítáním, dělení a jeho kontrola násobením) • provádí kontrolu výpočtů pomocí kalkulátoru;	• Zaokrouhlování čísel • Odhad a kontrola výsledku • Práce s kalkulátorem		
M-5-1-03p	*zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách*			
M-5-1-03p	*tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100*			
M-5-1-04	• řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel • řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání, odčítání, násobení, dělení a slovní úlohy se dvěma početními operacemi • řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o *x* více (méně)“ a „*x*krát více (méně)“	• Matematizace reálné situace • Slovní úlohy **Fáze řešení problému** • Zápis, grafické znázornění, stanovení řešení, formulace odpovědi • Odhad a kontrola výsledku, posouzení reálnosti výsledku	EV: Vztah člověka k prostředí (naše obec – využití přírodních zdrojů nacházejících se v blízkosti bydliště ve spojení s „o *x* více (méně)“ a „*x* krát více (méně)“	Finanční gramotnost: Hospodaření jednotlivce, domácnosti Finanční produkty: Úspory a půjčky

M-5-1-04p	*zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy* *rozeznává sudá a lichá čísla* *používá kalkulátor*			
M-5-1-05	• modeluje a určí část celku	• Celek a jeho části	OSV: Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů	PČ: Stříháním, krájením rozdělení celku na jeho části Tvary ze dřívek HV – hodnoty not
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY				
M-5-2-01	• provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (např. měření teploty) • vyhledává, sbírá a třídí data	• Zásady sběru a třídění dat	VMEGS – Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa, Evropa a svět – sběr údajů o teplotě a jejich porovnání v různých částech světa)	AJ: Zápis hodin, dnů, měsíců a roků.
M-5-2-01p	*vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu*			
M-5-2-02	• používá tabulky k evidenci, modelování a řešení různých situací • čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy • doplňuje údaje, které chybí ve strukturované tabulce • vytvoří na základě jednoduchého textu tabulku a sloupkový diagram	• Strukturovaná tabulka • Sloupkové diagramy • Závislosti dat a jejich vlastnosti • Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády		
M-5-2-02p	*orientuje se a čte v jednoduché tabulce* *určí čas s přesností na čtvrthodiny, převádí jednotky času v běžných situacích* *provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času* *uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi*			

<table>
<tr><th colspan="5">GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</th></tr>
<tr><td>M-5-3-01</td><td>• dodržuje zásady rýsování
• narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici)
• užívá jednoduché konstrukce
• narýsuje přímku, vyznačí polopřímku
• narýsuje různoběžky a označí jejich průsečík
• narýsuje kružnici s daným středem a poloměrem
• narýsuje čtverec, obdélník, trojúhelník ve čtvercové síti</td><td>• Zásady rýsování
Základní útvary v rovině
• Lomená čára, přímka
• Úsečka
• Polopřímka
• Čtverec
• Obdélník
• Trojúhelník
• Kružnice, kruh
• Čtyřúhelník, mnohoúhelník

Základní útvary v prostoru
• Kvádr
• Krychle
• Jehlan, koule, kužel, válec

• Rýsování jednoduchých rovinných útvarů
• Rýsování ve čtvercové síti</td><td>OSV:

Řešení problémů a rozvoj rozhodovacích dovedností</td><td rowspan="3">Rozšiřující učivo:

Další rovinné útvary, např. pravidelné mnohoúhelníky
sítě těles, papírové modely těles, stavby těles podle půdorysu,
tvary ze dřívek

Další náměty do výuky:

Využití počítačových programů pro geometrii na 1. stupni ZŠ

Digitální kompetence:
Vedení žáka k systémovému přístupu při analýze situace a jevů světa kolem něj

Nacházení různých řešení a výběr nejvhodnějšího řešení pro danou situaci</td></tr>
<tr><td colspan="4">M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary</td></tr>
<tr><td>M-5-3-02</td><td>• měří vzdálenosti, používá vhodné jednotky délky a převodní vztahy mezi nimi;
• sčítá a odčítá graficky úsečky, porovná úsečky podle délky;
• určí délku lomené čáry a obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran;</td><td>• Jednotky délky a jejich převody: milimetr, centimetr, metr, kilometr
• Grafické sčítání a odčítání úseček
• Obvod mnohoúhelníku</td><td></td></tr>
</table>

M-5-3-02p *měří a porovnává délku úsečky* *M-5-3-02p* *vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran*				
M-5-3-03	• sestrojí rovnoběžky a kolmice • určí vzájemnou polohu přímek v rovině;	**Vzájemná poloha dvou přímek v rovině** • Rovnoběžky, různoběžky • Kolmice		
M-5-3-03 *sestrojí rovnoběžky a kolmice*				
M-5-3-04	• určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě • užívá základní jednotky obsahu	• Jednotky obsahu: mm^2, cm^2, m^2		
M-5-3-05	• rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary • určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru • rozpozná a využije osovou souměrnost i v praktických činnostech a situacích	• Osově souměrné útvary		
M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru; *pozná základní tělesa*				
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY				
M-5-4-01	• Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky • využívá úsudek pro řešení jednoduchých slovních úloh	• Slovní úlohy • Řešení úloh úsudkem • Číselné a obrázkové řady • Matematické čtverce • Prostorová představivost	OSV: Rozvoj poznávacích schopností (cvičení dovednosti	Rozšiřující učivo: algebrogramy, magické čtverce, pyramidy, zašifrované příklady, sudoku součtové trojúhelníky, násobilkové obdélníky,

	a problémů.		zapamatování, řešení problémů) Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity – skupinová práce žáků) Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci. Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých	krychlové stavby, parkety, šipkový diagram Finanční gramotnost: Rozpočet vyrovnaný, schodkový, přebytkový Digitální kompetence: Standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci Poznámka: Učitel v hodinách využívá uvolněné úlohy výzkumu TIMSS a úlohy z mezinárodní soutěže Klokan.
M-5-4-01p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech				

Ročník: pátý

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE				
M-5-1-01	• využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	• Vlastnosti početních operací s čísly		
M-5-1-02	• provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel • čte a zapisuje čísla v daném oboru • počítá po milionech, používá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě • porovnává čísla a znázorní je na číselné ose a jejích úsecích • písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla • písemně odčítá dvě přirozená čísla • písemně násobí až čtyřciferným činitelem • písemně dělí jednociferným nebo dvojciferným dělitelem • účelně propojuje písemné i pamětné počítání (i s použitím kalkulátoru)	• Číselný obor 0 – miliarda • Písemné algoritmy početních operací • Finanční produkty: úspory a půjčky • Hospodaření jednotlivce, domácnosti: rozpočet vyrovnaný, schodkový, přebytkový	OSV: Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých	ČJL: Správný zápis slovních úloh, stylizace a reprodukce odpovědí, čtení s porozuměním. AJ: Aplikace jednoduchých početních operací v oboru přirozených čísel, porovnávání větší, menší. Rozšiřující učivo: vyjadřování části celku zlomkem se jmenovatelem 10 nebo 100 Finanční gramotnost: Soukromé, veřejné, osobní, společné vlastnictví

<table>
<tr><td colspan="5">M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000
M-5-1-02p sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvouciferná čísla
M-5-1-02p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100</td></tr>
<tr><td>M-5-1-03</td><td>• zaokrouhluje přirozená čísla na miliony;
• provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v daném oboru;
• provádí kontrolu výpočtu pomocí kalkulátoru;</td><td>• Zaokrouhlování</td><td></td><td rowspan="3">Finanční gramotnost:
Peníze
Vznik peněz
Hotovostní a bezhotovostní forma peněz
Způsoby placení
Nakupování – v kamenném obchodě, v internetovém obchodě
Digitální kompetence:
Využívání digitálních technologií, ke kontrole a zefektivnění výsledů práce</td></tr>
<tr><td colspan="4">M-5-1-03p zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách
M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100</td></tr>
<tr><td>M-5-1-04</td><td>• řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel</td><td>Fáze řešení problému
• Zápis, grafické znázornění, stanovení řešení, formulace odpovědi
• Odhad a kontrola výsledku, posouzení reálnosti výsledku</td><td>EV – Vztah člověka k prostředí (naše obec: přírodní zdroje, životní styl: energie a odpady – komplexní pojetí úloh včetně pochopení významu a nezbytnosti ekologického chování)</td></tr>
<tr><td colspan="5">M-5-1-04p zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy
M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla
používá kalkulátor</td></tr>
<tr><td>M-5-1-05</td><td>• modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku</td><td>• Přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky</td><td>OSV:
Řešení problémů a rozvoj rozhodovacích dovedností</td><td>Finanční gramotnost:
Rozpočet vyrovnaný, schodkový, přebytkový</td></tr>
</table>

M-5-1-06	• porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	• Zlomky		
M-5-1-07	• přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	• Desetinná čísla		
M-5-1-08	• porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	• Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)		
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY				
M-5-2-01	• vyhledává, sbírá a třídí data • vybírá z textu data podle zadaného kritéria	• Statistické údaje a jejich reprezentace	MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (kritický přístupu ke zpravodajství a reklamě – využití jednoduchých diagramů); Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality (identifikace zjednodušení mediovaných sdělení)	AJ: Porovnání některých statistických údajů anglicky mluvících zemí. Rozšiřující učivo: - další typy diagramů Další náměty do výuky: - využití tabulkového kalkulátoru ke zpracování dat
M-5-2-01p	*vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu*			
M-5-2-02	• čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy • zjistí požadované údaje z kruhového diagramu, ve kterém nejsou k popisu použita procenta	• Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády • Závislosti dat a jejich vztahy • Finanční produkty: půjčky a úspory		
M-5-2-02p	*orientuje se a čte v jednoduché tabulce* *určí čas s přesností na čtvrthodiny, převádí jednotky času v běžných situacích* *provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času* *uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi*			

<table>
<tr><th colspan="5">GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</th></tr>
<tr><td>M-5-3-01</td><td>• narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce
• při konstrukcích rovinných útvarů využívá základní vlastnosti těchto útvarů</td><td>Základní útvary v rovině
• Lomená čára, přímka, úsečka, polopřímka
• Čtverec
• Obdélník
• Trojúhelník
• Kružnice, kruh
• Čtyřúhelník, mnohoúhelník

Základní útvary v prostoru
• Kvádr
• Krychle
• Jehlan, koule, kužel, válec

• Obvod a obsah obrazce
• Konstrukce čtverce a obdélníku
• Konstrukce pravoúhlého, rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku</td><td></td><td rowspan="3">Další náměty do výuky:
- slovní úlohy na obsahy obdélníku, čtverce (práce s plánem bytu – velikost koberce, nákup tapet, obložení, podlahové plochy apod.)
- geometrie a výtvarné umění
- využití počítačových programů pro geometrii</td></tr>
<tr><td colspan="4">M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary</td></tr>
<tr><td>M-5-3-02</td><td>• sčítá a odčítá graficky úsečky
• určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran</td><td>• Grafické sčítání a odčítání úseček
• Jednotky délky a jejich převody</td><td>OSV:
osvojovat si technologické postupy
orientovat se ve schématech</td></tr>
</table>

M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky *vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran*				
M-5-3-03	• sestrojí k dané přímce rovnoběžku a kolmici vedoucí daným bodem pomocí trojúhelníku s ryskou	• Vzájemná poloha dvou přímek v rovině		
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice				
M-5-3-04	• určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu • určí pomocí čtvercové sítě obsah rovinného obrazce, který je tvořen čtverci, obdélníky a trojúhelníky a obsahy porovná	• Obvod a obsah obrazce • Jednotky obsahu: mm^2, cm^2, $m^{2,}$		Další náměty do výuky: - krychlové stavby
M-5-3-05	• rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché, osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru • rozpozná a využije osovou souměrnost i v praktických činnostech a situacích	• Osově souměrné útvary		Pracovní činnosti: - vystřihování a překládání papíru - origami
M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru *pozná základní tělesa*				

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY				
M-5-4-01	• řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky • ovládá některé řešitelské strategie, v průběhu řešení nestandardních úloh objevuje zákonitosti a využívá je	• Slovní úlohy • Číselné a obrázkové řady • Magické čtverce, pyramidy, sudoku • Prostorová představivost	OSV: Rozvoj schopností a dovedností řešit problémy Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity)	Rozšiřující učivo: - zašifrované příklady - hlavolamy - rébusy - krychlové stavby - parkety - geodeska - tvary ze dřívek Poznámka: Učitel v hodinách využívá uvolněné úlohy výzkumu TIMSS a úlohy z mezinárodní soutěže Klokan
M-5-4-01p *řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech*				

5.4 Informatika - 1. stupeň

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy.

Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Informatika je předmět, který se v současné době prolíná všemi předměty. Předmět je vyučován již na prvním stupni ve 4 a 5. ročníku. Důraz je kladen na využívání různých zdrojů informací, práce s nimi, jejich třídění a porovnání. Postupně si žáci osvojují práci s PC a programy. Snahou je podporovat u žáků představivost a logické myšlení. Při práci mohou uplatňovat a rozvíjet vlastnosti (např. důslednost, vytrvalost, vynalézavost, přesnost). Poskytujeme žákům poznatky a dovednosti, které jsou předpokladem k poznávání světa internetu a jeho bezpečnosti. Cílem je, aby žáci získané vědomosti a dovednosti dokázali využít v běžném životě.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Informatika se realizuje ve 3. ročníku 1. stupně ZŠ.

1. stupeň					
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	0	0	0	1	1

Obsah předmětu je zaměřen na práci s moderními technologiemi: získávání, třídění informací a jejich používání ve vzdělávání i v běžném životě. V tomto předmětu naučíme

žáky pracovat s počítačem, tvořit dokumenty v různých programech, využívat didaktické programy při učení.

Průřezová témata

- **Environmentální výchova** (EV): Vztah člověka k životnímu prostředí
- **Mediální výchova** (MV): Tematické okruhy receptivních činností – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Vnímání autora mediálních sdělení, Stavba mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti; Tematické okruhy produktivních činností – Tvorba mediálního sdělení, Práce v realizačním týmu
- **Multikulturní výchova** (MKV): Propojení Multikulturní výchovy s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména získávat, vyhodnocovat a sdílet informace jako východisko pro přemýšlení o naléhavých tématech a způsobech jejich řešení.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** (VMEGS): Propojení tématu s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména samostatně získávat, vyhodnocovat a sdílet informace o zemích Evropy a světa. Tyto informace mají především usnadňovat orientaci v nabídce vzdělávacích a pracovních příležitostí, rozvíjení zájmů a navazování kontaktů.

Výchovné a vzdělávací strategie utvářející a naplňující klíčové kompetence

1. Kompetence k učení

- pomáháme žákům poznat důležitost využíváni moderních informačních a komunikačních technologií

2. Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky ke správné formulaci svého požadavku a jeho zadání do počítače

- snažíme se dosáhnout toho, aby žáci byli sami schopni vytvořit si postup práce v zadané počítačové úloze

3. Kompetence komunikativní

- rozvíjíme schopnost porozumět různým typům textů a obrazových prostředků vyskytujících se v počítačovém prostředí

- připravujeme žáky k tvořivému využívání výpočetní techniky ke svému rozvoji

- vybízíme k porovnávání informací a poznatků z alternativních informačních zdrojů

4. Kompetence sociální a personální

- podporujeme žáky v účinné spolupráci ve skupině na zadaných projektech

- pomáháme žákům s vyhodnocením výsledků počítačových prací spolužáků

- korigujeme přístup ke stránkám s nevhodným obsahem

5. Kompetence občanské

- vedeme žáky k tvořivosti a aktivnímu zapojeni do internetové komunikace

- učíme žáky dodržovat dohodnutá pravidla počítačové komunikace

6. Kompetence pracovní

- učíme žáky bezpečně a šetrně využívat výpočetní techniku

- učíme žáky vyhledávat informace potřebné k dalšímu vzdělávání

7. Kompetence digitální

- učíme žáky běžně ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby

- vedeme žáky k vytváření a upravování digitálního obsahu

- umožňujeme žákům využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

1. stupeň – 2. období

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	Učivo	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ				
I-5-1-01	• uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout • vyslovuje odpovědi na základě dat	**Data, informace**: • sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) • záznam dat s využitím textu, čísla a barvy • záznam dat s využitím tvaru, obrazu a zvuku • hodnocení získaných dat • vyvozování závěrů	MV	
I-5-1-01p uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat				
I-5-1-02	• popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	**Kódování a přenos dat**: • využití značek a piktogramů • využití symbolů a kódů pro záznam • sdílení a přenos informací • ochrana informací	MV	

I-5-1-02p popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví				
I-5-1-03	• vyčte informace z daného modelu	**Modelování**: • model jako zjednodušené znázornění skutečnosti • využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka	VMEGS	
Algoritmizace a programování				
I-5-2-01	• sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	**Řešení problému krokováním:** • postup a jeho jednotlivé kroky • vstupy, výstupy • různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu • příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy	MEV	
I-5-2-01p sestavuje symbolické zápisy postupů				

I-5-2-02	• popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení	• Přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu • Sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci	MKV	
I-5-2-02p popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení				
I-5-2-03	• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program • rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	**Programování:** • experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí • události, sekvence • opakování, podprogramy • sestavení programu	MKV	
I-5-2-03p rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů				
I-5-2-04	• ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	**Kontrola řešení:** • porovnání postupu s jiným a diskuse o nich • ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním • nalezení chyby a oprava kódu • nahrazení opakujícího se vzoru cyklem		

Informační systémy				
I-5-3-01	• v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	**Systémy**: • skupiny objektů a vztahy mezi nimi • vzájemné působení • příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka • části systému a vztahy mezi nimi	EV	
I-5-3-01p v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky				
I-5-3-02	• pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	**Práce se strukturovanými daty**: • shodné a odlišné vlastnosti objektů • řazení prvků do řad • číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam • tabulka a její struktura • záznam, doplnění a úprava záznamu		
I-5-3-02p pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data				

Digitální technologie				
I-5-4-01	• najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	**Hardware a software**: • digitální zařízení a jejich účel • prvky v uživatelském rozhraní • spouštění, přepínání a ovládání aplikací • uložení dat, otevírání souborů		
I-5-3-01p v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky				
I-5-4-02	• propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	**Počítačové sítě**: • propojení technologií, (bez)drátové připojení • internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat	MV	
I-5-4-03	• dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	**Bezpečnost**: • pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením • uživatelské účty, hesla		
I-5-4-03p popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi				

5.5 Člověk a jeho svět - 1. stupeň

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život.

Vzdělávání v oblasti **Člověk a jeho svět** rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností v této vzdělávací oblasti se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

V tematickém okruhu **Místo, kde žijeme** se žáci učí, na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm, chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu **Lidé kolem nás** si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu **Lidé a čas** se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se

poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Vzdělávací oblast se realizuje v předmětech Prvouka (1. období), Přírodověda a Vlastivěda (2. období). Součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět je Dopravní výchova a Finanční gramotnost.

Časové vymezení vzdělávací oblasti

Vyučovací předměty Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda se realizují v ročnících 1. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

1. stupeň					
Ročník	1. Prvouka	2. Prvouka	3. Prvouka	4. Přírodověda Vlastivěda	5. Přírodověda Vlastivěda
Počet hodin	2	2	2	1 1	1 2

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu (mezipředmětové vztahy: Finanční gramotnost)
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co ho zajímá, co se mu líbí a v čem by mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

Prvouka

Obsahové vymezení předmětu

Předmět Prvouka rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané výchovou v rodině a předškolním vzděláváním. Žáci se učí pozorovat a pojmenovat věci, jevy, děje. Utváří se tak jejich ucelený obraz světa. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všímat si přírodních jevů, vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy.
Vzdělávací obsah předmětu je rozdělen do 5 tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka má časovou dotaci dvě hodiny týdně v 1. až 3. ročníku. Hodiny Prvouky by měly byt pestré a různorodé. Pracujeme ve skupinách nebo společně s celou třídou. Soustavným hodnocením posilujeme žákovo sebevědomí. Vedeme děti k rozvoji slovní zásoby, logickému myšlení, samostatnosti, a tím nenásilnou formou rozšiřujeme okruh jejich poznání.

Průřezová témata

- **Osobnostní a sociální výchova** (OSV): Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita; Sociální rozvoj – Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice; Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika;
- **Výchova demokratického občana** (VDO): Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát;
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** (VMEGS): Evropa a svět nás zajímá; Jsme Evropané;
- **Multikulturní výchova** (MKV): Kulturní diference; Lidské vztahy; Etnický původ, Princip sociálního smíru a solidarity;
- **Environmentální výchova** (EV): Vztah člověka k prostředí; Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Základní podmínka života, Ekosystémy;
- **Mediální výchova** (MV): Tematické okruhy receptivních činností – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Stavba mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti;

Výchovné a vzdělávací strategie utvářející a naplňující klíčové kompetence

1. Kompetence k učení

- učíme žáky vyhledávat a třídit informace
- vytváříme kladné vzájemné vztahy mezi dětmi
- pomáháme žakům uvědomit si své místo mezi lidmi

2. Kompetence k řešení problémů

- učíme děti samostatně řešit problémy ve škole a v dopravě
- vedeme žáky k ekologickému cítěni (třídění odpadu)
- zapojujeme se do projektů týkajících se zdraví – Zdravé zuby, Veselé zoubky

3. Kompetence komunikativní

- učíme žáky slušnému chování a vystupování ve škole i na veřejnosti
- vedeme žáky ke správnému chování v přírodě
- vedeme žáky k pozorování a posouzení svého zdravotního stavu

4. Kompetence občanské

- učíme žáky, aby dovedli uplatnit svá práva a povinnosti ve škole, ale i mimo ni
- nacvičujeme zvládnutí krizových situací
- vedeme žáky k pomoci druhým

5. Kompetence sociální a personální

- rozvíjíme příjemnou atmosféru ve třídě
- seznamujeme žáky se zásadami práce ve skupině
- učíme žáky respektovat třídní pravidla
- pomáháme žákům najít si své místo v kolektivu a zároveň respektovat ostatní žáky

6. Kompetence pracovní

– vedeme žaky k sebeobsluze a organizaci pracovního prostoru
– pěstujeme u žáků pozitivní vztah k práci

7. Kompetence digitální

- vedeme žáky k běžnému používání digitálního zařízení, aplikací a služeb, využíváme je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti, učíme je samostatně rozhodovat, které technologie a pro jakou činnost či řešený problém použít
- učíme je získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah

Přírodověda

Obsahové vymezení předmětu

Cílem předmětu je utvořit prvotní uceleny obraz světa a prostředí, ve kterém žák žije. Přírodověda navazuje na předmět Prvouka, opakuje a rozšiřuje jeho obsah.

Vzdělávací obsah předmětu má 3 tematické okruhy:

- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví
- Technika a my

Časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Přírodověda je zařazen do rozvrhu ve 4. ročníku 2 hodiny týdně a v 5. ročníku 1 hodina týdně. Výuka je postavena na vlastních pokusech a pozorováních žaků, zařazujeme vycházky a výjezdy do přírody, navštěvujeme zoologickou i botanickou zahradu, planetárium a hvězdárnu.

Průřezová témata

- **Osobnostní a sociální výchova** (OSV): Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita; Sociální rozvoj – Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice; Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika;
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** (VMEGS): Evropa a svět nás zajímá;
- **Multikulturní výchova** (MKV): Kulturní diference; Lidské vztahy; Etnický původ, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity;
- **Environmentální výchova** (EV): Vztah člověka k prostředí; Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Základní podmínka života, Ekosystémy.
- **Mediální výchova** (MV): Tematické okruhy receptivních činností – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Vnímání autora mediálních sdělení, Stavba mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti; Tematické okruhy produktivních činností – Tvorba mediálního sdělení, Práce v realizačním týmu;

Výchovné a vzdělávací strategie utvářející a naplňující klíčové kompetence

1. Kompetence k učení

- vedeme žáky k vyhledávání doplňujících informací, jejich hodnocení a prezentaci
- učíme žáky porovnávat a třídit informace

2. Kompetence k řešení problémů

- vyučovací hodiny stavíme na vlastním prožitku žáků
- v široké míře provádíme vlastní pozorování a srovnávání

3. Kompetence komunikativní

- seznamujeme žáky se základními, ale přesto již odbornými pojmy a učíme je správně je používat
- vedeme žaky k formulaci pracovních hypotéz a závěrů

4. Kompetence sociální a personální
- preferujeme práci ve skupinách, jejichž sestavení je náhodné a mění se

5. Kompetence občanské
- upevňujeme ekologické cítění žáků, reagujeme na aktuální dění v naší republice i okolních státech
- vedeme žáky ke zvládání krizových situací (povodně, sněhová kalamita)

6. Kompetence pracovní
- vedeme žáky ke správnému použití měřidel fyzikálních veličin
- při zakládání jednoduchých pokusů dbáme na pečlivé provedení
- usilujeme o šetrné zacházení se školními pomůckami

7. Kompetence digitální
- vedeme žáky k běžnému používání digitálního zařízení, aplikací a služeb, využíváme je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti, učíme je samostatně rozhodovat, které technologie a pro jakou činnost či řešený problém použít
- učíme je získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah

Vlastivěda

Obsahové vymezení předmětu

Předmět Vlastivěda navazuje a doplňuje předměty Prvouka a Přírodověda. Rozšiřuje poznatky o významných přírodních, hospodářských, společenských, kulturních a historických okolnostech života lidí. Seznamuje žáky s dějinami naší vlasti, s jejím místopisem a jejím postavením v Evropě.

Vzdělávací obsah předmětu je rozdělen do 3 složek:
- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět má časovou dotaci ve 4. ročníku 1 hodina týdně a v 5. ročníku 2 hodiny týdně. Výuka probíhá ve třídách, v souladu s probíhajícím učivem jsou zařazovány vycházky, návštěvy objektů, které doplní, a ještě více objasní učební látku. Při práci je

uplatněn diferenciovaný přístup k dětem se speciálním poruchami učení a chování, u nichž je preferován ústní projev. Nadaní žáci pracují s rozšiřujícím učivem formou referátů, seminárních prací, různých projektů a jejich prezentaci. Zapojují se také do olympiád a soutěží.

Průřezová témata

- **Osobnostní a sociální výchova** (OSV): Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Kreativita; Sociální rozvoj – Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice; Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika;
- **Výchova demokratického občana** (VDO): Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát, Formy participace občanů v politickém životě, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování;
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** (VMEGS): Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět; Jsme Evropané;
- **Multikulturní výchova** (MKV): Kulturní diference; Lidské vztahy; Etnický původ, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity;
- **Environmentální výchova** (EV): Vztah člověka k prostředí; Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- **Mediální výchova** (MV): Tematické okruhy receptivních činností – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Vnímání autora mediálních sdělení, Stavba mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti; Tematické okruhy produktivních činností – Tvorba mediálního sdělení, Práce v realizačním týmu.

Výchovné a vzdělávací strategie utvářející a naplňující klíčové kompetence

1. Kompetence k učení

- učíme žáky rozumět měřítkům na mapách, barvám a mezinárodním značkám
- vedeme k úctě ke státním symbolům
- směrujeme žáky k porovnávání a hodnocení svých výsledků i ostatních spolužáků objektivním způsobem

2. Kompetence k řešení problémů

- snažíme se přivést žáky k řešení problémů logickým postupem
- vedeme žáky k vyhledávání informaci vhodných k řešení problémů

- podněcujeme k využívání již získaných vědomostí a dovedností, k objevování, poukazujeme na různé varianty řešení

3. Kompetence komunikativní

- učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- prohlubujeme schopnost naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat

4. Kompetence sociální a personální

- rozvíjíme účinnou spolupráci ve skupině, týmu v klidné a motivující atmosféře
- učíme žáky chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektovat různé názory a čerpat z nich poučení

5. Kompetence občanské

- rozšiřujeme chápání základních zákonů a společenských norem, práv a povinností ve škole i mimo ni (soutěže, vycházky)
- vedeme žáky k zodpovědné prezentaci třídy, školy při olympiádách, soutěžích

6. Kompetence pracovní

- učíme žaky správnému používání map, plánů, kompasu, buzoly, jízdního řádu, různých modelů
- seznamujeme žáky s vyhledáváním a zpracováním nových informací z tisku, rozhlasu, televize, internetu, encyklopedií

7. Kompetence digitální

- vedeme žáky k běžnému používání digitálního zařízení, aplikací a služeb, využíváme je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti, učíme je samostatně rozhodovat, které technologie a pro jakou činnost či řešený problém použít
- učíme je získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah

Učební osnovy předmětů Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda

1. období (1. – 3. ročník)

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
MÍSTO, KDE ŽIJEME				
ČJS – 3-1-01	• Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	• **Škola** – prostředí školy, okolí školy • Činnosti ve škole • Bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace • **Domov** – prostředí domova • Orientace v místě bydliště • **Obec (město), místní krajina** – její části • Poloha v krajině • Minulost a současnost obce (města), význačné budovy • **Okolní krajina (místní oblast, region)** – zemský povrch a jeho tvary • Vodstvo na pevnině • Rostlinstvo a živočichové • Vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí • **Regiony ČR** – Praha • Vybrané oblasti ČR • **Naše vlast** – domov, krajina, národ • Státní symboly • **Evropa a svět** – evropské státy	OSV VDO	Čj – dialog, rozhovor Vv – malba, kresba, netradiční techniky budov, domova Dopravní výchova – vztahy mezi účastníky silničního provozu
ČJS – 3-1-02	• Začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)		OSV VDO	

		• **Mapy obecně zeměpisné a tematické** – obsah		
ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy *ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy*				
LIDÉ KOLEM NÁS				
ČJS – 3-2-01	• Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků a jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	• **Rodina** – postavení jedince v rodině • Role členů rodiny • Příbuzenské a mezigenerační vztahy • Život a funkce rodiny • Fyzická a duševní práce • Zaměstnání • **Soužití lidí** – mezilidské vztahy • Komunikace • **Chování lidí** – vlastnosti lidí • Pravidla slušného společenského chování- ohleduplnost, etické zásady • Rizikové situace • Rizikové chování, předcházení konfliktům • **Právo a spravedlnost** – základní lidská práva • Práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy • **Vlastnictví** – soukromé, veřejné, osobní, společné • Hmotný a nehmotný majetek • Způsoby placení, úspory, půjčky	OSV VDO MKV	Čj,- čtení, sloh, popis postavy, vlastnosti lidí Vv – malba, kresba postavy Hv – Chovejte mě má matičko – lidová píseň -
ČJS – 3-2-02	• Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností			
ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy				

ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování *ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně* *ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům* *ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti*				
LIDÉ A ČAS				
ČJS – 3-3-01	• Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	• **Orientace v čase a časový řád** • Určování času • Denní režim • Roční období • **Současnost a minulost v našem životě** • Proměny způsobu života • Bydlení, předměty denní potřeby • Státní svátky a významné dny	OSV VDO VMEG MV OSV	M – hodiny, druhy hodin, určování časuVv – tvorba papírových hodin Pč – předměty denní potřeby, papír, netradiční materiál Čjl – poslech textů
ČJS – 3-3-02	• Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	• **Regionální památky** – péče o památky • **Báje, mýty, pověsti** • Domov, vlast, rodný kraj	OSV VDO MV VMEG	
ČJS – 3-3-03	• Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost		OSV VDO MV MKV	Vv – malba, kresba postav a děje z pověsti
ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase *ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností* *ČJS-3-3-02p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti* *ČSJ-3-3-03p poznává různé lidské činnosti*				

ROZMANITOST PŘÍRODY				
ČJS – 3-4-01	• Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	• **Látky a jejich vlastnosti –** třídění látek, změny látek a skupenství • **Voda a vzduch** – výskyt • Vlastnosti a formy vody • Oběh vody v přírodě • **Nerosty a horniny, půda** – některé hospodářsky významné horniny a nerosty • **Vesmír a Země** – sluneční soustava, den a noc • Roční období • **Rostliny, houby, živočichové –** znaky života • Životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa	OSV VDO MV EV	Vv – kresba – koloběh vody Hv – Voda, voděnka – píseň Pč – pokusy s vodou Čj – články s příslušnou tématikou
ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích				
ČJS – 3-4-02	• Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků • Uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	• **Životní podmínky** – rozmanitost podmínek života na Zemi • Význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi • **Rovnováha v přírodě** – význam, vzájemné vztahy mezi organismy • **Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** – odpovědnost lidí • Ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů	OSV VDO MV EV	Vv – malba – planeta Země Hv – Chválím tě – píseň Čj – sloh – popis s tématikou – příroda
ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat *ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami*				

ČJS – 3-4-03	• Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti, změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů			M
ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu				
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ				
ČJS – 3-5-01	• Uplatňuje základní, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	• **Lidské tělo** – stavba těla • Základní funkce a projevy • Životní potřeby člověka • Vývoj jedince • **Péče o zdraví** – zdravý životní styl • Denní režim • Správná výživa, pitný režim • Drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů • První pomoc při drobných poraněních **Návykové látky, závislosti a zdraví** – návykové látky	OSV	Pč – tvorba zdravých pokrmů Čj – sestavování správného jídelníčku Vv – kresba, malba- téma - děti
ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění *ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla*				
ČJS – 3-5-02	• Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla	• **Osobní bezpečí, krizové situace** – vhodná a nevhodná místa pro hru • Bezpečné chování v rizikovém prostředí	OSV VDO	Vv – kresba, malba dopravních značek Pč – výroba semaforu – papír, nůžky

	bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	• Bezpečné chování v silničním provozu • Dopravní značky • Předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích /bezpečnostní prvky/	MV	Čj – rozhovory
ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných *ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu*				
ČJS – 3-5-03	• Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	• **Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** • Čísla tísňového volání	OSV VDO	
ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek				
ČJS – 3-5-04	• Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• **Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** • Integrovaný záchranný systém	OSV VDO VMEG MV	Projekt Hasík – 2.ročník
ČJS-3-5-04p reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech				

2. období (4. – 5. ročník) - Přírodověda

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
ROZMANITOST PŘÍRODY				
ČJS – 5-4-01	• objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody • objevuje princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	• **Látky a jejich vlastnosti** - třídění látek, - změny látek a skupenství, - vlastnosti, porovnávání, - měření veličin s praktickým využíváním základních jednotek. • **Voda a vzduch** - výskyt, vlastnosti - formy a oběh vody v přírodě, vlastnosti, - složení, proudění a význam vzduchu pro život. • **Nerosty, horniny, půda** - některé hospodářsky významné horniny a nerosty – zvětrávání, vznik a význam půdy	OSV EV	
ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody				
ČJS – 5-4-02	• vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako jsou části vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	• **Vesmír a Země** - sluneční soustava, den a noc - roční období	OSV EV	Vv Čj
ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období				

ČJS – 5-4-03	• zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů • zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	• **Rovnováha v přírodě** - význam - vzájemné vztahy mezi organismy - základní společenstva	EV	
ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí				
ČJS – 5-4-04	• porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech • prakticky třídí organismy do známých skupin • využívá k tomu jednoduché klíče a atlasy	• **Rostliny, houby, živočichové** - znaky života, - životní potřeby a projevy - průběh a způsob života - výživa - stavba těla u některých nejznámějších druhů - význam v přírodě a pro člověka	EV	Vv, Pč
ČJS – 5-4-05	• zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě • rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	• **Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** - odpovědnost lidí - ochrana a tvorba životního prostředí - ochrana rostlin a živočichů - likvidace odpadů - živelné pohromy a ekologické katastrofy • **Životní podmínky** - rozmanitost životních podmínek na Zemi - význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi - podnebí a počasí	EV VDO MV	Vv

ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata *ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí* *ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují*				
ČJS – 5-4-06	• založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu		EV	
ČJS-5-4-06 provádí jednoduché pokusy se známými látkami				
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ				
ČJS – 5-5-01	• využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života • rozlišuje jednotlivé etapy lidského života	• **Lidské tělo** - stavba - základní funkce a projevy - životní potřeby člověka - pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou - biologické a psychické změny v dospívání	OSV EV MV	
ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu				
ČJS – 5-5-02	• orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	- základy lidské reprodukce - vývoj jedince	MV EV OSV	
ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života				

ČJS – 5-5-03	• účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	• **Osobní bezpečí a krizové situace** - vhodná a nevhodná místa pro hru - bezpečné chování v rizikovém prostředí - označování nebezpečných látek - bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky - předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) - šikana, týrání, - sexuální a jiné zneužívání - brutalita a jiné formy násilí v médiích	OSV MV	
ČJS – 5-5-04	• uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události • vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	**Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** - služby odborné pomoci, - čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku -**Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** - postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén) - požáry (příčiny a prevence vzniku, ochrana a evakuace při požáru) - integrovaný záchranný systém	VDO OSV	Čj Tv Vv

<table>
<tr><td colspan="4">ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti</td><td></td></tr>
<tr><td>ČJS – 5-5-05</td><td>• předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek</td><td>• Návykové látky, závislosti a zdraví
- návykové látky
- hrací automaty a počítače, závislost
- odmítání návykových látek,
- nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií</td><td>OSV
MV</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="4">ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky</td><td></td></tr>
<tr><td>ČJS – 5-5-06</td><td>• uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou</td><td rowspan="2">• Péče o zdraví
- zdravý životní styl
- denní režim,
- správná výživa
- výběr a způsoby uchování potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim
- přenosné a nepřenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS)
- úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů
- první pomoc při drobných poraněních
- osobní, intimní a duševní hygiena</td><td rowspan="2">MV
EV
OSV</td><td rowspan="2">Čj, Pč, Tv</td></tr>
<tr><td>ČJS – 5-5-07</td><td>• rozpozná život ohrožující zranění
• ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc</td></tr>
<tr><td colspan="4">ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc</td><td></td></tr>
</table>

2. období (4. – 5. ročník) - Vlastivěda

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
		MÍSTO, KDE ŽIJEME		
ČJS – 5-1-01	• Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	• Domov - prostředí domova - orientace v místě bydliště • Obec, místní krajina - části krajiny - poloha v krajině - dopravní síť - minulost a současnost obce	VMEGS – Objevujeme Evropu a svět ENV – Vztah člověka k prostředí MV – vyhledávání informací	Čj: Popíše okolí svého bydliště a okolí školy Vyhledá z dostupných zdrojů zajímavosti z minulost a současnosti obce Vv: Načrtne plán své obce Hv: Hudební skladby s místní tématikou
ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje *ČJS-5-1-01p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany*				
ČJS – 5-1-02	• Určí světové strany v přírodě i podle mapy • Orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	• Okolní krajina - zemský povrch a jeho tvary - vodstvo na pevnině - rozšíření půd, rostlinstva, živočichů - vliv krajiny na život lidí - působení lidí na krajinu a životní prostředí - orientační body, linie - světové strany	OSV –mezilidské vztahy,komunikace, řešení problémů EV-vztah člověka k prostředí (naše obec – využití přírodních zdrojů nacházejících se v blízkosti bydliště ve spojení MV – vyhledávání informací	Př: Určování světových stran v přírodě

ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany *ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě*				
ČJS – 5-1-03	• Rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map • Vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky a Evropy	• Mapy obecně zeměpisné a tematické - obsah - grafika, vysvětlivky • Evropa a svět - evropské státy - kontinenty	EGS – jsme Evropané	Čj: Práce s Atlasem světa
ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě				
ČJS – 5-1-04	• Vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury • Jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	• Regiony ČR - Praha - vybrané oblasti ČR	EV – výskyt fauny flory, nerostných surovin a ochrana životního prostředí	Čj : Regionální pověsti, kroniky Vv, Pč : Kresba, modelování regionálních památek Př: rozmanitost přírody
ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí				
ČJS – 5-1-05	• Porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	• Evropa a svět - kontinenty - evropské státy - EU, cestování	FG – měna MKV-Etnický původ (odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost)	M: Rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě Práce s daty (jízdní řády)
ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest				
ČJS – 5-1-06	• Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	• Naše vlast - národ - základy státního zřízení a politického systému ČR - státní správa a samospráva - státní symboly ČR	VDO – Formy participace občanů v politickém životě (demokratické volby)	Čj – Školní řád (práva a povinnosti žáka) Vv – kresba, malba státních symbolů Hv – Státní hymna
ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky				

<table>
<tr><th colspan="5">LIDÉ KOLEM NÁS</th></tr>
<tr><td>ČJS – 5-2-01</td><td>• Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi
• Vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole mezi chlapci a dívkami
• Dodržuje pravidla v rodině
• Dodržuje pravidla v obci (městě)</td><td>• Rodina
- postavení jedince v rodině
- funkce rodiny
- fyzická a duševní práce, zaměstnání</td><td>ENV – Vztah člověka
k prostředí</td><td rowspan="4">Vv – kresba rodiny, povolání (členové IZS)

Čj: Školní řád – práva a povinnosti žáků</td></tr>
<tr><td colspan="4">ČJS-5-2-01p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)</td></tr>
<tr><td>ČJS – 5-2-02</td><td>• Rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi
• Obhájí a odůvodní své názory
• Připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení</td><td>• Soužití lidí
- mezilidské vztahy,
- komunikace
- principy demokracie</td><td rowspan="2">MKV-Etnický původ (odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost)
ENV – Vztah člověka k prostředí (životní
styl, jednání a vlivy na prostředí)
VDO – Formy participace občanů v politickém životě (demokratické volby)</td></tr>
<tr><td>ČJS – 5-2-03</td><td>• Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat</td><td>• Chování lidí
- vlastnosti lidí
- pravidla slušného chování
- rizikové chování a situace
- předcházení konfliktům
• Právo a spravedlnost
- základní, práva a povinnosti dítěte – žáků školy</td></tr>
<tr><td colspan="5">ČJS-5-2-03p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých
ČJS-5-2-03p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy</td></tr>
</table>

ČJS – 5-2-04	• Orientuje se v základních formách vlastnictví • Používá peníze v běžných situacích • Odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze • Na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů • Vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	• Vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné - hmotný a nehmotný majetek - rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti - hotovostní a bezhotovostní forma peněz - způsoby placení - banka jako správce peněz - úspory, půjčky	FG – Formy vlastnictví, druhy plateb, finanční produkty, měna	M: Práce s daty (tabulky), rozvinutý zápis čísla
ČJS-5-2-04p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze *ČJS-5-2-04p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz* *ČJS-5-2-04p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady příjmů a výdajů*				
LIDÉ A ČAS				
ČJS – 5-3-01	• Pracuje s časovými údaji • Využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	• Orientace v čase a časový řád - určování času, čas jako fyzikální veličina - dějiny jako časový sled událostí - kalendáře, letopočet, generace	MKV: Setkávání s projevy odlišných kultur (římské číslice)	M: Orientace na číselné ose **Poznámka:** Stručný přehled událostí od pravěku po současnost.

ČJS-5-3-02	• Využívá knihovny, sbírky muzeí a galerií jako informační zdroje pro pochopení minulosti	• Regionální památky - lidé a obory zkoumající minulost • Báje, mýty, pověsti - minulost kraje a předků	MV: Vyhledávání informací	Čj: Návštěva knihovny Lit.vých: Staré pověsti české
ČJS – 5-3-03	• Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	• Současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, - proměny bydlení, předměty denní potřeby - průběh lidského života - státní svátky a významné dny	OSV: Mezilidské vztahy v minulosti a současnosti	Vv: Postava v regionálním kroji
ČJS-5-3-04p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách *ČJS-5-3-04p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji* *ČJS-5-3-04p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště*				

Dopravní výchova - 1. stupeň

1.ročník	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO
Cíl výuky v daném ročníku: ***seznámit žáky se základními pravidly bezpečnosti v silničním provozu; položit základ pro pochopení bezpečného a ohleduplného chování; poznat nejbližší okolí s ohledem na bezpečnost silničního provozu***		
Žák:	• *v běžných činnostech školy uplatňuje pravidla chůze po chodníku a po silnici* • *bezpečně překoná silnici* • *rozlišuje bezpečná a nebezpečná místa pro hru* • *v modelových situacích prokáže znalost správného cestování autem* • *rozezná a používá bezpečnou cestu do školy*	**I. Silniční provoz** o Kdo je účastník silničního provozu (chodec, cyklista, dopravní prostředky) o Pojmy v silničním provozu (chodník, obrubník, zábradlí, silnice, přechod pro chodce) **II. Chodník** o Na chodníku (základní pravidla chůze po chodníku) **III. Silnice** o Na silnici (co se děje na silnici, chůze po silnici, reflexní doplňky) **IV. Místo pro hru** o Kde si hrát (vhodná a nevhodná místa ke hře) **V. Přecházení** o Přecházení silnice bez přechodu o Přecházení silnice po přechodu **VI. Cestování** o Jízda autem (základní pravidla – autosedačka a zádržné systémy, výstup a nástup) **Prolínající téma - cesta do školy** o Cesta do školy (bezpečná cesta do školy, konkrétní situace)

2.ročník	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO
Cíl výuky v daném ročníku: ***vést žáky k pochopení nutnosti bezpečného a ohleduplného chování, k uvědomování si rizik a nebezpečí v silničním provozu***		
Žák:	• *správně používá pravidla chování na stezkách pro chodce (při akcích školy)* • *rozeznává vybrané značky pro chodce* • *bezpečně překoná silnici se světelnými signály* • *rozlišuje a používá bezpečná místa pro hru* • *v modelových situacích a při akcích školy uplatňuje pravidla správného cestování dopravními prostředky* • *rozezná a používá bezpečnou cestu do školy, zvládá modelové situace "sám domů"*	**I. Silniční provoz** o Vztahy mezi účastníky silničního provozu (chodec, cyklista, dopravní prostředky) **II. Chodník a stezka pro chodce** o Na chodníku a stezkách (základní pravidla, co a kdo kam smí a nesmí, správné chování, vztahy mezi účastníky na stezkách) o Značky (Stezka pro chodce, Zákaz vstupu, Chodník uzavřen) **III. Silnice** o Na silnici (základní pravidla chůze po silnici, reflexní doplňky) o Krajnice a její nástrahy **IV. Místo pro hru** o Kde si hrát (vhodná a nevhodná místa ke hře) o Na čem se ještě jezdí (in-line brusle, skateboard, koloběžka; ochrana - přilba a chrániče) **V. Přecházení** o Přecházení silnice bez přechodu o Přecházení silnice po přechodu o Přecházení silnice po přechodu se světelnými signály **VI. Cestování** o Jízda autem (pravidla bezpečné jízdy – autosedačka a zádržné systémy, výstup a nástup) o Cesta dopravními prostředky (základní pravidla cestování, nástup a výstup, chování za jízdy) o Vztahy mezi cestujícími v autě, v hromadných prostředcích

		Prolínající téma - cesta do školy o Cesta do školy (pravidla bezpečné cesty do školy, konkrétní situace a nebezpečí) o Poslouchej, dívej se, přemýšlej (vnímání všemi smysly a chápání souvislostí)

3.ročník	**DÍLČÍ VÝSTUPY**	**UČIVO**
Cíl výuky v daném ročníku: ***rozvíjet schopnost uvědomovat si rizika a nebezpečí v silničním provozu, vnímat okolní dění všemi smysly a učit se vyvozovat správné závěry pro bezpečné chování; uvědomovat si ostatní účastníky provozu, zejména v roli chodce***		
Žák:	• *reaguje v roli chodce na ostatní účastníky SP* • *používá reflexní doplňky a zná jejich dopad* • *v modelových situacích využívá osvojená pravidla chování na stezkách pro chodce, v obytné zóně* • *rozeznává vybrané značky* • *bezpečně překonává silnici se světelnými signály, přejde mezi zaparkovanými vozy a silnici s více jízdními pruhy* • *ovládá pravidla jízdy na bruslích a koloběžce a využívá je* • *v modelových situacích a při*	**Chodec** **I. Na chodníku** o Pravidla chůze po chodníku (co se smí a nesmí na chodníku) o Kdo je chodec (brusle, koloběžka, apod.) o Nebezpečí a nebezpečné chování (vztahy mezi účastníky na stezkách) o Značky (Stezka pro chodce, Zákaz vstupu chodců, Chodník uzavřen) **II. Silnice** o Pravidla chůze po silnici (pravidla pro jednotlivce a skupiny, Vidět a být viděn – reflexní doplňky) o Nebezpečí na silnici (vozidla s právem přednosti v jízdě, tramvaj) o Značky (Zákaz vstupu chodců, Chodník uzavřen, Silnice pro motorová vozidla, Dálnice)

	akcích školy uplatňuje bezpečné chování v dopravních prostředcích a na zastávkách	**III. Místo pro hru** o Silnice a chodník (vhodná a nevhodná místa ke hře) o Hřiště a cesta na něj o Obytná zóna a její pravidla o Na čem se ještě jezdí (in-line brusle, skateboard, koloběžka; ochrana - přilba a chrániče) **V. Přecházení** o Přecházení silnice bez přechodu; přecházení silnice po přechodu; přecházení silnice s více pruhy; přecházení silnice po přechodu se světelnými signály o Přecházení mezi zaparkovanými vozy o Přecházení po přechodu s jízdním kolem **VI. Cestování autem** o Pravidla chování na parkovišti o Nástup a výstup; odpovídající místo k sezení; pravidla chování mezi cestujícími v autě; zádržné systémy – autosedačky a poutání **VII. Cesta dopravními prostředky** o Druhy dopravních prostředků a jejich specifika o Pravidla chování na zastávce **Prolínající téma - cesta do školy** o Poslouchej, dívej se, přemýšlej (souvislosti konkrétních situací; posouzení situace, včasné vyvození bezpečného chování, nalezení správného řešení)

4.ročník	DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO
Cíl výuky v daném ročníku: ***být zodpovědný za svoje chování, uvědomovat si rizika a vztahy mezi všemi účastníky silničního provozu; hledat řešení krizových situací; zejména v roli cyklisty; vnímat všemi smysly, zhodnotit a zpracovat získané informace a vyvodit z nich správné závěry pro bezpečnou cestu***		
Žák:	• *popíše výbavu cyklisty a jízdního kola k bezpečné jízdě* • *zná způsob a pravidla bezpečné jízdy na jízdním kole* • *(při vhodných podmínkách školy) prokáže bezpečný pohyb na kole (na silnici, na stezkách i v terénu), chová se ohleduplně k ostatním účastníkům silničního provozu; bezpečně překoná s kolem silnici a zvládá základní manévry cyklisty* • *vybere bezpečné místo pro pohyb na kole* • *jako cyklista správně používá reflexní i ostatní doplňky a výbavu kola* • *rozeznává vybrané značky* • *naplánuje jednoduchý cyklistický výlet, včetně cesty dopravními prostředky; posoudí rizika cesty* • *v modelových situacích prokáže znalost chování v krizové situaci*	**Cyklista** **I. Výbava jízdního kola a cyklisty** o Povinná a doporučená výbava jízdního kola a cyklisty (přilba, její funkce a použití; reflexní doplňky a ostatní doplňky pro bezpečnou jízdu) o Odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu **II. Způsob jízdy na jízdním kole** o Technika jízdy; přeprava zavazadel **III. Bezpečná cesta** o Místa pro jízdu na kole (stezky pro cyklisty, obytná zóna) **IV. Cyklista na silnici** o Problematika silnice z pohledu cyklisty a značení (základní pravidla bezpečné jízdy na silnici, jízda za snížené viditelnosti a zhoršených podmínek) o Znamení, zastavování, odbočování, předjíždění a objíždění o Vedení kola, vyjíždění do silnice o Přecházení s kolem bez přechodu a po přechodu o Kde si hrát (vhodná a nevhodná místa ke hře) o Značky **V. Cyklista na křižovatce** o Druhy křižovatek a kruhový objezd (zásady přednosti v jízdě, odbočování) o Vztahy mezi účastníky silničního provozu **VI. Rodinný cyklistický výlet** o Plánování trasy a výbava na cestu o Cyklista v dopravních prostředcích

		○ Způsob jízdy ve skupině (zásady ohleduplnosti k ostatním účastníkům silničního provozu) **VII. V ohrožení** ○ Zásady správného chování v krizové situaci (možnosti krizových situací, jejich řešení, důležitá spojení) **Prolínající téma - cesta do školy** ○ Poslouchej, dívej se, přemýšlej (souvislosti konkrétních situací, posouzení situace, včasné vyvození bezpečného chování, nalezení správného řešení)

5.ročník	**DÍLČÍ VÝSTUPY**	**UČIVO**
<u>Cíl výuky v daném ročníku:</u> ***upevňovat a rozvíjet získané vědomosti, dovednosti a návyky účastníka silničního provozu –chodce i cyklisty; poznávat vztahy mezi všemi účastníky, uvědomovat si je, učit se bezpečnému chování i v krizových situacích; seznámit se s první předlékařskou pomocí***		
Žák:	• *bezpečně ovládá pravidla chodce i cyklisty* • *rozeznává další dopravní značky* • *poznává vztahy účastníků silničního provozu* • *odhadne dopravní situaci, její nebezpečí a vyvodí správné řešení; snaží se zachovat adekvátně situaci* • *zná ohleduplné chování a osvojuje si ho* • *snaží se předcházet nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní*	**<u>Souhrnné znalosti a dovednosti z oblasti bezpečnosti chodce a cyklisty</u>** **I. Na chodníku** ○ Shrnutí pravidel bezpečného a ohleduplného chování na chodníku ○ Vztahy mezi účastníky silničního provozu **II. Výbava jízdního kola a cyklisty** ○ Potřeba správné výbavy jízdního kola a cyklisty (reflexní doplňky a ostatní doplňky pro bezpečnou jízdu) ○ Odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu **III. Chodec a cyklista na silnici** ○ Shrnutí pravidel bezpečného a ohleduplného chování při pohybu na silnici ○ Pravidla chůze po silnici pro skupiny i jednotlivce ○ Pravidla jízdy za snížené viditelnosti ○ Základní pravidla bezpečné jízdy na silnici (bezpečné manévry cyklisty na

	účastníky silničního provozu	silnici) o Pravidla pohybu za snížené viditelnosti a zhoršených podmínek **IV. Bezpečná jízda** o Technika jízdy o Pravidla jízdy po stezkách a mimo silnici **V. Cyklista na křižovatce** o Pravidla pro bezpečné překonání křižovatky o Vztahy mezi účastníky silničního provozu **VI. Volný čas a sportovní aktivity** o Druhy volnočasových aktivit souvisejících se silničním provozem a dodržování pravidel (vhodné a nevhodné lokality k uskutečnění aktivit, konkretizace aktivit podle lokality ZŠ a obce) **VII. Přecházení silnice** o Shrnutí základních pravidel překonání silnice ve městě i mimo něj (vztahy mezi účastníky silničního provozu) **VIII. Cesta dopravními prostředky** o Shrnutí základních pravidel bezpečnosti při cestování dopravními prostředky o Pravidla při jízdě autem (zádržné systémy) o Vztahy mezi cestujícími a účastníky hromadné dopravy **IX. Prázdniny** o Zásady bezpečného chování v době volna a cestování (specifika lokality bydliště a obce pro trávení dnů volna) **X. Nebezpečí** o Krizové situace (možnosti, jejich řešení, důležitá spojení) **Prolínající téma - cesta do školy** o Dopravní značky (odpovídající značky pro jednotlivé celky) o V Silničním provozu nejsi sám (vnímání tématu v souvislostech zejména vztažených k dané situaci, řešení situací, sociální pohled, hledisko sounáležitosti, spolupráce)

Výstupy na konci 1. stupně

Chodec

Žák:
- rozezná účastníky silničního provozu a vztahy mezi nimi
- pozná nebezpečné situace a způsoby jejich řešení
- zvládá pravidla chůze po chodníku a stezkách a uplatňuje je (při akcích školy)
- uplatňuje bezpečné chování při chůzi po silnici
- používá reflexní doplňky pro svou dobrou viditelnost
- bezpečně přechází u (bez přechodu, s přechodem, se světelnými signály, přes dvojpruh)
- bezpečně cestuje v hromadných dopravních prostředcích, chová se s respektem k ostatním cestujícím
- bezpečně cestuje autem, při jízdě v autě používá autosedačku a zádržný systém, zná význam a techniku poutání
- rozeznává a využívá bezpečná místa pro hru, uplatňuje bezpečnou jízdů na in-linech, koloběžce atd.
- vnímá dopravní situaci všemi smysly, vyhodnotí ji a vyvodí správné závěry

Žák zná dopravní značky a jejich význam:

Stezka pro chodce – Stezka pro chodce a cyklisty – Stezka pro cyklisty – Podchod nebo nadchod Přechod pro chodce – Pozor, přechod pro chodce – Pěší zóna – Obytná zóna – Dej přednost v jízdě – Stop, dej přednost v jízdě – Železniční přejezd – Zákaz vjezdu všech vozidel – Zákaz vstupu chodců – semafory pro chodce a řidiče

Cyklista

Žák:
- popíše výbavu jízdního kola a její funkci
- charakterizuje postavení cyklisty v silničním provozu
- zvládá základní techniku jízdy na kole (pokud jsou vhodné podmínky pro nácvik), zvládá základní manévry (změnu směru jízdy, odbočování, předjíždění, objíždění, otáčení, výjezd na silnici)
- volí bezpečnou trasu jízdy (zvládá jízdu přes křižovatku, včetně jízdy po kruhovém objezdu, včetně situací s dalšími účastníky provozu)
- vnímá dopravní situaci všemi smysly (vyhodnotí ji a vyvodí správné závěry pro bezpečnou jízdu)
- ovládá základní postupy při předlékařské první pomoci

Žák zná dopravní značky a jejich význam:

Dálnice – Jednosměrný provoz – Přikázaný směr jízdy vpravo – Hlavní pozemní komunikace

Nejdůležitější axiomy bezpečnosti v silničním provozu

Uvedené axiomy slouží pro pedagogy jako vodítko při výuce dopravní výchovy. Nejsou určeny k pamětnému učení, avšak žáci by je měli přijmout za své a řídit se podle nich. Se všemi se postupně seznamují i v pracovních učebnicích nebo výukových setech pro dopravní výchovu pro žáky ZŠ.

Okruh 1: Účastníci silničního provozu

Chodec, cyklista, dopravní prostředky, osobní, nákladní, hromadná doprava, vozidla s právem přednosti v jízdě, protijedoucí vozidla, předjíždějící vozidlo, přijíždějící vozidlo.

- Dívej se, poslouchej a přemýšlej.
- Nepočítej s tím, že řidič stihne zastavit.
- Ne každý účastník silničního provozu je ukázněný.
- Hraj si na bezpečných místech.
- Buď vždy opatrný a ohleduplný.
- Sleduj provoz okolo sebe.
- Neměň svoje rozhodnutí na poslední chvíli.
- Buď předvídavý.
- Nebuď lhostejný k ostatním.
- Nauč se poskytnout první pomoc.
- Ber ohled na ostatní účastníky silničního provozu.
- Počítej s chybami druhých.
- Nespoléhej se na to, že ostatní účastníci silničního provozu se chovají správně, bezpečně.
- Respektuj ostatní účastníky silničního provozu.
- Za všech okolností zachovej klid a chovej se bezpečně.

Okruh 2: Chodník

Chodník, obrubník, zábradlí.

- Po chodníku choď vpravo.
- Na chodníku si nehraj.
- Na obrubníku se nezdržuj.
- Zábradlí není na hraní a ani se nepřelézá.
- Nikdy nevstupuj náhle do silnice.

Okruh 3: Silnice

Silnice, dálnice, krajnice, dělicí čára, levý okraj, pravý okraj, středy (silnice), hlavní silnice, vedlejší silnice, zatáčka, jízdní pruhy, odbočovací pruhy, snížená viditelnost, svítání, soumrak stmívání, tma, reflexní doplňky, pestré oblečení.

- Po silnici jdi vlevo, proti přijíždějícím vozidlům.
- Silnice není hřiště, ani když na ní nic nejede.
- Řidič tě musí vidět i za snížené viditelnosti.
- Nos barevné oblečení.
- Na oblečení měj reflexní doplňky.

Okruh 4: Přecházení silnice

Přechod pro chodce, zebra, podchod, nadchod, semafor pro chodce, tlačítko pro chodce, semafor pro vozidla, vlevo – vpravo, rychle – pomalu, přímo – šikmo, oční kontakt, náhlý vstup do silnice, zakrytý výhled.

- Vždy se rozhlédni vlevo, vpravo a zase vlevo.
- Rozhlížej se před přechodem i na něm.
- Rozhlížej se po celou dobu přecházení silnice.
- Před přecházením navaž s řidičem oční kontakt.
- Přecházej rychle, ale ne zbrkle, a neutíkej.
- Po přechodu jdi vpravo.
- Přecházej přímo, nejkratší cestou.
- Při přecházení nepoužívej mobil ani sluchátka.
- Počítej s tím, že vozidla se blíží k tobě rychle.
- Počítej s tím, že řidič nemůže vždy zastavit hned.
- Vozidla s právem přednosti v jízdě mají vždy přednost.
- Nepřecházej na nepřehledných místech.
- Při rozhlížení mezi zaparkovanými auty nevyčnívej do silnice.
- Po přechodu kolo vždy veď.
- Nepočítej s předností na přechodu.
- Přecházej vždy na zelenou.
- Rozsvítí-li se ti při přecházení červená, dokonči přecházení, nevracej se.
- Používej podchody a nadchody.
- Nevstupuj do silnice bez rozhlédnutí.
- Nepřecházej na poslední chvíli.

Okruh 5: Křižovatka

Křižovatka, kruhový objezd, provoz řízený policistou, přednost v jízdě, přednost zprava.

- Při průjezdu křižovatkou se řiď pravidly a dopravními značkami.
- Nauč se rozumět pokynům policisty při řízení provozu na křižovatce.

Okruh 6: Cestování autem

Bezpečnostní pás, autosedačka, výstup, nástup, parkoviště.

- Při jízdě autem se vždy připoutej bezpečnostním pásem.
- Při jízdě autem používej autosedačku.
- Do auta nastupuj od krajnice nebo chodníku.
- Z auta vystupuj dveřmi k okraji silnice nebo k chodníku.
- Za jízdy autem nikdy nestůj mezi sedačkami.
- Nevyrušuj za jízdy řidiče.

Okruh 7: Hromadná doprava

Zastávka hromadné dopravy, nástupiště, eskalátor.

Na zastávce si nehraj, stůj dále od okraje a klidně čekej.

- Při nástupu do prostředku hromadné dopravy dej přednost vystupujícím.
- Nevystupuj ani nenastupuj na poslední chvíli.
- Na eskalátorech stůj vpravo a přidržuj se madla.
- Jestliže je autobus vybaven bezpečnostními pásy, vždy se připoutej.
- Po vystoupení z autobusu přecházej nejlépe po přechodu.
- Po vystoupení z autobusu přecházej za autobusem a raději počkej, až odjede.
- V hromadných prostředcích uvolni místo nemocným, starším a těhotným ženám atd.
- Za jízdy hromadnými prostředky se drž.
- Nevstupuj na železniční přejezd, jestliže bliká červené světlo.
- Nepodlézej nikdy stažené závory.

Okruh 8: Výbava cyklisty a kola

Přilba, chrániče, povinná a doporučená výbava kola, výbava za snížené viditelnosti, brzdy, kryt řetězu, odrazky v pedálech, zvonek, přední a zadní odrazka, světlomet, blikačka.

- Nikdy nevyjížděj bez přilby.
- Nevyjížděj na nevybaveném nebo poškozeném kole.
- Jezdi jen na správně vybaveném jízdním kole.
- Za snížené viditelnosti používej správnou výbavu a reflexní doplňky.

Okruh 9: Jízda na kole

Stezka pro cyklisty, jízdní pruh pro cyklisty, objíždění a předjíždění, změna směru jízdy, zhoršené podmínky pro jízdu na kole, zřetelná jízda, tlaková vlna, řazení před křižovatkou.

- Používej stezky pro chodce a cyklisty.
- Ani jako cyklista nemáš na přechodu přednost.
- Používej jen správně vybavené jízdní kolo.
- Nepřeceňuj své síly.
- Kolo veď vždy ve směru jízdy.
- Jako cyklista jsi řidič nemotorového vozidla a platí pro tebe stejná pravidla jako pro ostatní.
- Cyklisté jezdí vždy za sebou.
- Dodržuj pravidla přednosti v jízdě.
- Řiď se dopravními značkami.
- Dávej včas a zřetelně znamení o změně směru jízdy.

5.6 Umění a kultura - 1.stupeň

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu; kulturu jako procesy i výsledky duchovní činnosti umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddělitelnou součástí každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce); umění jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory **Hudební výchova** a **Výtvarná výchova**.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředky pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím *vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností* k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Hudební výchova

Obsahové vymezení předmětu

Cílem předmětu je rozvoj hudebních schopnosti dětí, které se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými. Prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových aktivit vedeme žáky k porozumění hudebnímu umění, k estetickému vnímání a prožívání světa, k chápání hudby jako specifického nástroje komunikace. Hudební výchova dává příležitost využít schopnosti a dovednosti i z ostatních předmětů (především z výtvarné, pracovní, tělesné a literární výchovy) při tvorbě a realizaci třídních produkci. Vzdělávací obsah tvoři 4 složky:

● Vokální činnosti – práce s hlasem, dechem, kultivace pěveckého a mluvního projevu, uplatňování a posilování správných pěveckých návyků.

● Instrumentální činnosti – hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci. tance a gest.

● Hudebně pohybové činnosti – ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

● Poslechové činnosti – aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Hudební výchova má časovou dotaci jednu hodinu týdně ve všech ročnících I. stupně. Výuka probíhá ve třídách, případně v učebně hudební výchovy. K doprovodné hře a pro instrumentální aktivity mohou učitelé i žáci využít klavír, kytaru, flétnu, keyboard, nástroje z Orffova instrumentáře a metalofon. Zpestřením výuky je hudební záznam na IAT. Hudební výchova zahrnuje i výchovné koncerty, besedy a jiné mimoškolní hudební aktivity.

Průřezová témata

- **Osobnostní a sociální výchova** (OSV): Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita; Sociální rozvoj – Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice; Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika;
- **Výchova demokratického občana** (VDO): Občanská společnost a škola
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** (VMEGS): Jsme Evropané;
- **Multikulturní výchova** (MKV): Kulturní diference; Lidské vztahy; Etnický původ, Multikulturalita
- **Environmentální výchova** (EV): Vztah člověka k prostředí;

- **Mediální výchova** (MV): Tematické okruhy receptivních činností – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Vnímání autora mediálních sdělení, Stavba mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti;

Výchovné a vzdělávací strategie utvářející a naplňující klíčové kompetence

1. Kompetence k učení

- motivujeme k potřebě setkávat se s hudbou
- nabízíme řadu aktivačních metod, které žákům pomáhají proniknout do světa hudby
- rozvíjíme žákovy receptivní, reprodukční a částečně i produkční schopnosti a dovednosti aktivitami vokálními, instrumentálními, poslechovými a hudebně pohybovými
- kultivujeme žákovu hudebnost v oblasti hudebního sluchu, pěvecké, rytmické, melodického a harmonického cítění, hudební paměti, představivosti a fantazie
- vedeme k povědomí o hudební kultuře české i jiných národů
- operujeme s obecně užívanými termíny, které žáci efektivně využívají při tvůrčích činnostech

2. Kompetence k řešení problémů

- předkládáme situace k řešení problémů (dokončení melodie, rozpoznání písňové formy, hledání hlavního motivu, práce s poslechem apod.)
- společně vedeme k řešení problémové situace (navozující otázky, možnosti postupů řešeni)
- používáme základní pojmy hudebního názvosloví a hudebně naukové poznatky, které slouží k osvětlení hudebních problémů

3. Kompetence komunikativní

- pečujeme o správnou hlasovou hygienu a výslovnost
- rozvíjíme prostřednictvím zvuků a tonů schopnosti nonverbální komunikace
- vedeme k aktivnímu naslouchání a vnímání ostatních
- dodržujeme pravidla vzájemné komunikace

4. Kompetence sociální a personální

- podporujeme zdravé sebevědomí při obhajování vlastních názorů a při prezentaci zadaných úkolů
- navozujeme zážitkové situace, které vedou k uvědomění si vlastní jedinečnosti, k obohacení emocionálního života a utváření hierarchie hodnot
- vedeme ke schopnosti hodnocení sebe i ostatních

5. Kompetence občanské

- učíme respektu, úctě, vážnosti a pokoře ke kulturnímu a historickému dědictví našich předků

6. Kompetence pracovní

- využíváme získané dovednosti, schopnosti, zkušenosti a návyky z předmětů výtvarná výchova a pracovní činnosti při výrobě jednoduchých hudebních nástrojů

7. Kompetence digitální

- učíme žáky vyžívat digitální technologie a chápat jejich význam pro lidskou společnost

HUDEBNÍ VÝCHOVA

První období

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	Učivo	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Vokální, poslechové, instrumentální a hudebně pohybové činnosti				
HV – 3-1-01	• zpívá v jednohlase	• Pěvecký a mluvní projev, pěvecké dovednosti • Intonace v durových tóninách • Dýchání, výslovnost • Nasazení a tvorba tónu • Dynamicky odlišený zpěv • Hlasová hygiena • Rozšiřování hlasového rozsahu • Správný pěvecký postoj	**Výchova demokratického občana – VDO** Spolupráce, dodržování pravidel, naslouchání	Prvouka Tělesná výchova
HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty				
HV – 3-1-02	• rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	• Hudební rytmus a realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu • Dvojhlas – prodleva, kánon • Zápis rytmu jednoduché písně • Vokální improvizace – hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) • Rytmizace jednoduchých slovních spojení, říkadel • Dodržování rytmu • Nota jako grafický znak pro tón • Jednoduchý zápis rytmu	**Environmentální výchova -EV** Příroda jako zdroje inspirace	Dramatická výchova

HV-3-1-02p správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu				
HV – 3-1-03	• využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	• Hra na hudební nástroje Orffova instrumentáře (flétny, keybordy, imrovizované…) • Rytmizace a melodizace • Hudební improvizace • Hudební hry	**Osobnostní a sociální výchova**	Pracovní činnosti Výtvarná výchova
HV – 3-1-04	• reaguje pohybem na znějící hudbu • pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	• Taktování • Pohybový doprovod znějící hudby • Reakce na změny v proudu znějící hudby • Pohybová improvizace s využitím tanečních kroků • Orientace v prostoru při hře a tanci • Taneční hry se zpěvem	**Mediální výchova** Využívání audiovizuální techniky	Tělesná výchova,
HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny				
HV – 3-1-05	• rozlišuje jednotlivé kvality tónů, • rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	• Kvality tónů • Vztahy mezi tóny – souzvuk • Hudební výrazové prostředky: • Zvuk, tón, hlas mluvený a zpívaný • Rytmus, melodie, barva • Pohyb melodie • Tempo a dynamika	**Osobnostní a sociální výchova** Kreativita a spolupráce	Výtvarná výchova
HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku, pozorně vnímá jednoduché skladby				

HV – 3-1-06	• rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje • odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	• Hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální • Lidský hlas a hudební nástroj • Poznávání hudebních nástrojů • Hudební styly a žánry • Seznámení s umělými a lidovými písněmi • Seznámení s hymnou ČR • Skladby dle výběru učitele přiměřené věku dětí • Interpretace hudby – slovní vyjádření	**OSV, VDO, Mediální výchova**	Literární výchova Výtvarná výchova Prvouka – symboly ČR

Druhé období

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	**DÍLČÍ VÝSTUPY** Žák:	**Učivo**	**TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU**	**PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY**
Vokální, poslechové, instrumentální a hudebně pohybové činnosti, hudební nauka				
HV-5-1-01	• zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách • při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	• Rozšiřování hlasového rozsahu • Hlasová hygiena • Jednohlasý nebo dvojhlasý zpěv • Prodleva • Lidový dvojhlas • Intonace v tóninách dur i moll • Vokální improvizace	OSV	- Prv – zdraví

HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem				
HV-5-1-02	• realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	• Vyjádření hudby zpěvem • Vyjádření hudby tancem • Vyjádření hudby doprovodnou hrou • Hudebně pohybové hry • Akcentace těžké doby, ostinato • Jednodílná písňová forma (a-b) • Nota jako grafický znak pro tón	OSV	Tv Dramatická výchova
HV-5-1-02p propojí vlastní pohyb s hudbou				Tv
HV-5-1-03	• využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	• Hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře • Nástrojová reprodukce jednoduchých motivů a témat • Čtení a zápis rytmického schématu ve 2/4 a ¾ taktu	OSV	
HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje				
HV-5-1-04	• rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	• Rondo, variace • Souzvuk, akord • Aktivní vnímání (percepce) znějící hudby • Výběr skladeb k poslechu (dle učitele) • Hudba taneční, pochodová • Hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	OSV	Mediální výchova

HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny				
HV-5-1-05	• vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry • provádí elementární hudební improvizace	• Rytmické nástroje – předehra, mezihra, dohra • Hra na tělo • Zvukomalba	VDO	Tv
HV-5-1-06	• rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	• Dynamika • Melodie • Kontrast • Pohyb melodie	OSV	Mediální výchova
HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy • *Pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb* • *Správně hospodaří s dechem při interpretaci písní – frázování*				
HV-5-1-07	• ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků • na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	• Pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků • Orientace v prostoru (reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách)	VDO	Tv Dramatická výchova
HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou				

Výtvarná výchova

pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které žákovi umožňují rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které žáka vedou k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem *Ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti, které žákovi umožňují utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu

přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Časové a organizační vymezení

Předmět **Výtvarná výchova** má časovou dotaci 1 hodina týdně v 1. a v 5. ročníku, 2 hodiny týdně ve 2., 3. a 4. ročníku. Vyučování probíhá ve třídě.
Žáci mají k dispozici základní výtvarné náčiní dostačující pro děti mladšího školního věku – štětce, palety, nádobky, barvy, plastelínu atd.

Průřezová témata

- **Osobnostní a sociální výchova** (OSV): Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita; Sociální rozvoj – Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice; Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika;
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** (VMEGS): Objevujeme Evropu a svět;
- **Multikulturní výchova** (MKV): Lidské vztahy; Etnický původ
- **Environmentální výchova** (EV): Vztah člověka k prostředí; Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Základní podmínka života, Ekosystémy.
- **Mediální výchova** (MV): Tematické okruhy receptivních činností – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Vnímání autora mediálních sdělení, Stavba mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti; Tematické okruhy produktivních činností – Tvorba mediálního sdělení, Práce v realizačním týmu;

Výchovné a vzdělávací strategie utvářející a naplňující klíčové kompetence

1. Kompetence k učení
- dbáme na přípravu pracovního místa a potřebných pomůcek

2. Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému výběru techniky zpracováni a obhajobě vlastního názoru

3. Kompetence komunikativní

- diskutujeme nad uměleckým dílem, vedeme žáky k vyjádření svého dojmu

4. Kompetence sociální a personální

- rozvíjíme příjemnou tvořivou atmosféru
- posilujeme individualitu žáka při výběru techniky

5. Kompetence občanské

- vedeme žáky k reprezentaci sebe sama, třídy, školy – výzdoba třídy, školy, výstavky, soutěže
- posilujeme míru vkusu u každého žáka pro rozlišení umělecké kvality ve výtvarném umění obecně i ve vlastní tvorbě, vedeme k uplatnění výtvarné zkušenosti při různých společenských příležitostech – přání, pozvánky, výzdoba, výstavky
- rozvíjíme estetické cítění okolního prostředí (odmítání vandalství, graffiti)

6. Kompetence pracovní

- pomáháme rozvíjet manuální zručnost při práci se štětcem, barvami, modelovací hmotou.
- využíváme získaných pracovních zkušeností pro uplatnění ve vlastní tvorbě
- vedeme žáky k tomu, aby jejich činnost vždy vedla k finálnímu dokončení díla
- pečujeme o pomůcky a čistotu pracovního místa

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

1. stupeň První období

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY

Rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity a ověřovaní komunikačních účinků

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření** – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury
  – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru
- **uspořádání objektů do celků** – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly** -– vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly
- **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby

- **typy vizuálně obrazných vyjádření** – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama
- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)

<table>
<tr><td colspan="5">OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ
• osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací
• komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu)
• proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění</td></tr>
<tr><td>VV-3-1-01</td><td>• rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty
• porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ</td><td>• Linie – kresba tužkou, rudkou, uhlem
• Čára, druhy čar
• Tvary – modelování, tvarování materiálu
• Barva – míchání barev
• světlostní a barevné kvality – malba temperou, akvarelem, pastelem
• textury – mozaika
• Otisky</td><td></td><td rowspan="3">- Rytmus – část hudební
- Čj – verše
- Vizuální média (televize, film, reklama, elektronická média
<u>Kresba</u> – tužkou, rudkou, uhlem, perokresba, kresba dřívkem, štětcem, fixy
<u>Netradiční techniky kresby</u> – niťová kresba, kresba zmizíkem, kresba injekční stříkačkou, kresba mýdlem na sklo
<u>Malba</u> – temperou, akvarelem, pastelem, kvaš (klovatina, škrob, klih)
<u>Netradiční techniky malby</u> – malba vaječnou temperou, škrobem, medovými barvami, máslem, křídovým práškem, leštidlem na boty, nití</td></tr>
<tr><td colspan="4">VV-3-1-01p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu
VV-3-1-01p rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)</td></tr>
<tr><td>VV-3-1-02</td><td>• v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti
• uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</td><td>• vytváření tvarů,
• vytváření objemů,
• vytváření světelné a barevné kvality,
• vytváření textury,
• jednoduché vztahy – podobnost</td><td></td></tr>
</table>

		• OSOVÁ SOUMĚRNOST – OBLIČEJ, TĚLO, • kontrast -STUDENÉ A TEPLÉ BARVY, • rytmus – MOZAIKA, DEKOR		**Grafika** – gumotisk, rytá kresba, odkrývací technika voskového podkladu, otisky PC grafika • **Tisk** – z koláže, ze šablony, z muchláže, plastelínoryt, z kovové matrice, linoryt, otisky předmětů, sítotisk
VV-3-1-02p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu *VV-3-1-02p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům*				
VV-3-1-03	• vnímá události různými smysly • vizuálně je vyjadřuje	• uspořádání objektů do celku, • uspořádání na základě výraznosti, velikosti a vzájemného postavení • USPOŘÁDÁNÍ – ZLATÝ ŘEZ • Hračky • Objekty • Ilustrace textů • Volná malba • Skulptura • Plastika • Animovaný film • Komiks • Fotografie • Elektronický obraz • Reklama		

VV-3-1-03p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu				
VV-3-1-04	• interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření • odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	• ZÁTIŠÍ, KRAJINA • uspořádání objektů do celků a jejich vzájemné postavení • Vizuální vnímání • Haptické vnímání • Statické vnímání • Dynamické vnímání • prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností **Pohyb těla a jeho umístění v prostoru** **POSTAVA**		
VV-3-1-04p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu *VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům*				
VV-3-1-05	• na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových • **akční tvar malby a kresby** prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností –		
VV-3-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu				

1. stupeň Druhé období

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY

Rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity a ověřovaní komunikačních účinků

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření** – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru
- **uspořádání objektů do celků** – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly** -– vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly
- **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností –** manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby
- **typy vizuálně obrazných vyjádření** – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama
- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci –** jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu);
- **proměny komunikačního obsahu** – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění

VV-5-1-01	• při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů	• **LINIE, TVARY** • **OBJEMY, OBJEKTY** • **SVĚTLO, STÍN** • **BARVA, KONTRAST** • **TEXTURA,** • **PODOBNOST,** • **RYTMUS** • **ZÁTIŠÍ, KRAJINA** • **ROSTLINY, ŽIVOČICHOVÉ** • **VYJÁDŘENÍ EMOCÍ A POCITŮ** • **VYJÁDŘENÍ NÁLADY** • **VYJÁDŘENÍ FANTAZIE** • **VYJÁDŘENÍ PŘEDSTAV** • **VYJÁDŘENÍ OSOBNÍCH ZKUŠENOSTÍ**	**OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA** (OSVČ) Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání a vnímání okolního světa, barev a pojmenování tvarů Sebepoznání a sebepojetí – výtvarné sebevyjádření, rozvoj vlastního vkusu Psychohygiena – hra s barvou, uvolnění, relaxace – abstraktní práce Kreativita – nebát se vyjádřit své nápady, realizovat je a dotvářet Komunikace – řeč barev a tvarů, jak je vnímáme **VÝCHOVA K MYŠLENÍ V**	**Kresba** **Netradiční techniky kresby** **Malba** **Netradiční techniky malby** **Grafika** **Tisk** Vizuální média (televize, film, reklama, elektronická média
VV-5-1-01p	• *uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr* • *rozlišuje, porovnává, třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)*			
VV-5-1-02	• při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností			
VV-5-1-02p	• *uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr*			

	• *při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie*	• **POSTAVA, POHYB TĚLA** • **AKČNÍ TVAR KRESBY MALBY** • **MODELOVÁNÍ** • **KERAMIKA** • **VÝSTAVY PRACÍ** • **PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM, S PŘÍRODNINAMI** • **HRAČKY** • **ILUSTRACE TEXTŮ** • **VOLNÁ KRESBA, MALBA** • **SKULPTURA** • **PLASTIKA** • **ANIMOVANÝ FILM** • **KOMIKS** • **FOTOGRAFIE** • **PLAKÁT**	**EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH** (EGS) Evropa a svět nás zajímá – život dětí v cizích zemích, výtvarné ztvárnění zážitků z prázdnin. Objevujeme Evropu a svět – životní styl Evropanů, jejich zvyky, tradice **ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA** (EVO) Ekosystémy – vyjádření proměny ekosystémů v různých ročních obdobích, využití přírodních materiálů, ochrana přírody	
VV-5-1-03	• nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě			
VV-5-1-03p	• *uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr* • *při tvorbě vychází ze svých, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie*			
VV-5-1-04	• osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky			

VV-5-1-04p	• *uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr*	• **REKLAMA** • **FOTOGRAFIE** • **ELEKTRONICKÝ OBRAZ** • **VÝTVARNÉ UMĚNÍ JAKO ZDROJ INSPIRACE** **UMĚLECKÁ VÝTVARNÁ TVORBA**		
VV-5-1-05	• porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace			
VV-5-1-05p	• *uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr* • *vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla*			
VV-5-1-06	• nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral, či upravil			
VV-5-1-06p	• *uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr*			

5.7 Člověk a zdraví – 1. stupeň

Tělesná výchova

Charakteristika předmětu

Výuka předmětu Tělesná výchova probíhá ve všech ročnících, předmět má časovou dotaci 2 hodiny týdně v 1.,4. a 5. ročníku a 3 hodiny týdně ve 2. a 3. ročníku.

Cílem tělesné výchovy je přispívat k harmonickému rozvoji osobnosti žáků, dosáhnout optimální tělesné zdatnosti a výkonnosti a osvojením potřebných vědomostí, dovedností a návyků účinně ovlivnit jejich způsob života ve škole, v rodině a v oblasti zájmové činnosti. Učitel by měl ve vyučovacím procesu vytvářet prostor pro aktivitu a samostatnost žáků, vytvářet všestranné podmínky pro objevení, rozvíjení a uplatňování schopností a zájmů každého žáka.

V tělesné výchově jsou hodnoceny všechny změny v dosahovaných výsledcích, a to v tělesné zdatnosti, pohybové výkonnosti, dovednosti v pohybových návycích, postoj žáků k pohybové aktivitě a k zadávaným činnostem.

Obsahové vymezení předmětu

Náplní předmětu je každodenní pohybová aktivita dětí v rámci školního rozvrhu. Žáci jsou vedeni ke zvládnutí základních pohybových činností prováděných samostatně nebo ve skupině, k pochopení principu jednoduchých pohybových a sportovních her, jsou schopni zapojit se do různých sportovních soutěží a čestně reprezentovat svoji školu. Při všech aktivitách dbají na dodržování zásad hygieny a bezpečnosti, snaží se pozorně vnímat a systematicky reagovat na povely. Prioritou je schopnost spolupráce ve sportovním týmu.
Vzdělávací obsah předmětu je rozdělen do 4 složek:

Činnosti ovlivňující zdraví – napínací, protahovací cvičení, cvičení zaměřené na správné držení těla, cvičení na rozvoj obratnosti, vytrvalosti, síly, rychlosti – všechny tyto činnosti jsou prováděny ve vhodném oblečení a obutí

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností – pohybové hry, základy gymnastiky, cvičení na nářadí a s náčiním, rytmická cvičení, vyjádření melodie pohybem, základy atletiky v rámci možnosti – různé formy běhu, hod, skok do dálky a skok z místa, základy sportovních her – minisporty, míčové hry, průpravné hry, turistika spojena s ochranou přírody, plavání, hry na sněhu, v případě příznivých podmínek i bruslení, bobování, sáňkování

Činnosti podporující pohybové učení – znalost základního názvosloví, smluvené povely, reakce na signály, znalost pravidel sportovních her ve zjednodušené formě, pochopení jednoduchého systému soutěží, zvládnutí činností vedoucích ke změření výkonu, zásady sportovního jednání a chováni v rámci fair play

Zdravotní tělesná výchova – prvky zdravotní tělesné výchovy jsou zařazeny v hodinách tělesné výchovy, jedná se zvláště o cvičení na správné držení těla, zařazování dechových a relaxačních cvičení, dodržování zásad hygieny, důraz na správné obutí, a to i mimo hodiny Tělesné výchovy

Časové a organizační vymezení

Předmět má časovou dotaci 2 hodiny týdně v 1., 4.,5. ročníku a 3 hodiny týdně ve 2. a 3. ročníku. Ve 2. a ve 3. ročníku je zařazen plavecký kurz.

Vyučovací předmět Tělesná výchova se realizuje ve všech ročnících 1. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	1. stupeň				
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	**2**	**2 + 1**	**2 + 1**	**2 + 1**	**2 + 1**

Výuka probíhá většinou v tělocvičně a v případě příznivého počasí v přilehlých prostorách školy, ale i na volnočasových a sportovních plochách ve městě. Tělocvična je vybavena základním nářadím a náčiním, vybavení je dostačující pro potřeby dětí mladšího školního věku. Víceúčelové hřiště s umělým povrchem nabízí všestranné sportovní využití. Plavecký kurz probíhá v bazénu Pedagogické fakulty UK v Brandýse nad Labem.

Průřezová témata

- **Osobnostní a sociální výchova** (OSV): Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita; Sociální rozvoj – Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice; Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika;
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** (VMEGS): Evropa a svět nás zajímá;
- **Multikulturní výchova** (MKV): Lidské vztahy;
- **Mediální výchova** (MV): Tematické okruhy receptivních činností – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Vnímání autora mediálních sdělení, Stavba mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti; Tematické okruhy produktivních činností – Tvorba mediálního sdělení, Práce v realizačním týmu;

1. Kompetence k učení

- klademe základy k dodržování celoživotního zdravého stylu
- učíme žaky rozumět tělovýchovným signálům a povelům a umět na ně reagovat
- vedeme k popsání cviku, sestavy, pochopení základních pravidel sportovních a jiných pohybových her, jejich logičnosti
- usilujeme u žáků o schopnost porovnat výsledky své i ostatních spolužáků a učíme je hodnotit situaci pravdivým a nezaujatým způsobem

2. Kompetence k řešení problémů

- učíme děti společně analyzovat problémovou situaci, například v rámci sportovních utkání
- posilujeme u méně zdatných dětí jejich sebevědomí, učíme ostatní jim pomáhat
- vedeme žáky k obhájení svého názoru, ale zároveň k respektování jiného názoru

3. Kompetence komunikativní

- utváříme podmínky pro sdělení svých prožitků během i po sportovním utkání
- soustřeďujeme se na používání vhodných výrazů pro povzbuzování
- prohlubujeme schopnost naslouchat odborným termínům a signálům a správně na ně reagovat
- podporujeme přátelskou atmosféru v rámci sportovního utkání – fair play
- učíme žáky ztvárnit hudbu pohybem
- podporujeme účast ve sportovních soutěžích

4. Kompetence sociální a personální

- rozvíjíme příjemnou sportovní atmosféru
- seznamujeme děti se zásadami spolupráce v týmu, družstvu
- učíme děti přijímat role a střídat role ve sportovním týmu (kapitán mužstva) a pomáháme jim přijmout statečně prohru
- vytváříme ohleduplné vztahy a úctu během sportovních klání
- vedeme silnější a sportovně zdatnější děti k pomoci slabším

5. Kompetence občanské

- vedeme žaky k reprezentaci školy
- rozebíráme práva a povinnosti žáků při sportování (ve škole i mimo školu)

6. Kompetence pracovní

- pomáháme žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i možnosti v rámci sportovních aktivit
- učíme žáky pracovním návykům, sebeobsluze, organizaci prostoru
- dbáme na bezpečné zacházení se sportovním nářadím a náčiním

7.Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

První období

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	Učivo	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
TV-3-1-01	• spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	• **Význam pohybu pro zdraví** - pohybový režim žáků - délka a intenzita pohybu • **Příprava organismu** - před pohybovou činností - uklidnění po zátěži - napínací a protahovací cvičení • **Zdravotně zaměřené činnosti** - správné držení těla - správné zvedání zátěže - průpravná cvičení - kompenzační cvičení - relaxační cvičení • **Hygiena při TV** - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí - vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity • **Bezpečnost při pohybových činnostech** - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru - bezpečnost v šatnách a	**OSV** Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace Sebeorganizace Mezilidské vztahy **VDO** **EV:** Vztah člověka k prostředí a zdraví	Člověk a jeho svět - Zdraví člověka Zahřátí organizmu, protahování, rozcvičení Využití relaxační hudby Člověk a jeho svět - Nemoc a úraz

		umývárnách - bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek - první pomoc v podmínkách TV		
TV-3-1-01p Zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost				
TV-3-1-02	• zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	• **Rozvoj různých forem rychlosti** • **Rozvoj vytrvalosti** • **Rozvoj síly** • **Rozvoj pohyblivosti** • **Rozvoj koordinace pohybu** • **Základy gymnastiky-** - průpravná cvičení - akrobacie - cvičení s náčiním - cvičení na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti/ šplh-tyč/ • **Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti** - kondiční cvičení s hudbou - cvičení s rytmickým doprovodem - základy estetického pohybu - vyjádření melodie a rytmu pohybem • jednoduché tance		Cvičení ve družstvech, opičí dráha, cvičení se švihadly Cvičení s plyšákem, s obručí, s padákem, s plaveckou podložkou či nudlí Cvičení s obručí Např. W.A. Mozart – Malá noční hudba
TV-3-1-03	• spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	• **Pohybové hry s různým zaměřením** - netradiční pohybové hry a aktivity	**MKV:** Kulturní diference Etnický původ	

		- využití hraček a netradičního náčiní - pohybová tvořivost • **Základy sportovních her** - manipulace s míčem - pálkou - manipulace s jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti - herní činnosti jednotlivce - spolupráce ve hře - průpravné hry - utkání podle zjednodušených pravidel minisportů • **Turistika a pobyt v přírodě** - přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu - chůze v terénu - ochrana přírody • **Základy atletiky** - rychlý běh - motivovaný běh - vytrvalý běh - skok do dálky - hod míčkem	Lidské vztahy **VDO:** Občanská společnost a škola **EV:** Vztah člověka k prostředí a zdraví **OSV:**	PRV – práce s mapou, turistické značky, ČR DV – dopr. značky,
TV-3-1-04	• uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	• **Plavání** – *(základní plavecká výuka)* - hygiena plavání - adaptace na vodní prostředí - základní plavecké dovednosti - jeden plavecký způsob		

		(plavecká technika) - prvky sebezáchrany a bezpečnosti • **Bruslení** – *dle podmínek školy* - hry na ledě - základní techniky pohybu na bruslích • **Další (i netradiční) pohybové činnosti** *(podle podmínek školy a zájmu žáků)*		Cvičení s padákem, lanem, ringo kroužky **ČJ** Dramatická výchova
TV-3-1-04p Dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách				
TV-3-1-05	• reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	• **Komunikace v Tv** - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností - smluvené povely, signály • **Zásady jednání a chování** - fair play - olympijské ideály a symboly • **Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností –** her, závodů, soutěží • **Organizace při TV** - základní organizace prostoru a činností ve známém prostředí • **Měření a posuzování pohybových dovedností** • měření výkonů	**OSV** **MKV**: Kulturní diference Etnický původ Lidské vztahy **VMEGS:** Jsme Evropané **VDO**: Občanská společnost a škola	Úspěšní sportovci ČR **VV** – olympijské symboly, sport, dynamické vnímání, postava **M –** měření rychlosti a vzdálenosti – jednotky délky a času, převody jednotek, tabulky
TV-3-1-05p *Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti, projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám, zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů*				

Druhé období

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
Činnosti ovlivňující zdraví				
TV-5-1-01	• podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu • uplatňuje kondičně zaměřené činnosti • projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	• **Význam pohybu pro zdraví** - pohybový režim žáků - délka a intenzita pohybu • **Příprava organismu** - příprava před pohybovou činností - uklidnění po zátěži - napínací a protahovací cvičení • **Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu**	OSV	
TV-5-1-01p chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu				
TV-5-1-02	• zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	• **Zdravotně zaměřené činnosti** - správné držení těla - správné zvedání zátěže - průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití	EV	
TV-5-1-02p zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením				

TV-5-1-03	• zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti • vytváří varianty osvojených pohybových her	• **Pohybové hry** - s různým zaměřením - netradiční pohybové hry a aktivity - využití hraček a netradičního náčiní při cvičení - pohybová tvořivost • **Základy gymnastiky** - průpravná cvičení - akrobacie - cvičení s náčiním - cvičení na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti • **Základy atletiky** - rychlý běh - motivovaný vytrvalý běh - skok do dálky nebo do výšky - hod míčkem • **Základy sportovních her** - manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti - herní činnosti jednotlivce - spolupráce ve hře - průpravné hry - utkání podle zjednodušených pravidel minisportů • **Turistika a pobyt v přírodě** - přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu - chůze v terénu	OSV MV	

		- táboření, ochrana přírody • **Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti** - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem - základy estetického pohybu - vyjádření melodie a rytmu pohybem - jednoduché tance • **Průpravné úpoly** - přetahy a přetlaky • **Lyžování, bruslení** (dle podmínek školy) - hry na sněhu - hry na ledě - základní techniky pohybu na lyžích - základní techniky pohybu na bruslích • **Další pohybové činnosti** (dle podmínek školy a zájmu žáků)		
TV-5-1-03p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností				
TV-5-1-04	• uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí • adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	• **Hygiena při TV** - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí - vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity • **Bezpečnost při pohybových činnostech** - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru		

		- bezpečnost v šatnách a umývárnách - bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek - první pomoc v podmínkách TV		
TV-5-1-04p uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti				
TV-5-1-05	• jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka • reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	• **Měření a posuzování pohybových dovedností** - měření výkonů • **Komunikace v TV** - smluvené povely, signály		
TV-5-1-05p reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti				
TV-5-1-06	• jedná v duchu fair play • dodržuje pravidla her a soutěží • pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje • respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	• **Zásady jednání a chování** - fair play - olympijské ideály a symboly • **Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností** - her, závodů, soutěží	VDO VMEGS MV	
TV-5-1-06p dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play, zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla, zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy				
TV-5-1-07	• užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví • cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	• **Komunikace v TV** - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností	Mediální výchova	

TV-5-1-08	• zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	• **Organizace při TV** - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí		
TV-5-1-09	• změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	• **Měření a posuzování pohybových dovedností** - základní pohybové testy	Mediální výchova	
TV-5-1-10	• orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště • samostatně získá potřebné informace	• **Zdroje informací o pohybových činnostech**	EV	
TV-5-1-11	• adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti	• **Plavání** - hygiena plavání - adaptace na vodní prostředí - základní plavecké dovednosti		
TV-5-1-12	• zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	• **Plavání** - jeden plavecký způsob (plavecká technika) - prvky sebezáchrany a bezpečnosti		

5.8 Člověk a svět práce – 1. stupeň

Pracovní činnosti

Charakteristika předmětu

Oblast **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.
Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.
Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a svět práce** je na 1. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy, *Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů*.

Vzdělávací obsah je realizován na 1. stupni vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě, vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka

- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Obsahové vymezení předmětu

Cílem předmětu je položit základ praktickým dovednostem pracovním, motorickým i tvořivým. Formuje se žákovo další profesní zaměření. Předmět Pracovní **činnosti** vychází z konkrétních životních situací. Zaměřuje se na praktické pracovní dovednosti a návyky. Doplňuje tak celé základní vzdělání o složku nezbytnou pro uplatnění člověka ve společnosti.

Vzdělávací obsah předmětu je rozdělen do 4 složek:

- Práce s drobným materiálem
- Konstrukční činnosti
- Pěstitelské práce
- Příprava pokrmů

Časové a organizační vymezení

Předmět Pracovní **činnosti** je realizován v 1. - 5. ročníku, a to vždy po jedné vyučovací hodině. Výuka probíhá ve třídách, v cvičné kuchyňce a v ekoprostoru.

	1. stupeň				
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**

Průřezová témata

- **Osobnostní a sociální výchova** (OSV): Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita; Sociální rozvoj – Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice; Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika;
- **Multikulturní výchova** (MKV): Lidské vztahy;
- **Environmentální výchova** (EV): Vztah člověka k prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie utvářející a naplňující klíčové kompetence

1. Kompetence k učeni

- dbáme na smysluplnost všech činností

2. Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému výběru vhodných materiálů, pomůcek a nářadí

3. Kompetence komunikativní

- směřujeme žáky k domluvě na společném pracovním postupu a k obhajobě vlastního názoru

4. Kompetence sociální a personální

- posilujeme u žaků kladný vztah k práci
- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině

5. Kompetence občanské

- rozvíjíme kladný vztah k vytvořeným hodnotám a tím i k úctě k práci druhých
- učíme žáky sestavovat rozpočet a uvědoměle nakládat s financemi

6. Kompetence pracovní

- dodržujeme zásady bezpečnosti práce
- zadáváním smysluplných úkolů posilujeme aktivní přístup k práci
- hledáme efektivní pracovní postup
- dbáme na přiměřenou kvalitu odvedené práce
- dbáme na úklid pracovního místa

První období

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	Učivo	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM				
ČSP-3-1-01	• vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	**Vlastnosti materiálu** • práce s přírodninami • práce s modelovací hmotou • práce s papírem a kartonem • práce s textilem	MV OSV	Vv Práce s různými materiály Přírodniny ČJ – čtení, sloh M – geometrické tvary, názornost
ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů				
ČSP-3-1-02	• pracuje podle slovního návodu a předlohy	Jednoduché pracovní operace a postupy	OSV	
ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy				
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI				
ČSP-3-2-01	• zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	• stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční) • sestavování modelů • práce s návodem • práce s předlohou	OSV	M – geometrické tvary, tělesa
ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi				

PĚSTITELSKÉ PRÁCE				
ČSP-3-3-01	• provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	• základní podmínky pro pěstování rostlin • půda a její zpracování • výživa rostlin, osivo	EV	Člověk a jeho svět Hygiena
ČSP-3-3-01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky				
ČSP-3-3-02	• pečuje o nenáročné rostliny	• pěstování rostlin ze semen v místnosti • pěstování rostlin ze semen na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) • pěstování pokojových • rostlin		
ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny				
PŘÍPRAVA POKRMŮ				
ČSP-3-4-01	• připraví tabuli pro jednoduché stolování	• základní vybavení kuchyně • výběr, nákup a skladování potravin • jednoduchá úprava stolu	OSV EV – Vztah člověka k prostředí	Společenské chování
ČSP-3-4-01p upraví stůl pro jednoduché stolování				
ČSP-3-4-02	• chová se vhodně při stolování	• pravidla správného stolování		
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování				

Druhé období

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM				
ČSP-5-1-01	• vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	- jednoduché pracovní operace a postupy - výrobek dle vlastní fantazie - práce s přírodninami - práce s modelovací hmotou - práce s papírem a kartonem - práce s textilem - práce s dráty - práce s folií		
ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu				
ČSP-5-1-02	• využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	• lidové zvyky, tradice, řemesla		
ČSP-5-1-02p využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii				
ČSP-5-1-03	• volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	• pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití		
ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu				

ČSP-5-1-04	• udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce • poskytne první pomoc při úrazu	• organizace práce		
ČSP-5-1-04p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění				
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI				
ČSP-5-2-01	• provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	• stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční) • sestavování modelů		
ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž				
ČSP-5-2-02	• pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	• práce s návodem • práce s předlohou • práce s jednoduchým náčrtem		
ČSP-5-2-02 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž				
ČSP-5-2-03	• dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	• organizace práce		
ČSP-5-2-03p udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady pracovní hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu, užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky				
PĚSTITELSKÉ PRÁCE				
ČSP-5-3-01	• provádí jednoduché pěstitelské	• pěstování rostlin ze semen v		

	činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)		
ČSP-5-3-01p dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin				
ČSP-5-3-02	• ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	• pěstování pokojových rostlin • rostliny jedovaté • rostliny jako droga • alergie		
ČSP-5-3-02p ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování				
ČSP-5-3-03	• volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	• pěstitelské pomůcky, nástroje a nářadí		
ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní				
ČSP-5-3-04	• dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu			
ČSP-5-3-04p dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu				
PŘÍPRAVA POKRMŮ				
ČSP-5-4-01	• orientuje se v základním vybavení kuchyně	• základní vybavení kuchyně		
ČSP-5-4-01p uvede základní vybavení kuchyně				
ČSP-5-4-02	• připraví samostatně jednoduchý pokrm	• výběr, nákup a skladování potravin		

ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm				
ČSP-5-4-03	• dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	• jednoduchá úprava stolu • pravidla správného stolování		
ČSP-5-4-03p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování				
ČSP-5-4-04	• udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni, uplatňuje zásady správné výživy	• technika v kuchyni – historie a význam		
ČSP-5-4-04p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném poranění				

5.9 Český jazyk – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Při práci se žáky se bude škola řídit závěry specializovaných pracovišť (PPP, SPC…) a RVP pro základní vzdělávání z ledna 2016 – část D, kapitola 8 – 9 a patřičnou minimální doporučenou úrovní pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření u jednotlivých tematických celků.

Vzdělávací předmět český jazyk má prvořadé postavení ve vzdělávání žáků. Vědomosti, dovednosti, postoje a hodnoty získané v tomto předmětu jsou důležité pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání českého jazyka umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Zároveň jim umožňuje orientovat se v okolním světě a komunikovat. Vzdělávání je zaměřeno na rozvíjení kultivovaného a jazykově správného projevu ústního i písemného, dále na porozumění mluveným i psaným jazykovým projevům, na rozvoj estetického vnímání. Žáci jsou vedeni k vnímání literatury jako zdroje poznání, pracují s různými druhy informací a poznávají základní literární druhy a žánry.

Vyučuje se ve všech ročnících prvního a druhého stupně. Na 2. stupni celkem 19 hodin týdně, a to v 6., 7. a 9. ročníku 5 hodin, v 8. ročníku 4 hodiny.

Obsah předmětu je rozdělen do tří složek:

1. Komunikační a slohová výchova
2. Jazyková výchova
3. Literární výchova

Vyučovací předmět český jazyk je úzce spjat se všemi ostatními vyučovacími předměty, mezipředmětové vztahy se prolínají zejména s výukou dějepisu, občanské výchovy, zeměpisu, výtvarné i hudební výchovy, stejně tak s výukou cizích jazyků.

Základem je vyučovací hodina, probíhající v celé třídě. V rámci možností školy se v 6. ročníku realizuje 1 hodina dělená s cílem procvičení a prohloubení jazykového učiva.

Do vyučovacího procesu jsou průběžně zařazovány rozmanité metody a formy práce směřující k podpoře a rozvíjení individualizace, kooperace a kompetence žáků, zejména rozmanité soutěže, exkurze, návštěvy divadelních představení, projektové vyučování, spolupráce s městskou knihovnou, práce s informačními zdroji, využívání audiovizuální techniky.

Výuka probíhá v odborné učebně českého jazyka propojené s žákovskou knihovnou či v kmenových učebnách. Všechny učebny jsou vybaveny interaktivními tabulemi.

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Předmětem prolínají následující **průřezová témata:**

Osobnostní a sociální výchova (OSV) – běžné každodenní situace – prolíná celým předmětem od 1. do 9. ročníku:

- Rozvoj schopností poznávání
- Sebepoznání a sebepojetí
- Seberegulace, sebeorientace
- Psychohygiena
- Kreativita
- Poznávání lidí
- Mezilidské vztahy, komunikace
- Kooperace a kompetence
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana (VDO):

Občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole, způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy, spolupráce školy s institucemi v obci.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS):

Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu, naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích, lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy.

Environmentální výchova (EV):

Vztah člověka k prostředí – naše obec, kultura obce a její ochrana, náš životní styl, způsoby jednání a vlivy na prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí.

Multikulturní výchova (MV):

Lidské vztahy

Mediální výchova (MeV):

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, rozlišování zábavních (bulvárních) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných, hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a závěrů),

hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením, chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel, identifikování základních orientačních prvků v textu.

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce, rozdíl mezi reklamou a zprávou, vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje).

Stavba mediálního sdělení – příklady pravidelností a uspořádání mediálního sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií), principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, zábavné principy, příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (např. skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající).

Vnímání autora mediálního sdělení – identifikování postojů a názorů autora v mediálním sdělení, výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci.

Fungování a vliv médií ve společnosti – vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu, role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování.

Tvorba mediálního sdělení – výběr výrazových prostředků a jejich uplatnění pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení.

Práce v realizačním týmu – např. příprava školního časopisu, či internetového média, utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu, stanovení si cíle, harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti, faktory ovlivňující práci v týmu.

Základním cílem předmětu je rozvíjení kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- předkládat žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech
- vést žáky k systematickému vedení a ukládání informací
- vést žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a k jejich vzájemnému propojování
- seznamovat žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- vést žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby v textu a odůvodnit správné řešení

- vést žáky k vnímání problémové situace a k vyhledávání informací a prostředků vhodných k řešení této situace

Kompetence komunikativní

- vést žáky k výstižnému a kultivovanému projevu, probouzet schopnost naslouchat, porozumět a aktivně se zapojovat do diskuse
- nabízet žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních textů, obrazových materiálů a prostředků nonverbální komunikace
- pomocí literárního i gramatického učiva rozšiřovat slovní zásobu žáků
- vést žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků a všech slohových útvarů

Kompetence sociální a personální

- vést ke spolupráci ve skupině (ve třídě)
- vyžadovat dodržování pravidel slušného chování
- dodávat žákům sebedůvěru a vést je k upevňování dobrých mezilidských vztahů

Kompetence občanské

- respektovat přesvědčení druhých lidí, schopnost empatie
- chránit naše tradice, kulturní i historické dědictví
- aktivně a tvořivě se zapojovat do kulturního dění
- mít pozitivní postoj k uměleckým dílům

Kompetence pracovní

- vést žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní
- vést žáky k přípravě pracovního místa a k udržování jeho čistoty

Kompetence digitální

- pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí
- schopnost vyhledávat a zpracovávat informaci
- schopnost posoudit důvěryhodnost informačního zdroje
- Schopnost kriticky analyzovat text
- osvětlovat existenci autorského zákona

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět český jazyk se realizuje ve všech ročnících 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	4 + **1**	4 + **1**	3 + **1**	4

Český jazyk a literatura – 6. ročník

Očekávané výstupy	Minimální doporučená úroveň (MDÚ)	Učivo	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata	Poznámka
		KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji. ***Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.***	***Čte plynule s porozuměním; reprodukuje text.***	**ČTENÍ** • praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu) **(MDÚ)** • prožitkové • čtení jako zdroj informací • čtení s porozuměním **(MDÚ)** • klíčová slova • hlavní myšlenky textu **(MDÚ)**	Všechny předměty (dále VP)	**OSV** – Rozvoj schopností poznávání	
Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru.		**NASLOUCHÁNÍ** • praktické (výchova k empatii, podnět k jednání) • věcné (soustředěné, aktivní) **(MDÚ)** • zážitkové (**MDÚ)**		**OSV** – Rozvoj schopností poznávání - Komunikace	
Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační	***Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk.***	**MLUVENÝ PROJEV** • zásady kultivovaného projevu • zásady dorozumívání (komunikační normy)	VP	**OSV -** Komunikace	

situaci. ***Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.***		• základní mluvené žánry podle komunikační situace • jazykové prostředky vhodné pro danou komunikační situaci **(MDÚ)**			
Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování.	***Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk.***	**PÍSEMNÝ PROJEV** • uspořádání informací na základě poznatků o jazyce a stylu **(MDÚ)** • komunikační žánry: vypravování, popis, výpisek, žádost, soukromý dopis, úřední dopis, objednávka, pozvánka, výpisek, výtah	VP	**OSV** – Komunikace **MEV** – Tvorba mediálního sdělení	
		JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.	***Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk***.	**ZVUKOVÁ PODOBA JAZYKA** • zásady spisovné výslovnosti **(MDÚ)** • modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný **(MDÚ)** • intonace **(MDÚ)**	VP		
Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.	***Orientuje se v Pravidlech českého pravopisu***.	**SLOVNÍ ZÁSOBA A TVOŘENÍ SLOV** • vyhledávání v jazykových příručkách • orientace v Pravidlech českého pravopisu **(MDÚ)**	VP		
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	***Pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje***	**TVAROSLOVÍ** • ohebné slovní druhy **(MDÚ)** • mluvnické významy a tvary slov **(MDÚ)**	Cj – tvary slov		

	slovesa.				
Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace.	***Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk. Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk.***	**OBECNÉ POUČENÍ O JAZYCE** • rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky) **(MDÚ)**			
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí.	***Rozezná větu jednoduchou a souvětí.***	**SKLADBA** • stavba věty • věta jednoduchá a souvětí **(MDÚ)**	Cj – stavba věty		
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.	***Správně píše slova s předponami a předložkami. Ovládá pravopis vyjmenovaných slov. Zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem.***	**PRAVOPIS** • lexikální **(MDÚ)** • morfologický **(MDÚ)** • syntaktický **(MDÚ)**	VP		
		LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.	***Orientuje se v textu, nachází jeho hlavní myšlenku.***	**TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM** • přednes vhodných literárních textů **(MDÚ)** • volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu **(MDÚ)** • záznam a reprodukce hlavních myšlenek **(MDÚ)** • dramatizace **(MDÚ)**	Cj, VO – dramatizace		
		ZÁKLADY LITERÁRNÍ TEORIE A HISTORIE • literární hrdina			

		• zvukové prostředky poezie – rým • literatura umělecká a věcná			
Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.	***Rozezná základní druhy a žánry. Ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení.***	**ZPŮSOBY INTERPRETACE LITERÁRNÍCH AJ. DĚL** • ústní i písemná formulace dojmů a názorů na umělecké dílo **(MDÚ)** • filmová a divadelní adaptace **(MDÚ)**		**MEV** - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie.		• vytváření vlastních textů na základě svých schopností a znalostí • vlastní výtvarný doprovod k liter. textům	Vv – ilustrace		
Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele.	***Rozezná základní druhy a žánry.***	**LITERÁRNÍ DRUHY A ŽÁNRY** • poezie, próza, drama **(MDÚ)** • žánry lyrické, epické, dramatické **(MDÚ)**			
Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.	***Dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury; má pozitivní vztah k literatuře.***	• orientace v knihovnách (žákovská knihovna, městská knihovna) **(MDÚ)** • internet **(MDÚ)**	VP	**MEV** – Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení	

Český jazyk a literatura – 7. ročník

Očekávané výstupy	Minimální doporučená úroveň (MDÚ)	Učivo	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata	Poznámka
		KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji. ***Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.***	***Čte plynule s porozuměním; reprodukuje text.***	**ČTENÍ** • praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu) **(MDÚ)** • prožitkové • čtení jako zdroj informací • čtení s porozuměním **(MDÚ)** • klíčová slova • hlavní myšlenky textu **(MDÚ)** • samostatná příprava a přednes referátu s oporou	Všechny předměty (dále VP)	**OSV** – Rozvoj schopností poznávat **MEV** – Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení	
Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru.		**NASLOUCHÁNÍ** • praktické (výchova k empatii, podnět k jednání) • věcné (soustředěné, aktivní) **(MDÚ)** • kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího) • zážitkové **(MDÚ)**	VP	**OSV** – Rozvoj schopností poznávat - Komunikace	

Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.	***Komunikuje v běžných situacích; v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk***.	**MLUVENÝ PROJEV** • zvukové prostředky souvislého projevu **(MDÚ)** • zásady dorozumívání (komunikační normy) • základní mluvené žánry podle komunikační situace • jazykové prostředky vhodné pro danou komunikační situaci **(MDÚ)**	VP	**OSV** - Komunikace	
Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování.	***Komunikuje v běžných situacích; v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk.***	**PÍSEMNÝ PROJEV** • uspořádání informací na základě poznatků o jazyce a stylu **(MDÚ)**	VP - tvorba referátů, seminárních prací, …	**OSV** - Kreativita **MEV** – Tvorba mediálního sdělení - Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení	
Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.	***Píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma.***	• tvorba gramaticky i věcně správného písemného • členění textu, interpunkce • vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu • komunikační žánry: vypravování, popis, charakteristika, subjektivně laděný popis, žádost, výtah • vypravování podle předem připravené osnovy, popis (děje, osoby, pracovního postupu) **(MDÚ)**		**OSV** – Kreativita **MEV** – Tvorba mediálního sdělení - Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení	
		JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.	***Komunikuje v běžných situacích; v komunikaci ve***	**ZVUKOVÁ PODOBA JAZYKA** • zásady spisovné výslovnosti **(MDÚ)**	VP		

	škole užívá spisovný jazyk.				
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech.	***Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk***.	**SLOVNÍ ZÁSOBA A TVOŘENÍ SLOV** • slovní zásoba a její jednotky **(MDÚ)** • obohacování slovní zásoby • způsoby tvoření slova • stavba slova • význam slov • synonyma, homonyma			
Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.	***Orientuje s v Pravidlech českého pravopisu.***	• vyhledávání v jazykových příručkách a slovnících • orientace v Pravidlech českého pravopisu **(MDÚ)**	VP – vyhledávání informací		
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	***Pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa.***	**TVAROSLOVÍ** • ohebné slovní druhy **(MDÚ)** • mluvnické významy a tvary slov **(MDÚ)** • neohebné slovní druhy	Cj – tvary slov		
Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace.	***Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk. Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk.***	**OBECNÉ POUČENÍ O JAZYCE** • stavba textu s ohledem na komunikační situaci • rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky) **(MDÚ)**			
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí.	***Rozezná větu jednoduchou a souvětí.***	**SKLADBA** • stavba věty • věty jednoduché a souvětí **(MDÚ)** • věty jednočlenné, dvojčlenné, větné ekvivalenty • věty hlavní a věty vedlejší	Cj – stavba věty		

		• druhy vedlejších vět			
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.	***Správně píše slova s předponami a předložkami. Ovládá pravopis vyjmenovaných slov. Zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem.***	**PRAVOPIS** • lexikální **(MDÚ)** • morfologický **(MDÚ)** • syntaktický **(MDÚ)** • velká písmena	VP		
		LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.	***Orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku*.**	**TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM** • přednes vhodných literárních textů **(MDÚ)** • volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu **(MDÚ)** • záznam a reprodukce hlavních myšlenek **(MDÚ)** • dramatizace **(MDÚ)**			
Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora.		**ZÁKLADY LITERÁRNÍ TEORIE A HISTORIE** • struktura uměleckého díla – námět a téma • jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky, rým)		**MEV** – Vnímání autora med. sdělení	
Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.	***Rozezná základní druhy a žánry. Ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení.***	**ZPŮSOBY INTERPRETACE LITERÁRNÍCH AJ. DĚL** • ústní i písemná formulace dojmů a názorů na umělecké dílo **(MDÚ)** • filmová a divadelní adaptace **(MDÚ)**		**MEV** – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	

Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie.		• vytváření vlastních textů na základě svých schopností a znalostí • vlastní výtvarný doprovod	Vv – ilustrace		
Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele.	***Rozezná základní druhy a žánry.***	**LITERÁRNÍ DRUHY A ŽÁNRY** • poezie, próza, drama **(MDÚ)** • žánry lyrické, epické, dramatické **(MDÚ)**	Z – cestopisná literatura		
Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.	***Dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury; má pozitivní vztah k literatuře.***	• orientace v knihovnách (žákovská knihovna) • internet **(MDÚ)**	VP	**MEV** – Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení	

Český jazyk a literatura – 8. ročník

Očekávané výstupy	Minimální doporučená úroveň (MDÚ)	Učivo	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata	Poznámka
		KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji. ***Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.***	***Čte plynule s porozuměním; reprodukuje text.***	**ČTENÍ** • čtení praktické (znalost orientačních prvků v textu) **(MDÚ)** • prožitkové • čtení jako zdroj informací • čtení s porozuměním **(MDÚ)** • kritické čtení (analytické, hodnotící)	Všechny předměty (dále VP)	**OSV** – Rozvoj schopností poznávání **MEV** – Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality	
Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru.		**NASLOUCHÁNÍ** • praktické (výchova k empatii, podnět k jednání) • věcné (soustředěné, aktivní) **(MDÚ)** • kritické (objektivní a subjektivní) sdělení • komunikační záměr mluvčího **(MDÚ)** • zážitkové **(MDÚ)** • zvukové prostředky souvislého projevu • prostředky mimojazykové		**OSV** – Rozvoj schopností poznávání - Komunikace	

Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj.		• manipulativní působení projevu	VO – rozpoznání manipulace	**MEV** – Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení - Interpretace vztahu mediál. sdělení a reality - Vnímání autora mediál. sdělení	
Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.	***Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk***.	**MLUVENÝ PROJEV** • zásady kultivovaného projevu (technika) **(MDÚ)** • zásady dorozumívání (komunikační normy) • základní mluvené žánry podle komunikační situace **(MDÚ)**	VP	**OSV -** Komunikace	
Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru. ***V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.***		• vhodné užívání prostředků vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • prostředky nonverbální a paralingvální **(MDÚ)** • komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát	VP	**OSV -** Komunikace	
Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu.	***Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk***.	• diskuse **(MDÚ)** • řízení diskuse	VO – pravidla diskuse	**OSV -** Komunikace	

Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování.	***Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk***.	**PÍSEMNÝ PROJEV** • uspořádání informací na základě poznatků o jazyce a stylu **(MDÚ)**	VP	**OSV** - Kreativita **MEV** – Tvorba mediálního sdělení	
Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.	***Píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma.***	• tvorba gramaticky a věcně správného písemného projevu • vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu • komunikační žánry: charakteristika, subjektivně laděný popis, úvaha, strukturovaný životopis • životopis, popis **(MDÚ)**	VP	**OSV** - Kreativita **MEV** – Tvorba mediálního sdělení	
		JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.	***Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk***.	**ZVUKOVÁ PODOBA JAZYKA** • zásady spisovné výslovnosti českých i přejatých slov **(MDÚ)**	VP		
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech.		**SLOVNÍ ZÁSOBA A TVOŘENÍ SLOV** • **s**lovní zásoba a její jednotky **(MDÚ)** • obohacování slovní zásoby • způsoby tvoření slov • slova přejatá			
Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.	***Orientuje se v Pravidlech českého pravopisu.***	• vyhledávání v jazykových příručkách a slovnících • orientace v Pravidlech českého pravopisu **(MDÚ)**	VP		Slovník cizích slov

Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	***Pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa.***	**TVAROSLOVÍ** • slovní druhy **(MDÚ)** • slova přejatá - mluvnické významy a tvary slov **(MDÚ)**	Cj – tvary slov	**VMEG**	
Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace.	***Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk. Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk.***	**OBECNÉ POUČENÍ O JAZYCE** • znalost jazykové normy a kodifikace • rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky) **(MDÚ)** • kultura jazyka a řeči			
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	***Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk.***	• čeština (jazyk národní, jazyk mateřský) • skupiny jazyků (slovanské jazyky) • jazyky menšinové	D, Z – příchod Slovanů, indoevropské jazyky	**VMEGS** – Jsme Evropané	
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí.	***Rozezná větu jednoduchou od souvětí.***	**SKLADBA** • stavba věty **(MDÚ)** • věta jednoduchá a souvětí **(MDÚ)** • souvětí souřadné a podřadné • druhy vedlejších vět • významové poměry mezi větnými členy a větami • spojovací výrazy v souvětí • interpunkce • přímá a nepřímá řeč	Cj – stavba věty		
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.	***Správně píše slova s předponami a předložkami. Ovládá pravopis vyjmenovaných***	**PRAVOPIS** • lexikální **(MDÚ)** • morfologický **(MDÚ)** • syntaktický **(MDÚ)**	VP		

	slov. Zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem.	• interpunkce			
		LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.	***Orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku.***	**TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM** • přednes vhodných literárních textů **(MDÚ)** • volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu **(MDÚ)** • záznam a reprodukce hlavních myšlenek **(MDÚ)** • dramatizace **(MDÚ)**		**MEV** – Kritické čtení a vnímání autora med. sdělení - Interpretace vztahu med. sdělení a reality	
Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora.		**ZÁKLADY LITERÁRNÍ TEORIE A HISTORIE** • struktura literárního díla - kompozice • námět a téma díla • jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky, rým, rytmus, volný verš) • odraz doby a autorova života • literatura umělecká a věcná (populárně naučná, literatura faktu, publicistické žánry)		**MEV** – Vnímání autora med. sdělení	
Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.	***Rozezná základní druhy a žánry. Ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení.***	**ZPŮSOBY INTERPRETACE LITERÁRNÍCH AJ. DĚL** • ústní i písemná formulace dojmů a názorů na umělecké dílo **(MDÚ)** • interpretace literárního textu a jeho smyslu • filmová a divadelní adaptace **(MDÚ)**	VO – vyjádření vlastního názoru	**MEV** - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie.		• vytváření vlastních textů • vlastní výtvarný doprovod	Vv - ilustrace	**EV** – Vztah člověka a prostředí **MEV** – Tvorba med. sdělení	

Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování.		• návštěva divadelního představení – dle podmínek **(MDÚ)** • divadelní a filmová adaptace literární předlohy **(MDÚ)**			
Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele. ***Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty.***	***Rozezná základní literární druhy a žánry.***	**LITERÁRNÍ DRUHY A ŽÁNRY** • poezie, próza, drama **(MDÚ)** • žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času **(MDÚ)** • literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)	Hv – písňově texty	**OSV** – Morální rozvoj Mezilidské vztahy **MKV** – Lidské vztahy - Multikulturalit **ENV** – Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí	
Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře.		• hlavní vývojová období národní a světové literatury • typické žánry a jejich hlavní představitelé • literární historie zejména české literatury od počátku do 2. poloviny 19. století	D – historie 2. pol. 19. stol. Z – zahraniční literatura	**VMEGS** – Evropa a svět nás zajímá	
Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.	***Dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury; má pozitivní vztah k literatuře.***	• orientace v knihovnách (žákovská a městská knihovna) **(MDÚ)** • internet **(MDÚ)**	VP	**MEV** – Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení	

Český jazyk a literatura – 9. ročník

Očekávané výstupy	Minimální doporučená úroveň (MDÚ)	Učivo	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata	Poznámka
		KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji. ***Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.***	***Čte plynule s porozuměním; reprodukuje text.***	**ČTENÍ** • čtení praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu) **(MDÚ)** • prožitkové • čtení jako zdroj informací • vyhledávací čtení • kritické (analytické, hodnotící)	Všechny předměty (dále VP)	**OSV** – Rozvoj schopností poznávání **MEV** – Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality	
Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru.		**NASLOUCHÁNÍ** • praktické (výchova k empatii, podnět k jednání) • věcné (soustředěné, aktivní) **(MDÚ)** • kritické (objektivní a subjektivní) sdělení • komunikační záměr mluvčího **(MDÚ)**		**OSV** – Rozvoj schopností poznávání - Komunikace	
Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj.		• kritické vnímání mediálního sdělení	VO – rozpoznání manipulace	**MEV** – Kritické čtení a vnímání mediálního	

				sdělení - Interpretace vztahu mediál. sdělení a reality - Stavba mediál. sdělení - Vnímání autora mediál. sdělení	
Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.	***Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk.***	**MLUVENÝ PROJEV** • zásady kultivovaného projevu - technika **(MDÚ)** • zásady dorozumívání (komunikační normy) • základní mluvené žánry podle komunikační situace) **(MDÚ)** • základní mluvené žánry podle komunikační situace	VP	**OSV -** Komunikace	
Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru. ***V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.***		• vhodné užívání jazykových prostředků vzhledem ke svému komunikačnímu záměru **(MDÚ)** • zásady kultivovaného projevu - technika • prostředky nonverbální a paralingvální **(MDÚ)**	VP	**OSV -** Komunikace	
Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu.	***Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk.***	• diskuse **(MDÚ)** • řízení diskuse	VP – zapojení do diskuse	**OSV -** Komunikace	

Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování.	***Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk.***	**PÍSEMNÝ PROJEV** • uspořádání informace v textu na základě poznatků o jazyce a stylu **(MDÚ)** • vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu • komunikační žánry: charakteristika, popis, úvaha, strukturovaný životopis, teze • vypravování podle předem připravené osnovy, popis, životopis **(MDÚ)**	VP	**OSV** - Kreativita **MEV** – Tvorba mediálního sdělení	
Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.	***Píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma.***	• tvorba gramaticky a věcně správného písemného projevu na základě poznatků o jazyce a stylu	VP	**OSV** - Kreativita **MEV** – Tvorba mediálního sdělení	
		JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.	***Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk***.	**ZVUKOVÁ PODOBA JAZYKA** • zásady spisovné výslovnosti **(MDÚ)** • modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný)	VP		
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech.	***Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk***.	**SLOVNÍ ZÁSOBA A TVOŘENÍ SLOV** • slovní zásoba a její jednotky **(MDÚ)** • slohové rozvrstvení slovní zásoby **(MDÚ)** • význam slova **(MDÚ)** • obohacování slovní zásoby • způsoby tvoření slov			

Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.	***Orientuje s v Pravidlech českého pravopisu.***	• vyhledávání v jazykových příručkách a ve slovnících • orientace v Pravidlech českého pravopisu **(MDÚ)**	VP		
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	***Pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa.***	**TVAROSLOVÍ** • slovní druhy **(MDÚ)** • mluvnické významy a tvary slov **(MDÚ)**	Cj – tvary slov		
Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace.	***Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk. Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk.***	**OBECNÉ POUČENÍ O JAZYCE** • znalost jazykové normy a kodifikace • rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky) **(MDÚ)** • kultura jazyka a řeči	VP		
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.	***Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk.***	• český jazyk - jazyk národní, jazyk mateřský • skupiny jazyků (slovanské, jazyky menšinové) • původ a základy vývoje češtiny	D, Z – příchod Slovanů, indoevropské jazyky	**VMEGS** – Jsme Evropané	
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí.	***Rozezná větu jednoduchou od souvětí.***	**SKLADBA** • výpověď a věta • stavba věty • věta jednoduchá a souvětí **(MDÚ)** • nepravidelnosti větné stavby • pořádek slov ve větě • stavba textu	Cj – stavba věty		
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě	***Správně píše slova s předponami a předložkami. Ovládá***	**PRAVOPIS** • lexikální **(MDÚ)**	VP		

jednoduché i souvětí.	***pravopis vyjmenovaných slov. Zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem.***	• morfologický **(MDÚ)** • syntaktický **(MDÚ)**			
		LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.	***Orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenky.***	**TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM** • přednes vhodných literárních textů **(MDÚ)** • volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu **(MDÚ)** • záznam a reprodukce hlavních myšlenek • dramatizace **(MDÚ)** • prožitkové čtení **(MDÚ)**		**MEV** – Kritické čtení a vnímání autora med. sdělení - Interpretace vztahu med. sdělení a reality	
Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora.		**ZÁKLADY LITERÁRNÍ TEORIE A HISTORIE** • struktura literárního díla – kompozice • námět a téma • jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky, rým, rytmus, volný verš) • odraz doby a autorova života		**MEV** – Vnímání autora med. sdělení	
Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	***Ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení.***	**ZPŮSOBY INTERPRETACE LITERÁRNÍCH AJ. DĚL** • sdělení dojmů a názorů na dílo **(MDÚ)** • interpretace literárního textu a jeho smyslu **(MDÚ)** • filmová a divadelní adaptace **(MDÚ)**	Cj, VO – vyjádření dojmů	**MEV** - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie.		• vytváření vlastních textů • vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	Vv - ilustrace	**EV** – Vztah člověka a prostředí **MEV** – Tvorba med. sdělení	

Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování.	***Rozezná základní druhy a žánry.***	• dle možností návštěva divadelního nebo filmového představení **(MDÚ)** • divadelní a filmová adaptace literární předlohy **(MDÚ)**		**MEV** – Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení	
Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele. ***Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty.***	***Rozezná základní druhy a žánry.***	**LITERÁRNÍ DRUHY A ŽÁNRY** • poezie, próza, drama **(MDÚ)** • žánry lyrické, epické, dramatické **(MDÚ)** • literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry) **(MDÚ)** • významní představitelé • formulace vlastního názoru • rozpoznání manipulativní komunikace		**OSV** – Morální rozvoj Mezilidské vztahy **MKV** – Lidské vztahy - Multikulturalit **ENV** – Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí	
Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře.		• hlavní vývojová období národní a světové literatury • typické žánry a jejich hlavní představitelé • literární historie zejména české literatury 20. století	D – historie 20. stol. Z – zahraniční literatura	**VMEGS** – Evropa a svět nás zajímá	

5.10 Anglický jazyk – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Při práci se žáky se bude škola řídit závěry specializovaných pracovišť (PPP, SPC…) a RVP pro základní vzdělávání z ledna 2016 – část D, kapitola 8 – 9 a patřičnou minimální doporučenou úrovní pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření u jednotlivých tematických celků.

Anglický jazyk se vyučuje od 3. do 9. ročníku jako první cizí jazyk. Obsahem předmětu je postupné naplňování očekávaných výstupů stanovených RVP pro ZV pro cizí jazyk včetně průřezových témat.

Cílem předmětu je především:

Vzbudit zájem o studium anglického jazyka a vytvářet pozitivní vztah k jazykovému vzdělávání,

- poskytnout žákům prostředek pro praktické užívání jazyka ke komunikaci v rámci Evropy i světa (včetně využití internetu a dalších moderních technologií),
- zprostředkovat poznání reálií anglicky mluvících zemí a přispět tak k odstraňování možných bariér mezi odlišnými kulturami.
- při výuce gramatiky brát zřetel na zvládnutí daných jevů v mateřském jazyce,
- od osvojování zvukové podoby jazyka postupně rozvíjet i čtenářské dovednosti.
- Spirálovitě prohlubovat znalosti a dovednosti získané na prvním stupni,
- osvojit si i abstraktní slovní zásobu, konverzovat vzájemně ve větších celcích,
- vědomě používat některá gramatická pravidla,
- v souvislosti se zeměpisným, dějepisným i přírodovědným učivem se seznamovat s reáliemi anglicky mluvících zemí (využívání IT technologií).

V ideálním případě výuka probíhá vždy v celém ročníku najednou. Žáci jsou rozděleni do (10 – 15 členných) skupin podle dosažené úrovně. To znamená, že v jednom ročníku může být více skupin žáků pro výuku anglického jazyka, než je kmenových tříd. Organizace skupin musí vycházet ze složení jednotlivých kmenových tříd v daném ročníku – tzn. velikost skupin, půlení tříd. Podle možností flexibilně vnímat vývoj té které dané skupiny.

Strategie výuky

- Způsob práce v hodinách se opírá o strategie využívané na 1. stupni a rozšiřuje se o práci s informacemi (v textech, na internetu), interpretace uměleckých děl – knihy, filmy, práce s autentickými materiály, o rozvoj pasivních a aktivních jazykových dovedností – čtení, psaní, porozumění a konverzace, vytváření souvislostí a propojování s jinými oblastmi,
- třídní i mezitřídní projekty,

- anglické divadlo – setkání s rodilým mluvčím,
- studijní a poznávací výjezd do zahraničí

Ze způsobu práce v hodinách anglického jazyka vyplývá kontinuální přítomnost všech prvků průřezového tématu osobností a sociální výchova v závislosti na konkrétní situaci a složení dané skupiny.

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

1. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

a) Evropa a svět nás zajímá
- rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa
- život dětí v jiných zemí
- lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

b) Objevujeme Evropu a svět

2. Multikulturní výchova

a) Lidské vztahy
- udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou nebo generační příslušnost,
- vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti)
- uplatňování principu slušného chování (základní morální normy)

b) Multikulturalita
- specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost
- naslouchání druhým
- vstřícný postoj k odlišnostem
- význam jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

3. Mediální výchova

a) Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením
- chápání podstaty mediálního sdělení

b) Fungování a vliv médií ve společnosti
- vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu
- vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)
- role médií v politických změnách

Základním cílem předmětu je <u>rozvíjení kompetencí žáků</u>:

a) Kompetence k učení

- pochopit důležitost komunikace v angličtině pro další studium i praktický život,
- propojovat probraná témata a jazykové jevy do širších celků – využívání znalostí a dovedností získaných v jiných vzdělávacích oblastech
- pracovat aktivně s chybou

b) Kompetence k řešení problémů

- uvědomit si existenci problémové situace a hledat řešení, umět požádat o pomoc
- naučit se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba (gesta, mimika…)
- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí

c) Kompetence komunikativní

- porozumět jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- umět zformulovat jednoduché myšlenky anglicky
- nebát se mluvit anglicky s cizím člověkem
- rozumět promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce
- využívat dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu

d) Kompetence sociální i personální

- spolupracovat v týmu – zodpovědnost, sebekontrola, vzájemná tolerance respektování různých názorů, obhajoba svého názoru, najít si svou roli v týmu skupině a vytvořit si pozitivní představu o sobě samém – sebehodnocení a sebereflexe
- v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc, radu
- dodržovat v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování

e) Kompetence občanské

- získat představu o zvycích a tradicích v anglicky mluvících zemích a porovnat je s našimi – rozvíjet vědomí národní identity: v mezinárodní komunikaci vystupovat jako občan České republiky – uchování kořenů
- umět porovnávat politické, historické, kulturní, ekologické, společenské situace, otázky, problémy anglicky mluvících zemí a České republiky

f) Kompetence pracovní

- efektivně organizovat a hodnotit svou práci jednotlivě i v týmu; zodpovědnost za výsledek
- využívat anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí

g) Kompetence digitální

- vyhledat a zpracovat informace, schopnost posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- pracovat s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, např. s online slovníky;
- samostatně si vyhledávat výuková videa a další zdroje pro upevnění a rozšíření znalostí
- vytvářet a upravovat digitální obsah (např. při tvorbě projektů), sdílet takto získané informace

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět anglický jazyk se realizuje ve všech ročnících 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	3	3	3	3

AJ – 6. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmě-tové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
POSLECH S POROZUMĚNÍM žák • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promlu-vy či konverzace, který se týká osvojovaných témat.	Žák: rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů Rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby	• Poslechy textů, písní a rozhovorů souvisejících s probíranými tématy (mdú)		VMEGS – Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět	Práce s učebnicí Motivate 1 (lekce 1-6) - prolíná se všemi probíranými tématy
MLUVENÍ - • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech. • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních	Žák: Odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby	• Rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace. • Práce se slovníkem (mdú) • Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním		OSV	- prolíná se celým vyučovacím procesem

situacích. • popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života.		situacím • Základní jednoduchá slovní zásoba vztahující se k probíraným tématům (mdú) • Tematické okruhy o Pokyny a příkazy ve třídě o Určování času o Abeceda a hláskování o Ukazovací zájmena this, these, that, those o Rodina bydlení o Škola a školní předměty o Volný čas a volnočasové aktivity o Denní režim a činnosti denní potřeby o Zvířata o Sport o Cestování – vybrané státy a národnosti o Části lidského a zvířecího těla o Přídavná jména pro popis osoby, zvířat o Přídavná jména pro vyjádření názoru o Stravovací návyky (jídlo, restaurace – objednání jídla) • Reálie anglicky mluvících zemí –	VO – příbuzenské vztahy, život ve škole Př - savci	MV	Příklady rozhovorů: základní personální informace, objednávka v restauraci, volný čas

		výběr témat podle aktuální situace a úrovně skupiny • Rozhovory a konverzační obraty v souvislosti s probíranými tématy o Příroda – krajina o Město	Z – přírodní a společenské prostředí, typy krajin		Rozšiřující učivo - možno zařadit dle uvážení vyučujícího s ohledem na úroveň skupiny
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech. • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace.	Žák: Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů – zejména má-li k dispozici vizuální oporu	• Práce s texty v souvislosti s probíranými tématy; učebnice (mdú), časopisy, písňové texty, videoprojekce (mdú)		MeV	

PSANÍ • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	Žák: Reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	• Ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby • Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) • Opakování a upevnění sloves „to be“, „to have“ a „can“ ve všech typech vět • Zájmena v objektovém pádě; předložky místa • Osobní a přivlastňovací zájmena – opakování • Množné číslo podstatných jmen, - nepravidelná podstatná jména • Vyjádření míry obliby – slovesa love, hate…+ing • Přítomný čas prostý – všechny typy vět (důraz na Wh otázky, • frekvenční příslovce) • Vazba there is/there are • Neurčitý člen a/an; some/any • Příslovce způsobu • Přítomný čas průběhový – všechny typy vět (důraz na Wh otázky) • Probírané gramatické jevy s použitím přehledových			Příklady projektů: rodokmen, moje oblíbené zvíře, můj oblíbený sport

		tabulek(mdú) • Doplňování slov do vět (mdú) • Vyprávění, popis – v souvislosti s probíranými tématy a aktuální úrovni dané skupiny • Tvorba projektů (skupinová i samostatná práce, příprava podkladů – mdú) • Vazba there is/there are • Neurčitý člen a/an; some/any	Čj – tvorba vlastních textů		Rozšiřující učivo - možno zařadit dle uvážení vyučujícího s ohledem na úroveň skupiny

AJ – 7. ročník					
Očekávané výstupy		**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
• POSLECH S POROZUMĚNÍM • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně. • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat.	Žák: rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů Rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby	• Poslechy textů, písní a rozhovorů souvisejících s probíranými tématy (mdú)		VMEGS – Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět	Práce s učebnicí Motivate 1 (lekce 6-9) Motivate 2 (lekce 1-3) prolíná se všemi probíranými tématy
MLUVENÍ • se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • mluví o osvojovaných tématech.	Žák: Odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby	• Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace • Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým		OSV	- prolíná se celým vyučovacím procesem

• vypráví jednoduchý příběh či událost.		okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem (mdú) • Domov, nábytek, bydlení • Moderní technologie – elektronika a domácí spotřebiče • Cestování – dopravní prostředky, aktivity (slovesa) spojené s cestováním • Móda – oblékání, módní doplňky, kostýmy, svátky, karnevaly, oslavy a další příležitosti • Rodina a rodinné vztahy • Škola – školní předměty (opakování) • Počasí a roční období (mdú) • Média – film a televize • Příroda a divoká příroda – dobrodružné a zážitkové aktivity, přírodní katastrofy • Společnost – historie lidstva • Reálie anglicky mluvících zemí – výběr témat podle aktuální situace a úrovně skupiny • Rozhovory a konverzační obraty v souvislosti s probíranými tématy	Př – mimořádné události způsobené přírodními vlivy D – důsledky zámořských objevů	MeV MV	Reálie – příklady: významné osobnosti, kultury, filmu a TV v anglicky mluvících zemích Příklady rozhovorů: cestování, oslavy, domluva o společném trávení volného času

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech. • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	Žák: Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů – zejména má-li k dispozici vizuální oporu	• Práce s texty v souvislosti s probíranými tématy; učebnice, časopisy, písňové texty, videoprojekce (mdú)			
PSANÍ • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny a dalších osvojovaných témat. • reaguje na jednoduché písemné sdělení.	Žák: Reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	• Ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby • Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) • Minulý čas slovesa být, vazba there was/there were • Minulý čas prostý – pravidelná a nepravidelná slovesa (mdú – s oporou tabulek, pouze základní slovesa), všechny typy vět, WH otázky • Vazba to be going to pro vyjádření záměru, plánů do budoucnosti • Modální slovesa			

		MUST/MUSTN´T • Čas přítomný prostý – všechny typy vět (opakování) • Frekvenční příslovce s časem přítomným prostým • Čas přítomný průběhový – všechny typy vět (opakování) • Užití času přítomného průběhového pro budoucí ujednání, plány • Porovnání užití obou časů přítomných • Přivlastňovací pád a přivlastňovací zájmena (opakování) • Slovesa být a mít (opakování) • Přídavná jména pro vyjádření pocitů a stupně oblíbenosti			

AJ – 8. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
POSLECH S POROZUMĚNÍM rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně. rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat.	Žák: rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů Rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby	Poslechy textů, písní a rozhovorů souvisejících s probíranými tématy (mdú)		VMEGS – Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět	Práce s učebnicí MOTIVATE 2 - prolíná se všemi probíranými tématy
MLUVENÍ • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích. • mluví o svém volném čase, plánech do budoucna a dalších osvojovaných tématech	Žák: Odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby	• Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby • Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním		OSV	- prolíná se celým vyučovacím procesem

		situacím; práce se slovníkem • Tematické okruhy – volný čas, volba povolání • Společnost a její problémy – ekologie, obaly a materiály • Příroda – ohrožená zvířata • Moderní technologie • Kultura – mýty a legendy, hudba a hudební nástroje • Přídavná jména pro popis osob, literárních a filmových postav • Slovesa pohybu • Nákupy – nakládání s penězi • Péče o zdraví • Životní etapy – plány do budoucna • Město – budovy a místa, orientace ve městě • Vyjádření názoru – souhlas, nesouhlas; přijetí, odmítnutí nabídky • Reálie anglicky mluvících zemí – výběr témat podle aktuální situace a úrovně skupiny • Rozhovory a konverzační obraty v souvislosti s probíranými tématy	Př – ochrana přírody a přírodního prostředí VO – hospodaření s penězi Př – nemoci úrazy a prevence VO – mezilidská komunikace	MeV MV	Příklady rozhovorů: u lékaře, nákupy, volba povolání

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech. • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace.	Žák: Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů – zejména má-li k dispozici vizuální oporu	• Práce s texty v souvislosti s probíranými tématy; učebnice, časopisy, písňové texty, videoprojekce			
PSANÍ • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, a dalších osvojovaných témat. • Reaguje na jednoduché písemné sdělení.	Žák: Reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	• Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) • Opakování přítomných časů(mdú) • Minulý čas prostý – pravidelná a nepravidelná slovesa (mdú – s oporou přehledových tabulek) – všechny typy vět • Minulý čas průběhový – všechny typy vět • Rozdíly v používání obou minulých časů (úvod do problematiky) • Budoucí čas – plánovaná budoucnost – to be going to (mdú) • Neplánovaná budoucnost – budoucí čas slovesa být (will) (mdú – s opo-			

		rou přehledových tabulek), vzdálená budoucnost, okamžitá rozhodnutí, předpovědi budoucích událostí • Rozdíly v použití obou budoucích časů • Stupňování přídavných jmen • Vyjádření množství – nějaký, žádný, mnoho • Počitatelná a nepočitatelná podstatná jména • Zákazy, rady, doporučení – způsobová slovesa should/shouldn´t, must/mustn´t • 1. podmínková věta • Předpřítomný čas – úvod do tématu • Vyprávění, popis – v souvislosti s probíranými tématy a aktuální úrovni dané skupiny • Vyjádření názoru, přání, představ • Email	Čj – tvorba vlastního textu		

AJ – 9. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
POSLECH S POROZUMĚNÍM • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně. • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat.	Žák: rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů Rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby	• Poslechy textů , písní a rozhovorů souvisejících s probíranými tématy (mdú)		VMEGS – Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět	Práce s učebnicí Motivate 3 - prolíná se všemi probíranými tématy
MLUVENÍ • se zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích. • mluví o osvojovaných tématech. • popíše místa a věci ze svého každodenního života.	Žák: Odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby	• Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby • Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem		OSV	- prolíná se celým vyučovacím procesem během 9.

		• Základní personální informace (mdú) • Volný čas, zájmy, koníčky (mdú) • Sport • Přídavná jména pro popis charakterových vlastností, zážitků, pocitů (mdú) • Moderní technologie a sociální sítě • Volba povolání • Cestování – světově proslulá místa a zeměpisné názvy, činnosti spojené s cestováním • Společnost a její problémy – neziskové organizace a charitativní činnosti • Reálie anglicky mluvících zemí – výběr témat podle aktuální situace a úrovně skupiny • Rozhovory a konverzační obraty v souvislosti s probíranými tématy	VO – mezilidská komunikace, zajímavá a památná místa, lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi IT – data, informace, jejich získávání a vyhledávání, ochrana dat	MV MeV	ročníku se vracíme při opakování k probraným konverzačním tématům + rozšíření slovní zásoby a frází dle potřeb jednotlivých skupin a žáků Příklady rozhovorů: cestování, volný čas
PSANÍ • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, trávení volného času a dalších osvojovaných témat.	Žák: Reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	• Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) • Přítomný čas prostý (mdú), přítomný čas průběhový (mdú) • Frekvenční příslovce a časové výrazy			během 9. ročníku se vracíme při opakování k probraným gramatickým jevům a jejich použití v praxi dle

		• Gerundium • Minulý čas prostý, minulý čas průběhový (mdú) • Nepravidelná slovesa – rozšíření • Použití obou minulých časů – souběh událostí (spojovací výrazy když, zatímco, pak, náhle…) • Předložky pohybu • Přídavná jména zakončená na – ed / -ing (rozdíly v použití) • Stupňování přídavných jmen – porovnávání jevů • Příslovce • Předpřítomný čas – všechny gramatické tvary (mdú – s použitím přehledových tabulek, pouze jednoduché věty) • Předpřítomný čas x minulý čas (rozdíly v použití) • Slovesa „make“ x „do“ • Vyjádření množství (příliš, mnoho, málo) • Trpný rod – pouze jako rozšíření učiva • Vyprávění, popis, dopis – v návaznosti na probíraná témata a aktuální úrovni skupiny			potřeb jednotlivých skupin žáků

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech. • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace.	Žák: Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů – zejména má-li k dispozici vizuální oporu	• Práce s texty v souvislosti s probíranými tématy; učebnice, časopisy, písňové texty, videoprojekce (mdú)			

5.11 Francouzský jazyk – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Při práci se žáky se bude škola řídit závěry specializovaných pracovišť (PPP, SPC…) a RVP pro základní vzdělávání z ledna 2021 – část C, kapitola 5.1.3., a patřičnou minimální doporučenou úrovní pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření u jednotlivých tematických celků.

Francouzský jazyk se vyučuje od 7. do 9. ročníku jako druhý cizí jazyk. Obsahem předmětu je postupné naplňování očekávaných výstupů stanovených RVP pro ZV pro cizí jazyk včetně průřezových témat.

Cílem je:

- vzbudit zájem o studium francouzského jazyka
- vytvářet kladný vztah k jazykovému vzdělávání
- poskytnout předpoklady pro užívání francouzského jazyka ke komunikaci v rámci Evropy a světa
- snižovat jazykové bariéry
- poznávat život lidí jiných etnik a jejich kulturních tradic
- prohlubovat mezinárodní porozumění
- využívat moderní technologie pro zlepšení znalostí reálií francouzsky hovořících zemí

7. + 8. ročník

- - poskytnout základní slovní zásobu a fráze pro konverzaci
- - schopnost reagovat na zadané otázky a pokyny ve francouzském jazyce
- - aktivně se podílet na vytváření jednoduchých dialogů na témata blízká věku a možnostem žáků
- - při výuce gramatiky brát zřetel na zvládnutí daných jevů v mateřském jazyce
- - rozvíjet čtenářskou dovednost a schopnost orientovat se v zadaném textu a pochopit jeho obsah

9. ročník

- - rozvíjet pasivní i aktivní jazykové dovednosti – čtení, psaní, porozumění a konverzace
- - prohlubovat znalosti a dovednosti získané v předcházejících ročnících
- - konverzovat v širších celcích
- - správně uplatňovat gramatická pravidla
- - vytvářet souvislosti a propojovat s jinými oblastmi

Strategie výuky

7. + 8. ročník:

- způsob výuky založen na rozhovorech, dramatizaci, využívání písniček, básniček, říkadel
- využívání autentických audio a video nahrávek
- důraz na ústní komunikaci a zvukovou podobu jazyka

9. ročník

- způsob práce se opírá o strategie z předcházejících ročníků a rozšiřuje se o práci s informacemi v autentických textech, práci s internetem
- rozšiřování aktivních a pasivních jazykových dovedností – čtení, psaní s porozuměním a konverzace
- studijní a poznávací projekty
- setkání s rodilými mluvčími

Ze způsobu práce v hodinách francouzského jazyka vyplývá kontinuální přítomnost všech prvků průřezového tématu osobnostní a sociální výchova v závislosti na konkrétní situaci a složení dané skupiny.

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

V rámci předmětu je věnována pozornost dílčím aspektům všech průřezových témat.

Výuka cizího jazyka vede:

- k porozumění sobě samému a druhým v různých životních situacích
- přispívá k utváření správných mezilidských vztahů – k rodině, spolužákům, ke škole, k městu, k vlasti
- učí sebeúctě, sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- využívá jazykové komunikace k pochopení kulturních rozmanitostí
- vede k porozumění významu ochrany životního prostředí

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

a) Environmentální výchova

Základní podmínky života
Ekosystémy
Lidské aktivity a problémy životního prostředí

b) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá

c) Osobnostní a sociální výchova

Poznávání lidí:

- Mezilidské vztahy
- Kooperace, komunikace

d) Mediální výchova

Tvorba mediálního sdělení
Práce v realizačním týmu

e) Multikulturní výchova

Lidské vztahy:

- Etnický původ
- Princip sociálního smíru a solidarity

f) Výchova demokratického občana

Principy demokracie
Občan, společnost, stát
Formy participace

Základním cílem předmětu je <u>rozvíjení kompetencí žáků</u>:

a) Kompetence k učení

- pochopit důležitost schopnosti komunikovat ve francouzském jazyce
- vnímat význam francouzského jazyka pro další studium a praktický život
- propojovat probíraná témata a jazykové jevy do širších celků – využívat znalostí a dovedností z jiných vzdělávacích oblastí ve francouzském jazyce

b) Kompetence k řešení problémů

- řešit jednoduché situace v cizojazyčném prostředí
- odstranit zábrany při aktivním hovoru v cizím jazyce
- vyřešit jednoduchý problém, umět vyhledat vhodné informace

c) Kompetence komunikativní

- komunikovat na odpovídající úrovni
- naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně zareagovat
- své myšlenky správně zformulovat
- využívat své znalosti z francouzského jazyka k navázání kontaktu nebo vztahu s rodilými mluvčími

d) Kompetence sociální a personální

- umět si v jednoduchých situacích požádat o pomoc druhou osobu nebo požádat o radu
- spolupracovat ve skupině – žák se podílí na utváření příznivé atmosféry v týmu

zodpovědnost, vzájemná tolerance, respektování různých názorů a obhajoba svého postupu
- dodržování zásad slušného chování ve francouzsky mluvícím prostředí.

e) Kompetence občanské

- seznámit se se zvyky ve francouzsky mluvících zemích a porovnat je se zvyky u nás
- rozvíjet národní identitu – vystupovat jako občan České republiky
- porovnávat politické, historické, kulturní, ekologické a environmentální otázky ve francouzsky mluvících zemích a v České republice

f) Kompetence pracovní

- efektivně organizovat a hodnotit práci jednotlivě i v týmu; vnímat zodpovědnost za výsledek
- využívat znalostí francouzského jazyka pro získávání nových informací z různých vědeckých oblastí

g) Kompetence digitální

- naučit se ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby a využívat je při učení se francouzského jazyka
- získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytvářet a upravovat digitální obsah a vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět francouzský jazyk se realizuje v 7. – 9. ročníku 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	0	2	2	2

FJ – 7. ročník					
Název kapitoly					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
POSLECH S POROZUMĚNÍM • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu. • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat.	Žák: Je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka Rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal Rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) Rozumí jednoduchým pokynům učitele	• Poslechy textů, písní a rozhovorů souvisejících s probíranými tématy • Reálie Francie a francouzsky mluvících zemí • Fonetické znaky (pasivně) • Základní výslovnostní návyky • Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • Krátké texty s vizuální oporou	Zeměpis – reálie francouzsky mluvících zemí Čj – základní gramatické jevy	MKV VMEGS – Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá OSV – Poznávání lidí	Práce s učebnicí Le français entre nous 1

MLUVENÍ • žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky a podobné otázky pokládá ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	Žák: Pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas Sdělí své jméno a věk Žák: Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	• Pravidla výslovnosti, základní výslovnostní návyky • Abeceda, hláskování • Francouzská abeceda a jména • Číslovky základní 1-69 • Pozdravy a představení se • Rodina a domov • Povolání • Barvy • Domácí zvířata • Lidské tělo – jednoduchý popis osoby • Můj den: hodiny, dny v týdnu • Škola – školní pomůcky, komunikace ve třídě • Slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů • Práce s texty v souvislosti s probíranými tématy; učebnice, časopisy, komiksy, písňové texty • Práce se slovníkem		VMEGS OSV – Mezilidské vztahy VDO – Občan, společnost, stát OSV	

PSANÍ • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	Žák: Reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	• Číslovky základní • Vyplnění jednoduchého formuláře • Základní gramatické struktury a typy vět • Časování pravidelných sloves 1.třídy • Otázky zjišťovací • Přivlastňovací zájmena nesamostatná • Slovesa être, avoir, aller • Vazba il y a • Člen určitý a neurčitý, množné číslo podst. jmen • Zvratná slovesa (úvod) • Slovosled věty oznamovací • Předložky à, en • Tvorba jednoduchých projektů • Práce se slovníkem	Čj – číslovky základní, časování sloves	OSV VDO	

FJ – 8. ročník					
Název kapitoly					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
POSLECH S POROZUMĚNÍM • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	Žák: Je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka Rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal Rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) Rozumí jednoduchým pokynům učitele	• Poslechy textů, písní a rozhovorů souvisejících s probíranými tématy • Reálie Francie a francouzsky mluvících zemí • Fonetické znaky – opakování • Základní výslovnostní návyky – procvičování	Zeměpis – reálie francouzsky mluvících zemí Dějepis – historie francouzsky mluvících zemí	MKV VMEGS – Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá OSV	Práce s učebnicí Le français entre nous 1 Práce s učebnicí Le français entre nous 2

MLUVENÍ • žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky a podobné otázky pokládá	Žák: Pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas Sdělí své jméno a věk	• Volný čas – zájmy a záliby • Nákupy • Číslovky základní 1-100, základní početní úkony • Známé osobnosti frankofonních zemí • Datum, narozeniny, měsíce v roce • Vyjádření vlastního názoru, souhlasu a nesouhlasu • Příroda – počasí • Měsíce a roční období • Škola – rozvrh, školní předměty • Výrazy pro práci s počítačem • Dopravní prostředky • Obec, orientace ve městě • Bydlení, popis pokoje • Popis všedního dne • Slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů • Konverzace v rámci tematických okruhů, krátké dialogy dle zadané situace	Dramatická výchova – krátké dialogy	VMEGS MeV VDO – Občan, společnost, stát	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují	Žák: Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	• Práce s texty v souvislosti s probíranými tématy; učebnice, časopisy, písňové texty • Kalendářní rok – svátky • Čtení tiché a hlasité s porozuměním • Reprodukce textů přiměřené obtížnosti		MeV VMEGS	

k běžným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci PSANÍ • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	Žák: Reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	• Číslovky základní 1-100 - opakování • Číslovky řadové • Sloveso faire, choisir • Otázka s Est-ce que • Sestavení blahopřání + pozvánky • Slovesa prendre, descendre, vouloir • Rozkazovací způsob kladný a záporný • Blízká budoucnost • Ukazovací zájmena nesamostatná • Slovosled věty oznamovací • Minulý čas složený – passé composé • Ukazovací zájmena nesamostatná ce, cet, cette, ces • Základní gramatické struktury a typy vět • Tvorba projektů, samostatný písemný projev • Práce se slovníkem	PČ – tvorba blahopřání, pozvánky IVT – tvorba projektů na zadané téma	VDO – Občan, společnost, stát OSV – Mezilidské vztahy	

FJ – 9. ročník					
Název kapitoly					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
POSLECH S POROZUMĚNÍM • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	Žák: Je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka Rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal Rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) Rozumí jednoduchým pokynům učitele	• Poslechy textů, písní a rozhovorů souvisejících s probíranými tématy • Reálie Francie a francouzsky mluvících zemí – svátky a tradice u nás a ve Francii • Tematické okruhy navazují na předcházející ročníky, témata se prohlubují a přidávají nová • Práce s autentickými materiály ze zemí studovaného jazyka • Slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů		MKV VMEGS – Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá OSV	Práce s učebnicí Le français entre nous 2

MLUVENÍ • žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky a podobné otázky pokládá ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	Žák: Pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas Sdělí své jméno a věk Žák: Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	• Jídlo a stolování, vyjádření množství, nákupy • Svátky, tradice a zvyky • Vánoce v Evropě • Móda a oblékání • Lidské tělo a zdraví • Mezilidské vztahy • Komunikace na sociálních sítích • Příroda a zvířata • Opakování probraných konverzačních témat + rozšíření slovní zásoby a frází • Práce s texty v souvislosti s probíranými tématy; učebnice, časopisy, komiksy, písňové texty • Práce se slovníkem		MeV VMEGS EV MeV VMEGS	

PSANÍ • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	Žák: Reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	• Člen dělivý, „de“ po výrazech množství • Časování sloves v passé composé v záporu • Postavení přídavných jmen • Slovesa voir, savoir, devoir, venir • Zájmenná příslovce y, en • Osobní zájmena ve 4.pádu (COD) • Zápor ne…plus (jamais) • Vyjádření času pomocí předložek • Blízká minulost venir de + infinitiv • Osobní zájmena ve 3.pádu (COI) • Vztažné věty • Zvratná slovesa (pokračování) • Imparfait • Základní gramatické struktury a typy vět • Tvorba projektů • Práce s autentickými materiály ze zemí studovaného jazyka • Práce se slovníkem		OSV – Kooperace, komunikace	

5.12 Německý jazyk – 2.stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Předmět německý jazyk poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v rámci Evropy a umožňuje poznávat život lidí v cizích zemích a jejich kulturní tradice. Snaží se prohlubovat mezinárodní porozumění, snižuje jazykové bariéry a přispívá k chápání či objevování nových skutečností.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Další cizí jazyk

Časová dotace: 2 hodiny týdně v 7., 8. a 9. ročníku

Obsahové vymezení předmětu: Předmět je utvořen z šesti základních okruhů *(1) Poslech s porozuměním (2) Konverzace (3) Psaní (4) Čtení s porozuměním (5) Souvislý projev (6) Gramatika* a *Reálie německy hovořících zemí,* které jsou realizovány na tématech Komunikace v běžných každodenních situacích, Základní slovní zásoba, Fonetika, Mluvnice, Reálie německy hovořících zemí, Já a moje osoba, Rodina, Zvířata, Povolání, Škola, Denní program, Koníčky a volný čas, Jídlo a nákupy, Domov, Oblékání, Počasí a příroda, Můj týden, Obec, Zdraví a lidské tělo, Prázdniny a dopravní prostředky. Německý jazyk má v oblasti reálií německy hovořících zemí úzké mezipředmětové vztahy se *zeměpisem, dějepisem, přírodopisem, hudební výchovou, tělesnou výchovou, výchovou k občanství a* v oblasti gramatiky *s českým* a *anglickým jazykem*. V rámci předmětu jsou realizována průřezová témata *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech* (*Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět), Mediální výchova (Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení)* a *Multikulturní výchova* (*Lidské vztahy, Multikulturalita*), *Osobnostní a sociální výchova* (*Poznávání lidí*, *Komunikace*), Environmentální výchova (Příroda, vztah k okolí).

Organizační vymezení předmětu: Výuka probíhá v jazykových učebnách či kmenových učebnách, je realizována formou skupinové i individuální práce, soutěží a projektů. Využívány jsou i výjezdy do zahraničí. Způsob výuky založen na rozhovorech, dramatizaci, využívání písniček, básniček a autentických nahrávek. Důraz je kladen nejprve na ústní komunikaci a zvukovou podobu jazyka, v devátém ročníku i na práci s autentickými texty a s internetovými zdroji, slovníky.

Výchovné a vzdělávací strategie: Mezi hlavní cíle patří: vzbuzení zájmu o studium německého jazyka, tvorba kladného vztah k jazykovému vzdělávání, poskytnutí předpokladů pro užívání německého jazyka ke komunikaci v rámci Evropy a světa, snižování jazykových bariér, poznávání života lidí jiných etnik a jejich kulturních tradic, prohlubování mezinárodního porozumění a využívání moderních technologií k usnadnění komunikace v cizím jazyce a pro zlepšení znalostí reálií německy hovořících zemí.

7. + 8. ročník: poskytnutí základní slovní zásoby a frází pro konverzaci, rozvoj schopnosti reagovat na zadané otázky a pokyny v německém jazyce, aktivně se podílet na vytváření jednoduchých dialogů na témata blízká věku a úměrná možnostem žáků, při výuce gramatiky brát zřetel na zvládnutí daných jevů v mateřském jazyce, rozvíjet čtenářskou dovednost a schopnost orientovat se v zadaném textu a pochopit jeho obsah

9. ročník: rozvoj pasivních i aktivních jazykových dovedností – čtení, psaní, porozumění a konverzace, prohlubovat znalosti a dovednosti získané v předcházejících ročnících, konverzovat v širších celcích, správně uplatňovat gramatická pravidla.

Základním cílem předmětu je rozvíjení následujících kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Je využíváno takových výchovných a vzdělávacích strategií, při kterých (si / se) žák:

- vnímá význam německého jazyka pro další studium a praktický život
- propojuje probíraná témata a jazykové jevy do širších celků (využívá znalosti a dovednosti z ostatních předmětů)
- aktivně pracuje s chybou

Kompetence sociální a personální

Je využíváno takových výchovných a vzdělávacích strategií, při kterých (si / se) žák:

- umí v jednoduchých situacích požádat o pomoc druhou osobu nebo požádat o radu
- spolupracuje ve skupině, najde si svou roli v týmu
- podílí se na utváření příznivé atmosféry v týmu
- učí zodpovědnosti a vzájemné toleranci
- obhájí svůj názor, ale respektuje i názory druhých
- dodržuje zásady slušného chování v německy hovořícím prostředí
- vytvoří si pozitivní představu o sobě samém

Kompetence občanské

Je využíváno takových výchovných a vzdělávacích strategií, při kterých (si / se) žák:

- seznámí se zvyky v německy hovořících zemích a porovná je se zvyky u nás
- rozvíjí národní identitu – vystupuje jako občan ČR

Kompetence k řešení problémů

Je využíváno takových výchovných a vzdělávacích strategií, při kterých (si / se) žák:

- řeší jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- odstraňuje zábrany při aktivním hovoru v cizím jazyce – naučí se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba (gestika, mimika)
- vyřeší jednoduchý problém a vyhledá si k řešení vhodné informace, umí pořádat o pomoc

Kompetence komunikativní

Je využíváno takových výchovných a vzdělávacích strategií, při kterých (si / se) žák:

- komunikuje na odpovídající úrovni – porozumí jednoduchému sdělení a formuluje jednoduché myšlenky
- porozumí přiměřeně obtížnému textu v německém jazyce
- nebojí se německy hovořit s cizím člověkem

- využívá své znalosti z německého jazyka k navázání kontaktu nebo vztahu s rodilými mluvčími

Kompetence pracovní

Je využíváno takových výchovných a vzdělávacích strategií, při kterých (si / se) žák:

- efektivně organizuje a hodnotí práci jednotlivce i v týmu

Kompetence digitální

Je využíváno takových výchovných a vzdělávacích strategií, při kterých (si / se) žák:

- pracuje s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, např. s online slovníky
- digitálně zpracovává, ukládá, zálohuje a sdílí získané informace

Německý jazyk – 7. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
POSLECH S POROZUMĚNÍM Žák rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně. Žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu. **MLUVENÍ** Žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů. Žák vede jednoduchou konverzaci za předpokladu, že protějšek je připraven věci opakovat v pomalejším tempu nebo je vyjádřit jinými slovy a pomůže formulovat to, co se žák pokouší říci. Žák dovede klást a zodpovídat jednoduché otázky.	Žák je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka. Žák rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování. Žák pozdraví a poděkuje. Žák rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu). Žák rozumí jednoduchým pokynům učitele.	**Komunikace v běžných každodenních situacích** • pozdravy (mdú) • poděkování (mdú) • představování (mdú) **Základní slovní zásoba** • abeceda, hláskování • dny v týdnu (mdú) • měsíce (mdú) • číslovky do 100 (mdú) • barvy (mdú) • internacionalismy (mdú) • práce se slovníkem **Fonetika** • pravidla výslovnosti v německém jazyce, základní výslovnostní návyky • nácvik elementárních poslechových a výslovnostních dovedností • vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • fonetické znaky (pasivně)	Z – německá, rakouská a švýcarská města	**VMEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**	Reálie německy hovořících zemí.

PSANÍ Žák stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení. **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM** Žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům.	Žák reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby. Žák rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	**Mluvnice** • základní gramatické struktury a typy vět **Reálie německy hovořících zemí** • základní seznámení s německy hovořícími zeměmi			
POSLECH S POROZUMĚNÍM Žák rozumí některým známým slovům a jednoduchým větám, které se týkají žáka a jeho bezprostředního okolí, mluví-li lidé pomalu a zřetelně. **MLUVENÍ** Žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného. Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného. **PSANÍ** Žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.	Žák rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku). Žák reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby. Žák vyjádří souhlas a nesouhlas. Žák sdělí své jméno a věk.	**Já a moje osoba** • představování – sdělení základních údajů o sobě (mdú) • časování pravidelných sloves v jednotném čísle • časování slovesa sein v jednotném čísle • formulář, jednoduchý dotazník • otázky a odpovědi • vykání a tykání • zápor nicht • souhlas, nesouhlas (mdú) • zjišťovací otázky (ja-nein) • W - otázky • vazba ich mag		**OSV – Osobnostní a sociální výchova**	Co o sobě vím, můj vztah k druhým lidem, vzájemné poznávání ve třídě, komunikace v různých situacích.

Žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného. **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM** Žák rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu. **SOUVISLÝ PROJEV** Žák vypráví jednoduchým způsobem o sobě. **GRAMATIKA** Žák dokáže vyjádřit souhlas a nesouhlas, použít zápor „nicht“. Žák formuluje jednoduchou otázku a odpoví na ni. Žák umí časovat pravidelná slovesa a slovesa sein, mögen v jednotném čísle.					
POSLECH S POROZUMĚNÍM Žák rozumí některým známým slovům a jednoduchým větám, které se týkají žáka a jeho rodiny, mluví-li lidé pomalu a zřetelně. **MLUVENÍ** Žák dovede klást a zodpovídat jednoduché otázky o sobě a své rodině.	Žák rozumí jednoduchým slovům k tématu rodina, se kterými se opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu). Žák vyjmenuje členy své rodiny.	**Rodina** • přivlastňovací zájmena mein – meine, dein – deine • časování pravidelných sloves • časování slovesa sein • představení členů rodiny (mdú) • popis rodinné fotografie • krátké vyprávění o rodině • vazba von • přídavná jména v přísudku	VO – já a moje rodina	**OSV – Osobnostní a sociální výchova**	Já a moje rodina, tolerance, porozumění v rodině, v širší společnosti, generační problémy, soužití generací.

Žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se rodiny. **PSANÍ** Žák napíše jednoduché texty týkající se jeho rodiny. **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM** Žák rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledává v něm požadovanou informaci. **SOUVISLÝ PROJEV** Žák vypráví jednoduchým způsobem o sobě, své rodině a kamarádech. **GRAMATIKA** Žák použije přivlastňovací zájmena mein – meine, dein – deine v jednoduchých větách. Žák vyčasuje pravidelná slovesa a sloveso sein ve všech osobách.		**Zvířata** **Povolání**			
POSLECH S POROZUMĚNÍM Žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně.	Žák rozumí jednoduchým pokynům učitele. Žák rozumí jednoduchým slovům k tématu škola, se	**Škola** • školní potřeby • počítačové příslušenství • určitý člen der, die, das	INF – popsat počítač a jeho základní komponenty		

MLUVENÍ Žák dovede klást a zodpovídat jednoduché otázky o škole a výuce. Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se školy. **PSANÍ** Žák dokáže popsat obsah své školní tašky. Žák napíše jednoduché texty týkající se školy. **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM** Žák rozumí krátkému jednoduchému textu o škole a školních pomůckách. **GRAMATIKA** Žák dokáže rozlišit určitý a neurčitý člen v 1. pádě. Žák při popisu školních potřeb používá 4. pád podstatných jmen s neurčitým členem. Žák vyčasuje sloveso haben. Žák dokáže sestavit jednoduchou větu se záporem kein – keine.	kterými se opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu). Žák vyjmenuje školní potřeby.	• neurčitý člen ein, eine, ein • zápor kein - keine • příkaz – pokyny ve škole • 4. pád podstatných jmen s neurčitým členem • časování slovesa haben			

Německý jazyk – 8. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
POSLECH S POROZUMĚNÍM Žák rozumí některým známým slovům, jednoduchým větám a pokynům, které se týkají denního programu. Žák rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat. **MLUVENÍ** Žák popíše činnosti během dne a během týdne. Žák poskytne informace o základních časových údajích. **PSANÍ** Žák napíše krátký vzkaz (SMS) – kdy a kde se sejdeme a reaguje na něj. **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM** Žák rozumí krátkým a jednoduchým textům o denním programu a vyhledá v nich požadované informace. Žák přečte krátké vzkazy (SMS). **GRAMATIKA** Žák poskytne informace o základních časových údajích. Žák používá způsobová slovesa müssen a können v jednoduchých	Žák rozumí jednoduchým slovům k tématu denní program, se kterými se opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu). Žák přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení.	**Denní program** • popis činností během dne a během týdne • denní program • napsání krátkého vzkazu (SMS) (mdú) • časové údaje – hodiny • způsobová slovesa müssen, können • časové předložky um, am, von … bis + časový údaj		**OSV – Osobnostní a sociální výchova** **MV – Mediální výchova**	Můj denní program, aktivity s rodinou. Napsání SMS.

větách. Žák si svojí časové předložky um, am, von … bis + časový údaj.					
POSLECH S POROZUMĚNÍM Žák doplní požadované informace do textu na základě poslechu o volném čase. **MLUVENÍ** Žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Žák odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá. Žák vyjmenuje měsíce, poskytne informace o časových údajích a ročních obdobích. **PSANÍ** Žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Žák napíše stručný e-mail, pozve kamarády na oslavu narozenin. Žák stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení. Žák pogratuluje kamarádovi k narozeninám. **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM** Žák čte nahlas plynule a foneticky	Žák rozumí jednoduchým slovům k tématu koníčky a volný čas, se kterými se opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu). Žák popíše svoje koníčky.	**Koníčky a volný čas** • popis koníčků a činností • narozeniny, blahopřání • pozvánka na oslavu e-mailem • roční období a měsíce (mdú), kalendářní rok, svátky, dny v týdnu • Vánoce a Velikonoce v německy hovořících zemích • přivlastňovací zájmena • předložka in ve 3. pádě (Wo?) • časová předložka im (Juli, Winter…) • stupňování – gern – am liebsten	VO – koníčky, volný čas INF – elektronická písemná komunikace	**OSV – Osobnostní a sociální výchova** **VMEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**	Využití volného času, mezilidské vztahy – oslavy, narozeniny. Vánoce a Velikonoce v německy hovořících zemích.

správně jednoduché texty obsahující slovní zásobu k tématu volný čas. **SOUVISLÝ PROJEV** Žák vypráví jednoduchým způsobem o sobě, své rodině, kamarádech a svých koníčcích. **GRAMATIKA** Žák používá přivlastňovací zájmena v 1. pádě – všechny osoby. Žák tvoří gramaticky správné věty s časovou předložkou im a předložkou in ve 3. pádě (na otázku Wo?).					
POSLECH S POROZUMĚNÍM Žák rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se stravování. **MLUVENÍ** Žák dokáže vyjádřit své přání, sdělit cenu, objednat jídlo. Žák vede krátký rozhovor k tématu prázdniny. **PSANÍ** Žák popíše, co rád jí a co mu nechutná. **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM** Žák porozumí základním informacím z jídelního lístku. **GRAMATIKA** Žák používá sloveso mögen i v podmiňovacím způsobu.	Žák rozumí jednoduchým slovům k tématu jídlo a nakupování, se kterými se opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu). Žák pojmenuje základní pokrmy.	**Jídlo a nákupy** • popis co rád/a jím a co mi nechutná (mdú) • sdělení ceny, otázky – kolik co stojí • objednání jídla • typické pokrmy v německy hovořících zemích • způsobové sloveso mögen • vazba ich möchte • činnosti o prázdninách, rozhovor • zeměpisné názvy – státy, města • časování nepravidelných sloves nehmen, essen, fahren • práce se slovníkem	VkZ – správná životospráva a zdravý jídelníček	**VMEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**	Typické pokrmy v německy hovořících zemích. Cestování, státy EU,

Žák správně časuje nepravidelná slovesa nehmen, essen, fahren.					
POSLECH S POROZUMĚNÍM Žák rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se bydlení. **MLUVENÍ** Žák vede krátký rozhovor k tématům domácí činnosti a bydlení. **PSANÍ** Žák popíše stávající i vysněný pokoj a dům/byt. Dokáže vyjádřit svá přání. **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM** Žák porozumí kratším souvislým textům o bydlení. **SOUVISLÝ PROJEV** Žák vypráví jednoduchým způsobem o svém pokoji. **GRAMATIKA** Žák správně časuje a užívá ve větách slovesa stehen, hängen, liegen, sitzen a vybraná slovesa s odlučitelnou předponou. Žák umí použít předložky se třetím a čtvrtým pádem k vyjádření odpovědi na otázku „Kde?“, včetně změny členu.	Žák rozumí jednoduchým slovům k tématu domov a bydlení, se kterými se opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu). Žák pojmenuje základní pokrmy.	**Domov** • popis domu a pokoje (mdú) • vysněný pokoj – vyjádření přání • popis činností, které děláme doma • předložky se 3. a 4. pádem ve spojení se 3. pádem – v odpovědi na otázku Wo? • slovesa stehen, hängen, liegen, sitzen • časování některých sloves s odlučitelnou předponou (aufräumen, abwaschen, einkaufen) • práce se slovníkem	VO – rodina a domov	**OSV – Osobnostní a sociální výchova**	Já a moje rodina, náš domov, soužití generací.

Německý jazyk – 9. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
POSLECH S POROZUMĚNÍM Žák rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se módy a počasí. **MLUVENÍ** Žák vede krátký rozhovor k tématům počasí a móda. Dokáže vyjádřit svůj názor – co se mu líbí a nelíbí. **PSANÍ** Žák popíše oblečení své a svých spolužáků. Žák dokáže popsat počasí ve všech čtyřech ročních obdobích. **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM** Žák porozumí kratším souvislým textům k tématu, móda, příroda a počasí. **SOUVISLÝ PROJEV** Žák vypráví jednoduchým způsobem o počasí. **GRAMATIKA** Žák správně časuje a užívá ve větách nepravidelná slovesa tragen, treffen, helfen a lesen a vybraná slovesa s odlučitelnou předponou (fernsehen,	Žák rozumí jednoduchým slovům k tématu oblečení a móda, se kterými se opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu). Žák rozumí jednoduchým slovům k tématu příroda a počasí, se kterými se opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu). Žák pojmenuje základní oblečení.	**Oblékání** • popis oblečení (mdú) • vyjádření názoru – co se mi líbí/nelíbí • rozhovory v obchodě • časování sloves s odlučitelnou předponou (fernsehen, aussehen) **Počasí a příroda** • rozhovory o počasí (mdú) • časování dalších nepravidelných sloves (tragen, treffen, helfen, lesen) • časování sloves wollen a wissen • předložky für a ohne • osobní zájmena ve 4. pádě	Z – počasí	**OSV – Osobnostní a sociální výchova** **EV – Environmentální výchova**	Vyjádření názoru na oblečení a módu, prezentace vlastních trendů, respektování odlišných názorů. Příroda, rozhovory o počasí.

aussehen). Žák správně časuje a využívá ve větách slovesa wollen a wissen. Žák umí použít předložky für a ohne, včetně změny členu ve čtvrtém pádě. Žák zná a použije ve větách osobní zájmena ve 4. pádě.					
POSLECH S POROZUMĚNÍM Žák rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se školních předmětů i denního a týdenního programu. **MLUVENÍ** Žák vede krátký rozhovor k tématům škola, školní předměty, rozvrh hodin a týdenní program. **PSANÍ** Žák popíše svůj rozvrh hodin a činnosti během týdne (i v minulosti). **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM** Žák porozumí kratším souvislým textům o rozvrhu hodin a týdenním programu. Žák porozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům. **SOUVISLÝ PROJEV** Žák vypráví jednoduchým způsobem o svém týdenním programu a rozvrhu hodin. **GRAMATIKA**	Žák rozumí jednoduchým slovům k tématu můj týden, se kterými se opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu). Žák vyjmenuje dny v týdnu a měsíce, pojmenuje základní činnosti.	**Můj týden** • popis činností během týdne (i v minulosti) • rozvrh hodin, školní předměty (mdú) • préteritum sloves sein a haben • řadové číslovky • časové údaje (mdú) • datum • pohádky bratří Grimmů	ČJ – deník, pohádky Aj – vyučovací předměty	**OSV – Osobnostní a sociální výchova** **MKV – Multikulturní výchova**	Organizace vlastního času. Poznávání vlastního kulturního zakotvení, vztahy mezi kulturami.

Žák správně časuje a užívá ve větách slovesa sein a haben v préteritu. Žák správně časuje a využívá ve větách řadové číslovky k popsání rozvrhu hodin a dat.					
POSLECH S POROZUMĚNÍM Žák rozumí základním informacím v poslechových textech týkajících se města a orientace ve městě. **MLUVENÍ** Žák se dokáže zeptat na cestu a vhodně reagovat. **PSANÍ** Žák popíše své bydliště a širší okolí. Žák popíše cestu po významných budovách ve svém městě. **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM** Žák se orientuje v obsahu jednoduchého textu, vyhledá potřebnou informaci o místě svého bydliště. Žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům. **SOUVISLÝ PROJEV** Žák sdělí jednoduchým způsobem informace o svém bydlišti a popíše cestu po významných budovách ve svém okolí. **GRAMATIKA** Žák vyjmenuje vybrané předložky se	Žák rozumí jednoduchým slovům k tématu orientace ve městě, se kterými se opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu).	**Obec** • popis bydliště a širšího okolí (město, vesnice) • popis cesty – dotazy na cestu (mdú) • orientace podle plánu • předložky se 3. pádem (aus, mit, von, zu) • rozkazovací způsob – pravidelná slovesa	D – památky a zajímavá místa Z – plán města, mapa	**VMEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**	Města, státy, cestování, památky, místa ve městě a na venkově

3. pádem a použije je ve větách. Žák utvoří jednoduché věty v rozkazovacím způsobu (pravidelná slovesa).					
POSLECH S POROZUMĚNÍM Žák rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se zdraví a lidského těla. **MLUVENÍ** Žák vyjádří, co ho bolí a prezentuje jednoduchý rozhovor u lékaře. Žák odpovídá na jednoduché otázky týkající se zdraví. **PSANÍ** Žák popíše lidské tělo. Žák písemně vyjádří, co koho bolí. **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM** Žák se orientuje v jednoduchém textu o zdraví a vyhledá potřebnou informaci. **GRAMATIKA** Žák utvoří jednoduché věty v rozkazovacím způsobu (pravidelná a nepravidelná slovesa). Žák vyčasuje sloveso tun, dokáže použít vazbu tut weh v krátkých větách. Žák vyčasuje sloveso dürfen a vyjádří, co se smí a co se nesmí. Žák utvoří množné číslo vybraných podstatných jmen.	Žák rozumí jednoduchým slovům k tématu zdraví, se kterými se opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu). Žák popíše základní části těla.	**Zdraví a lidské tělo** • popis částí těla (mdú) • vyjádření, co bolí – rozhovory s lékařem • osobní zájmena ve 3. pádě • sloveso tun, vazba tut weh • způsobové sloveso dürfen • rozkazovací způsob – nepravidelná slovesa • množné číslo některých podstatných jmen	Př – lidské tělo		

POSLECH S POROZUMĚNÍM Žák porozumí souvislému vyprávění spolužáků o zážitcích z dovolené a dokáže je reprodukovat. **MLUVENÍ** Žák zapojí se do jednoduchých rozhovorů o plánech na prázdniny. **PSANÍ** Žák napíše jednoduchý dopis z dovolené. V případě potřeby umí využít informace z dvojjazyčného slovníku. **ČTENÍ S POROZUMĚNÍM** Žák přečte jednoduchý dopis z dovolené a reaguje na něj. **SOUVISLÝ PROJEV** Žák vypráví zážitky z dovolené. **GRAMATIKA** Žák vyjmenuje předložky se 3. pádem a použije je ve větách.	Žák rozumí jednoduchým slovům k tématům prázdniny a dopravní prostředky, se kterými se opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu). Žák vyjmenuje základní dopravní prostředky.	**Prázdniny, dopravní prostředky** • rozhovory o plánech na prázdniny • vyprávění zážitku z dovolené • předložky se 3. pádem (bei, nach) • německy hovořící země a jejich produkty	ČJ – vyprávění o prázdninách	**VMEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**	Názvy dalších zemí, cestování. Německy hovořící země a jejich produkty.

5.13 Ruský jazyk -2.stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Při práci se žáky se bude škola řídit závěry specializovaných pracovišť (PPP, SPC…) a RVP pro základní vzdělávání z ledna 2016 – část D, kapitola 8 – 9 a patřičnou minimální doporučenou úrovní pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření u jednotlivých tematických celků.

Ruský jazyk se vyučuje od 7. do 9. ročníku jako druhý cizí jazyk. Obsahem předmětu je postupné naplňování očekávaných výstupů stanovených RVP pro ZV pro cizí jazyk včetně průřezových témat.

Cílem je:

- vzbuzení zájmu o studium ruského jazyka
- vytvářet kladný vztah k jazykovému vzdělávání
- poskytnout předpoklady pro užívání ruského jazyka ke komunikaci
- snižování jazykových bariér
- poznávání života lidí jiných etnik a jejich kulturních tradic
- prohlubování mezinárodního porozumění
- využívání moderních technologií pro zlepšení znalostí reálií rusky hovořících zemí

7. + 8. ročník

- poskytnutí základní slovní zásoby a frází pro konverzaci
- schopnost reagovat na zadané otázky a pokyny v ruském jazyce
- aktivně se podílet na vytváření jednoduchých dialogů na témata blízká věku a možnostem žáků
- při výuce gramatiky brát zřetel na zvládnutí daných jevů v mateřském jazyce
- rozvíjet čtenářskou dovednost a schopnost orientovat se v zadaném textu a pochopit jeho obsah

9. ročník

- rozvoj pasivních i aktivních jazykových dovedností – čtení, psaní, porozumění a konverzace
- prohlubovat znalosti a dovednosti získané v předcházejících ročnících
- konverzovat v širších celcích
- správně uplatňovat gramatická pravidla
- vytváření souvislostí a propojování s jinými oblastmi

Strategie výuky

7. + 8. ročník:

- způsob výuky založen na rozhovorech, dramatizaci, využívání písniček, básniček, říkadel
- využívání autentických nahrávek a videokazet
- důraz na ústní komunikaci a zvukovou podobu jazyka

9. ročník

- způsob práce se opírá o strategie z předcházejících ročníků a rozšiřuje se o práci s informacemi v autentických textech, práci s internetem
- rozšiřování aktivních a pasivních jazykových dovedností – čtení, psaní s porozuměním a konverzace
- studijní a poznávací projekty
- setkání s rodilými mluvčími

Ze způsobu práce v hodinách ruského jazyka vyplývá kontinuální přítomnost všech prvků průřezového tématu osobnostní a sociální výchova v závislosti na konkrétní situaci a složení dané skupiny.

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

V rámci předmětu je věnována pozornost dílčím aspektům všech průřezových témat.

Výuka cizího jazyka vede:

- k porozumění sobě samému a druhým v různých životních situacích
- přispívá k utváření správných mezilidských vztahů – k rodině, spolužákům, ke škole, k městu, k vlasti
- učí sebeúctě, sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- využívá jazykové komunikace k pochopení kulturních rozmanitostí
- vede k porozumění významu ochrany životního prostředí

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

1. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

a) Evropa a svět nás zajímá
- rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa
- život dětí v jiných zemí
- lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

b) Objevujeme Evropu a svět

2. Multikulturní výchova

a) Lidské vztahy
- udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou nebo generační příslušnost
- vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti)
- uplatňování principu slušného chování (základní morální normy)

b) Multikulturalita
- specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost
- naslouchání druhým
- vstřícný postoj k odlišnostem

- význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

3. Mediální výchova

a) Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením
- chápání podstaty mediálního sdělení

b) Fungování a vliv médií ve společnosti
- vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu
- vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)
- role médií v politických změnách

Základním cílem předmětu je <u>rozvíjení kompetencí žáků</u>:

a) Kompetence k učení
- pochopit důležitost schopnosti komunikovat v ruském jazyce
- vnímat význam ruského jazyka pro další studium a praktický život
- propojovat probíraná témata a jazykové jevy do širších celků – využívat znalostí a dovedností z jiných vzdělávacích oblastí v ruském jazyce

b) Kompetence k řešení problémů
- řešit jednoduché situace v cizojazyčném prostředí
- odstranit zábrany při aktivním hovoru v cizím jazyce
- vyřešit jednoduchý problém, umět vyhledat vhodné informace

c) Kompetence komunikativní
- komunikovat na odpovídající úrovni
- naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně zareagovat
- své myšlenky správně zformulovat
- využívat své znalosti z ruského jazyka k navázání kontaktu nebo vztahu s rodilými mluvčími

d) Kompetence sociální a personální
- umět si v jednoduchých situacích požádat o pomoc druhou osobu nebo požádat o radu
- spolupracovat ve skupině – žák se podílí na utváření příznivé atmosféry v týmu: zodpovědnost, vzájemná tolerance, respektování různých názorů a obhajoba svého postupu
- dodržování zásad slušného chování v rusky mluvícím prostředí

e) Kompetence občanské
- seznámit se se zvyky v rusky mluvících zemí a porovnat je se zvyky u nás
- rozvíjet národní identitu – vystupovat jako občan České republiky

- porovnávat politické, historické, kulturní, ekologické a environmentální otázky v rusky mluvících zemích a České republiky

f) Kompetence pracovní

- efektivně organizovat a hodnotit práci jednotlivě i v týmu; zodpovědnost za výsledek
- využívat znalostí ruského jazyka pro získávání nových informací z různých vědeckých oblastí

g) Kompetence digitální

- schopnost vyhledávat a zpracovat informací, schopnost posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- vést žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu,
- osvětlovat existence autorského zákona a osvojovat si zásadu uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- osvětlovat vybrané internetové aplikace, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, např. využívání online slovníků
- vést k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi
- vést k práci s klávesnicí v azbuce, česká azbuková klávesnice a ruská azbuková klávesnice, k formulování písemného vyjádření různými formami

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět ruský jazyk se realizuje 7. – 9. ročníku 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	0	2	2	2

Ruský jazyk – 7. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
Poslech s porozuměním Žák: • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat **Mluvení** Žák: • se zapojí do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších	Žák: • je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka • rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování • rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) • rozumí jednoduchým pokynům učitele • pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas • sdělí své jméno a věk	• Zvuková a grafická podoba jazyka • Úvod do jazyka, slovanské jazyky, abeceda, hlaholice, cyrilice, azbuka • Písmena a hlásky, přízvuk a jeho významotvorná funkce. • Představit se, **jak se jmenuji** (mdú) • Psaná a tiskací azbuka, nácvik, motorika psaní	Č: slovanské jazyky, praslovanština, staroslověnština D: Velkomoravská říše Z: východní,střední a jižní Evropa	Osobní a sociální výchova, sociální rozvoj, komunikace	
		• Oslovení, 1. p. podstatných jmen, tázací a oznamovací věty • Číslovky 1 – 10 (mdú) • Básnička s číselnými prvky • Psaná a tiskací azbuka, nácvik, motorika psaní • **Seznamte se**!	Č: vokativ	Sociální rozvoj, komunikace multikulturní výchova	
		• Číslovky 11-20 (mdú), spojení s 2,3, 4, 5. • Názvy dnů a měsíců.	Z: státy	Výchova k myšlení v	

osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá **Čtení s porozuměním** Žák: • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci **Psaní:** Žák • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) • reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	• Názvy zemí a států, obyvatel, orientace nad mapou Evropy • Stát, národnost, občan, země, město, obec • Básnička s azbukou, znalost azbuky pro práci se slovníkem • Časování sloves жить, знать, говоритьv přítomném č., • **Mluvíte rusky?** • Zápor • Číslovky 30 – 90, 100 – 900 (mdú), rozdíl 19, 90 900. • Výslovnost „O“ před přízvukem. • Skloňování podstatných jmen. • Osobní zájmena. Časování sloves звони́ть, быть, учить, посмотреть. • Čtení psací i tiskací azbuky • **Na návštěvě**	Evropy VkO: stát, státní správa a samospráva	evropských a globálních souvislostech	
				Člověk a společnost	
		• Rodina • Škola, třída. • Přivlastňovací zájmena, • Věty typu „у меня есть брат“ • Vykání • Psaní měkkého a tvrdého znaku. • Časování sloves работать, учиться (mdú) • **Rodina**	VkO: rodina a škola, zásady společenskéh o chování	Sociální rozvoj, komunikace	

Ruský jazyk – 8. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
Poslech s porozuměním Žák: • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat **Mluvení** Žák: • se zapojí do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy,	Žák: • rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování • rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) • rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) • rozumí pokynům učitele	• Časování sloves, • I. a II. časování. Vzory говори́ть a чита́ть, (mdú) • Čas minulý a budoucí • Názvy profesí • Výslovnost a psaní přejatých slov. • Způsobová slovesa • **Profese, zaměstnání.**	Čj: čas min. a bud., pravopis příčestí minulého ČaSP: profesní orientace	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	
		• 4.p. osobních zájmen. • Časování slovesa „хотеть“ (mdú). • Kultura, sport • Нравитсях нравятся x нравиться, Интересует x dělají интересуют. • **Volný čas.**	Č: druhy umění, literatura, divadlo, film VkO: organizace volného času	Člověk a společnost	
		• Slovesa se změnou kmenové souhlásky • Zvratné časování sloves. • Přídavná jména • **Seznamka, inzerce**	VkO: sociální vztahy mezi lidmi Č: inzerát jako styl. útvar	Člověk a společnost	

volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá **Čtení s porozuměním** Žák: • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas • sdělí své jméno a věk • reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	• Rozvrh hodin, názvy předmětů • Popis školy a třídy, • Školské profese. (mdú) • Druhy škol • Skloňování учитель a директор. Měkké a tvrdé vzory. • Chodit do školy resp. учиться в школе • **Škola, vyučování**	VkO: vztahy ve škole, význam vzdělání	Člověk a společnost	
		• Roční období • Názvy měsíců • Dny v týdnu • Hodiny • Svátky v roce • **Kalendářní rok a čas**	VkO: Měření času, tradice, svátky, Vánoce, Velikonoce		
Psaní: Žák • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení		• Zvířata • Rostliny • Počasí • **Příroda**	Př: obratlovci		

Ruský jazyk – 9. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
Poslech s porozuměním Žák: • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat **Mluvení** Žák: • se zapojí do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho	Žák: • rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování • slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) • rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) • rozumí pokynům učitele • pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a	• Použití názvů dopravních prostředků (mdú) • Příslovce místa, orientace ve městě. • Metro • Vlak, nádraží • Opatření jízdenky (mdú) • Předložková vazba u slovesa ехать, ехать на 6.p., ехать на автобусе • **Jak se dostanu na,k…?, Doprava**	Z: práce s mapou Č: příslovce	Sociální rozvoj, komunikace	
		• Obchodní dům a centrum, obchody • Platit. Kolik to stojí? (mdú) • Potraviny, jídlo, oděvy, oblékání apod. (mdú) • Slovesné vazby. Přehled skloňování podstatných jmen – vzory. • Restaurace • **Nákupy, obchod**	VkO: peníze, finance, rozpočet	Člověk a společnost, sociální rozvoj, komunikace Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	
		• Skloňování přídavných jmen tvrdých a měkkých • Názvy částí těla (mdú) • Lidské tělo a zdravotnictví	Př: lidské tělo	Sociální rozvoj, komunikace	

samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá **Čtení s porozuměním** Žák: • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci **Psaní:** Žák • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času	nesouhlas • sdělí své jméno a věk • rozumí jednoduchým větám, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) • reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	• Části těla, vzhled. • Tázací zájmena. • Můj portrét • Dramatizace u lékaře a v lékárně. • **Tělo člověka a zdravotnictví**	VkZ: ochrana zdraví		
		• Slovíčka pro každou příležitost – společenské fráze • Blahopřání (mdú) • Přivítání, přípitek • Pozvání do restaurace či do divadla. Poděkování s komplimentem. • Souhrnné skloňování podstatných jmen • Psaní data, dne narození, letopočtů • Předložkové vazby k časovým souvislostem. • Skloňování číslovek. • **Dopis a pozvání.**	VkO: chování ve společnosti, etika, etiketa Č: Dopis, jeho struktura	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	
		• Frazeologismy při tvorbě životopisu a při výběrovém řízení • Předložkové vazby sloves odlišné od českého jazyka. • Názvy ekonomických struktur, základné ekonomické pojm • **Obchod, výběrové řízení, životopis, firma.**	Čj: Životopis VkO: a.s., s.r.o., DPH, daně, úroky	Člověk a společnost	

a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení		• Slovní zásoby z oblasti cestování • Vidové dvojice sloves • Slovesa se změnou kmenové souhlásky při časování. • RF • Památky a historie města • Metro • **Hlavní města Petrohrad a Moskva.**	Z: RF D: historie Ruska, Petr V., 2. Sv. válka, blokáda Leningradu	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	
		• Slovní zásoba týkající se Prahy(mdú) • Ruský ekvivalent místních názvů • Slovesný rod v ruštině. • Průvodcovský text pro návštěvníky Prahy – reprodukce, nad mapou Prahy • Prezentace – projekt – Praha hlavní město – elektronicky ve vybraném formátu, prezentovat s vlastním úvodním slovem. • **Praha hlavní město ČR**	Č: slovesný rod Z: Praha hl. m. ČR	Člověk a společnost, sociální rozvoj, komunikace. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	

5.14 Matematika – 2.stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Při práci se žáky se bude škola řídit závěry specializovaných pracovišť (PPP, SPC…) a RVP pro základní vzdělávání a patřičnou minimální doporučenou úrovní pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření u jednotlivých tematických celků.

Matematika poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné pro orientaci v praktickém životě a vytváří předpoklady pro úspěšné uplatnění ve většině oborů i různých směrů studia. Předmět matematika se vyučuje od 1. do 9. ročníku. Rozvíjí intelektuální schopnosti, paměť, představivost, tvořivost, schopnost logického myšlení. Přispívá k vytváření rysů osobnosti (vytrvalost, pracovitost, kritičnost). Vyučování směřuje k tomu, aby se žáci naučili:

- provádět početní výkony s přirozenými, desetinnými čísly a zlomky, a to pamětně a písemně, racionálně užívat kalkulačku
- řešit úlohy z praxe, vč. užití procentového počtu a jednoduchého úrokování
- provádět odhady výsledků, zaokrouhlovat
- číst a užívat statistické údaje a diagramy
- užívat proměnnou, řešit rovnice a nerovnice
- zapsat a znázornit závislosti kvantitativních jevů v přírodě a společnosti, funkce
- řešit metrické a geometrické úlohy
- orientovat se v rovině a prostoru, soustavy souřadnic
- dokazovat jednoduchá tvrzení, vyvozovat logické závěry z daných předpokladů

<u>Organizační metody a formy</u>:

- vyučovací jednotka
- praktické činnosti (poznávání a tvorba základních a odvozených jednotek délky, obsahu, objemu; základní topografické úkony – vytyčení přímky, měření v terénu; určování výšky budovy pomocí podobnosti; statistická šetření)
- specifické metody zaměřené na individualizaci a kooperaci

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

a) Osobnostní a sociální výchova se prolíná celou vzdělávací oblastí
- rozvoj schopnosti poznání
- seberegulace a sebeorganizace
- kreativita
- spolupráce a soutěživost
- řešení problému a rozhodovací dovednosti

b) Výchova demokratického občana
- společnost, stát, politika

c) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- jsme Evropané
- Evropa nás zajímá, Evropa a svět

d) Multikulturní výchova

- etnické vztahy

e) Environmentální výchova

- životní prostředí

f) Mediální výchova

- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Základním cílem předmětu je <u>rozvíjení kompetencí žáků</u>:

a) Kompetence k učení

- provádět početní výkony s přirozenými, desetinnými čísly a zlomky, a to pamětně a písemně, racionálně užívat kalkulačku;
- řešit úlohy z praxe, vč. užití procentového počtu a jednoduchého úrokování;
- provádět odhady výsledků, zaokrouhlovat;
- číst a užívat statistické údaje a diagramy;
- užívat proměnnou, řešit rovnice a nerovnice;
- zapsat a znázornit závislosti kvantitativních jevů v přírodě a spol., funkce;
- řešit metrické a geometrické úlohy;
- orientovat se v rovině a prostoru, soustavy souřadnic;
- dokazovat jednoduchá tvrzení, vyvozovat logické závěry z daných předpokladů

b) Kompetence ke komunikaci

- řešit úlohy z praxe, vč. užití procentového počtu a jednoduchého úrokování;
- číst a užívat statistické údaje a diagramy;
- dokazovat jednoduchá tvrzení, vyvozovat logické závěry z daných předpokladů

c) Kompetence k řešení problémů

- zapsat a znázornit závislosti kvantitativních jevů v přírodě a společnosti, funkce;
- řešit metrické a geometrické úlohy

d) Kompetence sociální a interpersonální

- dokazovat jednoduchá tvrzení, vyvozovat logické závěry z daných předpokladů;
- číst a užívat statistické údaje a diagramy

e) Kompetence občanské

- řešit úlohy z praxe, vč. užití procentového počtu a jednoduchého úrokování;

- provádět odhady výsledků, zaokrouhlovat;
- číst a užívat statistické údaje a diagramy;
- zapsat a znázornit závislosti kvantitativních jevů v přírodě a společnosti, funkce

f) Kompetence pracovní

- řešit metrické a geometrické úlohy

g) Kompetence digitální

- ovládat běžně používané digitální zařízení
- získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah a k tomu volit vhodné způsoby a postupy
- využívat digitální technologie k usnadnění práce
- chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamovat se s novými technologiemi
- předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení a dat

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět matematika se realizuje ve všech ročnících 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	4 + **1**	4 + **1**	3 + **1**	4 + **1**

Časové vymezení vyučovacího předmětu s rozšířenou výukou

Vyučovací předmět matematika se realizuje ve všech ročnících 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	4 + **2**	4 + **2**	3 + **2**	4 + **2**

Matematika – 6. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
	písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí vícecifferná čísla, dělí se zbytkem	**Opakování učiva 5. ročníku** • přirozená čísla (mdú) – zobrazení na číselné ose, porovnávání a zaokrouhlování, početní operace			
rozlišuje druhy čar, používá technické písmo k popisu geometrických útvarů, pozná využití geometrických prvků ve stavebnictví, architektuře, výtvarnictví apod.	provádí jednoduché konstrukce, odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky, umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami, používá technické písmo, čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům	**Základní pravidla rýsování** • druhy čar (mdú) • technické písmo (mdú)	Člověk a svět práce – technické výkresy, popis, rýsování Dějepis – architektura – např. gotická okna	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (gotika v architektuře)	
užívá a rozlišuje pojmy přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, umí sestrojit střed úsečky a osu úsečky, pozná rovnoběžky a různoběžky, zná rozdíl mezi kruhem a kružnicí, mezi	provádí jednoduché konstrukce, rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary	**Geometrické útvary v rovině** • úsečka, přímka, polopřímka, kružnice, kruh (mdú) • střed a osa úsečky (mdú) • vzájemná poloha dvou	Fyzika – měření délky		Další náměty do výuky: využití grafických

poloměrem a průměrem narýsuje a znázorní kružnici, zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku, charakterizuje a třídí rovinné útvary		přímek (mdú)			programů
rozumí pojmu, rozlišuje a pojmenuje druhy úhlů, narýsuje a změří daný úhel, umí graficky přenést úhel a sestrojit jeho osu, provádí početní operace s velikostmi úhlů, pozná dvojice vedlejších, vrcholových, souhlasných a střídavých úhlů, umí využít jejich vlastnosti, modeluje a řeší situace vyžadující provádění početních a grafických operací s úhly, určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce, provádí základní početní operace s čísly	**Úhel a jeho velikost** • pojem, rýsování a přenášení úhlu (mdú) • osa úhlu (mdú) • jednotky velikosti úhlů a měření velikosti úhlů (mdú) • druhy úhlů podle velikosti (mdú) • početní operace s velikostmi úhlů (grafické sčítání a odčítání) (mdú) • vrcholové a vedlejší úhly, souhlasné a střídavé úhly (mdú)	Zeměpis – určování zeměpisné polohy Fyzika – optika		Další náměty do výuky: využití grafických programů
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti, určí útvary osově souměrné a shodné útvary	provádí jednoduché konstrukce, rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary, sestrojí základní rovinné útvary v osové souměrnosti	**Osová souměrnost** • osa souměrnosti (mdú) • shodné útvary (mdú) • osově souměrné útvary (mdú)	Přírodopis – stavba nerostů	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (osová souměrnost v architektuře a přírodě)	Další náměty do výuky: využití grafických programů

čte a zapisuje desetinná čísla, umí zobrazit desetinné číslo na číselné ose, porovnává a zaokrouhluje desetinná čísla, provádí početní operace s desetinnými čísly, umí vypočítat aritmetický průměr, převádí jednotky délky, hmotnosti, času, zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností	čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace, provádí odhad výsled-ku, zaokrouhluje čísla užívá a ovládá převody jednotek hmotnosti,času délky,obsahu a objemu, zvládá početní úkony s penězi, zvládá orientaci na číselné ose	**Desetinná čísla** • pojem desetinné číslo (mdú) • zobrazení na číselné ose (mdú) • porovnávání (mdú) • zaokrouhlování (mdú) • početní operace (mdú) • aritmetický průměr (mdú) • převody jednotek (mdú) • rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě (mdú)	Fyzika – řešení početních úloh, jednotky	EV – Základní podmínky života (energie – využívání energie, šetření energií)	Další náměty do výuky: starověké kultury a zápis čísel Učitel vede žáky k přehlednému zápisu.
umí načrtnout a sestrojit těžnice, těžiště, (střední příčky), výšky, umí sestrojit trojúhelník z daných prvků, popíše a určí druh trojúhelníku, vyjmenuje jeho vlastnosti, vypočítá velikosti úhlů, sestrojí kružnici trojúhelníku opsanou a vepsanou, znázorní a narýsuje trojúhelník, užívá potřebnou matematickou symboliku při řešení konstrukčních úloh, načrtne a sestrojí rovinné útvary, odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	provádí jednoduché konstrukce, rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary	**Trojúhelníky** • rozdělení trojúhelníků podle stran a velikosti úhlů (mdú) • vnitřní a vnější úhly (mdú) • těžnice, těžiště (mdú), (střední příčky) • výšky (mdú) • kružnice opsaná a vepsaná • konstrukce trojúhelníků (mdú) • trojúhelníková nerovnost (mdú)	Fyzika – význam těžiště ve fyzice		Další náměty do výuky: využití grafických programů

zná pojem násobek čísla a jeho dělitel, umí používat kritéria dělitelnosti, rozumí pojmu prvočíslo a číslo složené, rozloží číslo na součin prvočísel, určuje a užívá násobky a dělitele včetně nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele, modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	dovede určit násobky a dělitele čísla, používá znaky dělitelnosti, rozliší prvočísla a čísla složená, rozloží čísla na součin prvočísel a využije rozklady k určení nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele čísel	**Dělitelnost přirozených čísel** • násobek a dělitel (mdú) • kritéria dělitelnosti (mdú) • prvočísla a čísla složená (mdú) • rozklad čísla na součin prvočísel (mdú) • společný násobek, společný dělitel (mdú)			Další náměty do výuky: zajímavé vlastnosti přirozených čísel a prvočísel
zná jednotky obsahu a objemu a převádí je, určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti, načrtne a sestrojí sítě základních těles, odhadne a vypočítá objem a povrch základních těles, analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy týkající se obsahů základních obrazců a výpočtů povrchů a objemů základních těles s využitím osvojeného matematického aparátu, načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	vypočítá obvod a obsah čtverce a obdélníku, rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary, vypočítá povrch a objem kvádru a krychle, užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, obsahu a objemu, sestrojí sítě základních těles, načrtne základní tělesa, zobrazuje jednoduchá tělesa	**Rovinné obrazce a tělesa** • obsah čtverce a obdélníku (mdú) • povrch a objem krychle a kvádru (mdú) • jednotky obsahu a objemu (mdú), (obsah složitějších obrazců) • síť krychle a kvádru (mdú) • výpočet povrchu a objemu krychle a kvádru (i ve slovních úlohách) (mdú)	Fyzika – objemy těles, plocha	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (krychle a kvádr v architektuře a přírodě)	Další náměty do výuky: využití grafických programů

načrtne a sestrojí rovinné útvary, odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů					
umí určit polohu daného bodu v rovině, z tabulky závislých veličin sestrojí graf a naopak, využívá různé druhy grafů v praxi, vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data, porovnává soubory dat, čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy, matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary, vyhledává a třídí data, porovnává data, vypracuje jednoduchou tabulku	**Grafy** • určování polohy bodu v rovině pomocí pravoúhlé soustavy souřadnic (mdú) • sestrojování a čtení grafů (mdú) • užití grafů a diagramů (mdú)	Zeměpis – orientace na zeměkouli	MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě – porovnávání a třídění údajů)	
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací, řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z tematických a vzdělávacích oblastí	samostatně řeší praktické úlohy, hledá různá řešení předložených situací, aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí, využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	**Nestandardní aplikační úlohy a problémy** • logické a netradiční geometrické úlohy (mdú) • číselné a logické řady (mdú) • číselné a obrázkové analogie (mdú)			

Matematika – 7. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
		Opakování učiva 6. ročníku • desetinná čísla • dělitelnost • osová souměrnost • konstrukce trojúhelníku			
modeluje a zapisuje zlomkem část celku, převádí zlomky na desetinná čísla a naopak, porovnává zlomky, provádí početní operace s racionálními čísly, řeší praktické úlohy se zlomky, provádí početní operace v oboru racionálních čísel, analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru racionálních čísel, užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem	píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000, pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo), provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla	**Racionální čísla** • čtení a zápis zlomku (mdú) • vztah mezi zlomky a desetinnými čísly (mdú) • zobrazení na číselné ose (mdú) • převrácené číslo (mdú) • smíšené číslo (mdú) • početní operace se zlomky (mdú) • složený zlomek	Fyzika, chemie – výpočty se zlomky		
rozlišuje kladná a záporná čísla, umí zobrazit kladná a záporná čísla na číselné ose, chápe	píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000,	**Celá čísla** • čtení a zápis čísla (mdú) • zobrazení na číselné ose	Fyzika – teplota Zeměpis – nadmořská výška	OSV – hospodaření s	Další náměty do výuky:

pojem opačné číslo, určí absolutní hodnotu daného čísla a chápe její geometrický význam, provádí početní operace v oboru celých čísel, analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých čísel	provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla	(mdú) • opačné číslo (mdú) • absolutní hodnota • početní operace s celými čísly (mdú)		penězi	• číselné soustavy • záporné číslo v historii
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, pozná a určí středově souměrný útvar	provádí jednoduché konstrukce, rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary, sestrojí základní rovinné útvary ve středové souměrnosti	**Středová souměrnost** • pojem středová souměrnost (mdú) • střed souměrnosti (mdú) • středově souměrné útvary (mdú)		VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – středová souměrnost v architektuře a v přírodě	Další náměty do výuky: využití grafických programů
umí vyjádřit poměr mezi danými hodnotami, zvětšuje a zmenšuje číslo v daném poměru, rozděluje číslo v daném poměru, pracuje s měřítky map a plánů, určí vztah přímé a nepřímé úměrnosti, rozumí a využívá pojem úměra, využívá trojčlenku při řešení slovních úloh, (účelně používá kalkulátor), vyjádří funkční vztah tabulkou, grafem, rovnicí,	vyhledává a třídí data, porovnává data, vypracuje jednoduchou tabulku provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla, používá měřítko mapy a plánu, zvládá početní úkony s penězi	**Poměr, přímá a nepřímá úměrnost** • zápis poměru (mdú), postupný poměr • zmenšení a zvětšení v daném poměru (mdú) • rozdělení v daném poměru (mdú) • měřítko (mdú) • úměra (mdú) • přímá a nepřímá úměrnost (mdú) • trojčlenka (mdú)	Fyzika – vztahy mezi veličinami Zeměpis – měřítko plánu, mapy Chemie – výpočty pomocí trojčlenky	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – použití map, navigace, GPS	

čte a sestavuje jednoduché tabulky, řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů					
chápe pojem jedno procento, ví, co je celek, užívá základní pojmy procentového počtu, vyjádří část celku pomocí procent (i v případě, že procentová část je větší než celek), chápe pojem promile, úrok, zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, (účelně používá kalkulátor), užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem, pro-centem, řeší aplikační úlohy na procenta	provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla, pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento), řeší jednoduché úlohy na procenta, zvládá početní úkony s penězi	**Procenta** • pojem procento (mdú) • základ, procentová část, počet procent (mdú) • promile • jednoduché úrokování (mdú)	Chemie – koncentrace látek	OSV – Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika – odpovědnost, spolehlivost, hospodaření s penězi	
užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků	provádí jednoduché konstrukce, rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary	**Shodnost** • věty o shodnosti trojúhelníků (mdú)			

umí pojmenovat a charakterizovat rovnoběžníky, umí je načrtnout a sestrojit, vypočítá obvod a obsah, vypočítá obsah trojúhelníku, zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku, načrtne a sestrojí rovinné útvary, odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla, vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, provádí jednoduché konstrukce, rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary, užívá a ovládá převody jednotek délky a obsahu	**Rovnoběžníky** • pojem (mdú) • rozdělení (mdú) • vlastnosti (mdú) • konstrukce (mdú) • obvod a obsah (čtverec, obdélník, rovnoběžníky – mdú) **Výpočet obsahu trojúhelníku** (mdú)			Další náměty do výuky: využití grafických programů
rozpozná a pojmenuje lichoběžník, umí načrtnout a sestrojit lichoběžník, vypočítá obvod a obsah lichoběžníku, zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku, načrtne a sestrojí rovinné útvary, odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla, provádí jednoduché konstrukce, rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary, užívá a ovládá převody jednotek délky a obsahu	**Lichoběžník** • pojem (mdú) • rozdělení (mdú) • vlastnosti (mdú) • konstrukce (mdú) • obvod a obsah			Další náměty do výuky: využití grafických programů

určí a charakterizuje hranol, načrtne a narýsuje obraz tělesa v rovině, načrtne a narýsuje síť hranolu, odhaduje a vypočítá objem a povrch, (účelně používá kalkulátor), určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti, načrtne a sestrojí sítě základních těles, odhadne a vypočítá objem a povrch základních těles, analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy týkající se obsahů základních obrazců a výpočtů povrchů a objemů základních těles, načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla, sestrojí sítě základních těles, načrtne základní tělesa zobrazuje jednoduchá tělesa, užívá a ovládá převody jednotek obsahu a objemu	**Povrch a objem kolmých hranolů** • pojem kolmý hranol (mdú) a kosý hranol • povrch kolmého hranolu (krychle a kvádr – mdú) • objem kolmého hranolu (krychle a kvádr – mdú)			

Matematika – 8. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
		Opakování učiva 7. ročníku • celá čísla • početní operace se zlomky • středová souměrnost • trojčlenka • procenta			
určí druhou mocninu a odmocninu výpočtem, pomocí tabulek, pomocí kalkulačky, čte a zapíše druhou mocninu a odmocninu, užívá druhou mocninu a odmocninu ve výpočtech, (chápe pojem reálné číslo), provádí početní operace v oboru reálných čísel, (zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností)	zaokrouhluje čísla, provádí odhad výsledku	**Druhá mocnina a odmocnina** • počítání s druhou mocninou a odmocninou, (pojem reálného čísla)	Fyzika – užití mocnin ve vztazích		Další náměty do výuky: starověké kultury a zápis čísel
pojmenuje strany v pravoúhlém trojúhelníku, umí využít poznatky ve slovních úlohách, formuluje a řeší reálné situace s využitím Pythagorovy věty	rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary, vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce, užívá a ovládá	**Pythagorova věta** • definice • obrácená Pythagorova věta • výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku	Dějepis – kulturní odkaz Řeků	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (haperdonapté – napínači lan ve starověkém Egyptě)	Náměty do výuky: důkazy PV využití grafických programů a appletů pythagorejská čísla

	převody jednotek délky a obsahu	• užití v praxi			
zná rozdíl mezi kruhem a kružnicí, mezi poloměrem a průměrem, ví, co je tečna, sečna a vnější přímka kružnice, umí je načrtnout a narýsovat, ví, co je tětiva, (chápe pojmy vnitřní a vnější dotyk dvou kružnic, používá matematické symboly), aplikuje znalosti při řešení úloh z praxe	provádí jednoduché konstrukce, rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary	**Metrické a polohové vlastnosti v rovině** • vzdálenost bodu od přímky (mdú) • vzájemná poloha přímky a kružnice (mdú), (vzájemná poloha dvou kružnic), (vnitřní a vnější dotyk kružnic)			
využívá pojmu množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru, využívá poznatků v konstrukčních úlohách, řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy, aplikuje poznatky a dovednosti, užívá matematickou symboliku	provádí jednoduché konstrukce, rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary	**Konstrukční úlohy** • množiny všech bodů dané vlastnosti • Thaletova kružnice • konstrukční úlohy	Dějepis – kulturní odkaz Řeků		
přečte a zapíše mocniny s přirozeným mocnitelem, provádí početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem používá mocniny při řešení reálných situací		**Mocniny s přirozeným mocnitelem** • zápis čísla pomocí mocnin deseti • početní operace	Fyzika – zápis fyzikálních veličin pomocí předpon a mocnin čísla deset		

rozumí pojmu výraz, proměnná, zapíše pomocí výrazu s proměnnou slovní text, provádí početní operace s výrazy matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenů na součin pomocí vzorců a vytýkání	provádí odhad výsledku, zaokrouhluje, provádí základní početní operace s čísly	**Výrazy** • číselné výrazy a jejich hodnota (mdú) • proměnná a výrazy s proměnnou • mnohočleny • početní operace s mnohočleny • rozklad na součin			
užívá a zapisuje vztah rovnosti, řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav, provádí zkoušku řešení, řeší slovní úlohy, zdůvodní zvolený postup řešení, ověří výsledek řešení, formuluje a řeší reálné situace pomocí rovnic, užívá logickou úvahu a kombinační úsudek	zvládá početní úkony s penězi	**Lineární rovnice** • řešení lineárních rovnic (mdú) • rovnice se závorkami a zlomky • slovní úlohy řešené pomocí rovnic (mdú)			Učitel vede žáky k přehlednému zápisu.
odhaduje a vypočítá obvod a obsah základních rovinných útvarů, analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy týkající se obsahů základních obrazců	vypočítá obvod a obsah kruhu, užívá a ovládá převody jednotek délky a obsahu	**Kruh, kružnice** • Ludolfovo číslo • délka kružnice (mdú) • délka oblouku kružnice • obsah, obvod kruhu (mdú) • kruhová výseč a úseč			

charakterizuje válec, načrtne a sestrojí síť, vypočítá objem a povrch, určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti, načrtne a sestrojí sítě základních těles, odhadne a vypočítá objem a povrch základních těles, analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy týkající se obsahů základních obrazců a výpočtů povrchů a objemů základních těles, načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	vypočítá povrch a objem válce, užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, obsahu a objemu, sestrojí sítě základních těles, načrtne základní tělesa, obrazuje jednoduchá tělesa, užívá a ovládá převody jednotek obsahu a objemu	**Válec** • síť válce (mdú) • povrch válce (mdú) • objem válce (mdú)		VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (tělesa v architektuře a v přírodě)	

Matematika – 9. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
		Opakování učiva 8. ročníku • úpravy výrazů • lineární rovnice • Pythagorova věta			
řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli, určí podmínky řešitelnosti, provádí zkoušku řešení, řeší slovní úlohy, zdůvodní zvolený postup řešení, ověří výsledek řešení, nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací, aplikuje znalosti při řešení úloh z praxe	zvládá početní úkony s penězi	**Rovnice** • podmínky řešitelnosti • rovnice s neznámou ve jmenovali • vyjádření neznámé ze vzorce • slovní úlohy řešené pomocí rovnic	Fyzika – vztahy mezi veličinami, vzorce		
řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými výpočtem (a graficky), řeší slovní úlohy pomocí soustavy lineárních rovnic, formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	zvládá početní úkony s penězi, užívá a ovládá převody jednotek času	**Soustavy rovnic** • soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými • řešení výpočtem, graficky • slovní úlohy řešené pomocí soustavy lineárních rovnic	Chemie – koncentrace látek	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (doprava a životní prostředí)	

pozná lomený výraz, určí podmínky řešitelnosti, provádí početní operace s lomenými výrazy, určí hodnotu výrazu, matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných	provádí odhad výsledku, zaokrouhluje, provádí základní početní operace s čísly	**Lomené výrazy** • lomený výraz (mdú) • hodnota lomeného výrazu (mdú) • podmínky řešitelnosti • početní operace			
rozliší shodné a podobné útvary, užívá věty o podobnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách, aplikuje poznatky o podobnosti v praxi, užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků	používá měřítko mapy a plánu, provádí jednoduché konstrukce, užívá a ovládá převody jednotek délky	**Podobnost** • poměr podobnosti (mdú) • věty o podobnosti trojúhelníků, (využití v praxi) (mdú)			
chápe pojem funkce, pozná lineární funkci, sestaví tabulku, rovnici a sestrojí graf dané funkce, umí číst z grafu, vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data, porovnává soubory dat, čte a sestavuje jednoduché tabulky matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	vyhledává a třídí data porovnává data, vypracuje jednoduchou tabulku, provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla, zvládá početní úkony s penězi	**Funkce** • přímá a nepřímá úměrnost (mdú) • lineární funkce (mdú) • kvadratická funkce • vlastnosti funkcí • grafy funkcí (mdú) • goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku • příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata	Fyzika – vztahy mezi veličinami		Další náměty do výuky: • jednotková kružnice

charakterizuje jednotlivá tělesa, umí narýsovat síť a z ní těleso vymodelovat, vypočítá objem a povrch, účelně využívá kalkulátor, určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti, načrtne a sestrojí sítě základních těles, odhadne a vypočítá objem a povrch základních těles, analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy týkající se obsahů základních obrazců a výpočtů povrchů a objemů základních těles, načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	sestrojí sítě základních těles, načrtne základní tělesa, zobrazuje jednoduchá tělesa, užívá a ovládá převody jednotek obsahu a objemu	**Tělesa** • jehlan (mdú) • kužel (mdú) • koule (mdú) • povrch a objem		VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (tělesa v architektuře a v přírodě)	
čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy, zaznamená výsledky statistických šetření do tabulek, vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data, porovnává soubory dat	vyhledává a třídí data, porovnává data, vypracuje jednoduchou tabulku	**Základy statistiky** • tabulky, grafy, diagramy (mdú) • základní statistické pojmy • četnost znaku • aritmetický průměr (mdú) • (modus a medián) • grafické znázornění statistických dat (mdú)	VO – volby Fyzika – závislost fyzikálních veličin	MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení VDO – Formy participace občanů v politickém životě	Další náměty do výuky: volební systémy a demokratické volby

Matematika RVM – 6. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
		Opakování učiva z 5. ročníku • přirozená čísla (mdú) – zobrazení na číselné ose, porovnávání a zaokrouhlování, početní operace			
rozlišuje druhy čar, používá technické písmo k popisu geometrických útvarů, pozná využití geometrických prvků ve stavebnictví, architektuře, výtvarnictví apod.	provádí jednoduché konstrukce, odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami, používá technické písmo, čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům	**Základní pravidla rýsování** • druhy čar (mdú) • technické písmo (mdú)	Člověk a svět práce – technické výkresy, popis, rýsování Dějepis – architektura – např. gotická okna	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (gotika v architektuře)	

užívá a rozlišuje pojmy přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, umí sestrojit střed úsečky a osu úsečky, pozná rovnoběžky a různoběžky, zná rozdíl mezi kruhem a kružnicí, mezi poloměrem a průměrem, narýsuje a znázorní kružnici, zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku, charakterizuje a třídí rovinné útvary	provádí jednoduché konstrukce, rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary	**Geometrické útvary v rovině** • úsečka, přímka, polopřímka, kružnice, kruh (mdú) • střed a osa úsečky (mdú) • vzájemná poloha dvou přímek (mdú)	Fyzika – měření délky		Další náměty do výuky: využití grafických programů
rozumí pojmu, rozlišuje a pojmenuje druhy úhlů, narýsuje a změří daný úhel, umí graficky přenést úhel a sestrojit jeho osu, provádí početní operace s velikostmi úhlů, pozná dvojice vedlejších, vrcholových, souhlasných a střídavých úhlů, umí využít jejich vlastnosti, modeluje a řeší situace vyžadující provádění početních a grafických operací s úhly, určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce, provádí základní početní operace s čísly	**Úhel a jeho velikost** • pojem, rýsování a přenášení úhlu (mdú) • osa úhlu (mdú) • jednotky velikosti úhlů a měření velikosti úhlů (mdú) • druhy úhlů podle velikosti (mdú) • početní operace s velikostmi úhlů (grafické sčítání a odčítání) (mdú) • vrcholové a vedlejší úhly, souhlasné a střídavé úhly (mdú)	Zeměpis – určování zeměpisné polohy Fyzika – optika		Další náměty do výuky: využití grafických programů

načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti, pozná útvary osově souměrné a shodné útvary, načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, pozná a určí středově souměrný útvar	provádí jednoduché konstrukce, rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary, sestrojí základní rovinné útvary v osové souměrnosti, sestrojí základní rovinné útvary ve středové souměrnosti	**Osová a středová souměrnost** • osa souměrnosti (mdú), střed souměrnosti (mdú) • shodné útvary (mdú) – přímo a nepřímo shodné útvary • osově a středově souměrné útvary (mdú) • pojem středová souměrnost (mdú) • samodružné body, pojem vzoru a obrazu	Přírodopis – stavba nerostů	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (osová souměrnost v architektuře a přírodě)	Další náměty do výuky: využití grafických programů
čte a zapisuje desetinná čísla, umí zobrazit desetinné číslo na číselné ose, porovnává a zaokrouhluje desetinná čísla, provádí početní operace s desetinnými čísly, umí vypočítat aritmetický průměr, převádí jednotky délky, hmotnosti, času, zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností	čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace, provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu a objemu, zvládá početní úkony s penězi, zvládá orientaci na číselné ose	**Desetinná čísla** • pojem desetinné číslo (mdú) • zobrazení na číselné ose (mdú) • porovnávání (mdú) • zaokrouhlování (mdú) • početní operace (mdú) • aritmetický průměr (mdú) • převody jednotek (mdú) • rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě (mdú) • slovní úlohy s desetinnými čísly	Fyzika – řešení početních úloh, jednotky	EV – Základní podmínky života (energie – využívání energie, šetření energií)	Další náměty do výuky: starověké kultury a zápis čísel Učitel vede žáky k přehlednému zápisu.

umí načrtnout a sestrojit těžnice, těžiště, (střední příčky), výšky, umí sestrojit trojúhelník z daných prvků, popíše a určí druh trojúhelníku, vyjmenuje jeho vlastnosti, vypočítá velikosti úhlů, sestrojí kružnici trojúhelníku opsanou a vepsanou znázorní a narýsuje trojúhelník, užívá potřebnou matematickou symboliku při řešení konstrukčních úloh, načrtne a sestrojí rovinné útvary, odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů, užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků	provádí jednoduché konstrukce, rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary	**Trojúhelníky** • rozdělení trojúhelníků podle stran a velikosti úhlů (mdú) • vnitřní a vnější úhly (mdú) • těžnice, těžiště (mdú) • (střední příčky) • výšky (mdú) • kružnice opsaná a vepsaná • věty o shodnosti trojúhelníků (mdú) • konstrukce trojúhelníků (sss, sus, usu) (mdú) • trojúhelníková nerovnost (mdú) • obvod a obsah trojúhelníku	Fyzika – význam těžiště ve fyzice		Další náměty do výuky: využití grafických programů
zná pojem násobek čísla a jeho dělitel, umí používat kritéria dělitelnosti, rozumí pojmu prvočíslo a číslo složené, rozloží číslo na součin prvočísel, určuje a užívá násobky a dělitele včetně nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele, modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem zvládá orientaci na číselné ose	**Dělitelnost přirozených čísel** • násobek a dělitel (mdú) • kritéria dělitelnosti (mdú) • věty o dělitelnosti součtu a rozdílu • prvočísla a čísla složená (mdú) • rozklad čísla na součin prvočísel (mdú) • společný násobek, společný dělitel (mdú) • slovní úlohy řešené pomocí dělitelnosti			Další náměty do výuky: zajímavé vlastnosti přirozených čísel a prvočísel

zná jednotky obsahu a objemu, převádí je, určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti, načrtne a sestrojí sítě základních těles, odhadne a vypočítá objem a povrch základních těles, analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy týkající se obsahů základních obrazců a výpočtů povrchů a objemů základních těles, načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině, načrtne a sestrojí rovinné útvary, odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	vypočítá obvod a obsah čtverce, obdélníku, rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary, vypočítá povrch a objem kvádru a krychle užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, obsahu a objemu, sestrojí sítě základních těles, načrtne základní tělesa, zobrazuje jednoduchá tělesa	**Rovinné obrazce a tělesa** • obsah čtverce a obdélníku (mdú) • povrch a objem krychle a kvádru (mdú) • jednotky obsahu a objemu (mdú) • (obsah složitějších obrazců) • síť krychle a kvádru (mdú) • výpočet povrchu a objemu krychle a kvádru (i ve slovních úlohách) (mdú)	Fyzika – objemy těles, plocha	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (krychle a kvádr v architektuře a přírodě)	Další náměty do výuky: využití grafických programů
umí určit polohu daného bodu v rovině, z tabulky závislých veličin sestrojí graf a naopak, využívá různé druhy grafů v praxi, vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data, porovnává soubory dat, čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy, matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary, vyhledává a třídí data porovnává data, vypracuje jednoduchou tabulku	**Grafy** • určování polohy bodu v rovině pomocí pravoúhlé soustavy souřadnic (mdú) • sestrojování a čtení grafů (mdú) • užití grafů a diagramů (mdú)	Zeměpis – orientace na zeměkouli	MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě – porovnávání a třídění údajů)	

chápe pojmy množina a podmnožina, umí používat množinovou symboliku		**Množiny** • pojem množina a podmnožina • operace s množinami • (zápis množinovou symbolikou a její užití v geometrii) • (Vennovy diagramy a jejich využití ve slovních úlohách)			
rozlišuje kladná a záporná čísla, umí zobrazit kladná a záporná čísla číselné ose, chápe pojem opačné číslo, určí absolutní hodnotu daného čísla a chápe její geometrický význam, provádí početní operace v oboru celých čísel, analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých čísel	píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000, provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla	**Celá čísla** • čtení a zápis čísla (mdú) • zobrazení na číselné ose (mdú) • opačné číslo (mdú) • absolutní hodnota • početní operace s celými čísly (mdú) – sčítání a odčítání • slovní úlohy	Fyzika – teplota Zeměpis – nadmořská výška	OSV – hospodaření s penězi	Další náměty do výuky: číselné soustavy, záporné číslo v historii
užívá a zapisuje vztah rovnosti, řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav, provádí zkoušku řešení, řeší slovní úlohy, zdůvodní zvolený postup řešení, ověří výsledek řešení, formuluje a řeší reálné situace pomocí rovnic, užívá logickou úvahu a kombinační úsudek	zvládá početní úkony s penězi	**Lineární rovnice** • řešení lineárních rovnic (mdú) • ekvivalentní úpravy • rovnice se závorkami • slovní úlohy řešené pomocí rovnic (mdú)			

užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předpokládaných nebo zkoumaných situací řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z tematických a vzdělávacích oblastí	samostatně řeší praktické úlohy, hledá různá řešení předložených situací aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí, využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	**Nestandardní aplikační úlohy a problémy** • logické a netradiční geometrické úlohy (mdú) • číselné a logické řady (mdú) • číselné a obrázkové analogie (mdú)			

Matematika RVM – 7. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
		Opakování učiva z 6. ročníku • desetinná čísla (mdú) • dělitelnost přirozených čísel • celá čísla • osová souměrnost • středová souměrnost • konstrukce trojúhelníku			
modeluje a zapisuje zlomkem část celku, převádí zlomky na desetinná čísla a naopak, porovnává zlomky, provádí početní operace s racionálními čísly, řeší praktické úlohy se zlomky, provádí početní operace v oboru racionálních čísel, analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru racionálních čísel, užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem	píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000, pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo), provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla	**Racionální čísla** • čtení a zápis zlomku (mdú) • vztah mezi zlomky a desetinnými čísly (mdú) • zobrazení na číselné ose (mdú) • převrácený zlomek (mdú) • smíšené číslo (mdú) • početní operace se zlomky (mdú) • složený zlomek • slovní úlohy	Fyzika, chemie – výpočty se zlomky		

užívá a zapisuje vztah rovnosti, řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav, provádí zkoušku řešení, řeší slovní úlohy, zdůvodní zvolený postup řešení, ověří výsledek řešení, formuluje a řeší reálné situace pomocí rovnic, užívá logickou úvahu a kombinační úsudek	zvládá početní úkony s penězi	**Lineární rovnice** • řešení rovnic se zlomky • (vyjádření neznámé ze vzorce)			
umí vyjádřit poměr mezi danými hodnotami, zvětšuje a zmenšuje číslo v daném poměru, rozděluje číslo v daném poměru, pracuje s měřítky map a plánů, určí vztah přímé a nepřímé úměrnosti, rozumí a využívá pojem úměra, využívá trojčlenku při řešení slovních úloh, (účelně používá kalkulátor), vyjádří funkční vztah tabulkou, grafem, rovnicí, čte a sestavuje jednoduché tabulky, řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	vyhledává a třídí data, porovnává data, vypracuje jednoduchou tabulku, provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla, používá měřítko mapy a plánu, zvládá početní úkony s penězi	**Poměr, přímá a nepřímá úměrnost** • zápis poměru (mdú), postupný poměr • zmenšení a zvětšení v daném poměru (mdú) • rozdělení v daném poměru (mdú) • měřítko (mdú) • úměra (mdú) • přímá a nepřímá úměrnost (mdú) • trojčlenka (mdú)	Fyzika – vztahy mezi veličinami Zeměpis – měřítko plánu, mapy Chemie – výpočty pomocí trojčlenky	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – použití map, navigace, GPS	

chápe pojem jedno procento, ví, co je celek, užívá základní pojmy procentového počtu, vyjádří část celku pomocí procent (i v případě, že procentová část je větší než celek), chápe pojem promile, úrok, zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, (účelně používá kalkulátor), užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem, procentem, řeší aplikační úlohy na procenta	provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla, pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento)	**Procenta** • pojem procento (mdú) • základ, procentová část, počet procent (mdú) • promile	Chemie – koncentrace látek	OSV – morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika – odpovědnost, spolehlivost, hospodaření s penězi	
umí vypočítat výši úroku (půjčky, spoření)	řeší jednoduché úlohy na procenta, zvládá početní úkony s penězi	**Finanční matematika** • jednoduché úrokování (mdú) • finanční úlohy		OSV – hospodaření s penězi	
určí druhou mocninu a odmocninu výpočtem, pomocí tabulek, pomocí kalkulačky, čte a zapíše druhou mocninu a odmocninu, užívá druhou mocninu a odmocninu ve výpočtech, chápe pojem reálné číslo, provádí početní operace v oboru reálných čísel, (zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností)	zaokrouhluje čísla, provádí odhad výsledku	**Druhá mocnina a odmocnina** • počítání s druhou mocninou a odmocninou • pojem reálného čísla			

odhaduje a vypočítá obvod a obsah základních rovinných útvarů, analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy týkající se obsahů základních obrazců	vypočítá obvod a obsah kruhu, užívá a ovládá převody jednotek délky a obsahu	**Kruh, kružnice** • délka kružnice (mdú) • (Ludolfovo číslo) • (délka oblouku kružnice) • obsah a obvod kruhu (mdú) • (kruhová výseč a úseč)			
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, pozná a určí středově souměrný útvar	provádí jednoduché konstrukce, rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary, sestrojí základní rovinné útvary ve středové souměrnosti	**Posunutí a otočení** • vektor posunutí, délka posunutí a směr posunutí • střed otočení, úhel otočení, smysl otočení		VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – středová souměrnost v architektuře a v přírodě	Další náměty do výuky: využití grafických programů

umí pojmenovat a charakterizovat rovnoběžníky, umí je načrtnout a sestrojit, vypočítá obvod a obsah, vypočítá obsah trojúhelníku, zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku, načrtne a sestrojí rovinné útvary, odhaduje a vypočítá obsah a obvod rovinných útvarů	provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla, vypočítá obvod a obsah trojúhelníku, čtverce a obdélníku, provádí jednoduché konstrukce, rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary, užívá a ovládá převody jednotek délky a obsahu	**Rovnoběžníky** • pojem (mdú) • rozdělení (mdú) • vlastnosti (mdú) • konstrukce (mdú) • obvod a obsah (čtverec, obdélník – mdú)			Další náměty do výuky: využití grafických programů
rozpozná a pojmenuje lichoběžník, umí načrtnout a sestrojit lichoběžník, vypočítá obvod a obsah lichoběžníku zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku, načrtne a sestrojí rovinné útvary, odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla, provádí jednoduché konstrukce, rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary, užívá a ovládá převody jednotek délky a obsahu	**Lichoběžník** • pojem (mdú) • rozdělení (mdú) • vlastnosti (mdú) • konstrukce (mdú) • obvod a obsah			Další náměty do výuky: využití grafických programů

určí a charakterizuje hranol, načrtne a narýsuje obraz tělesa v rovině, načrtne a narýsuje síť hranolu, odhaduje a vypočítá objem a povrch, (účelně používá kalkulátor), určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti, načrtne a sestrojí sítě základních těles, odhadne a vypočítá objem a povrch základních těles, analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy týkající se obsahů základních obrazců a výpočtů povrchů a objemů základních těles, načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla, sestrojí sítě základních těles, načrtne základní tělesa, zobrazuje jednoduchá tělesa, užívá a ovládá převody jednotek obsahu a objemu	**Povrch a objem kolmých hranolů** • pojem kolmý hranol (mdú) a kosý hranol • povrch kolmého hranolu (krychle a kvádr – mdú) • objem kolmého hranolu (krychle a kvádr – mdú			

Matematika RVM – 8. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	Poznámka
		Opakování učiva z 7. ročníku • celá čísla • racionální čísla • rovnice • druhá mocnina a odmocnina			
užívá a zapisuje vztah rovnosti, řeší rovnice, provádí zkoušku řešení, řeší slovní úlohy, zdůvodní zvolený postup řešení, ověří výsledek řešení		**Kvadratické rovnice** • diskriminant • řešení kvadratických rovnic	Fyzika – užití mocnin ve vztazích		Další náměty do výuky: starověké kultury a zápis čísel
pojmenuje strany v pravoúhlém trojúhelníku, umí využít poznatky ve slovních úlohách, formuluje a řeší reálné situace s využitím Pythagorovy věty	rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary, vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce, užívá a ovládá převody jednotek délky a obsahu	**Pythagorova věta** • definice • obrácená Pythagorova věta • výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku • užití v praxi	Dějepis – kulturní odkaz Řeků	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (haperdonapté – napínači lan ve starověkém Egyptě)	Další náměty do výuky: • důkazy PV • využití grafických programů a appletů • pythagorejská čísla

přečte a zapíše mocniny s přirozeným mocnitelem, provádí početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem, používá mocniny při řešení reálných situací		**Mocniny s přirozeným mocnitelem** • zápis čísla pomocí mocnin deseti • početní operace • (částečné odmocňování)	Fyzika – zápis fyzikálních veličin pomocí předpon a mocnin čísla deset		
zná rozdíl mezi kruhem a kružnicí, mezi poloměrem a průměrem, ví, co je tečna, sečna a vnější přímka kružnice, umí je načrtnout a narýsovat, ví, co je tětiva, (chápe pojmy vnitřní a vnější dotyk dvou kružnic, používá matematické symboly), aplikuje znalosti při řešení úloh z praxe	provádí jednoduché konstrukce, rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary	**Metrické a polohové vlastnosti v rovině** • vzdálenost bodu od přímky (mdú) • vzájemná poloha přímky a kružnice (mdú) • (vzájemná poloha dvou kružnic) • (vnitřní a vnější dotyk kružnic)			
charakterizuje válec, načrtne a sestrojí síť, vypočítá objem a povrch	vypočítá povrch a objem válce, užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, obsahu a objemu, sestrojí síť válce, načrtne a zobrazí válec	**Válec** • síť válce (mdú) • povrch válce (mdú) • objem válce (mdú)		VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (tělesa v architek-tuře a v přírodě)	

rozumí pojmu výraz, proměnná, zapíše pomocí výrazu s proměnnou slovní text, provádí početní operace s výrazy, matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenů na součin pomocí vzorců a vytýkání	provádí odhad výsledku, provádí základní početní operace s čísly a výrazy	**Výrazy** • číselné výrazy a jejich hodnota (mdú) • proměnná a výrazy s proměnnou • mnohočleny • početní operace s mnohočleny • rozklad na součin			
využívá pojmu množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru, využívá poznatků v konstrukčních úlohách, řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy, aplikuje poznatky a dovednosti, užívá matematickou symboliku	provádí jednoduché konstrukce, rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary	**Konstrukční úlohy** • množiny všech bodů dané vlastnosti • Thaletova kružnice • konstrukční úlohy	Dějepis – kulturní odkaz Řeků		

Matematika RVM – 9. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
		Opakování učiva z 8. ročníku • Pythagorova věta • výrazy • lineární a kvadratické rovnice			
rozumí pojmu výraz, proměnná, zapíše pomocí výrazu s proměnnou slovní text, provádí početní operace s výrazy, matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, provádí rozklad mnohočlenů na součin pomocí vzorců a vytýkání	provádí odhad výsledku, zaokrouhluje, provádí základní početní operace s čísly	**Výrazy** • proměnná a výrazy s proměnnou • rozklad na součin • vzorce $(a+b)^3$, $(a-b)^3$, $a^3 - b^3$, $a^3 + b^3$			
pozná lomený výraz, určí podmínky řešitelnosti, provádí početní operace s lomenými výrazy, určí hodnotu výrazu, matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných	provádí odhad výsledku, zaokrouhluje, provádí základní početní operace s čísly	**Lomené výrazy** • lomený výraz (mdú) • hodnota lomeného výrazu (mdú) • podmínky řešitelnosti • početní operace			

řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými výpočtem (a graficky), řeší slovní úlohy pomocí soustavy lineárních rovnic, formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	zvládá početní úkony s penězi, užívá a ovládá převody jednotek času	**Soustavy rovnic** • soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými • řešení výpočtem a graficky • slovní úlohy řešené pomocí soustavy dvou lineárních rovnic	Chemie – koncentrace látek	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (doprava a životní prostředí)	<u>Lineární rovnice</u> - řešení složitějších rovnic - vyjádření neznámé ze vzorce - slovní úlohy
rozliší shodné a podobné útvary, užívá věty o podobnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách, aplikuje poznatky o podobnosti v praxi, užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků	používá měřítko mapy a plánu, provádí jednoduché konstrukce, užívá a ovládá převody jednotek délky	**Podobnost** • poměr podobnosti (mdú) • věty o podobnosti trojúhelníků • (využití v praxi) (mdú)			
chápe pojem funkce, pozná lineární funkci, sestaví tabulku, rovnici a sestrojí graf dané funkce, umí číst z grafu, vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data, porovnává soubory dat, čte a sestavuje jednoduché tabulky, matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	vyhledává a třídí data, porovnává data, vypracuje jednoduchou tabulku, provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla, zvládá početní úkony s penězi	**Funkce** • přímá a nepřímá úměrnost (mdú) • lineární funkce (mdú) • kvadratická funkce • funkce absolutní hodnota • (lineární lomená funkce) • vlastnosti funkcí • grafy funkcí (mdú) • goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku	Fyzika – vztahy mezi veličinami		Další náměty do výuky: • jednotková kružnice

charakterizuje jednotlivá tělesa, umí narýsovat síť a z ní těleso vymodelovat, vypočítá objem a povrch, účelně využívá kalkulátor, určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti, načrtne a sestrojí sítě základních těles, odhadne a vypočítá objem a povrch základních těles, analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy týkající se obsahů základních obrazců a výpočtů povrchů a objemů základních těles, načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	sestrojí sítě základních těles, načrtne základní tělesa, zobrazuje jednoduchá tělesa, užívá a ovládá převody jednotek obsahu a objemu	**Tělesa** • jehlan (mdú) • kužel (mdú) • koule (mdú) • povrch a objem • komolý jehlan, komolý kužel • části koule		VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (tělesa v architektuře a v přírodě)	
čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy, zaznamenává výsledky statistických šetření do tabulek, vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data, porovnává soubory dat	vyhledává a třídí data, porovnává data, vypracuje jednoduchou tabulku	**Základy statistiky** • tabulky, grafy, diagramy (mdú) • základní statistické pojmy ▪ četnost znaku ▪ aritmetický průměr (mdú) ▪ modus a medián ▪ grafické znázornění statistických dat (mdú)	VO – volby Fyzika – závislost fyzikálních veličin	MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení VDO – Formy participace občanů v politickém životě	Další náměty do výuky: volební systémy a demokratické volby

vypočítá faktoriál přirozeného čísla a kombinační číslo, (rozpozná rozdíl mezi variací a kombinací a využívá je v jednoduchých slovních úlohách)		**Základy kombinatoriky** • zavedení pojmu kombinatorika • (kombinace a variace) • slovní úlohy			

5.15 Dějepis – 2. stupeň

Charakteristika předmětu

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Při práci se žáky se bude škola řídit závěry specializovaných pracovišť (PPP, SPC…) a RVP pro základní vzdělávání z ledna 2016 – část D, kapitola 8 – 9 a patřičnou minimální doporučenou úrovní pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření u jednotlivých tematických celků.

Vyučovací předmět Dějepis je určen pro všechny ročníky 2. stupně s časovou dotací 2 hodiny týdně v každém ročníku – s výjimkou 6. ročníku matematické třídy, kde je časová dotace 1 hodina týdně. Přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jde především o uvědomění si historických souvislostí, uchování kontinuity historické paměti, o předání historických zkušeností, o hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi.

Na základě srovnávání, zobecňování i konkretizování se žáci učí přemýšlet, nacházet souvislosti a příčiny historických jevů, vyvozovat důsledky, nabyté poznatky aplikovat na současnost a posuzovat ji s ohledem na historická fakta. Žáci by si měli na základě získaných poznatků a faktů vytvářet názory a zaujímat postoje, umět nacházet vztah k minulosti a na příkladech z historie zjišťovat principy fungování lidské společnosti, získávat orientaci o aktuálním dění v ČR, EU a ve světě. Měli by postupně porozumět rozmanitosti různých kultur, učit se tolerovat odlišnosti a přijímat svůj díl zodpovědnosti za vývoj společnosti, národa, světa.

Žák je veden k zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, k úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům.

Důležité je poznávání dějů a jevů, které ovlivňovaly a ovlivňují vývoj společnosti od jejích počátků až po naši současnost. Zvláštní zřetel je kladen na dějiny 19. a 20. století, kde lze najít příčiny většiny současných společenských dějů. V centru pozornosti stojí hlavně dějiny evropské civilizace. Předmět se zaměřuje na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany.

Je nutno rozvíjet časovou a prostorovou představivost žáků, aby co nejlépe pochopili historické děje a jevy.

Je třeba žákům ukázat, že historie není uzavřenou minulostí, že poznáním této minulosti lze pochopit mnohé ze současnosti i případné budoucnosti. Obecné problémy historie jsou konkretizovány také pomocí zařazování dějin regionu a dějin místních.

Předmět je realizován velkou škálou forem. Využíván je výklad, práce s informacemi, samostatná práce dětí, skupinová práce. Jsou začleňovány krátkodobé projekty, využívá se exkurzí s historickým a společenským zaměřením s důrazem na náš region. Jednotlivé formy

vyučování jsou vhodně propojovány. Je-li to vhodné, jsou na výuku tohoto předmětu žáci děleni do skupin.

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

1. Výchova demokratického občana

a) Občan, občanská společnost a stát
- občan jako odpovědný člen společnosti
- úloha občana v demokratické společnosti

b) Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
- principy demokracie
- demokracie jako protiváha diktatury a anarchie
- základní kategorie fungování demokracie

2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

a) Jsme Evropané
- co Evropu spojuje a co ji rozděluje
- Evropská unie a mezinárodní organizace

3. Multikulturní výchova

a) Etnický původ
- rovnocennost všech etnických skupin a kultur
- odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost
- kulturní rozdíly
- člověk jako součást etnika, respektování zvláštností různých etnik)

b) Princip sociálního smíru a solidarity
- člověk jako součást etnika
- respektování zvláštností různých etnik
- předsudků vůči etnickým skupinám
- aktivní spolupodílení se na přetváření společnosti dle svých možností)

4. Osobnostní a sociální výchova

a) Osobnostní rozvoj
b) Sociální a morální rozvoj

Základním cílem předmětu je rozvíjení kompetencí žáků:

a) Kompetence k učení

- nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožňují efektivně a samostatně organizovat a řídit vlastní učení

- vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a využívání v tvůrčích činnostech a v praktickém životě
- umožnit žákům poznávat smysl a cíl učení, umět posuzovat vlastní pokrok
- vést žáky k umění kriticky posuzovat získané výsledky a vyvozovat z nich závěry

b) Kompetence k řešení problémů

- vést žáky ke schopnosti vnímat nejrůznější problémové situace, rozpoznat a pochopit a pojmenovat problém, přemýšlet o jeho příčinách a hledat možná řešení,
- předkládat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení,
- vést žáky k ověřování a srovnávání,
- učit žáky kriticky myslet a být schopen obhájit své rozhodnutí.

c) Kompetence komunikativní

- rozvíjet u dětí dovednost správně, výstižně, souvisle a logicky formulovat své myšlenky a názory v písemném i v ústním projevu,
- rozvíjet schopnost naslouchat, vhodně reagovat, účinně se zapojovat a umět argumentovat,
- učit žáky využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k soužití a spolupráci s ostatními lidmi.

d) Kompetence sociální a personální

- vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici i v pracovní skupině,
- vést žáky k vytváření si pozitivní představy o sobě samém, podporovat jeho sebedůvěru,
- učit žáky ovládat a řídit svoje jednání a chování
- učit žáky chápat potřebu efektivní spolupráce s druhými, umět oceňovat zkušenosti druhých lidí, respektovat různá hlediska a čerpat poučení

e) Kompetence občanské

- vést žáky k respektování přesvědčení druhých lidí, ke schopnosti vcítit se do situace ostatních lidí
- učit žáky rozhodovat se zodpovědně podle dané situace, podle svých schopností, chovat se zodpovědně v krizových situacích
- rozvíjet schopnost respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví a rozvoje společnosti
- vést žáky k chápání svých práv i povinností ve škole i mimo ni.

f) Kompetence pracovní

- učit žáky orientovat se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru
- využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činit podložená rozhodnutí o svém dalším vzdělávání a profesního zaměření

g) Kompetence digitální

- vést žáky ke schopnosti vyhledávat a zpracovávat informace, ke schopnosti posoudit důvěryhodnost informačního zdroje

- vést žáky k dalšímu digitálnímu zpracování, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu

- vést žáky k osvojení si zásady uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů

- vést k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci v prostředí elektronické obrazovky a k další práci s textem a informacemi

- vést k formulování písemného vyjádření různými formami

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět dějepis se realizuje ve všech ročnících 2. stupně ZŠ v hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	2	1 + **1**	2

Dějepis – 6. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň (MDÚ)**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
ČLOVĚK V DĚJINÁCH		**ČLOVĚK V DĚJINÁCH**			
• uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků • uvede příklady zdrojů informací o minulosti	Chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti.	**Úvod do studia dějepisu** • Význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách **(MDÚ)**	VO – kulturní zvláštnosti Z – mapa světa	**Osobnostní a sociální výchova** – Sociální rozvoj	
• uvede příklady zdrojů informací o minulosti • pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány.		**Úvod do studia dějepisu** • Historické prameny hmotné a písemné (archeologie, muzea, archivy, knihovny)			
• orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu.		**Úvod do studia dějepisu** • Historický čas a prostor, časová přímka **(MDÚ)**	M – kladná a záporná číselná osa		
POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI		**POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI**			
• charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu.	Rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí.	**Pravěk** • Člověk a lidská společnost v pravěku, vývoj člověka (dělení pravěku) **(MDÚ)**	VO – pravidla společ. soužití Př – stavba těla	**Multikulturní výchova** – Etnický původ	

• objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost.	Rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí.	• Člověk a lidská společnost v pravěku (počátky zemědělství), místa výskytu prvních zemědělců **(MDÚ)** • Zpracovávání kovů (mědi) a vznik řemesel, doba bronzová **(MDÚ)** • Doba železná **(MDÚ)**	F – vlastnosti látek Z – orientace na mapě		
	Podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty	**Naše země v pravěku** • Osídlení našeho území v pravěku; Keltové	Z – mapa ČR Vv – výtvarné techniky	Návštěva muzea nebo archeparku	
NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY		**NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY**			
• rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací.	Uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států. Popíše život v době nejstarších civilizací.	**Starověké civilizace** • Přírodní podmínky • Společnost	Z – orientace na mapě Př – člověk jako součást přírody	**Multikulturní výchova** - Multikulturalita	
• uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví.	Popíše život v době nejstarších civilizací.	**Kultura starověké společnosti** • Kulturní odkaz starověkých civilizací **(MDÚ)**	Vv – výtvarné techniky VO - komunikace	**Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – Jsme Evropané	

• uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví. • demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství • porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	Popíše život v době nejstarších civilizací.	**Starověké Řecko** • Přírodní podmínky**,** městské státy • Zrození řecké a evropské kultury; homérské a archaické období řeckých dějin **(MDÚ)** • Sparta a Athény, athénská demokracie **(MDÚ)** • Řecko-perské války a peloponéská válka • Makedonská říše • **Přínos řecké kultury** – stavitelství, sochařství, divadlo, náboženství, sport, základy věd **(MDÚ)** **Starověký Řím** • Přírodní podmínky • Počátky dějin, boj o Apeninský poloostrov **(MDÚ)**; římské království • Římská společnost, římské právo • Punské války • Povstání otroků **(MDÚ)** • Vznik republiky • Období císařství • Pozvolný úpadek a zánik římské říše • **Přínos římské kultury** – vzdělání, stavitelství, literatura, divadlo **(MDÚ)** • Vznik křesťanství	Z – mapa světa a Evropy Čj – kulturní odkaz, písemné památky M – časová přímka, kladná a záporná čísla	**Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – Jsme Evropané	

• porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie.		**Formy vlády a postavení společenských skupin** • Porovnání forem vlády – aténská demokracie, království, republika, císařství	VO – netolerantní, xenofobní projevy v chování lidí,		

Dějepis – 7. ročník					
Křesťanství a středověká Evropa					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
• popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států. • objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech. • vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí • ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury.	Uvede první státní útvary na našem území. Uvede základní informace z období počátků českého státu. Popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti. Rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské. Uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu.	**Nový etnický obraz Evropy** • Stěhování národů **Utváření států ve východoevropském a západo-evropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj** • Byzantská říše • Franská říše • Severní Evropa – Vikingové • Počátky středověké Anglie • Svatá říše římská **Islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)** • Vznik islámu • Arabská říše **Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě** • Sámova říše (mdú) • Velká Morava (mdú) • Český stát za prvních Přemyslovců (mdú)	Z – mapa Evropy VO – jsme Evropané O – char. znaky náboženství Z – orientace na mapě VO, Čj – liter. památky,	**VMEGS** Evropa a svět nás zajímá **MV** Kulturní diference Multikulturalita	

		• Český stát za posledních Přemyslovců (mdú) • Český stát za Lucemburků (mdú) **Křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy** • Vznik křesťanství (mdú) • Soupeření světské a duchovní moci • Křížové výpravy **Struktura středověké společnosti** • Středověká vesnice • Středověké město (mdú) • Středověká společnost – struktura, funkce jednotlivých skupin **Kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost** • Románská kultura • Gotická kultura • Středověká vzdělanost, vznik univerzit	starší česká literatura VO – člověk a společnost Vv – výtvarné techniky Čj – literární památky	**VMEGS** Jsme Evropané **MV** Lidské vztahy	

Objevy a dobývání, počátky nové doby					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
• vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve. • vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život. • popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky. • objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie. • objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky. • rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek.	Charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí. Popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu. Uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období. Pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku.	**Renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou** • Renesance a humanismus • Renesance a humanismus v českém království • Mistr Jan Hus (mdú) • Husitské války (mdú) • Reformace – Martin Luther, Jan Kalvín **Zámořské objevy a počátky dobývání světa** • Portugalské a španělské objevné plavby (mdú) • Důsledky zámořských objevů (mdú) **Český stát a velmoci v 15. - 18. století** • Vláda Jiřího z Poděbrad (mdú) • Český stát za Jagellonců (mdú) • Český stát za Habsburků (mdú) • České stavovské povstání (mdú) • Třicetiletá válka	Čj – písemnictví Z – mapa Evropy VO – mravní principy společnosti Z – mapa světa VO – rasistické projevy v chování lidí Čj – kulturní zvláštnosti	**OSV** Hodnoty, postoje, praktická etika **VMEGS** Objevujeme Evropu a svět **VMEGS** Jsme Evropané	

Dějepis – 8. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
• rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek. • objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie.	Uvede zásadní historické události v naší zemi v 19. století. Vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin v 19. století.	**Barokní kultura a osvícenství** • Baroko • Baroko v českých zemích • Osvícenství • Osvícenský absolutismus **Český stát a velmoci v 17. - 18. století** • České země po třicetileté válce (mdú) • Osvícenský absolutismus v habsburské monarchii (mdú) • Francie, Anglie a Rusko v 17. – 18. století	Čj – starší česká literatura Vv – výtvarné techniky Hv – hudební Z – mapa Evropy	**VMEGS** Jsme Evropané	
Modernizace společnosti					

Očekávané výstupy	Minimální doporučená úroveň	Učivo	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata	Poznámka
• vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti. • objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě. • porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů. • vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla. Charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií.	Uvede základní historické události v naší zemi v 19. století. Vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století. Rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap.	**Vznik USA; Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět** • Vznik USA • Velká francouzská revoluce • Deklarace práv člověka a občana • Evropa za napoleonských válek • Uspořádání Evropy po napoleonských válkách **Industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka** • Průmyslová revoluce • Společnost v období průmyslové revoluce (mdú) **Národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa** • Evropská národní hnutí a jejich cíle • České národní hnutí, jeho cíle a představitelé (mdú) **Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů**	Čj – svěztová literatura VO – politický systém společnosti F – jednoduché stroje Čj – česká a světová literatura VO – mravní principy společnosti, tolerantní postoje k menšinám	**VDO** Občan, občanská společnost a stát **VMEGS** Jsme Evropané **EV** Lidské aktivity a problémy životního prostředí **VMEGS** Jsme Evropané **VDO** Formy	

		• Revoluce 1848-1849 v evropských zemích • Revoluce 1848-1849 v habsburské monarchii (mdú) **Politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva** **Modernizace v Evropě** • Viktoriánská Anglie • Sjednocení Itálie a Německa • Občanská válka v USA • Vznik Rakousko-Uherska • České země ve 2. polovině 19. Století a na počátku 20. století – politické strany, národnostní problémy (mdú) • Emancipace žen (mdú) • Věda a technika **Kulturní rozrůzněnost doby** • Secese, expresionismus, kubismus **Konflikty mezi velmocemi, kolonialismus** • Imperialismus a kolonialismus	Z – orientace na mapě VO – politické proudy Vv – výtvarné techniky Z – mapa světa OV – aktivní postoj proti projevům nesnášenlivosti	participace občanů v politickém životě **VDO** Občan, občanská společnost a stát **MV** Etnický původ	
Moderní doba					

Očekávané výstupy	Minimální doporučená úroveň	Učivo	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata	Poznámka
• na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky • Objasní okolnosti vzniku ČSR a jejich mezinárodní souvislosti	Uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války.	**První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky.** • Příčiny a průběh 1. světové války • Čeští vojáci na frontách Velké války • Bolševická revoluce v Rusku • Politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války (MDÚ) • Versailleský mírový systém • Vznik Československa	Čj – literatura 20. století Z – mapa Evropy VO – působení propagandy	**OSV** Hodnoty, postoje, praktická etika	

Dějepis – 9. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
Moderní doba		**Nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě**			
• objasní okolnosti vzniku ČSR a jejich mezinárodní souvislosti. • zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí.	Uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války Uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky	• Poválečná Evropa • Úloha USA ve světě. • Československo – jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy**. (MDÚ)** • Vznik SSSR, projevy a důsledky stalinismu.	Z – mapa Evropy a světa VO – polit. proudy	**VMEGS** – Evropa a svět nás zajímá, Jsme Evropané	
• uvede příčiny a důsledky světové hospodářské krize • charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech. • rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů. • rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu.		• Světová hospodářská krize – mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech 20. století. • Nástup totalitních režimů v Evropě – komunismus, fašismus, nacismus, souvislost s hospodářskou a politickou situací 20. a 30. let. • Důsledky pro Československo a svět – politické, mocenské a ekonomické. • Boj demokratických sil v Evropě a v ČSR proti totalitním režimům	VO – mravní principy společenského soužití, extremistické projevy chování, vlastenectví, nacionalismus Z – hospodářská mapa	**OSV** – Sociální rozvoj, Morální rozvoj **MKV** – Lidské vztahy **VDO –** Principy demokracie, Princip sociálního smíru a solidarity	

				VMEGS – Evropa a svět nás zajímá	
• zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí. • vysvětlí příčiny Mnichovské dohody, analyzuje její důsledky. • orientuje se v politické situaci 2. republiky.		• Mnichovská konference a její důsledky, rozbití Československa. • Období 2. republiky a její politický systém. • Kultura, věda a technický pokrok mezi válkami.	Čj – literatura 20. století VO – rasistické a extremistické projevy		
Druhá světová válka v Československu					
• popíše domácí a zahraniční odboj. • na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv.	Popíše průběh a důsledky 2. světové války v protektorátu.	• Protektorát Čechy a Morava. **(MDÚ)** • Domácí a zahraniční odboj. • Atentát na Heydricha; důsledky atentátu • Osvobozování území Československa. **(MDÚ)** • Židé v protektorátu, holocaust	VO – rasistické, xenofobní projevy chování Z – mapa Evropy Čj – literatura 20. stol.	**OSV** – Morální rozvoj **MKV** – Kulturní diference **VDO** – Principy demokracie	

Druhá světová válka – Evropa a svět					
• definuje základní mezníky 2. sv. války. • vybaví si nejvýznamnější a přelomové události 2. sv. války. • na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky. • na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv.	Popíše průběh a důsledky 2. světové války.	• Průběh 2. sv. války v Evropě **(MDÚ)** • Přepadení SSSR, otevření východní fronty • Válka v Tichomoří • Obrat ve válce; vylodění v Normandii • Postupné osvobozování okupovaných zemí • Vítězství protihitlerovské koalice • Diplomatická jednání protihitlerovské koalice • Charakter války • Politické, mocenské a ekonomické důsledky války. **(MDÚ)**	Z – orientace na mapě	**OSV** – Morální rozvoj **MKV** – Multikulturalita **VMEGS** – Evropa a svět nás zajímá	

Poválečné dějiny – Evropa, svět					
• vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa. • uvede příklady střetávání obou bloků. • vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce. • prokáže základní orientaci v problémech současného světa. • orientuje se v kultuře 2. pol. 20. stol.	Popíše politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě.	• Poválečné uspořádání • Poválečný vývoj východní a západní Evropy a jejich srovnání • Politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření rozděleného světa – období studené války. **(MDÚ)** • Místa napětí 2. pol. 20. století. • Politická a hospodářská situace zemí třetího světa, rozpad koloniálního systému • Rozpad SSSR, pád komunistických režimů. • Hospodářský a politický vývoj v Evropě, USA. **(MDÚ)** • Problémy současného světa. • Kultura, věda a technika 2. pol. 20. století, sport a zábava	Čj – česká a světová literatura 20. století VO – demokratická společnost	**VDO** – Občan, občanská společnost a stát **VMEGS** – Evropa a svět nás zajímá **MKV** – Kulturní diference **ENV** – Lidské aktivity a problémy živ. prostředí	
Československo po 2. světové válce					
• analyzuje vývoj v Československu po 2. sv. válce. • prokáže orientaci ve vývoji Československa v 50. a 60. letech 20. století - jejich příčiny, mezinárodní souvislosti, důsledky. • chápe význam událostí v roce	Chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti.	• Československo v letech 1945-1948. • Československa a jeho zahraniční politika. • Zápas demokratických sil s komunisty, komunistický převrat – únor 1948. • Československo v období totality	VO – rysy totalitního systému, symboly státu Čj – česká literatura 20.	**VMEGS** – Jsme Evropané **ENV** – Vztah člověka k prostředí **VDO** –	

1989 a vítězství demokracie v naší vlasti. • prokáže základní orientaci v problémech současného světa.		– změny v průmyslu a zemědělství, centrální plánování a řízení. • Pokus o reformu v r. 1968. • Období normalizace. • Pád komunistického režimu, sametová revoluce. **(MDÚ)** • Vznik ČR. **(MDÚ)** • Kultura věda, technický pokrok, vzdělání, sport a zábava v Československu.	století	Formy participace občanů v politické m životě **OSV** – Osobnostní rozvoj	

5.16 Chemie – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Chemie je vědní disciplína, která zkoumá chemické látky a chemické děje. Svým badatelským charakterem výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů. Žáci si zde osvojují dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy, analyzovat výsledky a vyvozovat z nich závěry. Seznamují se s rolí člověka při citlivém udržování přírodní rovnováhy.

Obsahové vymezení předmětu: Předmět je utvořen ze sedmi tematických celků: (1) Chemie jako věda – pozorování, pokus a bezpečnost práce (2) Chemicky čisté látky a směsi (3) Částicové složení látek, názvosloví a chemické prvky (4) Anorganické sloučeniny (5) Chemické reakce (6) Organické sloučeniny (7) Chemie a společnost. Má úzké mezipředmětové vztahy k Fyzice, Přírodopisu, Zeměpisu a Matematice. V rámci předmětu jsou realizována průřezová témata Environmentální výchova (Základní podmínky života, Vztah člověka k prostředí, Lidské aktivity a problémy životního prostředí) a Osobnostně sociální výchova (Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje a praktická etika).
Učivo je uspořádáno tak, že od osmého do devátého ročníku stoupají nároky na abstraktní a logické myšlení. Ochrana přírody a řešení ekologických problémů se prolíná všemi tématy.

Organizační vymezení předmětu: Výuka probíhá v učebně chemie s využitím frontální, skupinové i individuální práce. Výklad je doplňován demonstračními i žákovskými pokusy, popřípadě videoukázkami. V rámci předmětu jsou realizována i samostatná laboratorní cvičení a zařazovány prvky projektové a badatelsky orientované výuky.

Výchovné a vzdělávací strategie: Základním cílem předmětu je rozvíjení následujících kompetencí žáků (při kterých žák):

Kompetence pracovní

- volí nejvhodnější způsob experimentu a zpracování dat
- bezpečně zachází s chemickými látkami a laboratorními pomůckami a pracuje s ohledem na ochranu zdraví při práci a s ohledem na životní prostředí.

Kompetence občanské

- vytváří si představu o chování svém i ostatních v nestandardních situacích, jež mohou vzniknout v chemických laboratořích či při práci s běžně dostupnými chemickými látkami
- uvažuje o vlivu vybraných skupin chemických látek na životní prostředí a vyvozuje z toho závěry pro jednání ve svém osobním životě
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence k učení

- užívá správnou terminologii a symboliku
- samostatně získává (vyhledává, třídí a propojuje) informace o nových poznatcích v oblasti chemie, posuzuje věrohodnost informací a zpracovává je z hlediska důležitosti a objektivity, využívá je k dalšímu učení a vytváření postojů a hodnot ve vztahu k ŽP

- utváří si představu o procesech probíhajících v přírodě na základě pozorování chemických látek, uvažuje o propojení problematiky chemie s běžným životem a motivuje se tak pro další učení
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení

Kompetence komunikativní

- využívá všech dostupných prostředků komunikace pro zpracování vybraných problémů a posuzuje vhodnost zvolených informačních zdrojů
- stručně a jednoznačně formuluje (písemně i ústně) výsledky svých měření, experimentů i řešení problémů, obhajuje výsledky své práce i svůj názor a přijímá jiný názor i kritiku

Kompetence sociální a personální

- kooperuje v rámci skupiny při řešení zadaného úkolu a profiluje se v rámci skupiny s ohledem na své schopnosti a možnosti při řešení zadaného úkolu
- uvažuje o ovlivnění zdraví vlastního i ostatních při práci s vybranými chemickými látkami

Kompetence k řešení problémů

- přechází od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, teoriích a modelech
- využívá získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- učí se chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů
- využívá poznatků získaných v jiných oborech při řešení problematiky týkající se chemie
- aplikuje a hodnotí různé postupy práce v laboratoři a odhaduje rizika s nimi spojená, a to i ve vztahu k ŽP
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

Digitální kompetence

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení a samostatně se rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí odpovídající postupy, způsoby a prostředky,
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- vytváří a upravuje digitální obsah, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět chemie se realizuje v 8. a 9. ročníku 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	0	0	2	2

Chemie – 8. ročník					
CHEMIE JAKO VĚDA – POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
• uvede zásady bezpečné práce v chemické pracovně.		• **zásady bezpečné práce** – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě (mdú)			
• pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí.	Pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami.	• **nebezpečné látky a přípravky** (mdú) – varovné piktogramy a jejich význam • identifikace nebezpečných látek, H-věty, P-věty,		**EV** Vztah člověka k prostředí **OSV** Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
• vysvětlí, čím se zabývá chemie a uvede kladné a záporné stránky chemických výrob. • popíše děje fyzikální a chemické a vzájemně je od sebe rozliší.		• **chemie jako věda** – vymezení předmětu chemie • **chemický a fyzikální děj**	F látka a těleso, chemický a fyzikální děj		
• určí společné a rozdílné vlastnosti látek. • popíše základní metody poznávání látek (pozorování, měření, pokus), stanoví výhody a nevýhody jednotlivých metod	Rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek. Rozpozná přeměny skupenství látek.	• **vlastnosti látek** – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost (mdú) • vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek • **metody poznávání látek** – pozorování, měření, pokus	F vlastnosti látek, hustota, rozpustnost, tepelná a el. vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek, přeměny skupenství		

CHEMICKY ČISTÉ LÁTKY A SMĚSI					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
• rozlišuje směsi a chemicky čisté látky. • rozliší různorodé a stejnorodé směsi. • rozliší suspenzi, emulzi, pěnu, dým a mlhu a uvede jejich příklady z běžného života. • uvede příklad pevné, kapalné a plynné stejnorodé směsi.	Pozná směsi a chemické látky. Rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě.	• **chemicky čisté látky** (mdú) • **směsi – různorodé a stejnorodé (roztoky)** (mdú) • typy různorodých a stejnorodých směsí			laboratorní práce
• charakterizuje vzduch jako směs látek, vyjmenuje složení vzduchu.		• **vzduch** • složení • ozonová vrstva	Př Z atmosféra	**EV** Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí	
• rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití.	Rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití.	• **voda – druhy a výskyt** – destilovaná, pitná, odpadní (mdú) • výroba pitné vody	Př Z hydrosféra	**EV** Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí	
• uvede příklady znečišťování vzduchu a vody • zjednodušeně popíše princip vzniku kyselých dešťů a skleníkového efektu a vysvětlí jejich negativní dopad na životní prostředí.	Uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí.	• **čistota vody a ovzduší** (mdú)		**EV** Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí	podrobněji v 9. ročníku

• vysvětlí principy základních metod oddělování složek směsí. • navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi. • sestaví jednoduché aparatury k oddělování složek směsí.		• **metody oddělování složek směsí** • usazování, filtrace, krystalizace • sublimace, chromatografie, destilace			laborat orní práce
• vysvětlí pojem roztok. • vypočítá složení roztoků, prakticky připraví roztok daného složení. • správně použije pojmy, rozpuštěná látka a rozpouštědlo, zředěnější a koncentrovanější, nasycený a nenasycený roztok.		• **roztoky** – koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený • hmotnostní zlomek, koncentrace roztoku a rozpustnost • výpočty složení roztoků	M výpočty složení roztoků – trojčlenka, procenta		
ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK, NÁZVOSLOVÍ A CHEMICKÉ PRVKY					
• popíše složení atomu. • vysvětlí pojmy valenční vrstva a valenční elektrony. • vysvětlí pojmy kation a anion. • s použitím PSP určí počet protonů a elektronů v atomech / iontech chemických prvků.		• **částicové složení látek** • atom a jeho složení (jádro, obal, protony, neutrony, elektrony) • elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích (tvorba iontů)	F částicové složení látek		
• vysvětlí a rozliší pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina. • používá pojmy atom a	Uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich	• **atomy a molekuly, prvky a sloučeniny** (mdú) • **názvy a značky vybraných prvků** (mdú)			

molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech • u vybraných prvků zapíše mezinárodní název a značku.	značky / vzorce.				
• vysvětlí, co je PSP a podle čeho jsou v ní prvky řazeny. • vymezí pojmy perioda a skupina. • orientuje se v periodické soustavě chemických prvků.		• **PSP –** skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků, protonové číslo			
• rozpozná vybrané nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti.	Rozpozná vybrané nekovy a jejich možné vlastnosti.	• **prvky – zástupci nekovů (mdú)** • vodík – vlastnosti, výskyt, příprava, výroba a použití • kyslík – vlastnosti, výskyt, příprava, výroba a použití • síra a uhlík – různé formy, jejich vlastnosti, výskyt a použití • fosfor a vzácné plyny – vlastnosti, výskyt a použití • halogeny – vlastnosti, výskyt a použití • dusík – vlastnosti, výskyt a použití		**EV** Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Laborat orní práce – kyslík a vodík.
• rozpozná vybrané kovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti.	Rozpozná vybrané kovy a jejich možné vlastnosti.	• **prvky – zástupci kovů (mdú)** • alkalické kovy – vlastnosti, výskyt a použití • kovy alkalických zemin – vlastnosti, výskyt a použití • významné kovy B-skupin + hliník – vlastnosti a použití (Au, Ag, Cu, Fe, Zn, Hg, Pb, Sn)			
• určí, co symbolizují chemické vzorce a dokáže je správně		• **chemické sloučeniny – názvosloví** jednoduchých anorganických sloučenin			Pokrač ování

přečíst (pojmenovat) a zapsat. • vyjmenuje oxidační čísla a jim odpovídající zakončení přídavných jmen. • zná oxidační číslo kyslíku v oxidech, halogenů v halogenidech a skupiny OH v hydroxidech.		• oxidační číslo • názvosloví oxidů • názvosloví halogenidů • názvosloví hydroxidů • názvosloví dvouprvkových kyselin (halogenovodíků)			v devátém ročníku – soli a organické sloučeniny.
ANORGANICKÉ SLOUČENINY					
• porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí.	Popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů a zná vliv těchto látek na životní prostředí.	• **zástupci oxidů (mdú)** • oxid uhelnatý a uhličitý – vlastnosti a použití • oxid siřičitý, oxidy dusíku, oxid vápenatý – vlastnosti a použití • oxid křemičitý, hlinitý a fosforečný – vlastnosti a použití		**EV** Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí	
• porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů.	Popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných solí.	• **zástupci halogenidů –** vlastnosti a použití (NaCl, AgBr, …) (mdú)			
• orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a na základě hodnot rozdělí látky na kyselé, zásadité a neutrální. • vysvětlí pojem acidobazický indikátor, uvede příklady. • porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných hydroxidů a	Orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem. Popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných kyselin a hydroxidů a zná vliv těchto látek na	• **stupnice pH** – kyselost a zásaditost roztoků (mdú), acidobazické indikátory • **zástupci hydroxidů –** vlastnosti a použití (NaOH, KOH, $Ca(OH)_2$ a NH_4OH) (mdú) • **zástupci dvouprvkových kyselin –** vlastnosti a použití (HCl, HF) (mdú)		**EV** Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Laborat orní

kyselin a posoudí jejich vliv na ŽP. • přiřadí vzorec k názvu kyslíkatých kyselin a naopak. • uvede bezpečnostní zásady pro práci se silnými zásadami a kyselinami.	životní prostředí. Poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem.	• **zástupci tříprvkových kyselin –** vlastnosti a použití (H_2SO_4, HNO_3, H_2CO_3, H_3PO_4,) (mdú), jejich vzorce a názvy			práce - pH
CHEMICKÉ REAKCE					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
• rozliší a zapíše rovnicí výchozí látky a produkty chemických reakcí. • uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání. • přečte chemické rovnice. • popíše faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí. • aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu.	Pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí.	• **chemické reakce a jejich klasifikace** • **zákon zachování hmotnosti** • **chemické rovnice** (mdú) • **látkové množství a molární hmotnost** • **faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí –** teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza	F, M výpočty související s látkovým množstvím a molární koncentrací		

Chemie – 9. ročník					
ANORGANICKÉ SLOUČENINY					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
• porovná vlastnosti a použití vybraných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na ŽP. • uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi.	Popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na ŽP.	• **zástupci oxidů, halogenidů (nekyslíkatých solí), kyselin a hydroxidů** (mdú) • **neutralizace** • **zástupci kyslíkatých solí –** vlastnosti a použití (sírany, dusičnany, uhličitany)			Rozšíření učiva 8. ročníku.
ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK, NÁZVOSLOVÍ A CHEMICKÉ PRVKY					
• popíše vznik chemické vazby. • určí, co symbolizují chemické vzorce a dokáže je správně přečíst (pojmenovat) a zapsat. • dokáže napsat sumární, racionální a strukturní vzorce C1 - C10, ovládá základní pravidla názvosloví uhlovodíků (rozvětvených i nerozvětvených, lineárních i cyklických, nasycených i nenasycených). • ovládá názvosloví alkoholů a halogenderivátů, přiřadí vzorce k názvům dalších vybraných derivátů uhlovodíků.		• **chemická vazba** • **chemické sloučeniny – názvosloví** jednoduchých anorganických sloučenin • **chemické sloučeniny – názvosloví** jednoduchých organických sloučenin • názvosloví alkanů • názvosloví cykloalkanů • názvosloví alkenů • názvosloví alkynů • názvosloví halogenderivátů • názvosloví alkoholů			Rozšíření učiva 8. ročníku.

CHEMICKÉ REAKCE					
• vysvětlí pojmy: elektrolýza, elektrolyt, katoda, anoda. • popíše chování iontů elektrolytu při průchodu stejnost. el. proudu a děje probíhající na elektrodách. • vysvětlí pojmy redoxní reakce, oxidace a redukce. • zapíše správně chemické rovnice a určí stechiometrické koeficienty.		• **elektrolýza** • **redoxní reakce** • **zápis chemických rovnic**	F (elektrolýza)		Rozšíření učiva 8. ročníku.
ORGANICKÉ SLOUČENINY					
• zhodnotí užívání fosilních a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy.	Zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie. Vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy.	• **paliva –** ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva (mdú)	Z, Př (světová naleziště ropy uhlí a zemního plynu, doprava)	**EV** Základní podmínky života	
• popíše stavbu uhlovodíků a vysvětlí pojem čtyřvaznost uhlíku. • rozliší nejjednodušší uhlovodíky (alkany, alkeny, alkyny a areny), uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití. • popíše strukturu benzenového jádra.		• **uhlovodíky** – základní charakteristika a klasifikace • zástupci alkanů – zdroje, vlastnosti a použití • nenasycené uhlovodíky – uhlovodíky s vícenásobnými vazbami (alkeny, alkyny) • zástupci alkenů a alkynů – zdroje, vlastnosti a použití • zástupci arenů (aromatických uhlovodíků) – zdroje, vlastnosti a použití			

• určí typické funkční skupiny derivátů uhlovodíků • rozpozná základní skupiny derivátů uhlovodíků ze vzorce či z názvu (halogenderiváty, alkoholy, karbonylové sloučeniny, karboxylové kyseliny a dusíkaté deriváty). • rozliší vybrané deriváty uhlovodíků (halogenderiváty, alkoholy, karboxylové kyseliny a dusíkaté deriváty), uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití.		• **deriváty uhlovodíků –** základní klasifikace, typické funkční skupiny • zástupci halogenderivátů – vlastnosti a použití, vliv na ŽP • zástupci kyslíkatých derivátů – alkoholy – vlastnosti a použití • zástupci kyslíkatých derivátů – karboxylové kyseliny – vlastnosti a použití • zástupci dusíkatých derivátů – vlastnosti a použití		**EV** Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy ŽP	
• vlastními slovy popíše proces fotosyntézy a uvede její význam		• **fotosyntéza**	Př (proces fotosyntézy)	**EV** Základní podmínky života	
• charakterizuje základní skupiny přírodních látek – sacharidy, bílkoviny, tuky a vitamíny, uvede příklady jejich zdrojů a popíše jejich funkce v lidském organismu. • rozliší jednoduché sacharidy a polysacharidy (vlastnosti, stavba molekuly) a uvede jejich zástupce. • porovná fyzikální a chemické vlastnosti tuků a olejů. • vysvětlí pojem denaturace bílkovin a uvede příklady. • rozliší vitamíny rozpustné v	Uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě.	• **přírodní látky (mdú)** • sacharidy – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí, základní zástupci a jejich třídění • lipidy (tuky, oleje a vosky) – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí • bílkoviny – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí, proces denaturace • vitamíny – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí, rozpustnost vitamínů v tucích a ve vodě	Př (lidské tělo, metabolismus)		Základy zdravé výživy

tucích a ve vodě.					
CHEMIE A SPOLEČNOST					
• orientuje se ve výrobě, přípravě a využívání různých chemických látek v praxi a v jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka. • popíše proces výroby železa, piva, vína, skla. • uvede příklady tepelně zprac. materiálů a hlavní suroviny pro jejich výrobu. • popíše vlastnosti a použití plastů a syntetických vláken. • popíše možnosti recyklace a likvidace plastů a skla.	Zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka.	• **chemické výroby** • výroba železa, • výroba piva a vína • výroba skla • tepelně zpracovávané materiály a jejich výroba – cement, vápno, sádra, keramika • plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, výroba, likvidace a ekologické problémy		**EV** Lidské aktivity a problémy ŽP Vztah člověka k prostředí	
• uvede příklady skupin léčiv dle účinku a stručně charakterizuje jejich léčivý účinek. • vysvětlí, proč je užívání a zneužívání návykových látek (drog) celosvětovým problémem současnosti, jmenuje zástupce návykových látek, popíše jejich účinky na člověka a uvede rizika spojená s jejich užíváním.	Zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem ke zdraví člověka.	• **léčiva** • **návykové látky** (alkohol, nikotin, nelegální drogy)		**OSV** Hodnoty, postoje, praktická etika	
• uvede různé typy hasicích přístrojů a ví, které materiály se jimi smí a nesmí hasit.		• **hašení požárů, hořlaviny –** význam tříd nebezpečnosti, hasicí přístroje			

• aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe.					
• vymezí problémy, které jsou spojeny s používáním hnojiv a pesticidů v zemědělství. • popíše princip mycího účinku detergentů a stavbu jejich molekul.	Zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k ŽP.	• **průmyslová hnojiva, pesticidy a insekticidy,** využití, rizika, vliv na ŽP • **detergenty –** princip mycího účinku, stavba molekuly, využití a vliv na ŽP		**EV** Lidské aktivity a problémy ŽP Vztah člověka k prostředí	
• zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi. • uvede příklady přírodních a antropogenních zdrojů znečištění ovzduší, vody a půdy. • charakterizuje chemický průmysl, uvede příklady významných podniků v ČR i s příklady konkrétních výrobků.	Uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin. Zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k ŽP a ke zdraví člověka.	• **recyklace surovin** – druhotné suroviny (mdú), koroze • **znečišťování ovzduší, vody a půdy** • **chemický průmysl v ČR –** výrobky a rizika v souvislosti s životním prostředím (mdú)	Z (chemický průmysl v ČR)	**EV** Lidské aktivity a problémy ŽP Vztah člověka k prostředí	

5.17 Fyzika – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Při práci se žáky se bude škola řídit závěry specializovaných pracovišť (PPP, SPC…) a RVP pro základní vzdělávání z ledna 2016 – část D, kapitola 8 – 9 a patřičnou minimální doporučenou úrovní pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření u jednotlivých tematických celků.

V hodinách fyziky se žáci seznamují s hmotnou podstatou světa a poznávají roli různých druhů energií. Seznamují se s metodami a prostředky zkoumání fyzikálních procesů na Zemi a v jejím blízkém okolí. Osvojují si znalosti a dovednosti objektivně pozorovat, experimentovat a hodnotit fyzikální jevy. Seznamují se s rolí člověka při ovlivňování životního prostředí a odpovědnost za jeho ochranu.

Žáci se při vyučování učí využívat

- experimenty včetně jejich návrhů, organizace a hodnocení
- informační technologie
- teoretické poznatky v praxi

Fyzika společně s matematikou, zeměpisem, chemií a přírodopisem vytváří podmínky pro porozumění přírodním zákonitostem a roli člověka v něm.

Vyučovací předmět je tvořen tematickými celky:

- látky a tělesa
- mechanické vlastnosti pevných látek
- mechanické vlastnosti tekutin
- energie
- zvukové děje
- elektromagnetické a světelné děje
- vesmír

Učivo je uspořádáno tak, že v průběhu šestého až devátého ročníku rozvíjí se stoupajícími nároky logické a abstraktní myšlení žáků.

Organizační metody a formy:

- vyučovací jednotka = hodina
- experimentální demonstrace
- laboratorní práce
- skupinová a kooperativní práce
- projekt
- exkurze
- individuální přístup

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

- **Environmentální výchova** (EV):
  - Vztah člověka k prostředí (EV1)
  - Základní podmínky života (EV2)
  - Ekosystémy (EV3)
  - Lidské aktivity a problémy životního prostředí (EV4)

- **Osobnostní a sociální výchova** (OSV):
  - Osobnostní rozvoj (OSV1)
  - Sociální rozvoj (OSV2)
    - Mezilidské vztahy
    - Komunikace
    - Kooperace a kompetence
  - Morální rozvoj (OSV3)

- **Mediální výchova** (MV):
  - Vnímání autora mediálních sdělení (MV1)
  - Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality (MV2)
  - Tvorba mediálního sdělení (MV3)

- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** (VMEGS):
  - Evropa a svět nás zajímá (VMEGS1)
  - Objevujeme Evropu a svět (VMEGS2)

Základním cílem předmětu je <u>rozvíjení kompetencí žáků</u>:

a) Kompetence k učení

- pozorovat a experimentovat
- porovnávat a analyzovat informace
- třídit, hodnotit, propojovat a systemizovat informace
- posuzovat vlastní pokrok v porozumění
- analyzovat metody a strategie učení

b) Kompetence k řešení problémů

- získávat informace k řešení problémů a k nacházení shodných, podobných nebo odlišných znaků
- využívat vědomostí a dovedností k realizaci různých variant řešení
- usuzovat – kritické myšlení a volba vhodných logických a empirických postupů samostatného řešení
- ověřovat správnosti řešení a aplikace ověřených postupů

c) Kompetence komunikativní

- využívat informační zdroje
- využívat základní a ověřující učivo a doplňující informace
- zdůrazňovat klíčové pojmy a závěry
- demonstrovat děje pomocí reálných zařízení nebo jejich funkčních modelů
- využívat internetu jako zdroje informací

d) Kompetence sociální a personální

- rozvíjet kooperaci a sociální vztahy při práci ve skupinách
- respektovat pravidla týmové práce, role jednotlivce v práci skupiny a jeho podíl na společném výsledku
- konfrontovat zkušenost jednotlivce se zkušenostmi ostatních

e) Kompetence občanské

- používat moderní technologie
- hledat cesty, jak omezovat znečišťování ovzduší, minimalizovat vliv skleníkového efektu
- preferovat čisté energie, ekologická hlediska

f) Kompetence pracovní

- dodržovat bezpečnost práce
- ovládat první pomoc a znát pravidla ochrany zdraví
- bezpečně zacházet s učebními pomůckami
- úsporně používat energie
- chránit životní prostředí
- rozumět popisům pracovních postupů a pracovat podle nich

g) Kompetence digitální

- ovládat používané digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie použít
- získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- využívat digitální technologie, aby si usnadnil práci, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy
- reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět fyzika se realizuje ve všech ročnících 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1 + **1**	1 + **1**	2	1

Fyzika – 6. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
• uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	Změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas	**Látky a tělesa:** **Skupenství látek** • Tělesa a látky (mdú) • Vlastnost látek (mdú) • Souvislost skupenství látek (mdú) • Částicové stavba látek • Brownův pohyb a difuze • Atomy a molekuly • Model atomu (mdú)	Chemie – částicové složení látek	EV3 EV2 EV1	
• určí v konkrétní situaci jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikost, směry a výslednici	Rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla.	**Síly:** • Vzájemné působení těles (síla), (mdú) • Gravitační pole a síla (hmotnost tělesa) (mdú) • Přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa (mdú) • Účinky síly (mdú)	Tělesná výchova – pohyb sportovce a náčiní, příčiny pohybu, vliv síly na těleso		
• využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet	Zná druhy magnetů a jejich praktické využití.	**Elektromagnetické děje:** **Elektrické vlastnosti látek** • Elektrování těles, elektrické pole a síla **Magnetické vlastnosti látek** • Druhy magnetů a jejich praktické využití (mdú) • Magnetické pole a síla • Indukční čáry magnetického pole • Magnetické pole Země (mdú)			

• změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa • využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů • předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty		**Látky a tělesa:** **Měření veličin** - **délka** • Porovnávání a měření (mdú) • Měření délky, délková měřidla (mdú) • Plocha - **objem** • Jednotky objemu (mdú) • Měření objemu (mdú) - **hmotnost** • Jednotky hmotnosti (mdú) • Měření hmotnosti pevných těles a kapalin (mdú) - **čas** • Jednotky času (mdú) • Měření času (mdú) - **teplota** (mdú) • Jednotky teploty • Měření teploty. Teploměry. • Změna objemu pevných, kapalných a plynných těles při změně teploty - **hustota** • Hustota látky • Výpočet hustoty látky • Výpočet hmotnosti a objemu látky pomocí hustoty	Matematika – dekadická soustava čísel a fyzikálních jednotek – převody jednotek, zápisy převodů Chemie – vážení na laboratorních vahách, systém závaží Přírodopis– měření veličin u živých organizmů (rozměry, hmotnost, teplota, síla), řazení látek podle hustoty v gravitaci	MV1 MV2 VMEGS1	

• sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu • změří elektrický proud a napětí • rozliší vodič, izolant na základě analýzy jejich vlastností	Sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod. Vyjmenuje zdroje elektrického proudu. Rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními.	**Elektromagnetické děje:** **Elektrický obvod** • Sestavení elektrického obvodu (zdroj napětí, spotřebič, spínač) (mdú) • Elektrický proud a napětí (mdú) • Vodiče a izolanty elektrického proudu (mdú) • Tepelné účinky při průchodu elektrického proudu • Pojistky, zásady užívání elektrických spotřebičů • Bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízením (mdú) • První pomoc při úrazu elektrickým proudem (mdú)	Přírodopis – elektrický proud a lidské tělo, elektřina a nervová soustava	EV4 OSV1 OSV2 OSV3	

Fyzika – 7. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
• rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu • využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	Rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu. Zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů.	**Pohyb těles, síly:** **Pohyb tělesa** • Klid a pohyb tělesa (mdú) • Popis pohybu (relativnost, trajektorie, dráha, čas) - (mdú) • Rozdělení pohybu - přímočarý, křivočarý - rovnoměrný, nerovnoměrný (mdú) • Rychlost rovnoměrného pohybu (mdú) • Dráha rovnoměrného pohybu (mdú) • Průměrná rychlost (mdú) • Vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy na níž síla působí	Tělesná výchova – pohyb sportovce a náčiní, příčiny pohybu, vliv síly na těleso, těžiště	MV1 MV2	
• určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	Rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla.	**Síla** • Znázornění síly (mdú) • Gravitační síla a hmotnost tělesa (mdú) • Výslednice dvou sil stejného a opačného směru, rovnováha sil (mdú) • Těžiště tělesa • Účinky síly – třecí (mdú) • Tření, třecí síla • Ovlivňování velikosti třecí síly v praxi (smykové tření) • Účinky síly – deformační (mdú) • Tlak a tlaková síla	Přírodopis – kostra a silové působení svalů, pohyb živých organizmů v gravitačním poli	EV4 EV1	

• využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	Využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů.	**Mechanické vlastnosti tekutin:** • Pascalův zákon – přenos tlaku v kapalině (mdú) • Hydraulická zařízení (mdú) • Hydrostatický tlak (mdú) • Vztlaková síla (mdú) • Archimédův zákon (mdú) • Souvislosti mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny (mdú) • Potápění, plování, vznášení se těles v klidné kapalině (mdú) • Atmosférický tlak – atmosféra (mdú) • Vztlaková síla na tělesa v plynech (mdú) • Tlak plynu u zavřené nádobě (přetlak, podtlak) a jeho měření (mdú) • Souvislosti atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře	Přírodopis – životní prostředí živočichů ve vodě a ve vzduchu, vliv hydrostatického a atmosférického tlaku na živé organizmy Tělesná výchova – pohyb v tekutinách, plavání, odpor prostředí při pohybu tělesa Zeměpis – vodní a vzdušná doprava		

• využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh • rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	Rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla. Zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí, rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití.	**Světelné děje:** **Vlastnosti světla** • Zdroje světla a jeho rychlost ve vakuu a v různých prostředí (mdú) • Přímočaré šíření světla (mdú) • Stín, zatmění Slunce a Měsíce • Zákon odrazu světla (mdú) • Zobrazení odrazem rovinným, dutým a vypuklým zrcadlem (mdú) • Lom světla – od kolmice a ke kolmici (mdú) • Rozklad bílého světla hranolem • Čočky – spojka a rozptylka (mdú) • Zobrazení lomem, tenkou spojkou a rozptylkou • Optické vlastnosti oka (mdú) • Praktické využití – lupa, mikroskop, dalekohledy (mdú)	Zeměpis – světlo jako prostředek poznání vesmíru Přírodopis – lidské oko a optické přístroje	EV2	

Fyzika – 8. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
• využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem • zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	Uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců). Pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí.	**Energie:** **Formy energie** • Práce (mdú) • Výkon (mdú) • Účinnost (mdú) • Polohová a pohybová energie**,** • Částicové složení látek – opakování (mdú) • Vnitřní energie • Změna vnitřní energie • Měrná tepelná kapacita látky • Využití energie slunečního záření (mdú)	Dějepis – vliv využití energie na rozvoj lidské společnosti, výroba, doprava Zeměpis a přírodopis – vliv energie slunce na Zemi Chemie – tepelná vodivost látek	MV1 MV2 EV2 EV1	Zákon zachování energie Meteorologické jevy, znečišťování atmosféry
		Přeměny skupenství • Tání a tuhnutí (mdú) • Vypařování (mdú) • Var, teplota varu (mdú) • Kapalnění (mdú) • Hlavní faktory ovlivňující vypařováním a teplotou varu kapaliny • Pístové spalovací motory	Člověk a svět práce – příprava pokrmů Chemie – chemické složení látek a jejich vlastnosti		
• rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností	Rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností.	**Elektrické děje:** **Elektrické pole** • Elektrické vlastnosti látek (mdú) • Elektrování těles – elektroskop (mdú) • Elektrický náboj (mdú)		EV2 EV1	

		• Vodič a izolant v elektrickém poli (mdú) • Siločáry elektrického pole			
• sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu • změří elektrický proud a napětí	Sestaví správně podle schématu jednoduchý elektrický obvod. Vyjmenuje zdroje elektrického proudu. Rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními.	**Elektrický proud** • Elektrický proud v kovech a vodných roztocích (mdú) • Měření elektrického proudu a napětí • Zdroje elektrického napětí (mdú) • Elektrický odpor • Závislost odporu na vlastnostech vodiče (mdú) • Výsledný odpor rezistorů zapojených za sebou a vedle sebe • Regulace hodnoty proudu reostatem • Reostat jako dělič napětí • Elektrická práce a energie • Výkon elektrického proudu	Matematika – rovnice, úprava vzorců Člověk a svět práce – bezpečnost práce s elektrickými přístroji a zařízeními	OSV2	
• rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku • posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	Rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz. Posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka.	**Zvukové děje:** **Vlastnosti zvuku** • Zdroje zvuku (mdú) • Látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku (mdú) • Rychlost šíření zvuku v různých prostředí • Ucho jako přijímač zvuku (mdú) • Nucené chvění • Odraz zvuku na překážce, ozvěna (mdú) • Ochrana před nadměrným hlukem (mdú) - pohlcování zvuku	Přírodopis – ucho jako receptor zvuku, jeho citlivost a frekvenční rozsah, ultrazvuk v lékařství Hudební výchova – hudební nástroje jako zdroje zvuku, tóny	EV2 EV1 OSV2	

Fyzika – 9. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
• rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností • rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí • využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	Rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností, zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními, zná druhy magnetů a jejich praktické využití. Vyjmenuje zdroje elektrického proudu.	**Elektromagnetické děje:** **Magnetické pole a síla** • Magnetické pole cívky s proudem (mdú) • Elektromagnet a jeho užití (mdú) • Působení magnetického pole na cívku s proudem (mdú) • Elektromotor (mdú) • Elektromagnetická indukce **Střídavý proud** • Vznik střídavého proudu • Měření střídavého proudu a napětí • Transformátory (mdú) • Rozvodná elektrická síť (mdú) **Vedení elektrického proudu v polovodičích** • Vlastnosti kovových kapalných a plynných vodičů, izolantů a polovodičů (mdú) • Polovodič typu P a N • Polovodičové součástky a její funkce při průchodu stejnosměrného a střídavého proudu • Bezpečné chování při práci s elektrickými zařízením (mdú)	Chemie – elektrická vodivost, chemické složení látek, sloučeniny	EV2 EV1 OSV1 OSV2 OSV3	

• zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	Pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí.	**Energie:** **Elektromagnetické záření** • Elektromagnetické vlny, záření • Vlnová délka a kmitočet • Zdroje záření **Formy energie** • Výroba a přenos elektrické energie (mdú) • Atomová jádra (opakování částicové složení látek – model atomu, hist. vývoj) • Jaderná energie (mdú) • Jaderné reakce – štěpná reakce • Jaderný reaktor • Jaderná elektrárna (mdú) • Ochrana lidí před radioaktivním zářením, termonukleární reakce (mdú) • Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie (mdú)	Dějepis – historický vývoj radioaktivity Chemie – chemické prvky, vzorce a reakce	EV2 EV1 VMEGS1	
• objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	Objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země. Zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru.	**Vesmír:** • Sluneční soustava – její hlavní složky, měsíční fáze (mdú) • Naše galaxie (mdú)	Zeměpis – světlo jako prostředek poznání vesmíru Zeměpis – gravitační síly a jejich role ve sluneční soustavě a vesmíru	MV3 OSV1 OSV2	

5.18 Zeměpis – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Zeměpisné vzdělání umožňuje žákům porozumět přírodním faktům a jejich zákonitostem, pomáhá lépe se orientovat v běžném životě. Přírodu bereme jako celek, jehož části se navzájem ovlivňují. Při praktických činnostech se žáci učí pozorovat přírodní objekty, měřit je a z výsledků vyvozovat závěry. Při výuce poznávají důležité vztahy mezi přírodou a lidskou činností, hlavně závislost na přírodních zdrojích a vlivy činnosti člověka na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učivo zeměpisu postupně seznámí žáky i s postavením planety Země ve vesmíru, s přírodními podmínkami pro veškeré organismy i pro člověka. Společenskovědní charakter umožňuje poznat a pochopit problémy růstu populace ve světě, problémy s výživou lidstva či ochranou přírody.

Cílem předmětu je především:

- získávat a rozvíjet orientace v geografickém prostředí, poznávat hlavní geografické objekty, jevy, procesy a souvislosti mezi nimi, osvojovat a používat základních geografické pojmy,
- získávat a rozvíjet dovednosti pracovat s plány, mapami, atlasy a dalšími geografickými podklady a zdroji informací,
- vytvářet a podporovat aktivní přístup při rozvoji a ochraně životního prostředí,
- podchytit a rozvíjet smysl pro respektování veškeré přírody na Zemi a vážit si všech lidských výtvorů,
- podporovat a rozvíjet trvalý zájem o poznávání vlastní země a zemí našich sousedů, regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka – občana planety Země.

Zeměpis má úzké mezipředmětové vztahy s přírodopisem, fyzikou, matematikou, chemií, dějepisem a občanskou naukou.

Vyučovací předmět je tvořen tematickými celky:

- geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie
- přírodní obraz Země
- společenské a hospodářské prostředí
- regiony světa
- Česká republika
- životní prostředí,
- terénní a geografická výuka, praxe a aplikace

Učivo je uspořádáno tak, že od šestého do devátého ročníku stoupají nároky na logické myšlení. Ochrana a řešení ekologických problémů (environmentální výchova) prolíná všemi tématy.

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

a) Environmentální výchova

- vede každého jedince k pochopení vzájemných vztahů člověka a životního prostředí
- sleduje a rozvíjí ekologická, ekonomická a prostorová hlediska
- vede k aktivní ochraně našeho životního prostředí
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, ochraně přírody i přírodních zdrojů
- přispívá k utváření zdravého stylu, estetickému vnímání krás našeho okolí
- seznamuje s ekosystémy, např. lesy, vodními zdroji, moři, tropickými deštnými lesy, lidskými sídly, kulturními krajinami a poukazuje na příznivé a nepříznivé vlivy a dopady lidské činnosti
- podněcuje k ochraně a šetření základních přírodních zdrojů jako je voda, ovzduší, půda
- seznamuje s problémy, které vznikají působením člověka – např. vliv zemědělství, dopravy, průmyslu a odpadů na měnící se prostředí člověka, vede ke snaze ho zlepšovat, ne zhoršovat

b) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropská unie a další mezinárodní organizace

Základním cílem předmětu je rozvíjení kompetencí žáků:

a) Kompetence k učení

- samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti
- vyhledávat a třídit informace
- operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádět věci do souvislostí
- posuzovat vlastní pokrok

b) Kompetence k řešení problémů

- vnímat nejrůznější problémové situace
- vyhledávat informace vhodné k řešení problému
- samostatně řešit problémy, užívat logické postupy
- ověřovat prakticky správnost řešení problémů

c) Kompetence komunikativní

- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně
- využívat informační a komunikační prostředky

d) Kompetence sociální a personální

- aktivně a účinně spolupracovat ve skupině
- přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
- rozvíjet u žáků schopnost sebereflexe a sebehodnocení

e) Kompetence občanské

- chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí

f) Kompetence pracovní

- dbát na zvýšenou ochranu svého prostředí a životního prostředí obecně

g) Kompetence digitální

- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je k pochopení geografických procesů, vztahů, fenoménů i v běžném zapojení do společnosti
- získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet geografická data, informace a digitální obsah
- předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět zeměpis se realizuje ve všech ročnících 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	1 + **1**	2	1
Počet hodin – mat. třída	2	1	2	1 + **1**

Zeměpis – 6. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
Přírodní obraz Země - prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů. - rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu. - porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost.	- objasní důsledky pohybů Země. - uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost. - uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu.	- **Země jako vesmírné těleso** o vesmír; hvězdy, souhvězdí, galaxie o sluneční soustava o postavení Země ve vesmíru o Měsíc; fáze, příliv a odliv, zatmění o Země; tvar, velikost a pohyby, střídání dne a noci, střídání ročních období o světový čas; časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas - **Krajinná sféra** o přírodní sféra; složky a prvky přírodní sféry o společenská a hospodářská sféra - **Systém přírodní sféry na planetární úrovni** o geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně; zonální jevy - **Systém přírodní sféry na regionální úrovni** o přírodní oblasti; azonální jevy	F, Př Př Př Př	**EV** Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	

Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie. - organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů. - používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii.	- rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii.	- **Komunikační geografický a kartografický jazyk** o vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy o základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska – uzly o hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky o statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky o základní informační geografická média a zdroje dat - **Geografická kartografie a topografie** o glóbus; měřítko glóbu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky o druhy, měřítko a obsah plánů a map; orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám, praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě o zeměpisné souřadnice; určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti	M M	**EV** Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	

Terénní geografická výuka, praxe a aplikace - ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu.	- **Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze** o orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu	M, VV	**EV** Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	

Zeměpis – 7. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
Společenské a hospodářské prostředí - posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace - posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel. - zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje. - porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit.	- uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel. - vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace.	- **Obyvatelstvo světa** ○ základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky - **Světové hospodářství** ○ sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně - **Regionální společenské, politické a hospodářské útvary** ○ národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace ○ hlavní a periferní hospodářské oblasti světa	D, VO D, VO D, VO	**EV** Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	Učivo se prolíná a dále konkretizuje v rámci tématu Regiony světa

Regiony světa - lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny. - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států. - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich.	• rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů. • vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány. • charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států.	- **Světadíly, oceány, makroregiony světa, modelové regiony světa** ○ Makroregion Severní Amerika ▪ přírodní a podnebné oblasti ▪ socioekonomické oblasti ▪ vybraná problematika modelového regionu (státu) ○ Makroregion Latinská Amerika ▪ přírodní a podnebné oblasti ▪ socioekonomické oblasti ▪ vybraná problematika modelového regionu (státu) ○ Makroregion Afrika ▪ přírodní a podnebné oblasti ▪ socioekonomické oblasti ▪ vybraná problematika modelového regionu (státu) ○ Makroregion Austrálie a Oceánie ▪ přírodní a podnebné oblasti ▪ socioekonomické oblasti ▪ vybraná problematika modelového regionu (státu) ○ Makroregion Polární oblasti ▪ přírodní a podnebné oblasti ▪ socioekonomické oblasti ▪ vybraná problematika modelového regionu (státu)	Př, D	**VMEGS** Evropa a svět nás zajímá **MV** Kulturní diference Lidské vztahy Multikulturalita	

Zeměpis – 8. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
Regiony světa - lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny. - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států. - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich.	- rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů. - vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány. - charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států.	- **Světadíly, oceány, makroregiony světa** o Makroregion Asie ▪ přírodní a podnebné oblasti ▪ socioekonomické oblasti ▪ vybraná problematika modelového regionu (státu) o Makroregion Evropa ▪ přírodní a podnebné oblasti ▪ socioekonomické oblasti ▪ evropská mezinárodní integrace a spolupráce ▪ Evropská unie, eurozóna, Schengenský prostor ▪ vybraná problematika modelových regionů (států)	Př, D	**VMEGS** Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané	

Společenské a hospodářské prostředí - posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace - posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel. - zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje. - Porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit. - porovnává státy světa a zájmové integrace států	- uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel. - vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace.	- **Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy** ○ aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa ○ sídelní systémy; urbanizace, suburbanizace - **Regionální společenské, politické a hospodářské útvary** ○ politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států ○ geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska	D, VO	**EV** Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	

světa na základě podobných a odlišných znaků. - lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech.					

Zeměpis – 9. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
Česká republika - vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy. - hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu - hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu. - lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a	- vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy. - charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu. - určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy. - rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost. - uvede hlavní údaje o rozmístění	- **Místní region** o zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu o vztahy k okolním regionům o základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry) - **Česká republika** o zeměpisná poloha, rozloha, členitost o přírodní poměry a zdroje o obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry o rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství o transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady o hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu	VO, D, Př	**VMEGS** Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané	

hospodářských aktivit. uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států. **Terénní geografická výuka, praxe a aplikace** - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny. - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech.	obyvatelstva. - vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti	- **Regiony České republiky** o územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění o kraj místního regionu o přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionu - **Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze** o jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů - **Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života** o živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	M, VV	**EV** Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	

- **Životní prostředí** - porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin. - uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů). - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě. - umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin. - uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek. - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.	- **Krajina** o přírodní a společenské prostředí, typy krajin - **Vztah přírody a společnosti** o udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva	Př, VO	**EV** Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	

5.19 Přírodopis – 2.stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Při práci se žáky se bude škola řídit závěry specializovaných pracovišť (PPP, SPC…) a RVP pro základní vzdělávání z ledna 2016 – část D, kapitola 8 – 9 a patřičnou minimální doporučenou úrovní pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření u jednotlivých tematických celků.

Přírodopis jako vědní obor zahrnuje široký okruh otázek a námětů spojených s výzkumem, pozorováním a zejména ochranou přírody. Je vyučovacím předmětem pro 6. – 9. ročník. Seznamuje žáky se zákonitostmi přírodních dějů a postupy, jak jim porozumět, a to v oblasti přírody živé i neživé v úzké spojitosti a návaznosti na další přírodní vědní obory.

Vytváří předpoklad pro pochopení současných moderních technologií a jejich využití v běžném životě.

Žáci poznávají přírodu jako ucelený systém včetně vztahů mezi jednotlivými oblastmi přírody živé i neživé a role člověka při citlivém udržování přírodní rovnováhy, uvědomují si důležitost a nezbytnost výchovy ke zdraví.

Přírodopis svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů a tím si uvědomovat i nezbytnost a užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Žáci si osvojují důležité vědomosti a dovednosti, metody experimentování, pozorování komparace a analýzy výsledků. Naučí se klást otázky a hledat na ně odpovědi a vysvětlení. Řeší problémy na základě poznání přírodních zákonů a jejich využití.

Učivo je uspořádáno tak, aby od šestého do devátého ročníku postupně stoupaly nároky na logické a abstraktní myšlení žáka. Environmentální problematika se prolíná jako důležitá součást všemi probíranými tématy.

Upřednostňované metody a formy práce:

- vyučovací hodina /jako základní jednotka/ s formou výkladu, demonstrace a diskuse
- laboratorní práce
- skupinová, týmová a kooperativní práce
- samostatná práce
- práce v terénu /exkurze, vycházky, tematické úkoly v rámci vyučování i mimo něj/

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

a) Multikulturní výchova

- etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin z biologického hlediska

b) Environmentální výchova

- ekosystémy (specifika, rovnováha, jedinečnost a význam)
- základní a nezbytné podmínky života a jejich bezpodmínečné udržení
- vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví
- lidské aktivity a problémy životního prostředí

Základním cílem předmětu je <u>rozvíjení kompetencí žáků</u>:

a) Kompetence k učení

- nabízet žákům široké spektrum způsobů, metod a strategií získávání vědomostí a dovedností, které jim umožní samostatně organizovat a řídit své vlastní učení
- vést žáky k aktivnímu a smysluplnému vyhledávání a třídění informací, jejich spojování a systematizaci
- vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání výsledků a k experimentu
- umožnit žákům poznat smysl a cíl učení a vést je k posouzení vlastního pokroku a sebehodnocení
- vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání

b) Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k vnímání problémových situací ve škole i mimo ni
- ukázat žákům co nejširší spektrum zdrojů informací, naučit je důležité informace vyhledávat a využívat je k řešení problémů s použitím vlastního úsudku a zkušenosti
- objevovat různé varianty řešení problémů a nenechat se odradit dílčím nezdarem, vést k ověřování a srovnávání
- vytrvale hledat konečná řešení problémů

c) Kompetence komunikativní

- vést žáky ke správnému formulování a vyjadřování jejich myšlenek a názorů v logickém sledu, a to jak v ústním, tak i písemném projevu
- naučit žáky naslouchat druhým porozumět, účinně se zapojit do diskuse, vhodně argumentovat
- seznamovat žáky s možností studia různých typů textů, záznamů a obrazových materiálů, encyklopedické a atlasové literatury, internetu a dalších médií a naučit jim porozumět
- vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikativních prostředků

d) Kompetence sociální a personální

- vést žáky ke spolupráci a komunikaci ve dvojicích a menších skupinách
- umožnit žákům podílet se na vytváření pravidel týmové práce, přijetí role ve skupině, spolupodílet se na výsledcích společné práce
- naučit se konfrontovat vlastní zkušenosti se zkušenostmi druhých
- rozvíjet u žáků schopnost sebereflexe a sebehodnocení

e) Kompetence občanské

- vést žáky k uvědomění významu jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku
- naučit žáky rozhodovat se zodpovědně podle daných situací – poskytnout účinnou po moc hlavně v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- pochopit základní ekologické souvislosti a environmentální problémy
- naučit se respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhodovat se v zájmu ochrany a podpory zdraví

f) Kompetence pracovní

- dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce
- ovládat základní pravidla první pomoci a ochrany zdraví
- pracovat podle návodu a předem stanoveného postupu

g) Kompetence digitální

- vést žáky k používání digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívat technologií k řešení problémů
- naučit žáky získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data a informace z přírodních věd
- předcházet situacím ohrožujícím tělesné nebo duševní zdraví žáků i ostatních, jednat eticky během sdílení dat

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět přírodopis se realizuje ve všech ročnících 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1 + **1**	2	1	1 + **1**

Přírodopis – 6. ročník					
Název kapitoly					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
<u>obecná biologie a genetika</u> • rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů.	orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka	• **Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam:** o výživa a dýchání o růst, rozmnožování a vývin o reakce na podněty o názory na vznik života		EV Základní podmínky života	
<u>biologie rostlin</u> • odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům		• **Anatomie a morfologie rostlin** – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin: o kořen o stonek o list o květ, semeno, plod	VKZ Zdravý způsob života a péče o zdraví	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí	
• vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití	• **Fyziologie rostlin**: o fotosyntéza a dýchání o růst a rozmnožování	Z Atmosféra		
• rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich	rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich	• **Systém rostlin** – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů, jejich vývoj a využití hospodářsky významných	D Počátky zemědělství	EV Ekosystémy	

význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	zástupce uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování	zástupců: ○ řasy ○ mechorosty ○ kapraďorosty (plavuně, přesličky, kapradiny) ○ nahosemenné rostliny ○ krytosemenné rostliny (jednoděložné a dvouděložné) • **Význam rostlin a jejich ochrana**	Z Rozšíření organismů na Zemi VKZ Zdravý způsob života a péče o zdraví	EV Vztah člověka k prostředí	
biologie virů a bakterií • uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka	• **Viry a bakterie** – výskyt, význam a praktické využití	VKZ Onemocnění a jejich prevence		
biologie hub • rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků	• **Houby s plodnicemi** – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami • **Houby bez plodnic** – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy • **Lišejníky** – výskyt a význam		EV Ekosystémy	

		Přírodopis – 7. ročník			
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
<u>obecná biologie a genetika</u> • vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti • uvede příklady dědičnosti v praktickém životě		• **Dědičnost a proměnlivost organismů** – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení			i v 8. ročníku
<u>biologie živočichů</u> • porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	• **Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla:** o živočišná buňka o tkáně, orgány, orgánové soustavy o organismy jednobuněčné a mnohobuněčné o rozmnožování		EV Základní podmínky života	
• rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce	• **Vývoj, vývin a systém živočichů** – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů: o prvoci o bezobratlí ▪ žahavci ▪ ploštěnci ▪ hlísti ▪ měkkýši ▪ kroužkovci			

		▪ členovci o strunatci ▪ paryby ▪ ryby ▪ obojživelníci ▪ plazi ▪ ptáci ▪ savci			
• odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	• **Projevy chování živočichů**			
• zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	• **Rozšíření, význam a ochrana živočichů:** o hospodářsky a epidemiologicky významné druhy o péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů o živočišná společenstva	Z Biomy, Hospodářství	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí	

		Přírodopis – 8. ročník			
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
<u>biologie člověka</u> • orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka	• **Fylogeneze člověka**	VO Podobnost a odlišnost lidí	MV Etnický původ	
• určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce	• **Anatomie a fyziologie** – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy: ○ opěrná ○ pohybová ○ oběhová ○ dýchací ○ trávicí ○ vylučovací	Ch Organické chemie		
• rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	• **Nemoci, úrazy a prevence**: ○ příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí ○ závažná poranění a život ohrožující stavy **epidemie**	VO Pomoc lidem v nouzi VKZ První pomoc	EV Vztah člověka k prostředí	

		Přírodopis – 9. ročník			
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
<u>biologie člověka</u> • určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy • objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce popíše vznik a vývin jedince	• **Anatomie a fyziologie** – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy: o rozmnožovací o řídící o vyšší nervová činnost • **Ontogeneze člověka –** rozmnožování člověka	Ch Organické chemie		
<u>neživá příroda</u> • rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny	• **Země** – vznik a stavba Země • **Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi:** o geologické změny o vznik života o výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí • **Nerosty a horniny:** o vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění o praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků	Z Vznik a stavba Země F Gravitační pole Země Ch Složení nerostů a hornin		
• rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody • uvede na základě	rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů na příkladech uvede	• **Vnější a vnitřní geologické procesy** – příčiny a důsledky • **Půdy** – složení, vlastnosti a význam půdy • **Podnebí a počasí ve vztahu k životu:**	D Průmyslová revoluce Z Atmosféra, Změny klimatu,	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí	

pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi	význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi	○ význam vody a teploty prostředí pro život ○ ochrana a využití přírodních zdrojů ○ význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život ○ vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka • **Mimořádné události způsobené přírodními vlivy**: ○ příčiny vzniku mimořádných událostí ○ přírodní světové katastrofy ○ nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	Přírodní katastrofy	EV Vztah člověka k prostředí	

		VE VŠECH ROČNÍCÍCH			
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
<u>základy ekologie</u> • uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka	• **Organismy a prostředí** – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím	Z Biomy	EV Ekosystémy	6. – 9. ročník v souvislostech s ostatními tématy
• objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	objasní základní princip některého ekosystému	• Populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy		EV Ekosystémy	6. – 9. ročník v souvislostech s ostatními tématy
• vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech	• Potravní řetězce, rovnováha v ekosystému			6. – 9. ročník v souvislostech s ostatními tématy
• uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky pozná kladný	• **Ochrana přírody a životního prostředí** – globální problémy a jejich řešení, chráněná území		EV Lidské aktivity a problémy životního	6. – 9. ročník v souvislostech s ostatními

	a záporný vliv člověka na životní prostředí			prostředí	tématy
praktické poznávání přírody • aplikuje praktické metody poznávání přírody	využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu	• **Praktické metody poznávání přírody** – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek			

5.20 Tělesná výchova – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Při práci se žáky se bude škola řídit závěry specializovaných pracovišť (PPP, SPC…) a RVP pro základní vzdělávání z ledna 2021 – část D, kapitola 8 – 9 a patřičnou minimální doporučenou úrovní pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření u jednotlivých tematických celků.

Předmět Tělesná výchova plní funkci regenerace a kompenzace jednostranné zátěže působené pobytem ve škole, ale i mimoškolní činností žáků. Dále rozvíjí pohybové aktivity žáků, kultivaci jejich pohybu, vždy s ohledem na jejich zdravotní omezení. Pohybové vzdělávání by mělo postupně v průběhu ročníků přecházet od spontánní pohybové činnosti k činnosti řízené.

Vyučovací předmět Tělesná výchova je určen pro všechny ročníky 1. a 2. stupně. Jeho součástí je i praktické využití znalostí předmětů Výchova ke zdraví a Zdravotní tělesná výchova.

Do vyučovacího předmětu je implementován i předmět **VÝCHOVA KE ZDRAVÍ**, který si klade za cíl vybavit žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými k preventivní a aktivní péči o zdraví a bezpečnost, a tak rozvinout a podpořit jejich chování a postoje ke zdravému způsobu života a celoživotní odpovědnosti za své zdraví a ochranu životního prostředí.

Organizace hodin tělesné výchovy

- základní jednotkou výuky Tělesné výchovy je vyučovací hodina
- využívá se různých metod práce, především teoretická ukázka (ústně, video), praktický pokus a následná debata nad možnostmi různých řešení daného úkolu
- s ohledem na využití venkovních nebo zastřešených prostor pro výuku TV se liší organizace každé hodiny TV (přechody na hřiště, převlékání, přezouvání atd.)
- podle rozvrhů 2. stupně je možnost výuky na venkovním hřišti TJ Sokol Brandýs nad Labem v Tyršově ulici
- žáci obou dvou stupňů využívají především ke kondičnímu a dlouhému běhu prostor Panské zahrady v zámeckém areálu města Brandýs nad Labem.
- ve druhém a třetím ročníku prvního stupně je zařazen plavecký výcvik.
- součástí výuky na prvním a druhém stupni je také bruslařské využití zimního areálu v Benátkách nad Jizerou nebo areálu městského kluziště v Brandýse nad Labem
- v rámci implementace předmětu VkZ zařadíme další formy a metody výuky: diskuze, výklad, reprodukce textu, testy, beseda, dotazníky, projekty

Žáci 2. stupně mají k dispozici tělocvičnu školy, v letních měsících se opět běhá v Panské zahradě u zámku, využívá se venkovní hřiště TJ Sokol v Tyršově ulici (atletické disciplíny, sportovní hry atd.)

Součástí pohybového vzdělávání jsou lyžařské výcvikové kurzy a turistické kurzy.

Žáci 1. i 2. stupně se v rámci Tělesné výchovy aktivně zapojují do různých školních soutěží a závodů (atletické závody, sportovní soutěže, dětské olympiády aj.).

Průřezová témata:

1. Osobnostní a sociálním výchova

a) Osobnostní rozvoj

- sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, rozvoj schopností poznávání

b) Sociální rozvoj

- komunikace, mezilidské vztahy, kooperace a v určité míře i kompetence,
- poznávání lidí

c) Morální rozvoj

- hodnoty, postoje, praktická etika

2. Výchova demokratického občana

a) Občanská společnost a škola

- demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole, způsoby uplatnění demokratických principů

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

a) Jsme Evropané

- co Evropu spojuje a rozděluje (budování hrdosti dětí k evropské sounáleži-tosti, problémy rasismu)

b) Evropa a svět nás zajímá

- místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu

4. Multikulturní výchova

a) Lidské vztahy

- udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou příslušnost, význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti, etnický původ
- rovnocennost všech etnických skupin a kultur, odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost, projevy rasové nesnášenlivosti, jejich rozpoznávání a důvody vzniku

b) Kulturní diference

- jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné a duševní stránky, respektování zvláštností různých etnik

c) Princip sociálního smíru a solidarity

- odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní sportovní skupině

5. Environmentální výchova

a) Vztah člověka k prostředí

- prostředí a zdraví

6. Mediální výchova

a) Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

- identifikování základních orientačních prvků ve sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova, směřují k utváření těchto klíčových kompetencí:

a) Kompetence k učení

- poznávat vlastní pohybové schopnosti, jejich individuální rozvoj
- systematicky sledovat vývoj vlastní fyzické zdatnosti
- prožívat souvislosti mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou
- vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků
- samostatně posuzovat a hodnotit vlastní pokrok
- poznávat smysl a cíl učení

b) Kompetence komunikativní

- rozvíjet dovednost správně a výstižně formulovat své myšlenky a názory
- vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků
- reagovat správně na pokyny učitele, vedoucího družstva
- diskutovat o společné taktice a postupu družstva
- pořizovat záznamy a obrazové materiály ze sportovních činností, jejich prezentace

c) Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k ověřování správnosti řešení problémů
- názorně předvést správné řešení problémů (i pomocí médií)

d) Kompetence sociální a personální

- prezentovat a podporovat myšlenky olympijského hnutí
- dodržovat pravidla fair play
- rozvíjet spolupráci uvnitř kolektivu sportovní skupiny, družstva
- předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování
- rozdělovat a přijímat úkoly v rámci sportovní skupiny, družstva

e) Kompetence občanské

- podporovat aktivní sportování
- respektovat výkony i názory jiných
- objasnit potřeby dodržování hygieny při tělesných aktivitách
- osvojit si první pomoc při úrazech lehčího charakteru
- emočně i věcně seznámit se škodlivostí užívání drog a jiných škodlivin
- dokázat posoudit vliv prostředí na zdraví člověka

f) Kompetence pracovní

- demonstrovat příklady nutnosti dodržování pravidel ve sportu a v celém životě
- seznámit žáky s různými druhy využívaného nářadí
- poukázat na možná zdravotní a hygienická rizika, vést žáky při aktivní činnosti k jejich eliminaci
- učit žáky správné provedení daných cviků
- zpracovávat a prezentovat naměřené výkony

g) Kompetence digitální

- využívat aplikace, které umožňují sledovat a zaznamenávat průběh činností následně analyzovat pohybovou činnost a hodnotit pohybové dovednosti (chytré hodinky)
- využívat aplikace umožňujících tvorbu tréninkových programů
- podněcováni spontánní pohybovou aktivitu dětí a studentů v rámci celoškolních soutěží (např. sbíráni kilometrů chůzí, během aj.)
- analyzovat pohybové činnosti a hodnocení pohybových dovedností s cílem zlepšit techniku pohybu pomoci aplikace Couche´s Eye, Hudl Technique nebo Virtual Pro
- seznámení s aplikacemi na sestavení cvičebního plánu, a tak cíleně zvyšovat fyzickou zdatnost
- poukázat na bezpečné využívání aplikací pro zdravý životní styl a výživu

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět tělesná výchova se realizuje v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	3	3	3	3
Počet hodin – mat. třídy	3	3	2	2

Tělesná výchova - 6. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipřed mě-tové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznám ka**
Činnosti ovlivňující zdraví					
• aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti. • zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti. Dbá na správné držení těla chápe význam pojmu fair-play.	V**ýznam pohybu pro zdraví** • Rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců • Kompenzační cvičení • Strečink	Př	**OSV** Sebepoznání a sebepojetí Psychohygiena Hodnoty, postoje, praktická etika	
• usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví.	Projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy.	**Denní režim v souladu s biorytmy** • Tělesná a duševní hygiena, denní režim	Př, OSV	Člověk a zdraví, člověk a jeho svět	
• respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví		**Puberta a dospívání** • Změny v životě člověka a jejich reflexe • Dětství, puberta, dospívání	Př, OSV, VkO	Člověk a zdraví	
• usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti. Z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.	Usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí.	**Zdravotně orientovaná zdatnost** • rozvoj rychlosti, • rozvoj vytrvalosti, • rozvoj rovnováhy, • rozvoj koordinace • kondiční programy • manipulace se zatížením	M, Př	**OSV** Hodnoty Postoje	

		(medicinbaly, lavičky)			
• samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.	Cíleně se připraví a pohybovou činnost a její ukončení. Využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy.	**Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí** • relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení • rozcvičení • strečink	VO, Hv		
• uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu. Předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.	Uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného. Uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu. Chápe zásady zatěžování. Jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti.	**Zásady jednání a chování** • Fair play, olympijské ideály a symboly	Př, D, VO	**MV** Lidské vztahy (viz fair play) **OSV** Mezilidské vztahy	
• odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím. Upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem. Vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a k tomu přizpůsobuje své aktivity	**Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech** • první pomoc při TV a sportu ošetření poranění a odsun raněného			
• Dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních	• Dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých	**Zdravý životní styl a výživa** • Zdravý způsob života a péče o zdraví	TV, Př, OSV		

nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky • Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování	• Výživa a zdraví • Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví			
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností					
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.	Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.	**Gymnastika** • průpravná gymnastická cvičení • akrobacie • šplh • hrazda • kruhy • přeskoky – odrazy, skrčka nebo roznožka • odrazy z trampolíny **Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem** • rytmická gymnastika • kondiční cvičení • základní taneční kroky **Úpoly** • úpolové hry • přetahy, přetlaky, pády **Atletika** • sprinty	F, M F, Př Hv Př, Z	**OSV:** Rozvoj schopnosti poznávání, Poznávání lidí Komunikace, Kooperace a kompetice **EV:** -Vztah člověka a prostředí	

		• vytrvalostní běh • skok do dálky nebo do výšky • hod míčkem • běžecká abeceda • štafety **Sportovní hry** • přehazovaná basketbal florbal fotbal softbal ringo frisbee (alespoň dvě hry podle výběru) • herní činnosti jednotlivce • herní kombinace • průpravná cvičení • modifikovaná hra • pohybové hry **Turistika a pobyt v přírodě a další (i netradiční) pohybové činnosti** (podle podmínek školy a zájmu žáků zařazujeme turistický výjezd) • chůze v terénu **Bruslení** (podle podmínek školy)			

Činnosti podporující pohybové učení					
• posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.	Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků, vzájemná komunikace	**Komunikace v TV** • Tělocvičné názvosloví • Povely, signály • Nástupy, hlášení	Čj, Vv M		
• užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.	Užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka.	**Pravidla osvojovaných pohybových činností, her, závodů, soutěží** • pravidla her • pravidla soutěží	D, M	**OSV** Komunikace	
• rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora. • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí.	Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka. • Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je.	**Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností** • měření výkonů	VO		

Tělesná výchova – 7.ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
Činnosti ovlivňující zdraví					
aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem.		**Význam pohybu pro zdraví** **Zdravotně orientovaná zdatnost** • kompenzační cvičení • strečink • aerobní pohybové činnosti • kondiční testy • kruhový trénink	Př	**OSV** Sebepoznání a sebepojetí Psychohygiena Hodnoty, postoje, praktická etika	
Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím		**Wellbeing – duševní zdraví** • Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence • Stres a jeho vztah ke zdraví • Relaxace • Kompenzační cvičení	TV, OSV, Př	Člověk a zdraví	
Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní pomoc	Uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby	**První pomoc** • Dodržovaní pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví	TV, VkO, OSV, Př	Člověk a zdraví	

	vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla				
Vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	• Uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím	**Zdraví a nemoc** • Hodnota a podpora zdraví • Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci	Př, VkO, OSV,	Člověk a zdraví	
Uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	• Uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni	**Rizika závislosti** • Vývoj závislostí • Negativní účinky kouření, alkoholu a drog • Moderní technologie a zdraví	OSV, VkO		
Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci škol a obce	• Respektuje zdravotní stav svůj a svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví	**Vztahy mezi lidmi** • Sebepoznání a sebepojetí • Seberegulace a sebeorganizace činností a chování • Psychohygiena • Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace	OSV, VkO, Př	Člověk a jeho svět, člověk a zdraví	
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti. Z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.	Usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí.	**Pohybové hry** • štafetové hry • kooperativní hry • kontaktní hry • seznamovací hry	M, Př	**OSV** Hodnoty Postoje	

samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.	Cíleně se připraví a pohybovou činnost a její ukončení. Využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy.	**Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí** • kompenzační a jiná zdravotně zaměřená cvičení • relaxační cvičení, yoga, pilates	VO,Hv		
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností					
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.	Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.	**Gymnastika** • akrobacie • cvičení s náčiním • cvičení na nářadí • přeskoky • překážkové dráhy **Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem** • rytmická gymnastika • improvizace • netradiční tance **Úpoly** • úpolové hry • přetlaky, přetahy a pády **Atletika** • sprinty • vytrvalostní běh, • skok do dálky nebo do výšky • hod míčkem	F,M F, Př Hv	**OSV:** **-**Rozvoj schopnosti poznávání, Poznávání lidí Komunikace, Kooperace a kompetence	

		Sportovní hry • volejbal basketbal florbal fotbal softbal ringo frisbee (dvě hry podle výběru) • herní činnosti jednotlivce • herní kombinace • průpravná cvičení • modifikovaná hra • pohybové hry **Turistika a pobyt v přírodě a další (i netradiční) pohybové činnosti** (podle podmínek školy a zájmu – turistický výjezd žáků) • chůze v terénu **Lyžování** (podle podmínek školy) • Běžecké lyžování, sjezdové lyžování, snowboarding, jízda na vleku, bezpečnost pohybu v zimní krajině	Př, Z	**EV:** -Vztah člověka a prostředí	
posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.	Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků.	**Komunikace v TV** povely tělocvičné názvosloví nástup rozcvičení	Čj, Vv M		

Činnosti podporující pohybové učení					
užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.	Užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka.	**Pravidla osvojovaných pohybových činností** • pravidla her • pravidla soutěží **Práce s médii, zdroje informací o pohybových činnostech** • orientační běh, • šifrování QR kódů	D, M	**OSV:** -Komunikace	
naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu.	Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu.	**Závodní praxe na regionálních soutěžích** • Dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích **Zásady jednání a chování** • Fair play, olympijské ideály a symboly		**OSV:** -Komunikace	
rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.	Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka	**Pravidla osvojovaných pohybových činností** • pravidla her a pohybových činností			
zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže. zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci.	Spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	**Komunikace v TV** • Zásady jednání a chování fair play • Bezpečnost při pohybových činnostech			

Tělesná výchova – 8.ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmě-tové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznám ka**
Činnosti ovlivňující zdraví					
• aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti. • zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti. Dbá na správné držení těla chápe význam pojmu fair-play.	Význam pohybu pro zdraví • Rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců • Kompenzační cvičení • Strečink	Př	**OSV** Sebepoznání a sebepojetí Psychohygiena Hodnoty, postoje, praktická etika	
• Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	Respektuje zdravotní stav svůj a svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví	**Odpovědnost za vlastní zdraví** • Podpora zdraví a její formy	TV, Př	Člověk a zdraví	
• usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti. Z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.	Usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí.	**Zdravotně orientovaná zdatnost** • rozvoj rychlosti, • rozvoj vytrvalosti, • rozvoj rovnováhy, • rozvoj koordinace • kondiční programy • manipulace se zatížením (medicinbaly, lavičky)	M, Př	**OSV** Hodnoty Postoje	
• samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.	Cíleně se připraví a pohybovou činnost a její ukončení. Využívá základní kompenzační a	**Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí** • relaxační a jiná zdravotně	VO, Hv		

	relaxační techniky k překonání únavy.	zaměřená cvičení • rozcvičení • strečink			
• uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu. Předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost. • odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím. Upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	Uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného. Uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu. Chápe zásady zatěžování. Jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti. Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem. Vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a k tomu přizpůsobuje své aktivity	**Zásady jednání a chování** • Fair play, olympijské ideály a symboly **Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech** • první pomoc při TV a sportu • ošetření poranění a odsun raněného	Př, D, VO	**MV** Lidské vztahy (viz fair play) **OSV** Mezilidské vztahy	
• Dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky • Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	• Dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování	**Zdravý životní styl a výživa** • Zdraví způsob života a péče o zdraví • Výživa a zdraví • Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví	Př, OSV		

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností					
• zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.	Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.	**Gymnastika** • průpravná gymnastická cvičení • akrobacie • šplh • hrazda • kruhy • přeskoky – odrazy, skrčka nebo roznožka • odrazy z trampolíny **Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem** • rytmická gymnastika • kondiční cvičení • základní taneční kroky **Úpoly** • úpolové hry • přetahy, přetlaky, pády **Atletika** • sprinty • vytrvalostní běh • skok do dálky, do výšky • hod míčkem • běžecká abeceda • štafety **Sportovní hry** • volejbal basketbal	F, M F, Př Hv Př, Z	**OSV:** Rozvoj schopnosti poznávání, Poznávání lidí Komunikace, Kooperace a kompetice **EV:** -Vztah člověka a prostředí	

		florbal fotbal softbal ringo frisbee (dvě hry podle výběru) • herní činnosti jednotlivce • herní kombinace • průpravná cvičení • modifikovaná hra • pohybové hry **Turistika a pobyt v přírodě a další (i netradiční) pohybové činnosti** (podle podmínek školy a zájmu žáků zařazujeme turistický výjezd) • chůze v terénu **Bruslení** (podle podmínek školy) **Lyžování (**podle podmínek školy) • Běžecké lyžování, sjezdové lyžování, snowboarding, jízda na vleku, bezpečnost pohybu v zimní krajině			
Činnosti podporující pohybové učení					
• posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.	Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků, vzájemná komunikace	**Komunikace v TV** • Tělocvičné názvosloví • Povely, signály • Nástupy, hlášení	Čj, Vv M		

• užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.	Užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka.	**Pravidla osvojovaných pohybových činností, her, závodů, soutěží** • pravidla her • pravidla soutěží	D, M	**OSV** Komunikace	
• naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu.	Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu.	**Historie a současnost sportu** • Významné soutěže a sportovci, olympismus		**OSV:** Komunikace **VMEGS** Jsme Evropané	
• dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji.	Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji.	**Organizace prostoru pohybových činností** • samostatná organizace pohybových činností	VO		

Tělesná výchova - 9.ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
Činnosti ovlivňující zdraví					
aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem.		**Význam pohybu pro zdraví** **Zdravotně orientovaná zdatnost** • kompenzační cvičení • strečink • aerobní pohybové činnosti • kondiční testy • kruhový trénink	Př	**OSV** Sebepoznání a sebepojetí Psychohygiena Hodnoty, postoje, praktická etika	
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti. Z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.	Usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí.	**Pohybové hry** • štafetové hry • kooperativní hry • kontaktní hry • seznamovací hry	M, Př	**OSV** Hodnoty Postoje	
Respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování		**Reprodukční zdraví** • Sexuální dospívání a reprodukční zdraví • Sexuální orientace • Odpovědné chování	Př, OSV	Člověk a zdraví	

Uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	• Chová se zodpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel	**Bezpečnost doma, ve škole i ve volném čase** • Ochrana člověka za mimořádných událostí	OSV, Př		
samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.	Cíleně se připraví a pohybovou činnost a její ukončení. Využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy.	**Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí** • kompenzační a jiná zdravotně zaměřená cvičení • relaxační cvičení, yoga, pilates	VO,Hv		
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu. Předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.	Uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného. Uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu. Chápe zásady zatěžování. Jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti.	**Organizace při TV** • Základní organizace prostoru a činností • Překážková dráha	Př,D	**MV** **OSV** Mezilidské vztahy Lidské vztahy (viz fair play)	
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností					

zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.	Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.	**Gymnastika** • akrobacie • cvičení s náčiním • cvičení na nářadí • přeskoky **Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem** • rytmická gymnastika • základy tance **Úpoly** • úpolové hry • přetlaky, přetahy a pády **Atletika** • sprinty • vytrvalostní běh, • skok do dálky nebo do výšky • hod míčkem, vrh koulí **Sportovní hry** • přehazovaná basketbal florbal fotbal softbal ringo frisbee (dvě hry podle výběru) • herní činnosti jednotlivce • herní kombinace	F,M F, Př Hv Př, Z	**OSV:** -Rozvoj schopnosti poznávání, Poznávání lidí Komunikace, Kooperace a kompetence **EV:** -Vztah člověka a prostředí	

		• průpravná cvičení • modifikovaná hra • pohybové hry **Turistika a pobyt v přírodě a další (i netradiční) pohybové činnosti** (podle podmínek školy a zájmu – turistický výjezd žáků) • chůze v terénu			
posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.	Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků.	**Komunikace v TV** povely tělocvičné názvosloví nástup rozcvičení	Čj, Vv M		
Činnosti podporující pohybové učení					
• užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.	Užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka.	**Pravidla osvojovaných pohybových činností** • pravidla her • pravidla soutěží **Práce s médii, zdroje informací o pohybových činnostech** • orientační běh, • šifrování QR kódů	D, M	**OSV:** -Komunikace	
• naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k	Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt	**Závodní praxe na regionálních soutěžích** • Dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích		**OSV:** -Komunikace	

opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu.	k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu.	**Zásady jednání a chování** • Fair play, olympijské ideály a symboly			
• dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji.	Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji.	**Zásady jednání a chování při různých činnostech** • samostatné vedení hry, • řízení hry z pozice rozhodčího	VO		
• rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.	Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka	**Pravidla osvojovaných pohybových činností** • pravidla her a pohybových činností			
• zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže. • zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci.	Spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	K**omunikace v TV** • Zásady jednání a chování fair play • Bezpečnost při pohybových činnostech			
• zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci.		**Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností** • Měření, evidence, vyhodnocování			
• zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení.	Zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení	**Všestranné rozvíjející pohybové činnosti** Pohybový nebo tréninkový plán			

5.21 Výchova k občanství – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Při práci se žáky se bude škola řídit závěry specializovaných pracovišť (PPP, SPC…) a RVP pro základní vzdělávání z ledna 2016 – část D, kapitola 8 – 9 a patřičnou minimální doporučenou úrovní pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření u jednotlivých tematických celků.

Vyučovací předmět Výchova k občanství je určen pro všechny ročníky 2. stupně. Jeho obsahem je celá vzdělávací oblast Výchova k občanství a část oblasti Výchova ke zdraví.

Cílem předmětu je především:

- postupné formování a rozvíjení občanského profilu žáků
- orientace ve významných okolnostech společenského života
- utváření pozitivních občanských postojů
- formování vnitřních postojů žáků k důležitým oblastem lidského života
- formování vědomí odpovědnosti za vlastní život
- vedení k sebepoznávání
- rozvoj finanční gramotnosti, osvojení si pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech
- rozvoj orientace ve světě financí
- objasnění úkolů důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády
- ukázat možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- orientace v problematice peněz a cen a odpovědnost při spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA (zařazená):

a) Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj schopností poznávání (OSV 1), sebepoznání a sebepojetí (OSV 2), seberegulace a sebeorganizace (OSV 3), psychohygiena (OSV 4), kreativita (OSV 5), poznávání lidí (OSV 6), mezilidské vztahy (OSV 7), komunikace (OSV 8), kooperace a kompetice (OSV 9), řešení problémů a rozhodovací dovednosti (OSV 10), hodnoty, postoje, praktická etika (OSV 11)

b) Výchova demokratického občana

- občanská společnost a škola (VDO 1), občan, občanská společnost a stát (VDO 2), formy participace občanů v politickém životě (VDO 3), principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (VDO 4)

c) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá (VMEGS 1), objevujeme Evropu a svět (VMEGS 2), jsme Evropané (VMEGS 3)

d) Multikulturní výchova

- kulturní diference (MV 1), lidské vztahy (MV 2), etnický původ (MV 3), multikulturalita (MV 4), princip sociálního smíru a solidarity (MV 5)

e) Environmentální výchova

- lidské aktivity a problémy životního prostředí (EV 1), vztah člověka k prostředí (EV 2)

f) Mediální výchova

- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (MeV 1), interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (MeV 2), vnímání autora mediálních sdělení (MeV 3), fungování a vliv médií ve společnosti (MeV 4)

Takto pojatý předmět vyžaduje i velkou škálu forem realizace. Pravidelně začleňujeme krátkodobé projekty. Jednotlivé části vyučovacího předmětu se snažíme vhodně propojovat.

Pro výuku tohoto předmětu bývají, je-li to vhodné, žáci děleni do skupin (skupinová práce).

Využíváme exkurzí s historickým a společenským zaměřením s důrazem na náš region.

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Výchova k občanství směřují k <u>utváření klíčových kompetencí</u>:

a) Kompetence k učení

- nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení
- na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání.

b) Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k tomu, aby vnímali nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat, pojmenovat a pochopit problém, přemýšlet o nesrovnalostech a jejich příčinách, promýšlet, hledat a realizovat řešení problémů,
- ukazovat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problémů a vést je k jejich ověřování a srovnávání

c) Kompetence komunikativní

- vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků
- učit žáky naslouchat promluvám ostatních lidí, účinně se zapojovat, vhodně argumentovat a obhajovat svůj názor
- získané komunikativní dovednosti využívat k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

d) Kompetence sociální a personální

- rozvíjet u žáků schopnost pracovat ve dvojici a v pracovní skupině
- předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování
- individuálním způsobem budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj, tak aby dosahoval pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

e) Kompetence občanské

- učit žáky respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot, odmítat útlak a hrubé zacházení
- vést žáky k zodpovědnému rozhodování podle dané situace, k poskytnutí účinné pomoci podle svých možností, k zodpovědnému chování v krizových situacích i situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektovat, chránit a umět ocenit naše tradice a kulturní i historické dědictví
- vést žáky k chápání základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů.

f) Kompetence pracovní

- seznamovat žáky s vlastnostmi různých materiálů
- poukazovat průběžně na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vést žáky k prevenci i jejich eliminaci
- naučit žáky pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu a současně jim umožnit hledat v rámci bezpečnosti práce i vlastní postup
- orientovat se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápat podstatu, cíl a riziko podnikání.

g) Kompetence digitální

- schopnost vyhledávat a zpracovat informací, schopnost posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- vést žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu,
- osvětlovat existence autorského zákona a osvojovat si zásadu uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět výchova k občanství se realizuje ve všech ročnících 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	1	1	1

Výchova k občanství – 6. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
• zná různé druhy hodin, orientuje se v kalendáři, zná letopočty.		**Čas** • Měření času • Kalendáře		OSV 3	průběžně: diskuse na aktuální politická témata
• respektuje přijatá pravidla soužití mezi partnery,	respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití, stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků	**Rodina** (mdú) • Příbuzenské vztahy • Funkce rodiny • Manželství, registrované partnerství **Lidská setkání** • Rovné postavení mužů a žen		OSV 1 OSV 2 OSV 6 OSV 7 OSV 8 OSV 9	
• respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky	respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití, chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním	**Naše škola** (mdú) • Život ve škole, práva a povinnosti žáků, společná pravidla a normy • Význam a činnost žákovské samosprávy • Vklad vzdělání pro život • Učební styly		VDO 1 OSV 11	

		Naše obec, region, kraj (mdú) • Důležité instituce • Významní rodáci, místní tradice	D, Čj, Vv, Hv – osobnosti místních dějin	OSV 6 OSV 8	
• objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání, rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání	**Naše vlast** (mdú) • Pojem vlasti a vlastenectví • Zajímavá a památná místa • Co nás proslavilo, významné osobnosti • Státní symboly • Státní svátky, významné dny	D, Čj, Vv, Hv – osobnosti místních dějin	OSV 1 OSV 8 OSV 11	
• přiměřeně uplatňuje svá práva, včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod.	respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti, rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy	**Lidská setkání** (mdú) • Přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi **Lidská práva** (mdú) • Základní lidská práva • Práva dítěte a jejich ochrana • Diskriminace, šikana		OSV 7 OSV 11 VDO 2	

Výchova k občanství – 7. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
• uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích.	uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	**Vztahy mezi lidmi** (mdú) • Osobní a neosobní vztahy • Mezilidská komunikace		OSV 7 OSV 8 OSV 10	průběžně: diskuse na aktuální politická témata
• kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí • objasní potřebu tolerance ve společnosti	respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti	**Kulturní život** (mdú) • Masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia • Rozmanitost kulturních projevů • Kulturní hodnoty, kulturní tradice • Kulturní instituce (náboženství)	VV, HV, ČJ, D	OSV 5 MeV 1 MeV 2 MeV 3 MeV 4 MV 1 MV 3 MV 4 MV 5	
		Naše obec, region, kraj (mdú) • Zajímavá a památná místa • Ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku	D – zajímavá a památná místa	EV 2	
• rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady.	na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu, uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele	**Majetek, vlastnictví** (mdú) • Formy vlastnictví • Hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana • Hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví			

• sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti.	sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti	**Hospodaření** (mdú) • Rozpočet domácnosti • Úspory, investice, úvěry • Splátkový prodej, leasing	Ma – rozpočet		
• rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky.		**Právní základy státu** • Znaky státu • Typy a formy státu	Z – regionální politické útvary	VDO 2	
• objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů, vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů.	uvede základní prvky fungování demokratické společnosti	**Principy demokracie** (mdú) • Znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu • Politický pluralismus, • Význam a formy voleb do zastupitelstev		VDO 3 VDO 4	
		Státní správa a samospráva • Orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly		VDO 2	
• popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich	uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování	**Evropská integrace** (mdú) • Podstata, význam, výhody • Evropská unie a ČR	Z – EU	VMEG S 3	

uplatňování.					
• rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám.	je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie	**Vztahy mezi lidmi** (mdú) • Problémy lidské nesnášenlivosti **Lidská práva** (mdú) • Úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech • poškozování lidských práv **Lidská setkání** (mdú) • Rovnost a nerovnost **Zásady lidského soužití** (mdú) • Svoboda a vzájemná závislost • Morálka a mravnost		VDO 1 VDO 2 MV 1 MV 3 MV 5 OSV 7 OSV 10 OSV 11 VMEG S 1	

Výchova k občanství – 8. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
• objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života.		**Podobnost a odlišnost lidí** (mdú) • Projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání • Osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter • Vrozené předpoklady, osobní potenciál		OSV 1 OSV 2	průběžně: diskuse na aktuální politická témata
• posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek.		**Vnitřní svět člověka** • Vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí • Systém osobních hodnot, sebehodnocení • Stereotypy v posuzování druhých lidí		OSV 1 OSV 2 OSV 3 OSV 10 OSV 11	
• kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání, popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním, formuluje své nejbližší plány	**Osobní rozvoj** (mdú) • Životní cíle a plány, životní perspektiva • Adaptace na životní změny, sebezměna • Význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji		OSV 2 OSV 3 OSV 4 OSV 11	

	uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	**Vztahy mezi lidmi** (mdú) • Konflikty v mezilidských vztazích		OSV 7 OSV 8	
• na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty,	ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet	**Peníze** (mdú) • Formy placení		OSV 9	
• na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz		**Principy tržního hospodářství** • Nabídka, poptávka, trh • Tvorba ceny, inflace, podstata fungování trhu			
• rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě státu	rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem, uvede základní prvky fungování demokratické společnosti, chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy, vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů	**Zásady lidského soužití** (mdú) • Pravidla chování **Právní řád České republiky** (mdú) • Význam a funkce právního řádu • Právní norma, předpis, publikování právních předpisů • Soustava soudů **Právní základy státu** (mdú) • Ústava ČR • Složky státní moci, jejich orgány a instituce		VDO 4	

Výchova k občanství – 9. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
		Právní základy státu • Státní občanství ČR • Obrana státu		VDO 2	
• rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	chápe uspořádání zákonodárných orgánů a institucí státní správy, vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů	**Právní řád České republiky** (mdú) • Odvětví práva • Orgány právní ochrany občanů		VDO 2	průběžně: diskuse na aktuální politická témata
• dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování, rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady, diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání.	uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání	**Protiprávní jednání** (mdú) • Druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce • Trestní postižitelnost • Porušování předpisů v silničním provozu • Porušování práv k duševnímu vlastnictví		VDO 2	
• objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství, uvede příklady některých smluv upravujících občansko-právní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či	vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu, v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací	**Právo v každodenním životě** (mdú) • Důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající • Základní práva spotřebitele • Styk s úřady		VDO 2	

pronájem věci, přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele.					
• rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu.	uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků	**Hospodaření** (mdú) • Rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní			
• uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu	uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany, rozpozná hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům	**Lidská setkání** (mdú) • Lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti		OSV 7 OSV 10 OSV 11 MV 2	
• vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít.	uvede příklady služeb, které banky nabízejí občanům	**Banky a jejich služby** (mdú) • Aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků			
• uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky, objasní souvislosti globálních a lokálních problémů.		**Globalizace** (mdú) • Projevy • Významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení	Z – globální problémy	VMEGS 1 VMEGS 2 EV 1 EV 2 OSV 11	

5.22 Hudební výchova – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Předmět je vyučován na naší škole v 6. až 9. ročníku.

Hlavními složkami hudební výchovy jsou pěvecké, instrumentální a poslechové činnosti doplněné hudebně pohybovými aktivitami.

Žák se učí pracovat se svým hlasem, osvojuje si písně různých hudebních žánrů, poznává hudbu v jejích stylových, žánrových i funkčních podobách. Pěveckými, poslechovými, rytmickými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými a tvořivými činnostmi rozvíjí žákovu hudebnost. Pomáhá mu vytvořit si vlastní názory a postoje k hudebnímu umění minulosti i současnosti. Zpěv by se měl stát prostředkem vyjádření radosti a pohody.

Žák dostává příležitost uplatňovat své individuální hudební schopnosti a dovednosti.

Převažující formy a metody výuky

- výklad
- rozvoj individuálních pěveckých dovedností
- poslech
- využití hudebních nástrojů
- skupinové a kooperativní činnosti
- pohybové činnosti
- návštěvy koncertů

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

a) Osobnostní a sociální výchova

- dramatizace písní, návštěva divadelního představení, hudebního koncertu
- výchovný koncert
- vytvoření hudebního pásma spojeného s dramatizací
- rozhovory, hodnocení práce ve skupině
- diskuze nad uměleckým dílem

b) Výchova demokratického občana

- nezesměšňovat práci ostatních žáků, ale snažit se je pochopit a správně vnímat
- ochota pomáhat, být ohleduplný, respektovat názory druhých
- respektovat kulturní odlišnosti
- sborový zpěv vychovává k zodpovědnosti každého člena vůči ostatním členům sboru

c) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- orientace ve vývoji umění, hledat podobnosti a odlišnosti
- porozumět rozdílnosti kultur
- seznámení s folklorem, lidovými zvyky a tradicemi
- regionální umění – jiná hudba - jiná architektura - jiný kraj - jiný mrav
- hymny jiných zemí, lidové písně různých oblastí
- hudební nástroje různých kultur a zemí

d) Multikulturní výchova

- poznávání naší kultury a tradice- „Co Čech to muzikant“
- kultura a umění v našem regionu (umělci, písně, stálé kulturní akce apod.): Jan Zach, Václav Trojan, rodina Bendů, J. Mysliveček – celá Evropa se od nich učila
- poznávat a respektovat odlišnosti kultur, Čechy – vliv západní kultury, Morava - vliv východní kultury

e) Environmentální výchova

- estetické kvality prostředí
- vandalizmus
- člověk, který má estetické cítění má rád i přírodu, svůj domov

f) Mediální výchova

- vliv médií na kulturu
- vývoj médií a jejich přínos v oblasti kultury a umění
- kritický přístup k bulváru a k přílišné módnosti hudby

Základním cílem předmětu je <u>rozvíjení kompetencí žáků</u>:

a) Kompetence k učení

- vést žáky ke vzdělávání přes vlastní tvořivost
- poznávat hudební kulturu jako způsob reagování na svět a jeho poznávání
- osvojit si specifické znaky hudebního vyjadřování
- poznávat a postupně chápat dílo a jeho historický kontext

b) Kompetence k řešení problémů

- vyhledávat hudebních motivů a témata a jejich souvislosti
- volit vhodného vyjadřovacího prostředku
- kriticky vnímat hloubky či povrchnosti díla

c) Kompetence komunikativní

- chápat hudba jako prostředek dorozumívání se
- vyjádřit rozličné nálady a témata hudebním jazykem
- rozpoznat hudební dialog, vrstvení motivů
- diskutovat nad dojmy z díla

d) Kompetence sociální a personální

- postupně získávat dostatek kvalitních podnětů pro schopnost orientace
- v hudebních proudech a žánrech
- osobitě se vyjádřit hudebními prostředky i pohybem
- rozvíjet u žáků schopnost sebereflexe a sebehodnocení

e) Kompetence občanské

- zařadit do historického kontextu hudební díla a jejich tvůrce
- navštěvovat hudební akce
- podchytit a podporovat individuální hudební zájmy

f) Kompetence pracovní

- osvojit si základy hlasové techniky
- osvojit si specifické pohybové dovednosti
- osvojit si některé specifické hudební dovednosti

g) Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost
- seznamuje se s novými technologiemi
- vyjadřuje se pomocí digitálních prostředků
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět hudební výchova se realizuje ve všech ročnících 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	1	1	1

Hudební výchova – 6. ročník					
Název kapitoly					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
-využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách **-uplatňuje získané pěvecké a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase**	*-doprovází písně pomocí ostinata* *-interpretuje vybrané lidová a umělé písně*	**VOKÁLNÍ ČINNOST** • **Orientace v notovém záznamu vokální skladby** • **Notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby** • **Pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu** • **Hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby** • **Využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu** • **Intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách** • **Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů a melodií** • **Reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních** • **Hlasová hygiena**	VO-projevy chování, rozdíly v prožívání ČJ-zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové VO-poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí	**OSV** Osobnostní rozvoj-rozvoj schopnosti poznávání **OSV** Kreativita	

-reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy , témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody , provádí jednoduché hudební improvizace	*-interpretuje vybrané lidová a umělé písně*	**INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI** • **Hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní)** • **Hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače** • **Záznam hudby – noty** • **Tón a jeho vlastnosti** • **Vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje** • **Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy** • **Nástrojová improvizace – jednoduché hudební formy, rytmické hádanky, ozvěna, hra na tělo**	Informatika -správa souborů, instalace aplikací --fungování nových technologií kolem žáka Fyzika-vlastnosti zvuku VO-význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	**OSV** Komunikace **OSV** Hodnoty, postoje, praktická etika	
-rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	*-pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu*	**HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI** • **Pohybový doprovod znějící hudby** • **Taktování** • **Taneční kroky** • **Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace** • **Orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti** • **Reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách**	TV-estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem -tance VO-poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí	**OSV** Sociální rozvoj-poznávání lidí	

-orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku **-zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období** **-vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění**	*-rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru* *-pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu* *-pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu* *-rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru* *-uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl* *-pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu*	**POSLECHOVÉ ČINNOSTI** • **Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby** • **Postihování hudebně výrazových prostředků** • **Významné sémantické prvky užité ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla** • **Hudební dílo a jeho autor** • **Hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)** • **Interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla** • **Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – pravidelnost a nepravidelnost hudební formy**	VV-reflexe ostatních uměleckých druhů -volná malba -komiks Dějepis-získávání informací o dějinách ČJ-zásady kultivovaného projevu -připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát	**MV** Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	

Hudební výchova – 7. ročník					
Název kapitoly					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
-využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách **-uplatňuje získané pěvecké a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase**	*-doprovází písně pomocí ostinata* *-interpretuje vybrané lidové a umělé písně*	**VOKÁLNÍ ČINNOSTI** • **Pěvecký a mluvní projev** • **Vícehlasý a jednohlasý zpěv** • **Deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách** • **Intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách** • **Využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu** • **Zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu** • **Hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)** • **Hlasová hygiena**	VO-projevy chování, rozdíly v prožívání ČJ-zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové	**OSV** Osobnostní rozvoj-rozvoj schopnosti poznávání	

-reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace **-rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě**	*-interpretuje vybrané lidové a umělé písně* *-pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu*	**INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI** • **Hra na hudební nástroje** • **Tón a jeho vlastnosti s využitím hudebního nástroje** • **Nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)** • **Záznam hudby – noty** • **Rytmus, metrum, tempo – členění metrických jednotek, pulzace, střídání lehkých a těžkých dob, synkopa** • **Notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby** • **Vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje** • **Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy** **HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI** • **Pohybový doprovod znějící hudby** • **Taneční kroky** • **Vlastní pohybové ztvárnění** • **Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické** • **Orientace v prostoru** • **Rozvoj pohybové paměti** • **Reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách**	Fyzika-vlastnosti zvuku VO-poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí TV-estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem -tance	**OSV** Sociální rozvoj-poznávání lidí	

-orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku **-zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období** **-vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění**	*-rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru* *-pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu* *-pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu*	**POSLECHOVÉ ČINNOSTI** • **Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby** • **Zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie** • **Pravidelnost a nepravidelnost hudební formy** • **Hudební dílo a jeho autor** • **Hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)** • **Interpretace znějící hudby**	VV-reflexe ostatních uměleckých druhů -volná malba -komiks ČJ-zásady kultivovaného projevu Dějepis-získávání informací o dějinách	**MV** Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	

Hudební výchova – 8. ročník					
Název kapitoly					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
-využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách **-uplatňuje získané pěvecké a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase**	*-doprovází písně pomocí ostinata* *-interpretuje vybrané lidové a umělé písně*	**VOKÁLNÍ ČINNOSTI** • **Pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu** • **Improvizace jednoduchých hudebních forem** • **Odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby** • **Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti** • **Reprodukce tónů a melodií** • **Vlastní vokální projev a vokální projev ostatních** • **Hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)** • **Hlasová hygiena**	VO-poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí VO-význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	**OSV** Osobnostní rozvoj-rozvoj schopnosti poznávání	

		INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI			
-reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy , témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	*-interpretuje vybrané lidové a umělé písně*	• **Hra na hudební nástroje** • **Nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní)** • **Hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače** • **Notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby** • **Nástrojová improvizace – jednoduché hudební formy, rytmické hádanky, ozvěna, hra na tělo**	Informatika -správa souborů, instalace aplikací -fungování nových technologií kolem žáka	**MV** Lidské vztahy **OSV** Kreativita, poznávání lidí	
		HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI			
-rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě **-zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období**	*-pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu* *-pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu* *-rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru*	• **Pohybový doprovod znějící hudby** • **Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla** • **Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické** • **Orientace v prostoru** • **Rozvoj pohybové paměti** • **Reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách**	TV-estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem -tance	**OSV** Sebepoznání a sebepojetí	

-orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku **-vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění**	*-rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru* *-pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu* *-pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu*	**POSLECHOVÉ ČINNOSTI** • **Hudební dílo a jeho autor** • **Hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)** • **Hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům** • **Interpretace znějící hudby** • **Slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastních soudů a preferencí**	Dějepis-získávání informací o dějinách ČJ-zásady kultivovaného projevu -připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát	**MV** Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	

Hudební výchova – 9. ročník					
Název kapitoly					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
-využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách **-uplatňuje získané pěvecké a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase**	*-doprovází písně pomocí ostinata* *-interpretuje vybrané lidové a umělé písně*	**VOKÁLNÍ ČINNOSTI** • **Pěvecký a mluvní projev** • **Deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách** • **Intonace a vokální improvizace** • **Hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby** • **Využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu** • **Notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby** • **Zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu** • **Reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních**	VO-projevy chování, rozdíly v prožívání ČJ-zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové VO-význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	**OSV** Osobnostní rozvoj-rozvoj schopnosti poznávání	

-reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	*-interpretuje vybrané lidové a umělé písně*	**INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI** • **Záznam hudby** • **Notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby** • **Vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje** • **Nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)** • **Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy** • **Rytmus, metrum, tempo – členění metrických jednotek, pulzace, střídání lehkých a těžkých dob, synkopa**	VO-projevy chování, rozdíly v prožívání	**OSV** Kreativita	
-rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě **-zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období**	*-pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu* *-pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu* *-rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru*	**HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI** • **Pohybový doprovod znějící hudby** • **Vlastní pohybové ztvárnění** • **Taneční kroky** • **Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické** • **Orientace v prostoru** • **Rozvoj pohybové paměti** • **Reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách**	TV-estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem -tance	**OSV** Sebepoznání a sebepojetí	

-orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku **-vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění**	*-rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru* *-pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu* *-pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu*	**POSLECHOVÉ ČINNOSTI** • **Hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům** • **Hudební dílo a jeho autor** • **Hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)** • **Slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastních soudů a preferencí**	Dějepis-získávání informací o dějinách ČJ-zásady kultivovaného projevu -připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát	**MV** Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	

5.23 Výtvarná výchova – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Při práci se žáky se bude škola řídit závěry specializovaných pracovišť (PPP, SPC…) a RVP pro základní vzdělávání z ledna 2016 – část D, kapitola 8 – 9 a patřičnou minimální doporučenou úrovní pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření u jednotlivých tematických celků.
Výtvarná výchova je realizována prostřednictvím tvůrčích činností žáka, ve kterých uplatňuje vlastní vnímání a myšlení, cítění, prožitky, představivost a fantazii. Umožňuje mu vyjadřovat se k různým tématům a situacím. Svůj výtvarný projev mají žáci možnost prezentovat, obhájit, vysvětlit spolužákům, vyslechnout jejich názory a zároveň říci svůj názor na práci ostatních. Ve všech formách výtvarného projevu se prezentuje osobnost žáka a dává mu možnost individuálně se vyjádřit. Žák se postupně učí vytvářet si vztah k výtvarnému umění, výtvarným hodnotám, učí se zaujímat k nim svůj postoj, vnímat pozitivní i negativní, je veden k všímání si okolního světa. Předmět je na naší škole realizován od 6. do 9. ročníku.

Upřednostňované metody a formy práce:

- výuka postavena především na praktických činnostech vizuálních a haptických
- exkurze, návštěvy výstav a muzeí
- obrazové a video materiály
- projektové činnosti
- skupinové a kooperativní činnosti
- individuální činnosti
- výklad

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

a) Osobnostní a sociální výchova

- návštěvy uměleckých besed a výstav
- rozhovory, slovní vyjádření, hodnocení své práce
- diskuse nad uměleckým dílem
- vytváření společné práce
- výzdoba třídy, školy pracemi žáků

b) Výchova demokratického občana

- nezesměšňovat a neničit práce ostatních žáků
- ochota pomáhat, být ohleduplný, respektovat názory druhých
- výtvarně vyjádřit mezilidské vztahy

c) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- orientace ve vývoji umění
- seznámení s folklórem, lidovými zvyky, tradicemi

- zážitky ze světa, významné stavby světa, symboly

d) Multikulturní výchova

- poznání naší kultury a tradic
- kultura a umění v našem regionu (umělci, stálé kulturní akce, významné stavby, kulturní a výstavní prostory…)

e) Environmentální výchova

- vandalismus
- významné dny Země
- prostředí v našem městě

f) Mediální výchova

- vývoj médií a jejich přínos v oblasti kultury a umění

Základním cílem předmětu je <u>rozvíjení kompetencí žáků</u>:

a) Kompetence k učení

- při své tvorbě poznávat vlastní pokroky a při konečném výstupu si uvědomit problémy související s realizací
- postupně samostatně organizovat svou činnost
- motivovat povzbuzením a pozitivním přístupem

b) Kompetence k řešení problémů

- samostatně zpracovávat a řešit problémy souvisejících s výběrem výtvarné
- techniky, materiálů a pomůcek
- rozpoznávat výtvarný problém a hledat nejvhodnější způsob řešení

c) Kompetence komunikativní

- při práci ve skupině vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit
- a tolerovat názor druhých

d) Kompetence sociální a personální

- respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce, umožnit zažít úspěch, zohlednit individuální pracovní tempo i dispozice, rozvíjet u žáků schopnost sebereflexe a sebehodnocení

e) Kompetence občanské

- přistupovat aktivně k dění ve škole
- účastnit se dle schopností ve výtvarných soutěžích

f) Kompetence pracovní

- koncentrovat se na pracovní výkon při dodržování vymezených pravidel
- získat pozitivní vztah k manuálním činnostem
- dodržovat hygienická pravidla při práci s výtvarným materiálem

g) Kompetence digitální

- vést žáky k používání digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívat technologií k řešení
  problémů a využití ve vlastní výtvarné práci
- naučit žáky získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data a informace
  z oblasti výtvarných oborů a architektury
- vést žáky k práci s digitální technikou ve vytváření vlastních výtvarných prezentací
- vést žáky ke znalostem a principům ochranných práv
- předcházet situacím ohrožujícím tělesné a duševní zdraví žáků i ostatních, jednat eticky během sdílení dat

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět výtvarná výchova se realizuje ve všech ročnících 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	1	1	1

Předmět – 6. ročník					
Název kapitoly					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
• vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků. Variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků • rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	Uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru Uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy, pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních, vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné a umělecké produkci	Úvod do oborů výtvarné výchovy **ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI** Základní výtvarné prostředky a nástroje Prvky vizuálně obrazného vyjádření linie, tvary, objemy, světelné a barevné kvality, textury **<u>KRESBA</u>** • **Pavouk** – práce s tuší, rozfoukávání, kolorování • **Strom** – uhel, zvládnutí základní morfologie stromů, práce se světlem a stínem, pohádkový les • **Frotáž** – mastný pastel, tématické práce • **Figura** – **můj oblíbený sport** - tužka, náčrty základních linií a proporcí figury • **Traviny** – fixy, práce s dlouhými tahy, řešení prostoru • **Kostičky – šachovnice**, práce s fixy, základy op-artu • **Návrh na balící papír,** vánoční motivy • **Květináček, plechovka, miska** – tužka,	Přírodopis – botanika	**OSV** Osobnostní rozvoj-rozvoj schopnosti poznávání	

• zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie • zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace. • interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností i prožitků • ověřuje komunikační účinky vybraných upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	Při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy, zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních Vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity	objem a hmota, elipsa, stínování • **Klíče** – tuž, práce s detailem a prostorem Typy vizuálně obrazných vyjádření - hračky, objekty • **Bramborová tiskátka** – práce s přírodním materiálem a temperou • **Leporelo** – pastelky, fixy, kombinovaná technika, tematické náměty **MALBA** • **Pohádkový les –** tempera. práce s prostorem a barvou • **Krajina** – teplé a studené barvy /základní a doplňkové /barevný kruh • **Moje město –** tempera • **List** – vodové barvy, temperové barvy • **Ovoce** – zátiší**,** tempera, prostor a kompozice • **Světové umění a architektura pravěku a starověku – beseda, diskuse** Zhodnocení práce šestého ročníku, shrnutí základních postupů probíraných technik	Přírodopis – ekosystém les Občanská výchova – moje město Dějepis – historie výtvarného umění		

Předmět – 7. ročník					
Název kapitoly					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
• vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků. Variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků • zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	Uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru Uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztah, vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci	Úvod do oborů výtvarné výchovy Opakování základních pojmů, postupů a technik 6. ročníku **KRESBA** /tužkokresba, suchý a mastný pastel, uhel, rudka/ • **Portrét** – tužka, práce podle předlohy Typy vizuálně obrazných vyjádření • **Ilustrace k textu** – tematické práce • **Sport, který se mi líbí,** figura v pohybu, tužka, pastely • **Hmyz** – zachycení detailů, pastelky, pastely • **Pexeso –** tematická práce, pastelky, fixy • **Hudební nástroje** – suché křídy, práce s fixační kresbou	Přírodopis- lidské tělo Přírodopis - příroda jako zdroj podnětů pro VV Hv - Hudba jako zdroj podnětů pro VV		

• zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření • interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností i prožitků	Při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy, zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních	**MALBA** /vodové barvy, tempery, anilinové barvy, tuše/ • **Listy** – práce s vodovou barvou a temperou • **Ovoce –** tempera, práce s barvou, světlem a stínem, prostor a kompozice, zátiší • **Váza s květinami** – tempera, barevné vyjádření pocitů • **Přijela k nám pouť** figurativní kompozice **PROSTOROVÉ PRÁCE** hračky, objekty • **Přírodní hračky** Figurky a zvířátka z přírodních materiálů práce se špejlemi, plody a přírodními materiály /tráva mech, plody dřevo…/	Přírodopis - botanika Př - Příroda jako zdroj podnětů pro VV		
• rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku • ověřuje komunikační účinky vybraných upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	Vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity	• **Světové umění a architektura středověku – beseda, diskuse** Zhodnocení práce sedmého ročníku, shrnutí základních postupů probíraných technik	Dějepis – historie výtvarného umění a architektury	**VMEGS** Evropa a svět nás zajímá	

Předmět – 8. ročník					
Název kapitoly					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
• vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků. Variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	Uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru	Úvod do předmětu VV Opakování základních pojmů, postupů a technik 7. ročníku Hlavní techniky VV **MALBA** **KRESBA** **GRAFIKA** Základní rozdíly			
• rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku • ověřuje komunikační účinky vybraných upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	Uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy, pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních, vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné a umělecké produkci	**KRESBA** /tužkokresba, suchý a mastný pastel/ • **Ruka** – morfologie lidské ruky, tužka • **Nákres sportovních bot -** gradace a stínování • **Co jsem objevil na staré opuštěné půdě** kresba podle fantazie			

• zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie. • zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace.	Při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy, zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních	• **Návrh na sportovní areál, naučnou stezku aj.** základní rysy architektonické studie, řešení několika pohledů • **Nárožní poloha** tužkokresba, perokresba • **Můj pokoj** kresba • **Návrh na knižní předsádku, PC hru, CD - LP** výtvarné a grafické řešení plochy a písma • **Kresba podle předlohy**	Tv - sport jako zdroj podnětů pro VV	**EV** – Vztah člověka a prostředí **OSV** - Kreativita **MEV** – Tvorba mediálního sdělení	
• vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření • interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností i prožitků	Vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity	**MALBA** /vodové barvy, tempery, anilinové barvy, tuše/ • **Hra na restaurátora** dokončení poškozeného obrazu • **Stará námořnická mapa pokladů** • **Pocitová práce** vyjádření nálady barvou • **KOLÁŽ** spojení obrazu a kresby /malby/ **OP ART** řešení barevných ploch a prostoru • **Světové umění a architektura 19. a 20. století - beseda, diskuse** Zhodnocení práce osmého ročníku, shrnutí základních postupů probíraných technik	Dějepis – historie výtvarného umění a architektury	**VMEGS** Evropa a svět nás zajímá	

Předmět – 9. ročník					
Název kapitoly					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
• Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků. Variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	Uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru	Úvod do předmětu VV Opakování základních pojmů, postupů a technik 8. ročníku Hlavní oblasti VV **MALBA** **KRESBA** **GRAFIKA** **UŽITÝ A PRŮMYSLOVÝ DESIGN** **SOCHAŘSTVÍ** **ARCHITEKTURA**			
	Uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy, pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních, vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné a umělecké produkci	**KRESBA** • **Zátiší s oblými nádobami** tužkokresba, perokresba vyjádření prostoru a kompozice			

• zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie. • zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	Při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy, zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních	• **Dům, ve kterém budu chtít bydlet** řešení několika pohledů kolorovaná tužkokresba, malba • **Návrh na plakát, bilboard** výtvarné a grafické řešení plochy a písma • **Jak by ne/měla vypadat Země za 20 let** tématický obraz, plakát • **Výtvarné pojetí přísloví /kresba, malba/** hádanky v obrazech	Př - Příroda jako zdroj podnětů pro VV	**OSV -** Kreativita **MEV** – Tvorba mediálního sdělení **EV** – Vztah člověka a prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí	diskuse na aktuální situaci stavu Země
• vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření • rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku.		• **Portrét** – kresba spolužáka základní proporce • **Pozitiv - negativ** zátiší, práce se světlem a stínem **MALBA** /vodové barvy, tempery, anilinové barvy, tuše/ • **Vysněná krajina** barevná fantazie /kvašová technika/ • **GRAFITTI** řešení barevných ploch a prostoru, písmo a zkratka			

• ověřuje komunikační účinky vybraných upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření • interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností i prožitků	Vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity	**KOLÁŽ** • **Plakát** Spojení obrazu a kresby /malby/ tématická práce **UŽITÝ A PRŮMYSLOVÝ DESIGN** • **Návrh na užitkový předmět** přístroj do domácnosti, na zahradu atd. nákres, modelování 3D • **Světové umění a architektura 21. století - beseda, diskuse** architektonické směry, významní výtvarníci a architekti • **Kam se ubírá současné výtvarné umění - beseda, diskuse** současné a budoucí trendy v oblasti umění Zhodnocení práce 9 ročníku, shrnutí základních probíraných a naučených technik	Dějepis – historie výtvarného umění a architektury	**VMEGS** Evropa a svět nás zajímá	

5.25 Informatika – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je realizován jako samostatný s dotací jedné hodiny týdně v každé třídě na stupni druhém.

PRŮŘEZOVÁ TEMATA:

Mediální výchova

- Tvorba mediálního sdělení (Uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení).

Osobností a sociální výchova

- Hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.

- **Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání.
- **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality).

Základním cílem předmětu je rozvíjení kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
- Žáci vybírají a využívají pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánují, organizují a řídí vlastní učení, projevují ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení.
- Vyhledávají a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívají k procesu učení, tvůrčích činností a praktickém životě.

Kompetence k řešení problémů

- Žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že postupů a řešení je více.

- Žáci vyhledávají informace vhodné k řešení problému, nacházejí jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívají získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechají se odradit případným nezdarem a vytrvale hledají konečné řešení problému.
- Žáci samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívají při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy, správnost řešení problémů ověřují prakticky a osvědčené postupy aplikují při řešení obdobných nebo nových problémových situací. Sledují vlastní pokrok při zdolávání problémů.

Kompetence komunikativní

- Žáci využívají informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem. Některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty, případně dalších webových služeb.
- Při komunikaci dodržují vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.).
- Získané komunikativní dovednosti využívají k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.

Kompetence sociální a personální

- Žáci účinně spolupracují ve skupině, podílejí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňují kvalitu společné práce.
- Při práci jsou vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- Žáci jsou přizváni k hodnocení prací – žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk má různé možnosti a schopnosti i zručnost.

Kompetence občanské

- Žáci chápou základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, jsou si vědomi svých práv a povinností ve škole i mimo školu.
- Žáci se seznamují s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) a dodržují je.
- Při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, které vyhledávají prostřednictvím internetu.
-

Kompetence pracovní

- Žáci používají bezpečně a účinně nástroje a vybavení, dodržují vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptují se na změněné nebo nové pracovní podmínky.
- Žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou, plní povinnosti a závazky z toho vyplývající.
- Žáci pracují podle návodu a předem stanoveného postupu.
- Žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst.

Kompetence digitální

- Ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít.
- Získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků.
- Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce.
- Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání.
- Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

Charakteristika vzdělávací oblasti Vzdělávací oblast Informatika

Vzdělávací oblast **Informatika** se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím,

že vede žáka k:

- Systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj.
- Nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci.
- Ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce.
- Porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace.
- Rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů.
- Komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje.
- Standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci.
- Posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech.
- Nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem.
- Otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat.

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Informatika se realizuje v 6. až 9. ročníku 2.stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	1	1	1

Informatika – 6. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	popíše účel informačních systémů, které používá	• informační systémy**:** o informační systém ve škole, o uživatelé, o činnosti, práva, struktura dat, o ochrana dat a uživatelů, o účel informačních systémů a jejich role ve společnosti		OSV – seberegulace a sebeorganizace	
popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos	rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu	• hardware a software: o pojmy hardware a software, o součásti počítače a principy jejich společného fungování; • operační systémy: o funkce, typy, typické využití; o datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, o komprese a formáty souborů, o správa souborů, instalace aplikací; o fungování nových technologií kolem žáka		MeV – tvorba mediálního sdělení	

dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat	• bezpečnost: o útoky – cíle a metody útočníků, o nebezpečné aplikace a systémy; o zabezpečení • digitálních zařízení a dat – o aktualizace, o antivir, o firewall, o bezpečná práce s hesly a správce hesel, o dvoufaktorová autentizace, o šifrování dat a komunikace, o zálohování a archivace dat		OSV – seberegulace a sebeorganizace	
získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat	získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti	• data, informace: o získávání, o vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; o proces komunikace, o kompletnost dat, o časté chyby při interpretaci dat			

Informatika – 7. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	zakóduje a dekóduje jednoduchý text a obrázek	• kódování a přenos dat: o různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; o standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; o jednoduché šifry a jejich limity			
poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače	rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu	• řešení technických problémů: o postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení		OSV - kreativita	
dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat	• digitální identita: o digitální stopa (obsah a metadata) - sledování polohy zařízení, - záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, - cookies, sledování komunikace, - informace v souboru; o sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, o fungování a algoritmy sociálních sítí			

Informatika – 8. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení	• modelování: o schéma, o myšlenková mapa, o vývojový diagram, o ohodnocený a orientovaný graf; • základní grafové úlohy		OSV - kreativita	
po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení	po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti rozdělí problém na jednotlivě řešitelné	• algoritmizace: o dekompozice úlohy, problému; o tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu			

vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal				
ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu		• kontrola: ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); • nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu			
vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky	pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	• počítačové sítě: o typy, služby a význam počítačových sítí, o fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; o struktura a principy internetu; o web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; • princip cloudových aplikací; o metody zabezpečení přístupu k datům, o role a přístupová práva			

nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	popíše účel informačních systémů, které používá nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat	• návrh a tvorba evidence dat: o formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; o práce se záznamy, pravidla a omezení; o kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; o úprava požadavků, tabulky či pravidel			
nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě	popíše účel informačních systémů, které používá nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce na základě doporučeného návrhu	• hromadné zpracování dat: o velké soubory dat; o funkce a vzorce, práce s řetězci; o řazení, filtrování, vizualizace dat; o odhad závislostí			

doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	sestaví tabulku pro evidenci dat				

Informatika – 9. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal	• programování: o nástroje programovacího prostředí, o blokově orientovaný programovací jazyk, o cykly, o větvení, o proměnné			
v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal	• tvorba digitálního obsahu: o tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); o potřeby uživatelů, o uživatelské rozhraní programu; o autorství a licence programu; o etika programátora		OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika	

5.26 Člověk a svět práce – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je na 2. stupni je rozdělen na tři tematické okruhy: Příprava pokrmů, Práce s laboratorní technikou a Svět práce.

Žáci se učí plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- žák dokáže zorganizovat svou činnost při plnění složitějších úkolů
- žák pracuje se všemi dostupnými zdroji informací
- žák tvůrčím způsobem rozvíjí získané informace, používá odbornou terminologii při prezentaci výsledků své práce
- žák propojí získané informace s informacemi z dalších oborů

Kompetence k řešení problému

- žák řeší problémové úlohy sám i ve skupině
- žák diskutuje o nejvhodnějším řešení
- žák je veden k hledání nových postupů, pokud se předchozí postupy neosvědčily
- žák je veden k tomu, aby svá řešení obhájil a vysvětlil
- žák si uvědomuje zodpovědnost za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- žák prezentuje výsledky své práce formou referátu, počítačové prezentace
- žák se zúčastní diskuse podle pravidel efektivní komunikace

Sociální a personální kompetence

- žák se zapojí do týmové práce
- zvládne různé role v týmu
- respektuje pravidla bezpečnosti práce

Pracovní kompetence

- Učitel zařadí do vyučování práci s různou technikou a s různými materiály
- Učitel vede žáka, aby stanovil vlastní postup práce, kontroloval výsledky a zhodnotil je

- žák si osvojí základy hygieny, ochrany zdraví svého i druhých
- žák má možnost prezentovat své práce a výrobky
- žák využije získané návyky a znalosti pro svou další profesní orientaci

Kompetence občanské

- žák chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Digitální kompetence

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopností poznání
- Sebepoznání a sebepojetí
- Seberegulace a sebeorganizace
- Kreativita
- Komunikace
- Kooperace a kompetice
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výchova demokratického občana

- Občan, občanská společnost a stát

Multikulturní výchova

- Princip sociálního smíru a solidarity

Mediální výchova

- Fungování a vliv médií
- Vnímání autora mediálního sdělení
- Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět člověk a svět práce se realizuje v 7. – 9. ročníku 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin			2	1

ČSP – práce s laboratorní technikou – 8. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
Příprava pokrmů					
• Vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů. • Zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl. • Vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci. • Dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci. • Poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři.	Vybere a prakticky využívá pracovní postup konkrétní laboratorní činnosti a dodrží kázeň při práci s přístroji, zařízením a pomůckami nutnými pro konání pozorování, měření, experimentu. Dodržuje hygienu práce a zásady bezpečné práce s laboratorní technikou, příslušnými nástroji, přístroji a pomůckami při laboratorních činnostech. Poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři.	• bezpečnost práce v laboratoři • první pomoc při úrazu • laboratorní protokol • základní laboratorní postupy a metody (mdú) • základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky (mdú) • měření – délka, objem, obvod, čas • vážení • práce s mikroskopem – buňka (rostlinná, živočišná) • práce s mikroskopem – části těla rostlin • práce s mikroskopem – části těla živočichů • práce s mikroskopem – části těla člověka	Ch laboratorní nádobí, práce podle pracovního postupu, vypracování laboratorního protokolu Př praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem F základní fyzikální veličiny, měření, vážení	OSV - Rozvoj schopností poznávání - Kreativita - Komunikace - Kooperace a kompetice - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

ČSP – Příprava pokrmů – 8. ročník					
Očekávané výstupy	**Minimální doporučená úroveň**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
• používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče. • připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy. • dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti. • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni.	Používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče. Připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy. Dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu. Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni.	**Příprava pokrmů** • Kuchyně – základní vybavení, bezpečnost a hygiena provozu (mdú) • Příprava pokrmů – tepelná úprava pokrmů, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů (mdú) • Úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině (mdú)	Ch PC Čj D Př F VO M F Vv	ENV - vztah člověka k přírodě MDV – vnímání autora mediálních sdělení - interpretace vztahu mediálního sdělení a reality VEG - Evropa a svět nás zajímá OSV - osobnostní rozvoj - sociální rozvoj - mezilidské vztahy - morální rozvoj MKV – kulturní diference	

Člověk a svět práce – 9. ročník					
Očekávané výstupy	**MDÚ**	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
TRH PRÁCE					
• chápe rozdíly mezi manuální a duševní prací • orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách	• Povolání lidí		OSV Rozvoj schopnosti poznávání	
• rozpozná druhy pracovišť		• Druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů • Charakter a druhy pracovních činností		OSV Rozvoj schopnosti poznávání	
• uvědomuje si rovnost příležitostí na trhu práce • orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí		• Požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní • Rovnost příležitostí na trhu práce		MKV Princip sociálního smíru solidarity	
VOLBA PROFESNÍ ORIENTACE, SPRÁVNÁ VOLBA POVOLÁNÍ					
• chápe základní principy profesní orientace • posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace s přihlédnutím k potřebám běžného života	• Základní principy • Vlivy na volbu profesní orientace • Sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav • Sebepoznávání: osobní vlastnosti a schopnosti	OSV – sebepoznání a sebepojetí VO – osobní rozvoj	OSV Kooperace a kompetice	
• zná sebe sama a stanoví si cíle • chápe rozdíl mezi cílem		• Informační základna pro volbu povolání • Práce s profesními informacemi		OSV Seberegulace a sebeorganizace	

krátkodobým a dlouhodobým • rozvíjí své vlastnosti a schopnosti, hodnotí práci svou a ostatních • využívá internetu jako zdroje informací o možnostech vzdělávání, ovládá práci s profesními informacemi, využívá poradenskou službu		• Využívání poradenských služeb		MV Vnímání autora mediálního sdělení MV Fungování a vliv médií	
PODNIKÁNÍ					
• chápe podstatu sociálně-tržního hospodářství		• Druhy a struktura organizací • Nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání	VO – podstata fungování trhu	VDO Občan, občanská společnost a stát	
MOŽNOSTI VZDĚLÁVÁNÍ					
• využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání • zná základní principy přijímacího řízení	využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání	• Náplň učebních a studijních oborů • Přijímací řízení • Informace a poradenské služby			
ZAMĚSTNÁNÍ					
• orientuje se v nabídce pracovních příležitostí		• Pracovní příležitosti v regionu		MV Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality	
• ovládá různé způsoby hledání zaměstnání • napíše vlastní životopis		• Způsoby hledání zaměstnání • Psaní životopisu	ČJ - životopis	OSV Kreativita	
• prokáže v modelových	prokáže v modelových	• Pohovor u zaměstnavatele	Čj -	OSV Komunikace	

situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání		dramatizace	OSV Sebepoznání a sebepojetí	
• uvědomuje si význam Úřadů práce	byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání	• Problémy nezaměstnanosti, úřady práce		MV Princip sociálního smíru a solidarity	
• zná práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání	• Práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů		VDO Občan, občanská společnost a stát	

5.27 Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

OSV jedním z průřezových témat v RVP ZV. Hlavním smyslem OSV je rozvíjet praktické životní dovednosti žáků (personální a sociální kompetence). Důraz se obvykle klade na rozvoj dovednosti utvářet dobré mezilidské vztahy, eticky jednat, efektivně spolupracovat v týmu, rozvíjet sebepoznání a sebeúctu žáků. OSV je zároveň jedním z důležitých nástrojů primární prevence šikany a závislostí. Předmět má časovou dotaci jednu hodinu týdně od 3. do 7. ročníku. Součástí předmětu

Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují k rozvoji osobnosti žáka

a) **Osobnostní rozvoj:**
- připravuje aktivity zaměřené na smyslové vnímání, soustředění, dovednosti pro učení
- nabízí aktivity vedoucí k objevování a řešení problémů
- umožňuje žákům získávat informace o sobě, usiluje o kladné sebepřijetí
- zařazuje do výuky cvičení sebeovládání a regulace vlastního jednání
- na praktických příkladech seznamuje žáky s možnostmi organizování vlastního času a plánování učení
- zařazuje do výuky relaxační cvičení a metody zvládání stresových situací
- poukazuje na možnost hledání pomoci při potížích
- ve všech činnostech podporuje osobnost žáků a kreativitu jejich projevu

b) **Sociální rozvoj:**
- podporuje uvědomění si jedinečnosti a odlišnosti každého jedince
- svou činností podporuje svoje vztahy v kolektivu, dává důraz na empatii a vzájemnou pomoc
- seznamuje žáky s různými komunikačními technikami včetně neverbální komunikace
- nacvičuje s žáky asertivní komunikaci, komunikační obranu proti manipulaci a agresi
- v sociálních hrách umožňuje žákům vyzkoušet si různé role a získat dovednosti pro spolupráci a řešení konfliktů

c) **Morální rozvoj:**
- na příkladech každodenních situací analyzuje etické chování a dodržování morálních zásad

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět osobnostní a sociální výchova se realizuje v 6. a 9. ročníku 2. stupně ZŠ pouze v běžných třídách v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	0 + 1	0	0	0 + 1

Osobnostní a sociální výchova – 6. ročník				
Očekávané výstupy a minimální doporučená úroveň	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
• žák rozvíjí smyslové poznávání a cit pro rytmus, žák používá postupy zlepšující vlastní soustředění, žák používá postupy efektivního učení a plánuje své učení.	**Rozvoj schopností poznávání** • Cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění • cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů • dovednosti pro učení a studium	**VkO, Hv, VV**	**OSV**	
• žák vědomě pracuje se svými emocemi, žák rozeznává ve svém životě projevy a užitečnost vůle, žák zvládá vlastní agresivitu (s ohledem na sebe i na své okolí), žák zvládá trému, žák překonává sklony a návyky, které mu komplikují život, žák uplatňuje vůli při pohybových činnostech, žák plánuje svůj čas, žák uskutečňuje své životní cíle.	**Seberegulace a sebeorganizace** • Cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle • Organizace vlastního času, plánování učení a studia • Stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení	**VkO, VkZ**	**OSV**	
• žák provádí relaxační a aktivizační cvičení, žák rozeznává nežádoucí stres ve svém životě a odstraňuje příslušné stresory, žák nachází radost v těle, pohybu, pobytu v přírodě a zdravé životosprávě, žák poskytne a vyhledá pomoc při osobních problémech.	**Psychohygiena** • Dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému • Sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích • Dobrá organizace času; • Dovednosti zvládání stesových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); • Hledání pomoci při potížích	**VkO, VkZ**	**OSV**	
• žák zná podstatné informace o svých spolužácích a umí s nimi ohleduplně zacházet, žák popisuje odlišnosti spolužáků ve třídě a formuluje výhody (přínosy) těchto odlišností, žák identifikuje zdroje	**Poznávání lidí** • Vzájemné poznávání se ve skupině/třídě • Rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech	**VkO, VkZ**	**OSV**	

chyb v poznávání lidí a jejich vliv na svůj život.	• Chyby při poznávání lidí			
• žák formuluje a respektuje základní pravidla chování ve třídě a ve škole, žák projevuje chování podporující dobré mezilidské vztahy (žádá, děkuje, daruje, slaví ..), žák prožívá se svými spolužáky situace blízkosti, důvěry a sdílení., žák prožívá se svými spolužáky radost ze společného zvládání náročných situací, žák projevuje respekt k základním lidským právům svých spolužáků, žák projevuje respekt ke spolužákům opačného pohlaví (chlapci x dívky), žák s respektem komunikuje se spolužáky o svém postoji k lásce, něžnostem a sexualitě.	**Mezilidské vztahy** Péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy • Empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc • Lidská práva jako regulativ vztahů; • Vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)	**VkO, VkZ**	**OSV**	
• žák rozlišuje projevy respektující a nerespektující komunikace, žák dodržuje pravidla efektivního rozhovoru, žák kultivovaně projevuje a prosazuje své názory, potřeby a práva (s porozuměním používá vybrané asertivní postupy), žák kultivovaně projevuje, co se mu líbí a co se mu nelíbí na chování druhého člověka (poskytuje druhému zpětnou vazbu), žák odmítá manipulaci, žák kultivovaně zvládá konflikty, žák komunikuje věcně správně (stručně, jasně, zřetelně, popisným jazykem), žák vědomě pracuje s neverbální komunikací, žák poutavě prezentuje, žák moderuje skupinovou diskusi.	**Komunikace** • Řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků • Cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání • Dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování) • Specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů) • Komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost • Efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace • Pravda, lež a předstírání v komunikaci	**VkO**	**OSV**	

Osobnostní a sociální výchova – 9. ročník				
Očekávané výstupy a minimální doporučená úroveň	**Učivo**	**Mezipředmětové vztahy**	**Průřezová témata**	**Poznámka**
• žák poznává svou osobnost (temperament, motivaci, schopnosti), žák poznává svůj vztah ke druhým lidem, žák poznává a rozvíjí vztah k sobě samému (identitu, sebeúctu, sebedůvěru, sebepřijetí).	**Sebepoznání a sebepojetí** • Já jako zdroj informací o sobě • Druzí jako zdroj informací o mně • Moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty) • Co o sobě vím a co ne • Jak se promítá mé já v mém chování • Můj vztah k sobě samému • Moje učení • Moje vztahy k druhým lidem • Zdravé a vyrovnané sebepojetí	**VkO**	**OSV**	
• žák používá základní kreativní postupy, žák tvořivě řeší mezilidské situace.	**Kreativita** • Cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality) • Tvořivost v mezilidských vztazích	**Vv**	**OSV**	
• žák dodržuje efektivní postup práce v týmu, žák podporuje týmovou atmosféru, žák zvládá nepříjemné a neefektivní chování členů týmu,	**Kooperace a kompetice** • Rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod.,	**VkO**	**OSV**	

žák zvládá situace soutěže a konkurence.	dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); • Rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny) • Rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence			
• žák projevuje pozitivní postoj k řešení problémů, přijímá problémy jako výzvu, žák používá techniky efektivního řešení problémů, žák ve složitých situacích zvažuje své priority, na základě kterých se rozhoduje.	**Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** • Dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí • Problémy v mezilidských vztazích • Zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci	**VkO**	**OSV**	
• žák reflektuje hodnoty (osobní žebříček hodnot, hodnoty druhých lidí), žák rozpoznává projevy a užitečnost etických jevů ve vlastním životě (odpovědnost, spravedlnost, odvaha ...),žák odmítá šikanu (rozpoznává projevy, pojmenovává je a brání jim), žák odmítá závislosti (rozpoznává projevy, pojmenovává je a brání jim), žák se zodpovědně rozhoduje a jedná v eticky náročných situacích všedního dne.	**Hodnoty, postoje, praktická etika** • Analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí • Vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd. • Pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu) • Dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne	**VkO**	**OSV**	

6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Hodnocení/sebehodnocení je soubor průběžně formulovaných hodnotících soudů a výroků vycházejících z nástrojů pedagogické diagnostiky, zjišťování a vyhodnocování individuálních posunů/pokroku především jednotlivců ve vztahu k definovaným souborům kritérií. Výstupy hodnocení mají formativní charakter a stávají se východiskem a zdrojem pro evaluační zprávy.

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků (dále jen Pravidla)

Pravidla jsou nedílnou součástí Školního řádu. Svými ustanoveními umožňují v procesu hodnocení a klasifikace přecházet od prostého bilancování, tj. od paměťového zvládání fakt k vyšším intelektovým dovednostem (jako jsou např. řešení problémů, spolupráce týmu, vnímání s porozuměním apod. a současně opuštění snahy o matematicky jednoduché známkování a průměrování povrchních znalostí), k úzkému vztahu „učitel – žák – rodiče“. Hodnocení a klasifikace se tak stávají pro všechny zúčastněné východiskem pro pokračující proces výchovy a vzdělávání, volbu nejbližších cílů a nejvhodnějších postupů, tak, abychom mohli žákům i rodičům sdělovat přesnější a výstižnější individualizované informace.

Pravidla vycházejí:

a) z platných dokumentů MŠMT ČR - Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, z nichž vyplývá rovnocennost všech druhů hodnocení (pětistupňová číselná klasifikace 1 - 5, slovní hodnocení a kombinace obojího),

b) z nových poznatků pedagogiky a psychologie, z čehož vyplývá akcentace požadavků nejen na potřebné znalosti, ale zejména pak na dovednosti a postoje jako požadovaný výstup výchovně – vzdělávacího procesu s maximálním využitím schopností jednotlivců (jejich silných stránek),

c) ze společenské objednávky na vzdělání a orientaci mladého člověka v nových informacích a jejich zdrojích, v osvojení si principů komunikace a kooperativních pracovních metod,

d) ze zkušeností školy s využíváním číselné klasifikace (ČK), slovního hodnocení (SH) – to je aplikováno na základě doporučení školního poradenského zařízení PPP, SPC a se souhlasem rodičů – i kombinace ČK a SH, která se také úzce váže k modelu činnostního a problémového učení s maximálním zaměřením na vlastní a samostatné aktivity žáků

Způsoby hodnocení:

a) číselná klasifikace
b) číselná klasifikace doplněná slovním hodnocením – možnost využití především u žáků s IVP; nutná žádost zákonných zástupců podaná řediteli školy nejpozději do 31.10. příslušného školního roku
c) slovní hodnocení – pouze výjimečně, na základě doporučení PPP či SPC a žádosti zákonných zástupců podané řediteli školy nejpozději do 31.10. příslušného školního roku

Základní podmínky hodnocení a klasifikace výsledků vzdělávání žáků

a) Hodnocení a klasifikace žáků se uzavírá ve školním roce 2x, tj. na konci 1. pololetí – vydává se výpis z vysvědčení – a na konci 2. pololetí daného školního roku, kdy žáci obdrží vysvědčení, a to buď v podobě ČK nebo SH či podle potřeby – a ve stanovených případech – jako kombinaci ČK a SH.

b) O výsledcích vzdělávání žáka jsou jeho zákonní zástupci informováni na třídních konzultačních schůzkách vždy podle informace o organizaci daného školního roku. Dále jsou rodiče informováni elektronickým způsobem, a to využitím aplikace „**Bakaláři**". Celkovou základní informaci od třídního učitele (TU) poskytuje Osobní list hodnocení žáka (OLH) - využívá se od 2. do 9. ročníku.

c) Rodiče, kteří nenavštěvují konzultační dny nebo nenavštíví TU ani v domluveném náhradním termínu, jsou bezprostředně informováni, zejména v případě závažných problémů svého dítěte (vzdělávacích nebo výchovných), doporučeným dopisem, nejpozději však 1 měsíc před uzavřením klasifikace za uplynulé období.

d) Pro hlavní formu hodnocení a klasifikace se používají formuláře schválené MŠMT pro daný školní rok.

Kritéria hodnocení

Obecně:

a) Uplatňujeme principy sebehodnocení žáků (sebereflexe), hodnocení ve dvojicích, skupinách i celém kolektivu a hodnocení učitele. *Je důležité, aby byl žák často zaměstnán úkoly a činnostmi, u nichž sám pozná, že je vyřešil „správně“, tedy uspokojivě i podle vysokých nároků.*
b) Hodnocení je zaměřeno především na to, co žák umí a v čem se projevuje pozitivně, tj. na jeho silné stránky a osobnostní dispozice, nikoli na to, v čem dosud chybuje.

c) Žák je porovnáván sám se sebou, se svým předchozím výkonem, aby si utvořil obraz o svých pokrocích.
d) Hodnocením jsou žákovi sdělovány nejen informace o jeho znalostech a jednoduchých dovednostech, ale i o postojích a jejich změnách, píli, zodpovědnosti, pečlivosti, práci s informacemi, úrovní komunikace a kooperace, o míře tvořivosti i schopnosti učit se. (Jedná se o využívání souboru takových hodnotících nástrojů, které umožňují průběžně žáka diagnostikovat - pedagogická diagnostika.)
e) Hodnocení musí být adresné a konkrétní.
f) Učitel hodnotí a promítá do klasifikace a hodnocení rovněž práci s chybou jako významným prvkem procesu učení, a to podle hledisek:
   - žák chybu samostatně najde a opraví
   - žák najde chybu po upozornění a samostatně ji opraví
   - žák chybu nenajde, po poukázání ji samostatně opraví
   - žák chybu nenajde a opraví ji jen s pomocí
g) Pro splnění zásad hodnocení si musí každý učitel vytvořit informační strukturu a systém vyhodnocování jednotlivých kritérií, aby dosahoval maximální možné míry objektivity při žákově hodnocení. Učitelé pracují s očekávanými výstupy, vzdělávacími cíli a klíčovými kompetencemi a zjišťují, do jaké míry a v jaké kvalitě se je společně podařilo ve VVP naplnit či dosáhnout.
h) Hodnocení žákova chování musí být samostatným hodnocením a nemůže být promítáno do hodnocení výsledků jeho vzdělávání.

Hodnocení a klasifikace výsledků vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

1. Řídí se obecnými kritérii hodnocení s respektováním povahy postižení či znevýhodnění popř. osobnostních předností a dispozic (u nadaných a mimořádně nadaných).
2. K hodnocení a klasifikaci výsledků vzdělávání žáků se SVP lze využít všechny tři výše zmiňované formy – ČK, kombinace ČK + SH, SH.
3. Průběh, postupy a využití prostředků hodnocení se, kromě obecných zásad, řídí rovněž doporučeními, která zaznamená v diagnostické zprávě psycholog PPP či SPC, a v neposlední řadě jednáním s rodiči žáka (souhlas, žádost).
4. Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti vzdělávacích možností žáka a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevují vzdělávací potřeby žáka, a na obou stupních základní školy. Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb, apod.
5. Každý žák se SVP má možnost mít svůj IVP, vypracovaný ve spolupráci TU (zodpovídá za IVP), vyučujících, výchovného poradce, psychologa školy a speciálního pedagoga a v konzultační součinnosti s PPP.

6. Opakovat ročník může i žák se speciálními vzdělávacími potřebami.
7. Žák prokazatelně nadaný či mimořádně nadaný může:
   a) být přeřazen i do vyššího ročníku (bez absolvování některého z postupných ročníků), a to na základě ověřovací komisionální zkoušky, nebo
   b) některé předměty absolvovat ve vyšším ročníku, než do kterého kmenově náleží.

Nehodnocení žáka

1. Nelze-li žáka hodnotit na konci 1. pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za 1. pololetí bylo uzavřeno nejpozději do dvou měsíců po skončení 1. pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák nebude za 1. pololetí hodnocen.
2. Nelze-li žáka hodnotit na konci 2. pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za 2. pololetí bylo uzavřeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby uzavření hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.
3. Ředitel školy může uvolnit žáka zcela z vyučování některého předmětu, a to ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů na základě žádosti jeho zákonného zástupce. V tomto případě není žák hodnocen.